הארץ

1.30 ש"ח יום א' כ"ד באדר תשמ"ח, 13 במרס 1988 VOL.69/20935 MARCH 13 1988

"יוזמת שולץ" לא תועלה כלל הבוקר בקבינט; הישיבה תיוחד לדיון בנושאים שוטפים

שמיר יוצא הלילה לארה"ב ל"דו־שיח נוקב עם שולץ"

יחזור על התנגדותו לוועידה בין־לאומית ולעיקרון שטחים תמורת שלום ● שולץ מקווה כי בדיונים הסגורים ובייחוד בשיחות בארבע עיניים יצליח להזיז מעט את שמיר מעמדותיו ● איומים או לחצים על המשך הסיוע ושיתוף הפעולה האסטרטגי עם ישראל כנראה לא יושמעו

מאת צבי בראל ועדנה אלון כופרי "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר יוצא הלילה בחצות לביקור של 8 ימים בארה"ב, ובו ייועד לשיחות עם ראשי הממשל על יוזמת שולץ.

מקורבי שמיר אמרו אמש כי ראש הממשלה חדור הכרה עמוקה כי יש לו סיכוי לשכנע את ראשי הממשל לשנות את "מסמך שולץ" ולבצע בו שינויים של ממש.

הממשל האמריקאי כבר מוכן לתשובה שלילית מפי שמיר, ומי אוכזב ששמיר טרח להודיע על כך בעתון לפני פגישתו עם שולץ ורייגן.

הראיון שנתן שמיר ל"הארץ" היה ביום ששי נושא לחילופי מיכתבים בין מחלקת המזרח התיכון בסטייט דפארטמנט לבין מזכיר המדינה. שולץ החליט כי התגובה האמריקאית הפומבית תישאר — לפי שעה — "אין תגובה". או — כפי שביאר אותה, בהלצה, פקיד בכיר: "עדיין אנו אומרים שיורד גשם". לדעתו, שולץ מקווה כי בדיונים הסגורים, ובייחוד בשיחות בארבע עיניים, יצליח להזיז מעט את שמיר מעמדותיו.

המקורות האמריקאים מוציאים מכלל אפשרות איומים או לחצים הנוגעים לסיוע לישראל או לשיתוף הפעולה האסטרטגי, אך צופים "דו־שיח נוקב, קשה, ישיר וכו'" בין שמיר למארחיו.

במטוסו של שמיר ינחת מחר בבוקר בשדה התעופה הצבאי אנדרוז, ממזרח לוואשינגטון, וייפגש, מיד בבואו, לשיחה קצרה עם שולץ. אחר כך ייועד להתייעצויות עם סגל השגרירות, ואחר הצהריים ייפגש עם מזכיר ההגנה פרנק קרלוצ'י.

מחר בערב ייפגש עם נציגים בכירים של המנהיגות היהודית המאוחדת. שמיר ביקש ארבע פעמים לבטל את הפגישה. מקורות במנהיגות אמרו כי שמיר כנראה חושש מעימות לא נעים עם ראשי הארגון, אך הם עומדים על קיום הפגישה.

מחר בערב גם ינאם שמיר לפני כינוס המנהיגות.

(סוף בעמוד 13)

ספרד תשלח רופאים לשטחים — מומחים לטראומה

מאת דניאל דגן סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). ממשלת ספרד תשלח בקרוב לשטחים רופאים ספרדיים המתמחים בטיפול בנפגעי טראומה. הרופאים יפעלו ככל הנראה במתקנים של הצלב האדום בגדה וברצועת עזה.

חוגים ממשלתיים במדריד אמרו בסוף השבוע כי משלחת המומחים הספרדיים תהיה אורחת של הצלב האדום. בכך מבקשת הממשלה לעקוף קשיים אפשריים מצד ישראל. מדריד נמנעה מלומר כמה מומחים יהיו במשלחת, ומתי בדיוק הם יבואו ארצה.

שגרירים ערביים במדריד אמרו לאחרונה לנציגי הממשלה, כי יש צורך דחוף בטיפול רפואי מיוחד בנפגעים של טראומה בשטחים המוחזקים. הם טענו, כי פלשתינאים רבים סובלים מפגיעות נפשיות כתוצאה מן ההתנגשויות שלהם עם חיילים ישראליים.

יריד הסחר בקהיר — בלי ייצוג ישראל

קהיר (עד"י ורויטר). יריד הסחר הבין־לאומי של קהיר נפתח אתמול ללא ישראל בפעם הראשונה מאז נחתם חוזה השלום בינה לבין מצרים ב־1979.

הנשיא חוסני מובאראק פתח את היריד אשר ב־1986 הפך לזירת התקפה טרוריסטית אשר נהרג איש השגרירות הישראלית על ידי ארגון מוסלמי קיצוני בשם "המהפכה המצרית".

המטה שמארגן את הפגנת המחנה הלאומי הערב — יפעל עד לבחירות

מאת אילן שחורי ודרור בלומנקרנץ

מטה תיאום של המחנה הלאומי הוקם בסוף השבוע לקראת העצרת הגדולה שתתקיים הערב בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב, לחיזוקו של ראש

(סוף בעמוד 13)

רצ זכתה בבחירות בעירוני ה' בתל־אביב

מאת נילי מנדלר סופרת "הארץ"

בבחירות־זוטא שנערכו ביום ו', בתיכון עירוני ה' בתל אביב, זכתה רצ ב־29.3% מהקולות, המערך ב־27.4%, הליכוד 13.2%, התחיה 7.5%, צומת 6.9%, מרכז 3.8%, מפ"ם 5%. אומץ וכך לא עברו את אחוז החסימה (מספר הקולות שצבירן מגיע יותר ל־0.3%).

הבחירות בעירוני ה', היו שלב שני בתרגיל בחירות, שהחל עוד לפני שבוע, בסיבוב בחירות ראשון, שבו בו הצביעו התלמידים. אחרי הסיבוב הראשון, הוזמנו לבית הספר מרצים מהמפלגות השונות וסיבוב הבחירות השני, הראה שלהרצאותיהם היתה השפעה לטוב או לרע על הבוחרים. אחרי הרצאתו של יוסי שריד, עלה בשיעור ניכר אחוז המצביעים לרצ (מקודם היה 18.7%).

בין הירצו במהלך השבוע שעבר בפני התלמידים, גם ח"כ אברהם כץ־עוז (מערך), ח"כ מיכאל איתן (ליכוד), ח"כ גאולה כהן (תחיה), ח"כ רפאל איתן (צומת), ח"כ אמנון רובינשטיין (מרכז) וח"כ יאיר צבן (מפ"ם). כאשר התוצאות של הסיבוב הראשון היו כדלקמן: מערך 41.2%, ליכוד 13.2%, תחיה 9.3% צומת 3.3% מרכז 2.7%, מפ"ם 2.2%, כך 0.3%. מתוקדמת האומץ לא קיבלו יחד יותר מ־0.5%.

בבחירות בעירוני ה', השתתפו 350 תלמידי כיתות יא־יב.

לשכת ראש הממשלה: מעשי החתרנות הגיעו לשיא

שמיר יהיה תקיף יותר עם המערך כאשר ישוב מארה"ב

חוץ מהקריאה לפטר את פרס נבחנת אפשרות להקמת ממשלת ליכוד צרה עד נובמבר עם התחיה

מאת אילן שחורי סופר "הארץ" לעניני מפלגות

ראש הממשלה יצחק שמיר עתיד אחר שובו מארצות הברית, לנקוט צעדים חמורים נגד מפלגת העבודה ונגד ממלא מקומו שר החוץ שמעון פרס. לסופר "הארץ" נודע כי בלשכת ראש הממשלה נבחנו בימים האחרונים מספר אפשרויות. בין היתר הקמת ממשלת ליכוד צרה עד נובמבר באמצעות צירופה של תנועת התחיה. לליכוד ולתנועת התחיה יחד יש 60 קולות בכנסת, גם ללא מאיר כהנא.

גורמים בלשכת ראש הממשלה הדגישו בסוף השבוע כי פעולותיו של פרס ושל ראשי מפלגת העבודה נגד ראש הממשלה, הגיעו לשיאים שלא היו בעבר, שאינם מאפשרים יותר כל עבודה משותפת. הודגש כי שמיר החליט שלא לנקוט לפני נסיעתו לארצות הברית שום צעד נגד פרס או מפלגת העבודה, ותגובתו תהיה חמורה ביותר מיד עם שובו.

ל"הארץ" נודע כי בלשכתו של שמיר התקיימו בימים האחרונים מספר התייעצויות בנושא פיטורי פרס מהממשלה. אך הדעה המרכזית היתה כי למען הצלחת נסיעתו של ראש הממשלה לארצות הברית, יש לעבור בשתיקה כבר כל מעשי החתרנות של ראשי מפלגת העבודה. גורם בכיר בלשכתו של שמיר אמר אתמול כי שמיר אחר שובו מארצות הברית יהיה תקיף הרבה יותר, ואין ספק שבמצב הנוכחי אין כל אפשרות להמשך השותפות עם מפלגת העבודה.

ישראל הפציצה 5 בסיסי פתח בעקבות החטיפה והרצח בנגב

לפחות 8 נהרגו ● עד ראייה מסרו כי מחבלים נראו חופרים בידיהם בין ההריסות כדי לחשוף את חבריהם הפצועים

מאת ראובן פדהצור הסופר הצבאי של "הארץ" וסוכנויות הידיעות

מטוסי חיל האוויר תקפו אתמול בשעות הצהריים יעדי מחבלים מצפון לצידון. כל המטוסים שבו בשלום והטייסים דיווחו כי המטרות שהותקפו הושמדו. אמש נמסר על 8 הרוגים לפחות.

דובר צה"ל מסר כי היעדים שהותקפו שימשו לתיכנון ולמקום יציאה לפיגועים בשטח ישראל. הותקפו מספר מבנים, השייכים לארגון הפתח. המבנים נמצאים באי־

(סוף בעמוד 13)

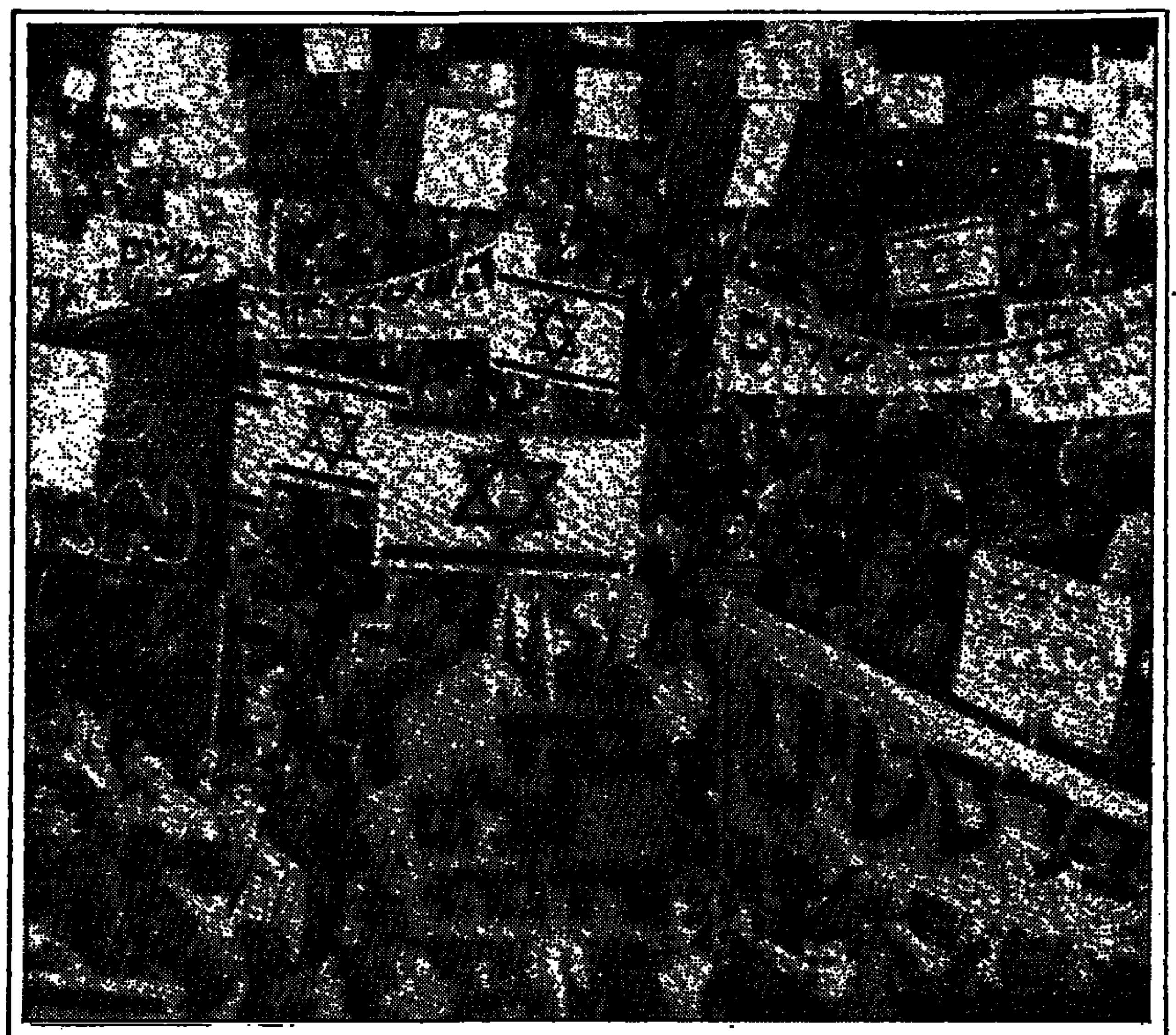

מאה אלף איש. אומרים אנשי שלום עכשיו, כמו בהפגנה לפני קמפ דייוויד, השתתפו אתמול בעצרת לקראת נסיעתו של שמיר לארה"ב (צילום: עודי קרן)

רבבות בהפגנת שלום עכשיו: שמיר — השלום יבוא גם אם תמשיך להגיד לא

מכונית של פעיל בשלום עכשיו חובלה ונכתב עליה "בוגד" ● מברק תמיכה מג'יין פונדה ומבעלה טום היידן: "אנו מתייצבים בגאווה לימינכם בהתנגדותכם להידרדרות הכיבוש"

מאת חיים הנדוהקר ולילי גלילי

כמה רבבות מפגינים באו אמש להשתתף בהפגנת שלום עכשיו בככר מלכי ישראל בתל־אביב, לקראת נסיעתו של ראש הממשלה יצחק שמיר לארה"ב. המפגינים נשאו כרזות, ובהן נאמר: "כן לשלום", "לשנות כיוון עכשיו", "קו ירוק עכשיו". לפני ההפגנה צעדו חניכי תנועות הנוער ברחובות תל־אביב.

צלי רשף, מראשי שלום עכשיו, קרא לשמיר כי [illegible]

(סוף בעמוד 13)

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: יוסי אחימאיר, דובר ראש הממשלה

על: תמיכת אחותו ואבה אחימאיר ב"שלום עכשיו"

(עמ' 2)

★

גנשר קורא לפרלמנט האירופי לשקול החלטתו שלא לאשר הסכמים עם ישראל (עמ' 2)

★

מקפארלן הודה ששיקר לחברי קונגרס בפרשת איראן (עמ' 3)

★

המכונים והמרפאות הורץ ב־22 בתי חולים מושבתים למשך 48 שעות (עמ' 5)

★

הארט וקמפ פרשו מהמרוץ לנשיאות בארה"ב (עמ' 4)

★

פינלנד תציע לישראל נפט רוסי (עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

גשם מקומי בצפון הארץ ובמרכזה.

- ירושלים: 5־10.
- תל אביב: 10־16.
- חיפה: 10־16.
- באר שבע: 8־17.

רמת גולן 5־9, צפת 4־8, טבריה 9־18, עפולה 8־16, שומרון 6־12, לוד 8־15, יריחו 9־20, עזה 9־16, אילת 12־25.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5688	-0.0025
נוסעים	1.8646	-0.0030
שחור	1.6500	+0.0010

שער הסל

יציג	1.7180	-0.0002

בגליון זה 16 עמודים

ערכה את העמוד: אורית גלילי

כרוז מספר 10 גרם בהלה: מאות שוטרים ערבים התפטרו מתפקידם

מפקד משטרה בכיר בשטחים: גל ההתפטרויות — "קטסטרופה" ● פיקוד המשטרה יקיים דיון דחוף ● שוטר ערבי שעבד במשטרת ישראל 21 שנים: "אנו כבר לא יכולים להגן על עצמנו, זו מכה קשה לנו השוטרים אבל מכה קשה יותר לתושבים — בקרוב מאוד ישרור תוהו ובוהו"

מאת אודי ניר, איתן רבין וראובן שפירא סופרי "הארץ"

מאות מאנשי המשטרה הערביים בשטחים התפטרו בסוף השבוע מתפקידם. מפקד משטרה ישראלי בכיר בשטחים הגדיר את גל ההתפטרויות "קטסטרופה". עמיתו מנפה אחרת הגדיר את ההתפתחות "סכר שנפרץ".

אומדן של מספר השוטרים שהודיעו עד כה על התפטרותם בנפת יהודה שומרון ועזה מצביע על כ־300 איש. עיקר המתפטרים עד עתה הם בנפת יהודה של המשטרה. משם דווח על התפטרות של כשני שלישים מהשוטרים הערביים.

מפקדי המשטרה בשטחים עושים מאמצים רבים למנוע את התפטרות השוטרים הערביים, בעקבות הלחצים והאיומים עליהם בשבועות האחרונים.

הלחצים הגיעו לשיאם לאחר פרסום "כרוז מספר 10" מטעם "ההנהגה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות" בסוף השבוע שעבר, שהורה באורח חד־משמעי לכל השוטרים הערביים בשטחים להתפטר לאלתר. הקריאה להתפטרות השוטרים מהווה חלק

(סוף בעמוד 13)

חלקים בגדה שוב נסגרו לתקשורת בסוף השבוע; נשקלת פתיחת בתי הספר

מאת אודי ניר ואיתן רבין

סוף שבוע שקט־יחסית עבר על השטחים. כמה אזורים בגדה, ובהם שכם וסביבות חברון, שוב נסגרו שלשום לסיקור עיתונאי, לפי החלטת מפקדים בצה"ל. הסגירה נועדה למנוע התלהטות הרוחות בתום התפילות במסגדים.

בכמה מוקדים בגדה וברצועה היו תקריות אלימות. הבולטת בהן

(סוף בעמוד 13)

אש"ף קיבל הוראה בארה"ב: לסגור את המשרד בניו יורק תוך 10 יום

שולץ: ההחלטה עלולה להעניק לאש"ף פופולריות ותמיכה; גרמנו לכך ש־141 מדינות הצביעו בעד אש"ף ונגד סגירת הנציגות... זו החקיקה המטופשת ביותר שקיבל הקונגרס באחרונה

מאת צבי בראל ושלמה שמיר סופרי "הארץ"

משרד המשפטים האמריקאי הודיע שלשום לסגור את נציגות אש"ף בניו־יורק. הורה לנציגי אש"ף לנעול המשרדים בתוך עשרה ימים. החלטה זו נשענת על החוק שקיבל הקונגרס בדצמבר, האוסר על החזקת נציגות אש"פית בכל טריטוריה אמריקאית. והתקבלה לאחר ויכוח נוקב בין מחלקת המדינה למשרד המשפטים והקונגרס.

מחלקת המדינה התנגדה לסגירת נציגות אש"ף, בנימוק שצעד זה נוגד את ההתחייבויות הבין־לאומיות וההסכמים שעליהם היא חתומה, שעל־פיהם דומה מעמדם של משקיפים למעמד מדינות חברות, ולפיכך

(סוף בעמוד 13)

הליכוד: מסע אבן — "השלכת אבן בגב שמיר"; אבן: אני נוסע בשביל האיזון

זעם רב על הופעות מתוכננות של אבן בטלוויזיה האמריקאית ● ח"כ מצא דורש להשעות את אבן מראשות ועדת חו"ב בגלל הניסיון לטרפד שליחות שמיר ● אבן: הטענות האלה מטופשות

מאת אילן שחורי סופר "הארץ" לעניני מפלגות

כעס ותרעומת גדולה היתה בסוף השבוע בליכוד לאחר שנודע על נסיעתו הצפויה של יו"ר ועדת חוץ וביטחון אבא אבן לארצות הברית בעת ביקורו של שמיר, מתוך מגמה להביא להחלשת עמדותיו של ראש הממשלה. תרעומת גדולה היתה גם לאחר שהתברר כי פרס ביקש להסדיר לאבן מספר ראיונות ישירים ברשתות הארציות בטלוויזיה האמריקאית, כדי להציג עמדה מנוגדת לזו של ראש הממשלה.

תנועת החרות פרסמה בסוף השבוע תגובה חריפה ביותר על נסיעתו של אבן. בהודעתו של דובר התנועה נאמר כי שליחותו של אבא אבן, הנה השלכת אבן בגבו של ראש הממשלה, דווקא בשעות שבהן ינהל שיחות גורליות לביטחונה של מדינת ישראל. "השליחות של אבן מעידה שוב על חוסר האחריות הלאומית, של ראשי מפלגת העבודה. פרס משליך בכך אבן המתוספת לזריקת האבנים הפוגעות בסיכויי השלום" — נאמר בהודעת תנועת החרות.

מצליף סיעת הליכוד בכנסת ח"כ יהושע מצא, פנה אמש לראש הממשלה בדרישה להשעייתו של אבן מראשות ועדת החוץ והביטחון.

עוד טרם נסיעתו לארצות הברית, מצא אמר כי נסיעתו של אבן לטרפד את שליחותו של שמיר זהו מעשה אנטי ממלכתי, ופגיעה חמורה ביכולת העמידה של המדינה בוויכוח עם ארצות הברית. ח"כ עוזי לנדאו אמר כי אבא אבן מצטרף במעשהו ליו"ר נחום גולדמן שפעל נגד ממשלת ישראל, וניסה לשכנע את נשיא ארצות הברית לבטל את ההכרה בנו.

בשיחה ל"הארץ" אמר אמש ח"כ אבא אבן כי נסיעתו לארצות הברית תוכננה עוד לפני זמן רב, עוד לפני שהיה ידוע על נסיעתו של שמיר. אבן הודה כי בתחילה השיב תשובה שלילית, אולם לאחר שנודע על נסיעתו של שמיר החליט להיענות להצעה. אבן הגדיר כמטופשות את הטענות הנשמעות כלפיו והדגיש כי בארבע השנים האחרונות לא היה אירוע גדול בקרב יהודי ארצות הברית שלא הוזמנו אליו נציגי שתי המפלגות הגדולות, מתוך מגמת האמריקאים לשמור על איזון בין הליכוד למפלגת העבודה.

ח"כ אבא אבן

עמיר כהן (ינקו בסון)

הבינלאומי פותח לך היום
שער לכל מטבע שתבחר לעתיד
"FORWARD" today

הבנק הבינלאומי מאפשר לך עתה גמישות רבה יותר בעסקות עתידיות בכל המטבעות המקובלים בעולם. בעסקות ה־FORWARD, מהיום תוכל להבטיח את כספך בשערי מטבעות הדולר, שטרלינג, מרק, פרנק שווייצרי, ין, פרנק צרפתי ועוד מטבעות רבים.

אם ברצונך לקנות או למכור מט"ח בעתיד או לשמור על ערך השקעותיך במט"ח, תקבל מיידית מידע על השער העתידי של המטבע בו אתה מעונין לצורך העסקה שלך למועד הנוח לך (בין חודשיים ל־6 חודשים) ובו ביום* תוכל לבצע העיסקה.

* רק ביום בו מתפרסם שער יציג.

סכום מינימלי לעסקה 10,000 $.
ביצוע כל עסקה לפי שיקול דעת הבנק וכפוף לבטחונות.
הבנק רשאי להפסיק תוכנית זו בכל עת.

פרטים נוספים בסניפים.

הבנק הבינלאומי הראשון. יוצא מהכלל.

صورة عن الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

שמיר והפמליה — הלילה לוואשינגטון

פמליה נכבדה נילווית אל ראש הממשלה, יצחק שמיר, היוצא הלילה לוואשינגטון לשיחות עם צמרת הממשל האמריקאי בנושא יוזמת שולץ. יועצו לענייני תקשורת, אבי פזנר, ויועצו הצבאי, תת אלוף עזריאל נבו, כבר הקדימו ויצאו בסוף השבוע לוואשינגטון כדי לעסוק בהכנות אחרונות לקראת הביקור, שיארך שמונה ימים. הלילה יצטרפו אל שמיר מנכ"ל משרד ראש הממשלה, יוסי בן אהרון, מזכיר הממשלה, אליקים רובינשטיין, ועוזרו המדיני, אריה מקל.

ראש הממשלה ייפגש עם הנשיא רונלד רייגן וסגנו ג'ורג' בוש. מתוכננות לו חמש פגישות עם מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, ובמשך שלושה ימים יקיים בלוס אנג'לס ובניו יורק פגישות עם ראשי הקהילה היהודית בארה"ב.

ג. ארם

הרבנים לא באו

לציון חצי יובל לקמפוס הירושלמי של "ההיברו יוניון קולג'" — בית המדרש לרבנים של התנועה הרפורמית — שנערך במעמד שמעון פרס, יצחק נבון ועמוס עוז, הוזמנו גם השר לענייני דתות, זבולון המר, הרבנים הראשיים מרדכי אליהו, אברהם שפירא והשר ללא תיק, יצחק פרץ. כולם התעלמו מההזמנה האישית ונעדרו מהאירוע. אמר הרב עו"ד אורי רגב, היועץ בפועל של המוסד: "זהו עוד סימן לפשיטת הרגל של הממסד האורתודוכסי כמנהיגות רוחנית ראויה ליהדות זמננו".

נציגת ארגון הנשים היהודיות נשארה לשמוע את ערפאת

בוועידת זכויות האדם שהתקיימה לאחרונה מטעם האו"ם בז'נבה השתתפו, נוסף לנציגי מדינות מכל העולם גם ארגונים רבים, ביניהם ארגונים יהודיים ואחרים. בוועידה שררה אווירה אנטי־ישראלית מובהקת שהתבטאה גם בכך שמנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, הוזמן לנאום מן הדוכן ולא ממקומו, כמקובל. כשהחל לנאום, יצאו מן האולם האמריקאים, הקנדים, ההולנדים ונציגי כל הארגונים היהודיים — פרט לאחד, ה"אינטרנשונל קאונסיל אוף ג'ואיש וימן", המצהירות בגלוי שאינן ציוניות.

פרשה זו נודעה לנשיאת ויצ"ו העולמית, רעיה יגלום, מפי נציגת ויצ"ו־ישראל בוועידה, אילנה לוריא. ההנהלה העולמית החליטה לשלוח מכתב מחאה לאירגון נשים זה, שמושבו בפאריס.

אוהבי הנשיאים

הסנטור גארי הארט טען בעת שנחשפה פרשת יחסיו עם הדוגמנית דונה רייס: "לא אהיה הנשיא הראשון בבית הלבן שבגד באשתו". טענת הארט מקבלת חיזוק בפרסומי העתון הגרמני "בילד", הפורש יריעה צבעונית של פרשות אלה: הנשיא תומאס ג'פרסון (1743־1826), מן "האבות המייסדים", היה מאוהב בצעירה בשם מאריה קוסווי ואחר כך גם בכושית שילדה לו "ילדים רבים בצבע האקי", כדברי השמועות באותם ימים. אנדרו ג'קסון (1767־1845), נשא את אשתו השניה רחל, עוד בטרם התגרשה זו מבעלה הראשון. אברהם לינקולן (1809־1865), הנשיא המפורסם מכולם, משחרר העבדים, בגד באשתו כנראה רק פעם אחת, עם אשתו של גנרל. פרנקלין דלנו רוזוולט (1882־1945), כיהן בתפקידו מתוך כסא הגלגלים, בעקבות שיתוק ילדים בו לקה. מגבלה זו לא מנעה את יחסיו עם לוסי מרסר ראתרפורד, מזכירתה של אשתו. היא היתה מסתגרת אתו בחדר בבית הלבן לשעת תה. דווייט אייזנהאואר (1890־1969), ניהל בתקופת מלחמת העולם השניה רומן עם הנהגת האישית שלו, קיי סאמרסבי מורגן. ואילו ג'ון פ. קנדי (1917־1963), שבר כנראה את השיא: מייחסים לו יחסים עם 1,600 נשים, ביניהן גם מרילין מונרו.

פסטיבאל המהגרים

בציריך יתקיים החל ב־28 במאי פסטיבאל שיוחד כולו למהגרים — יוצרים ויצירות. בתוכנית ייכללו סרטים, קונצרטים וכן מחזות אחרים, ביניהם "לידיצה" של היינריך מאן. לידיצה היתה עיירת כורים ליד פראג שנהרסה בידי הנאצים ב־1942 כנקמה על רצח היידריך; "אנדורה" של מקס פריש — מחזה על ארץ דמיונית הדומה מאוד לשווייץ, בה חי יהודי אחד הנרדף לבסוף; "הופרים" של אלזה לסקר שילר; "מעבר" של בירמבאום; המחזה "נוף יפה" של עדן פון הורוואט, ויגאי שהתפרסם לפני עלות היטלר לשלטון וזוכה עתה להכרה מחודשת.

שווייץ התנהגה בקשיחות רבה בשנות המלחמה כלפי מהגרים בכלל ומהגרים יהודים בפרט. במיוחד זעזע את עולם האמנות מותו של זמר הטנור הנודע יוזף שמידט, שלא הצליח לקבל מיקלט בשווייץ ונספה.

הקרנה מיוחדת התקיימה לסרטו של יואל שרון "הלם קרב". שרון ביים את הסרט וכתב את התסריט אודות פציעה אנושה במלחמת יום כיפור, פציעה שהותירה אותו משותק בפלג גופו התחתון. להקרנה הגיעו השחקנים המשתתפים בסרט הבן דן תורג'מן וענת עצמון (באן עם יואל שרון, מימין) והחיילים ששרתו עמו באותה מלחמה בסיירת חרוב. (תצלום: ישראל מלובני)

בעריכת עירית רוזנבלום

איש אש"ף ליד הריסות הבסיס שממנו פעל, שקרס לאחר הפצצת מטוסי חיל האוויר הישראלי בלבנון אתמול. המטוסים הישראליים הפציצו בסיסי פעולה של אש"ף מדרום לצידון. לדברי משטרת לבנון, נהרג בהפצצות אדם אחד, ושמונה נפצעו. (תצלום: אי־פי)

מובארק: שולץ התכוון להיפגש עם פלשתינאים אבל השאלה היתה היכן

מאת עודד זראי וגדעון אלון סופרי "הארץ"

נשיא מצרים חוסני מובארק אמר אתמול כי מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ הסכים בביקורו באזור להיוועד עם נציגים של אש"ף, אולם אילוצים של מיקום מנעו את קיום הפגישה.

"פנינו אל פלשתינאים, לרבות יסודות של אש"ף, שהסכימו להיפגש עם שולץ, בתנאי שהפגישה תיערך בקהיר, ולא בשום מקום אחר", אמר מובארק. לדבריו, נסיון הפגישה נכשל, מכיוון ששולץ רצה שהפגישה תיערך בירדן או באירופה.

בראיון לעיתון הכוויתי "אל־ראי אל־עאם" קרא מובארק למדינות ערב "לפתוח" את רעיונות שולץ ולא לדחותם, משום שהם נושאים "מרכיבים חדשים". לדבריו, רווה הצעה כי מצרים תקבל בחזרה את רצועת עזה, וכינה זאת "תקיעת סכין בגב". עוד אמר כי הוא אבל על העדר מגעים בין מצרים לסוריה.

בראיון ל"ניו־יורק טיימס" אמר ערפאת כי הוא מוכן לכונן שלום עם הממשלה הישראלית. הוא רווה את יוזמת שולץ והדגיש כי אש"ף לא יסכים בפחות מאשר משלחת עצמאית בוועידה הבין־לאומית. ערפאת הודיע לראשונה בפומבי על ביטול הסכם עמאן, והאשים את ירדן באחריות לכך. מקורות באש"ף מסרו אתמול כי ערפאת דוחה לפי שעה הזמנת המלך חוסיין לבוא לרבת־עמון, והוא מתכוון לצאת קודם למוסקווה.

שמיר: שלום דה־פאקטו

ראש הממשלה יצחק שמיר מגלה כי הציע למובארק להזמין את המלך חוסיין ואת ישראל לשיחות שלום בחסותו. במאמר שפורסם בכתב העת האמריקאי "פורין אפיירס" מציין שמיר ש"השלום עם ירדן הוא אפשרות ריאלית ומטרה הניתנת בהחלט למימוש". לדבריו, כבר עתה קיים בעין שלום דה־פקטו בין שתי המדינות והמעבר מן המצב הנוכחי לשיתוף־פעולה הדוק עם ירדן במגוון רחב של תחומים, אינו אלא צעד קטן שיכול להניח את היסודות להסכם שלום רשמי.

שמיר מבהיר במאמר על נכונותו להיפגש עם המלך חוסיין בכל מקום ובכל עת ללא תנאים מוקדמים, כדי לנהל מו"מ לשלום. "מו"מ עם ירדן יכול להתחיל לאלתר בעמאן, בירושלים או במקום ניטראלי כגון קמפ־דייוויד".

במאמר הנושא את הכותרת "ישראל בשנת ה־40 לעצמאותה: מבט אל העבר, מבט אל העתיד", מדגיש שמיר כי "כל עוד רעיון הוועידה הבינ"ל קיים, לא יסכימו חוסיין ואף לא כל גורם אחר לשיחות ישירות". שמיר דוחה את טענת חוסיין שהוא זקוק למטריה בינ"ל כדי להגן על עצמו מפני הקיצוניים בעולם הערבי, וקובע כי "מדינה שאינה מסוגלת לעמוד מול הקיצוניים בענייני נוהל, בוודאי לא תוכל לעמוד בפניהם בנושאים המהותיים".

גנשר קורא לפרלמנט האירופי לשקול החלטתו שלא לאשר הסכמים עם ישראל

בדיון רגשני בבונדסטאג ניתן ביטוי לדיעה הרווחת במערב גרמניה כי הקמת מדינת ישראל היתה במידה רבה תוצאה של פשעי הנאצים

מאת דניאל דגן סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ המערב גרמני הנס־דיטריך גנשר מתח בסוף השבוע ביקורת על החלטת הפרלמנט האירופי שלא לאשר הסכמים מסחריים עם ישראל. בדיון בבונדסטאג בבון על המצב בשטחים המוחזקים קרא גנשר לפרלמנט האירופי לשקול מחדש את ההחלטה.

הדיון בבונדסטאג, הפסיק בימה האישית החזקה ברגשי כל הנואמים. חבר הבונדסטאג מסיעת הירוקים, אוטו שילי, נאלץ להפסיק את דבריו לאחר שלוש דקות, בבכי, קולו נחנק מדמעות כאשר אמר, כי האשמת ישראל בהפרת זכויות האדם אינה יכולה למחות את הדם היהודי ששפכו הנאצים. לקראת סוף הדיון שב שילי אל דוכן הנאומים כדי להשלים את דבריו.

בדיון ניתן ביטוי לדיעה הרווחת במערב גרמניה, כי הקמת מדינת ישראל היתה במידה רבה תוצאה של פשעי הנאצים. חבר הבונדסטאג הסוציאל דמוקרטי נורברט גנזל קבע, כי הפלשתינאים הם כיום קורבנות של "השפעה מושכת של הפשעים שביצעו הנאצים נגד היהודים".

הנס שטרקן מן המפלגה הנוצרית דמוקרטית השלטת אמר, שישראל כיום איננה נתונה עוד בסכנת קיום, ויש להפנות את המאמצים לפתרון הבעיה הפלשתינית. שטרקן הודיע כי חברי ועדת החוץ של הבונדסטאג, שבראשה הוא עומד ייצאו בקרוב לשטחים, ושהוא עצמו ביקש מערפאת להבהיר את רעיונותיו ליישוב הסכסוך הישראלי־ערבי.

הדיון בבונדסטאג היה נקי במידה רבה מנסיונות "לתת עצות" לישראל. פה אחד קרא הבית לכל הגורמים במזרח התיכון לפעול להשגת הסדר של פשרה.

פורת ביטל השעיית תכנית "דין ודברים" של משה נגבי

מאת לילי גלילי סופרת "הארץ"

תוכניתו של משה נגבי בקול ישראל, דין ודברים, תמשיך להיות משודרת לאחר שהנהלת רשות השידור החליטה לבטל את הוראת ההשעיה של המנכ"ל אורי פורת. הדברים סוכמו במגעים שהתקיימו בימים האחרונים בין עו"ד חיים ברזון, כנציג איגוד העיתונאים לבין עו"ד מרים רובינשטיין, מנהלת המחלקה ליחסי עבודה בפרקליטות המדינה.

נודע כי פרקליטות המדינה הודיעה לרשות השידור כי תתקשה להגן על החלטתו של פורת ועל נימוקיה. בחליפת מכתבים שתתנהל ככל הנראה הבוקר תודיע הפרקליטות כי המנכ"ל משעה את החלטתו בעניין נגבי, על מנת שלא להרחיב את הסכסוך. ברזון, מצידו יודיע כי הוא כופר בעובדות השונות המיוחסות לנגבי והוא רואה בהחלטתו הראשונה של המנכ"ל להשעות את התוכנית חריגה מסמכות.

עם זאת על מנת לא להרחיב את הסכסוך יחדל נגבי לפרסם את כתבותיו בעיתונות המתונה בלי היתר, אלא אם יוחלט אחרת על ידי בית הדין המשמעתי. בשעת לילה מאוחרת נמסר מרשות השידור "כי אין עדיין החלטה סופית בנושא".

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

דילמה לא לנו

"נידוני אלטונה" מאת ז'אן פול סארטר. משתתפים: מיכל בת אדם, שמואל וילוז'ני, קטיה זימבריס, יוסי ידין, עמית ליאור, טטיאנה קליס־אוליאר ופולי רשף.

מחזהו של סארטר "נידוני אלטונה" משלב שלושה רבדים. האחד הוא דרמה של פילוסופיה פוליטית: באיזו מידה אחראי אדם למעשיה של חברה, שהוא חלק ממנה, ומי נושא באחריות על מעשיה של אותה חברה. סארטר כתב עלילה על גרמניה הנאצית, כשהוא מתכוון לצרפת באלג'יריה, והדילמות המוסריות טובות גם לישראל של היום.

הרמה השניה היא של הפילוסופיה האישית: באיזו מידה האדם אחראי לחייו שלו או לחיי זולתו. כדי שדילמות ברמה זו לא יישארו ברמה המופשטת, קיים במחזה גם הסיפור — קורותיהן של דמויות במשפחה: אהבה, שנאה, פחד, קנאה, יריבות.

קשה היה לי כצופה להאמין לדמויות הללו, ולחוש שאכן קורה להן משהו מבחינה רגשית, שיהפוך אותי למעורב בדילמה האישית שלהם. לכן גם לא הייתי שותף לדילמה הפילוסופית שלהם, ברמה האישית או הפוליטית.

דומה שזה קורה מפני שההצגה היא "בסדר" מדי וכללית מדי. יוסי ידין בתפקיד אבי המשפחה, ומיכל בת אדם בתפקיד בתו, יוצרים דמויות אמינות יותר, אבל טטיאנה קליס־אוליאר בתפקיד הגיסה, ושמואל וילוז'ני בתפקיד הראשי של האח המטורף, הנושא עליו את אשמת הדור, פונים למשחק חיצוני. דווקא ברמה השלישית, זו שבלעדיה אין בעצם מעשה תיאטרוני של ממש, כושלת ההצגה.

תגרה בין רוכלי ירקות לפלשתינאים בקופנהאגן על מכירת תוצרת ישראל

מאת אליהו זהבי סופר "הארץ" בסקנדינביה

כאלף איש, מקצתם פלשתינאים שכיסו את פניהם בכאפיות, והשאר — צעירים ממפלגות השמאל, הפגינו אתמול בכיכר בית העיריה של קופנהאגן.

הכרזות בהפגנה קראו להחרים תוצרת חקלאית מישראל. הונפו דגלי פלשתין ודגלים אדומים של איגודים מקצועיים.

בין הנואמים בהפגנה היה תא"ל צה"לי ביטון. הוא התנבא כי ההתקוממות בשטחים תימשך עד שתושג המטרה: הקמת מדינה פלשתינית.

בתום חלקה הרשמי של ההפגנה החליטו עשרות פלשתינאים שהשתלהבו מהנאומים שהושמעו בה ל"בדוק" אם סוחרי הירקות בכיכר מוכרים תוצרת ישראלית. מוכרי הירקות הגיבו בקריאות לקהל: "בואו לקנות תפוזים ואבוקדו טעימים מישראל". פרצה קטטה. שוטרים בבגדים אזרחיים התערבו, והפלשתינאים היכו אותם באלות, ואף שלפו סכינים.

סאנדיי טיימס: לקולונל נורייגה בית בישראל

מאת שאול צדקא סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). גנרל מנואל נורייגה, האיש החזק של פנמה, מחזיק בית בישראל, בנוסף לעוד שני בתים שיש בבעלותו בצרפת וביפן.

"סאנדיי טיימס" טוען כי ממסחר בקוקאין ובנשק הגיע נורייגה להון אישי של 600 מיליון דולר, המאפשר לו לנהל אורח חיים נוצץ במיוחד, הכולל כמה בתים בפנמה עצמה, צי של מכוניות ב"מ"וו, מטוס פרטי, הוללויות של קניות בניו־יורק ואוספי עתיקות ויצירות אמנות.

השבועון מוסיף כי כשנרצח התובע־הכללי של קולומביה על־ידי כנופיות סמים, ברחו מבריחיהם לפנמה, שם קיבל אותם נורייגה והצמיד להם שומרי־ראש.

ישיבת אבל של מועצת העתונות לזכר ד"ר יהושע רוטנשטרייך

(ע). הלווייתו של ד"ר יהושע רוטנשטרייך תתקיים היום בשעה 13:00 בבית העלמין בקריית שאול. שלשום הוחלט על כינוס ישיבת אבל מיוחדת של מועצת העיתונות לזכרו של ד"ר יהושע רוטנשטרייך.

אלוף פיקוד צפון התלונן ביוניפיל: חיילים אירים משתפים פעולה עם מחבלים

מאת מנחם הורוביץ סופר "הארץ" בצפון

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, הגיש תלונה חריפה למפקדת יוניפיל על התנהגות חיילים אירים, "המצביעה על שיתוף פעולה עם המחבלים".

לפני שלושה ימים הבחין כוח צה"ל בחוליה שחדרה לאזור הביטחון סמוך לכפר ברעשית בגזרה המרכזית. המחבלים נעו כמה עשרות מטרים מעמדת חיילי יוניפיל מאירלנד, הממוקמת בתוך אזור הביטחון. כוח צה"ל פתח באש לעבר חוליית המחבלים אך לפתע כיבו החיילים האירים את זרקור העמדה, הדולק דרך קבע, וכך איפשרו למחבלים להימלט בחסות החשיכה אל מחוץ לרצועת הביטחון. החיילים האירים הדליקו את זרקור עמדתם בשנית רק כעבור עשרים דקות.

בפיקוד צפון רואים בחומרה רבה אירוע זה. קציני הפיקוד הדגישו כי באחרונה מנצלים המחבלים את האזורים שבהם ממוקמות עמדות יוניפיל לתקיפת מוצבי צה"ל וסיירי צה"ל. כך לדוגמה הוטמן המוקש סמוך לעמדות יוניפיל, שגרם לפני שלושה שבועות למותם של שני חיילים.

המחבלים מנצלים את העובדה שחיילי צה"ל אינם יורים לעבר חיילי האו"ם כדי להסתתר באזורים הניתנים לשליטת יוניפיל, ובמקרה זה אף לקבל סיוע ישיר מחיילי האו"ם.

שני חיילי צה"ל נפצעו אתמול בהתפוצצות מטען־צד ליד עמדת צה"ל בקנטרה. המטען הונח 300 מטר מעמדת חיילי יוניפיל מפיג'י.

חיילי צה"ל נפצעו ממטען צד

ראש לבנון (ע). שני חיילי צה"ל נפצעו בסוף השבוע מהתפוצצות מטען־צד באזור הביטחון בלבנון, שהוסתר סמוך לעמדה של כוח או"ם פיג'י. קצין בכיר בגיזרה הביע תמיהה על כך שחיילי האו"ם לא מנעו את הטמנת המטען, וטען כי זו הוכחה נוספת לשיתוף פעולה ממשי בין האו"ם למחבלים.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו, סבתנו ואחותנו היקרה

סימה (סבינה) טננבאום

ההלוויה תתקיים היום יום ראשון 13.3.88 בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון.
השבעה בבית המנוחה ברח' המלאכה 5, רמת־גן.

המתאבלים:
בנה: שמואל ובת־שבע טננבאום ובה"ב — ת"א
בנה: אברהם ושרה טננבאום ובה"ב — פתח תקווה
אחותה: מינה ארום — ראשון לציון
והאחיה בארה"ב

ילדה בת 3 נשרפה למוות בדליקה ביפו

מאת חיים הנדוורקר סופר "הארץ" בתל־אביב

ילדה בת 3 ביפו נשרפה אתמול למוות בביתה.

הילדה נספתה לאחר שאש פרצה בדירה ברחוב צגור 4 ביפו בדירה בקומת קרקע. שם הילדה אלכסנדרה טבורסי. למקום הוזעקו כוחות מכבי אש, מגן דוד אדום ומשטרה ובשעת מסירת הידיעה נחקרות נסיבות האירוע.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

שיחת היום / גדעון אלון

עם: יוסי אחימאיר, דובר ראש הממשלה
על: תמיכת אחותו זאבה אחימאיר ב"שלום עכשיו"

ניגודי ההשקפות אינם משפיעים על יחסינו; אנחנו בקשר הדוק

האם התמיכה של אחותך על עצומה של "שלום עכשיו" התומכת ביוזמת השלום של שולץ ותוקפת את ראש הממשלה, לא הביכה אותך?

זה לא הביך אותי, משום שאני מכיר את דעותיה, רגישויותיה והרגשותיה. כולנו כואבים ודואגים לאותו דבר, אבל המסקנות שאנו מסיקים, הן כנראה שונות.

ניגודי ההשקפות הפוליטיים ביניכם לא גרמו למתיחות ביחסים האישיים?

מאחר שכל אחד מאיתנו מחזיק היטב בדעותיו הוא, בשיחות בינינו אנו נמנעים מלדון בנושאים פוליטיים. שנינו, כל אחד בדרכו, מאמין שהוא ממשיך את דרכו של אבינו, אבא אחימאיר. ניגודי ההשקפות בינינו אינם משפיעים כהוא־זה על היחסים בינינו. אנו שומרים על קשר הדוק ואוהבים מאוד אחד את השני.

אמרת שכל אחד מכם מאמין שהוא ממשיך בדרכו של אבא אחימאיר. כיצד הוא, אילו חי, היה מתייחס למחלוקת על עתיד השטחים?

זאת קשה לדעת, אבל אם לשפוט על־פי ספריו ומאמריו של אבי, הוא היה מאמין ולוחם גדול על זכותנו על א"י השלמה. יש לזכור שהוא נפטר עוד לפני מלחמת ששת הימים, אבל במאמריו אפשר למצוא ביטויים חד־משמעיים לגבי זכותו של עם ישראל על א"י.

יש לך הוכחות לכך?

בהחלט. אחרי מבצע סיני ב־1956 הוא היה אחד הבודדים שלחמו נגד הנסיגה מסיני, למרות שברור היה שזו לא ארץ אבות. למשל כשהסופר ש"י עגנון, שנמנה עם ידידיו, קיבל את אזרחות הכבוד של ירושלים, אבי כתב לו: "ירושלים בשבי בידי צר ואויב, ומה איחולי לאזרח הכבוד שלה שיזכה ונזכה אנו יחד עמו שירושלים תיפדה. אם במשפט ואם בחרב, העיקר שתיפדה". מצד שני, העמדה שלו כלפי התושבים הערביים הגרים בארץ, היתה מאוד מוסרית והומנית. כשחזה שא"י כולה תהיה בשלטון עם ישראל, הוא כתב מאמר על הגר הגר בתוכנו והדגיש שיש להקפיד על כך שנתן לערבים יחס נאות.

אתה יכול להעריך כיצד אביך היה מגיב אילו ידע שבתו הצטרפה ל"שלום עכשיו"?

גורלו של כל אדם כאבי — שתורתו דבקת עולם וכל אחד מנסה לדלות ממנה מה שנראה לו, ולהסיק בהתאם לכך מסקנות התואמות את האמונה האישית שלו. לכן, קשה לומר כיצד אבי היה מגיב אילו ידע על הצטרפותה של זאבה ל"שלום עכשיו". צריך לשפוט את אמונתנו על־פי כתביו. אפשר למצוא בהם קינה וצער על כך שהכותל המערבי, חברון עיר האבות, יריחו ושכם אינם בידינו, ותקווה חזקה שאי־פעם יוגשם החלום ונחזור אליהם. נדמה לי שאחותי שמה יותר את הרגש על אבא הסופר ההומאני, ואני רואה בעיקר את ההיבט הפוליטי־אידיאולוגי במאמריו, שבהם דובר במפורש על עם ישראל על כל א"י, תוך מתן יחס הומאני למיעוט הערבי.

אבל אני מבין שהזדהותה של אחותך דווקא עם תנועה כ"שלום עכשיו", שאינה אהודה על שמיר, מקוממת אותך.

אני מכבד את עמדותיה של אחותי. לעומת זאת אני מבקר בחריפות את "שלום עכשיו", הגורמת נזק אדיר לישראל. זו תנועה שאין כדוגמתה בקרב הערבים, והיא נוטעת בלב הערבים תקוות שאפשר להפעיל לחצים על ישראל. אבל זו אשליה אפסית, כי כוחה של "שלום עכשיו" רק בהפגנות.

שמיר הגיב כששמע ששמה של זאבה אחימאיר מתנוסס על עצומה של "שלום עכשיו"?

כלל לא שוחחנו על כך. אבל הוא רגיל להפגנות של "שלום עכשיו". בסוף השבוע, לקראת נסיעתו לוואשינגטון, הוא קיבל עידוד וחיזוק רב מעשרות משלחות, ומטלפונים של אנשים שחיזקו את ידיו והביעו את תמיכתם בו. יש לו תחושה שרוב העם איתו באמונתו, שיש להשיג שלום — אולם תוך שמירת האינטרסים של המדינה.

חשש בעיריית ירושלים ממרד מיסים של תושבי מזרח העיר

עד כה שילמו רק מיעוט את הארנונות וביטוח לאומי

מאת צבי שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

בעיריית ירושלים חוששים ממרד מיסים של ערביי מזרח העיר. רוב ערביי מזרח ירושלים, כשליש מתושבי הבירה, לא שילמו עד כה את הארנונות העירוניות, למרות שבשנים רגילות, היו רוב רובם של החייבים פורעים את חובם עד למועד זה.

גם לביטוח הלאומי במעט חדלו ערביי מזרח ירושלים להעביר תשלומים בחודשים האחרונים. אנשי הביטוח הלאומי נרתעים מגביית חובות באזורי מזרח ירושלים.

פתרון חלקי לבעיה נמצא בנוכחות המוגברת של משטרת ישראל בכפרים ובשכונות הערביות בירושלים. בידי השוטרים המוצבים במחסומים סביב השכונות הערביות, נמצאות רשימות שמות של חייבי מיסים, ארנונות, אגרות וחובות אחרים, ומי שעובר במחסום ושמו מופיע ברשימה, נעצר על־ידי המשטרה, במטרה לכפות עליו את תשלום החוב.

עסקה בין המערך והליכוד: ארנון צוקרמן ודן שילון מועמדים למנכ"ל רשות השידור

מאת לילי גלילי סופרת "הארץ"

בעיסקת חבילה חדשה מציע המערך לליכוד כי מנכ"ל רשות השידור יומנה מטעם המערך, ואילו היו"ר יהיה מטעם הליכוד. מועמדי המערך לתפקיד המנכ"ל הם ארנון צוקרמן (מנהל הטלוויזיה לשעבר) ודן שילון.

ההצעה נוסחה לאחר שבישיבה שהתקיימה בנושא זה בשבוע שעבר טען השר יצחק מודעי כי תפקיד היו"ר, שהיה מיועד למערך, הוא בעל סמכות גדולה יותר מן המנכ"ל, שיש לליכוד. על אף שגורמים שעיקרה של הצעה זו נועד ליצור סחבת נוספת במינויים ברשות השידור, החליט המערך לקבל את ההצעה.

במכתב שניסחו אתמול השרים משה שחל ויצחק נבון, מר פנית לליכוד ההצעה החדשה.

על־פי המתוכנן יובא היום המכתב לאישורו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, טרם יציאתו לארה"ב. על־פי התוכנית אמור מנכ"ל הרשות הנוכחי, אורי פורת, להתפטר לאלתר מתפקידו, והוא עשוי להתמנות ליו"ר הרשות מטעם הליכוד. על־פי דרישת המערך, על ההליך כולו להסתיים בתוך שבועיים, כולל מינוי המליאה והוועד המנהל של הרשות.

אמו של אחד הקצינים שנמלטו מהרנו 4: עשו לבן שלי לינץ'

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

"אמרו להם בפירוש לא לקחת אתם נשק ליום הספורט שאליו הם יצאו השכם בבוקר. הם יצאו לתחרות ניווט — שלושה קצינים זוטרים צעירים, הבן שלנו שהוא בן 20, והמפקד שלהם בדרגת רב סרן. הבן הגיע רק יום קודם לכן לבה"ד 1, שלושה שבועות לאחר שסיים קורס קציני שריון ולאחר שעבר השתלמות בבסיס אחר. הרב־סרן שיצא איתם נהג במכונית הרנו.

"הבן שלנו התקשר אלינו באותו ערב, יום שני, ורק ממנו נודע לנו שהוא ניצל מפגיעת המחבלים ונזעק מיד למתבגש. הוא סיפר שכל החמישה יצאו מהמכונית רק אחרי שנזרקו לתוכה שני רימוני־יד שלא התפוצצו. הרימונים שנזרקו לכיוונם כבר היו רפוקים, ובזכות זה הם ניצלו. הם ממש ראו את הסוף מול העיניים".

כך סיפרה אמו של אחד הקצינים המתגורר באזור השרון, ב"מונולוג של אם", כפי שהובא בעיתון מקומי המופץ באזור השרון. לדבריה: "עשו להם פשוט לינץ' בעיתונות. הרמטכ"ל עצמו אמר שאין חובה על קציני צה"ל לשאת אתם נשק לכל מקום בתחומי הקו הירוק. מפקד בית הספר לקצינים החליט לקיים עוד באותו ערב שיפוט צבאי מהיר, לא היה להם יעוץ משפטי, ולכן הם נשלחו ל־35 ימי מחבוש. הרב־סרן הגיש מיד ערעור והוא לא נמצא אתם בכלא. כנראה הגרסה של הבן שלי לא הספיקה". היא קובלת על שלא איפשרו להורים להיפגש עם הקצינים העצורים. "אני בטוחה שצריך עכשיו לתת לבן תמיכה נפשית. גם לאורח שהוא פושע מאפשרים להתראות עם המשפחה. רק מחר נוכל להיפגש עם הבן ולשמוע ממנו את גרסתו".

אביו של אחד הקצינים אמר ל"הארץ" כי לאחר שהם ישוחררו עם הקצינים הם ישקלו את המשך צעדיהם.

אישום נגד חייל גבעתי על הריגת תושב עזה

מאת איתן רבין

בבית הדין הצבאי של מחוז הדרום הוגש ביום שישי כתב אישום נגד חייל צה"ל מחטיבת גבעתי הנאשם בהריגתו של תושב עזה. זו הפעם הראשונה מאז תחילת המהומות בשטחים שמוגש כתב־אישום נגד חייל בגין הריגה. בתחילה שקלו להאשים את החייל ברצח. אך בדיונים שהיו בפרקליטות הצבאית במחוז הדרום, הוחלט להאשימו רק בהריגה.

מדובר בחייל בשירות סדיר, עולה חדש. על־פי כתב האישום שהגיש התובע הצבאי, סגן ירון לוי, נאמר כי החייל הגיע ביום המקרה לרצועת עזה, ונשלח ליחידתו שהיתה ממוקמת במתקן צבאי באזור. בעת הנסיעה למתקן היחידה נקלע הרכב שבו נסע כטרמפיסט להתקהלות של תושבים מקומיים, אחדים מהם השליכו אבנים לעבר המכונית, ואחת מהן אף פגעה ברכב. החייל, שעל־פי העדויות היה נרגש ביותר, התקרב לאחד התושבים. התושב קילל את החייל. בתגובה שלף החייל את נשקו, ירה בצוואר הבחור הערבי, והרגו.

החקירה בפרשת מותו של התושב המקומי נפתחה לאחר שחיילים מיחידתו סיפרו על האירוע למפקדיהם, והאירוע דווח לאלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי.

החייל שנעצר, העיד כי התושב המקומי ניסה לחטוף מידיו את הנשק, ולכן לחץ על ההדק וירה בו. לעומת זאת, חיילים אחרים שהיו עדים למקרה מסרו גרסה שונה, שסתרה את טענותיו של החייל.

נוסעים סיכלו חטיפת מטוס פאקיסטאני

קטה, פאקיסטאן (ע"ד). נוסעי מחלקה ראשונה במטוס פאקיסטאני סיכלו אתמול ניסיון לחטוף את המטוס — מסרו מקורות בנמל התעופה של קטה.

חודשה אספקת המים לשכונת הכושים העבריים בדימונה שנותקה בגלל אי־תשלום

(ע). עיריית דימונה ניתקה שלשום בבוקר את אספקת המים בשכונת הכושים העבריים בעיר. לדברי ראש העירייה, אלי הללי, לא שילמו הכושים העבריים את חשבונות המים מזה שנה וחצי, והם חייבים לעירייה כ־250 אלף שקל. רק לאחר התערבות משרד ראש הממשלה חודשה אתמול אספקת המים.

ראש העירייה הבהיר כי אין זו מחאה — זה פשוט אילוץ. כיוון שאי־אפשר להשלים עם העובדה שאורחים יהיו חייבים כסף לעירייה, ומצד שני האוצר לא ישלם את חובותיו ולעירייה בסך כשלושה מיליון שקל. "כבר שלושה חודשים אני מבקש שישחררו את הכסף שסוכם עליו. ולשווא", אומר הללי.

אמש אמר אלי הללי: "אם הממשלה לא תידאג לפתור את הבעיה תנותק אספקת המים שוב".

אלעל

	מעלות מינימום	מעלות מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	3	6	גשם	5	7
אתונה	5	11	מעונן	3	11
בוקארשט	0	2	שלג	—	—
בריסל	4	7	גשם	0	5
וינה	1	3	גשם+שלג	0	5
ז'נבה	4	7	גשם קל	0	8
לונדון	6	8	גשם	9	11
ליסבון	10	16	בהיר	9	19
מדריד	6	14	בהיר	4	20
ניו־יורק	4	10	מ. חלקית	0	10
פאריס	5	8	גשם קל	7	10
פרנקפורט	0	3	גשם+שלג	5	8
ציריך	2	5	גשם	—	—
קהיר	10	16	גשם מקו'	12	20
קופנהאגן	−2	2	שלג	−1	6
רומא	7	11	מ. חלקית	4	14
שטוקהולם	−5	−2	שלג	−4	−1

EL AL

המשטרה נערכת להפרות סדר קשות לקראת "יום האדמה" בסוף החודש

יבוטלו חופשות השוטרים ובשטח יופעלו "אגרופי כוח" ניידים שינועו ממקום למקום

מאת ראובן שפירא

במשטרה מצפים לאווירה "חמה" ולהפרות סדר ואמרות ביישובים הערביים בתחומי הקו הירוק ב"יום האדמה" שמציינים ערביי ישראל בסוף החודש מרס.

הערכה זו הועלתה בדיונים בדרגים בכירים במשטרה שהיו באחרונה נוכח גישויי ההזדהות של ערביי ישראל עם ערביי השטחים. במשטרה מעריכים, כי "יום האדמה" השנה עלול להפוך ליום שבו "יפרקו גורמים קיצוניים וגם פלילים מבין ערביי ישראל את רגשות הזעם והתיסכול שלהם כלפי השלטונות". הערכה זאת מסתמכת גם על עשרות המקרים של הפרות סדר ויידוי אבנים בתחומי הקו הירוק ב"יום השלום".

לנוכח התחזית לאירועים חמורים ב"יום האדמה" תיערך המשטרה בכוחות גדולים במיוחד באיזורים הצפויים להפרות סדר. אלפי שוטרים ואנשי משמר הגבול, שלרשותם יועמדו כלי רכב רבים יופעלו ב"אגרופי כוח" ניידים שינועו ממקום למקום ויטפלו במהירות בכל התארגנות להתפרעות או להפגנה אלימה ובלתי חוקית.

יבוטלו חופשות השוטרים לקראת "יום האדמה" והשוטרים יעבדו במשמרות כמעט כפולות. על פי לקחים שהופקו ב"יום השלום" הוחלט בפיקוד המשטרה לפעול עם ריכוזי כוחות גדולים של שוטרים ובעוצמה רבה, כדי למנוע התנגשויות ועימותים עם מפגינים, שכתוצאה מהם ייאלצו שוטרים להפעיל נשק חם.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, מקבל בלשכתו את נציגי המתיישבים בחבל עזה, בבקעת הירדן ובגולן. (תצלום: מני אילון/לע"מ)

ניסיון פיוס בין ראשי הנוצרים והמוסלמים ביפו

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

ראשי העדות המוסלמיות והנוצריות ביפו נפגשו אתמול, כדי להסל את המתיחות שפרצה ביניהם בעת האחרונה.

המתיחות קיימת זה זמן רב בין שני הצדדים והחריפה באחרונה, לאחר שמשפחה נוצרית השתלטה, על פי האשמות, על מבנה השייך לעמ"ת ושימש בית ספר לריקמה ולתפירה לנשות יפו משך שנים רבות.

לפני שבוע פרצו למקום פעילים מוסלמיים של אגודת אלמקסד יחד עם אנשי עמ"ת. במקום פרצה תיגרה, המשטרה הוזעקה, ומאז התחרפה המתיחות בין שתי הקהילות. החשש היה כי המתיחות עלולה להחריף עוד יותר, ולפיכך נתקיימה אתמול הפגישה מתוך מטרה להרגיע את הרוחות.

הפגישה התקיימה בביתו של פואד אבו מאנה ונכחו בה עבד משראווי, יו"ר אלמקסד, האימאם של יפו, יוסף אשור, יעקב חנניה מראשי הקהילה הנוצרית, הכומר של יפו, ראש העדה הנוצרית ביפו, ועוד.

במוספשבת מטעם "הארץ" ו"הבימה"

פרופ' וולך: התנהגותו של ולדהיים עניין לפסיכולוג

"לא ברור מדוע אינו מוכן להבין את חומרת מעשיו, הרי יוזמת מינוי הוועדה באה ממנו; מה חשב לעצמו — שיש לו עסק עם שבעה גלמים, שאפשר לעשות איתם מה שרוצים?"

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

פרופ' יהודה וולך, שהיה חבר בוועדת ההיסטוריונים שחקרה את עברו של נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, אמר, כי העריך שנשיא אוסטריה יתפטר בעקבות הדו"ח שחיברה הוועדה.

וולך, שדיבר ב"מוספשבת" של "הארץ", עיריית תל־אביב ותיאטרון הבימה בחסות "כתר", אמר, כי התנהגותו של ולדהיים בפרשה היא עניין לפסיכולוגים, שכן לא ברור מדוע אינו מוכן להבין את חומרת מעשיו. יוזמת מינוי הוועדה יצאה ממנו. הוא ידע שיש מאות מסמכים המשקפים את האמת בחתימת ידו. "מה הוא חשב? שבעת חברי הוועדה הם שבעה גלמים, שאפשר לעשות עימם מה שרוצים?"

"שאלתי את עצמי אם האיש מפעיל מנגנון הדחקה. הגעתי למסקנה שהאיש יודע שהוא משקר. משך 40 שנים הוא ניסה להעלים פרטים מעברו, וגם בזמן שחקרנו אותו הוא המשיך באותה השיטה וענה על שאלות רבות 'לא זוכר' או 'לא הייתי שם'. הוועדה שלנו קבעה בסופו של דבר שהוא שקרן".

וולך הדגיש, כי נמצאו מסמכים רבים בהם חתם ולדהיים על סיום חקירתם של אנשי קומנדו שבויים, ופירושו של דבר היה, כי הוא חרץ את דינם למוות. היו קצינים אחרים במעמדו, שנהגו אחרת ולא הזיקו בצורה חמורה.

ד"ר שמשון שושני

מנכ"ל משרד החינוך, שמשון שושני, אמר, כי אינו מקבל את ההערכה שהנוער נמשך ימינה. בתשובה לשאלות המנחה, מיכאל הנדלזלץ, אמר שושני, כי אינו מתייחס ברצינות לסקרים המתבצעים בבתי הספר, משום שהם משקפים את מה שמתרחש בבית הספר באותה שעה. "מגיעים חברי כנסת שונים, וזה שמדבר בצורה המרשימה ביותר, הוא גם פופולארי יותר", אמר.

לדבריו, "נוער מטבעו נמשך לקיצוניות, כך לימין וכך לשמאל. כשהוא מסיים את שירותו הצבאי הוא מתמתן".

הוא הוסיף, כי הוא מעודד שתלמידים יצאו להפגנות ולהביע את דעותיהם, ואולם אין לעשות זאת בשעות הלימודים. לדבריו, משרד החינוך רוצה לעודד חינוך פוליטי כאשר הכוונה שיהיה לתלמידים מידע על המתרחש. מתברר כי לתלמידים יש מחסור במידע.

עשרות הפגינו נגד חילול שבת בירושלים

(ע). כמה עשרות חרדים הפגינו אתמול נגד חילול השבת בירושלים.

החרדים התקהלו בצומת הרחובות בר־אילן וצפניה, וצעקו "שבעס" לעבר כלי הרכב שנסעו בכביש בר־אילן.

כוח מיוחד פרשים במשטרה, שהגיע למקום, פיזר את החרדים מהכביש הראשי, הרחק לעבר הרחובות הסמוכים לכביש בר־אילן. עם צאת השבת חזר השקט לרחוב.

טעות שלנו

במאמר המערכת ביום ו', 11.3.88, צריך היה להיות כתוב "אמצעי הדיכוי שצה"ל נוקט נגד ערבים המשתתפים בהפגנות ומעשי האלימות", ולא כפי שפורסם.

בידיעה תחת הכותרת "מחצית הגברים בגילאים שמעל 40 מודים כי הם מתנמנמים בזמן נהיגה" ("הארץ" יום ו' ה־11 במרס) נפלה טעות. צריך היה להיכתב "חמישה שישה אחוזים מהגברים מעל גיל 40 סובלים מהפרעות נשימה בשינה. מחציתם מודים, כי הם נרדמים על ההגה". מכאן מובן, כי מדובר בכשלושה אחוזים מהגברים שמעל גיל 40, ולא כפי שנכתב.

עורכת את העמוד: עדה ארשטיין

דרישה לדון בכנסת ב"מחדל המשטרה בפיגוע האוטובוס"

ח"כ שליטא: היה צורך לעצור את ה"רנו" החטופה מוקדם יותר

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

ח"כ בני שליטא (ליכוד), חבר ועדת הפנים של הכנסת, פנה ליו"ר ועדת הפנים, ח"כ דב שילנסקי, וביקש ממנו לזמן לדיון קרוב בוועדת הפנים את שר המשטרה חיים בר־לב. זאת כדי לדון במה שח"כ שליטא מכנה "מחדל כבד ביותר של המשטרה", בעת היתקלות של השוטרים ממשטרת דימונה באנשי אש"ף שביצעו את הפיגוע באוטובוס בדרום בשבוע שעבר.

לדברי ח"כ שליטא, "היו צריכים השוטרים שרדפו אחרי מכונית ה"רנו" שחטפו המחבלים מקציני צה"ל לפני שהשתלטו על האוטובוס, לעצור את ה"רנו" בשלב מוקדם הרבה יותר. היה מחדל חמור בכך שהשוטרים שרדפו אחרי ה"רנו" לא פגעו בה ולא נכנסו לקרב יריות רציני עם המחבלים במגמה לעצור אותם בכל מחיר. אני לא מבין מה כל הסיפורים האלה שהשוטרים לא ירו הרבה לעבר המחבלים ב"רנו", כי חששו לפגוע במכוניות שבאו מול. הם היו צריכים לירות לתוכה ולפגוע גם את השמשה האחורית ולעצור אותה. "רנו" זו לא מכונית מרוץ".

"זה שלא עצרו אותה קודם, זה כישלון", אמר ח"כ שליטא. הוא האשים את שר המשטרה שהוא זורה חול בעיני הציבור ומפזר "מסכי עשן", כשהוא טוען שהשוטרים פעלו בסדר גמור ולפי ההנחיות הצורך.

כזכור, אמר שר המשטרה בשבוע שעבר בפגישה עם כתבי המשטרה בירושלים, כי על פי התחקיר המפורט שנערך על ידי צה"ל פעלו השוטרים גם בעת המירדף אחרי ה"רנו" כהלכה וכי הם ירו לעבר חוטפי האוטובוס בצורה מבוקרת, כדי לא לפגוע באזרחים. במשרד המשטרה ובמשטרה דחו אמש בתקיפות את טענותיו של ח"כ שליטא, ואמרו כי לא הוא הגורם שיכול להטיף למשטרה. תחקיר צה"ל בנושא מדבר בעד עצמו.

מחקר רפואי: יש לבצע ברית מילה רק בהרדמה

מחקר המבוסס על בדיקות דם: תינוקות סובלים במידה רבה בעת הברית

שיקגו (ע"ר). ברית־מילה, הניתוח היחיד מרצון המבוצע באדם שגרתי ללא הרדמה, חייב להיעשות בעזרת חומר הרדמה המשכך כאבים, מאחר שלפי כל העדויות, התינוקות סובלים במהלך הניתוח — זו תוצאת מחקר רפואי שראה אור בשיקגו ביום חמישי שעבר.

עורכי המחקר, קבוצת רופאים מאוניברסיטת מינסוטה במיני־אפוליס, אמרו כי הם ביססו את המסקנה על בדיקות דם שנערכו לתינוקות מיד לאחר ברית המילה.

התינוקות שקיבלו זריקת לידוקאין, מרדים מקומי, בבסיס אבר המין, הראו רמה נמוכה של קורטיזול בדם. הימצאותו של החומר הזה הוא סימן של מצוקה פיסיולוגית.

נוסף על כך דיווחו החוקרים כי השימוש בחומר מרדים עושה את ברית המילה יותר בטוחה.

המחקר הופיע בעותק האחרון של בטאון האגודה הרפואית האמריקאית.

"אין ספק כי המילה מכאיבה לתינוק", קובע המחקר. "לא רק שהתינוקות שמלים אותם ללא הרדמה, בוכים בחוזקה ולעיתים גם רועדים... אלא שנתגלו תגובות אחרות המורות על מצוקה פיסיולוגית, לרבות שינויים דרמטיים בקצב הלב וכלי הנשימה."

החוקרים גם מציינים כי התקנות האתיות ברפואה אוסרות ניתוח במעבדה על בעלי חיים ללא חומר הרדמה. בנוסף: "האם לא מוטלת עלינו האחריות המוסרית לעשות זאת גם לצאצאים הרכים של המין האנושי". בהקשר זה צוין, כי האקדמיה האמריקאית של רופאי ילדים והאגודה האמריקאית לרפואת נשים וגינקולוגיה, קבעו מאז שנות ה־70, כי אין סיבה רפואית ממשית למילת תינוקות.

אולם, המחקר הראה כי נוהג המילה נמשך והוא מתבצע כאשר מדובר במילה מרצון, ללא מתן חומר הרדמה.

בעקבות עסקת טיעון עם חוקר מיוחד

רוברט מקפארלן הודה ששיקר לחברי קונגרס בפרשת איראן

עדותו של מקפארלן והודאתו יאפשרו לחוקר המיוחד להגיש כתבי אישום נוספים נגד נורת', סיקורד, חכים ופוינדקסטר

מאת צבי בר־אל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). רוברט מקפארלן, מי שהיה היועץ לביטחון לאומי של הנשיא רייגן ודמות מפתח בפרשה האירנית, חתם על עסקת טיעון עם החוקר המיוחד לורנס וולש על פיה הודה בארבעה סעיפי אשמה וימשיך לשתף פעולה עם החוקרים. מקפארלן הוא איש הממשל הראשון המודה באשמה בפרשה האירנית, והודאתו תפתח עתה את המערכה השלישית בפרשה שנועדה לפגוע הקשה ביותר של ממשל רייגן.

על פי הודאתו שיקר מקפארלן לחברי קונגרס והסתיר מהם מידע שמסמכותם היה לקבל. הוא צפוי בגין האשמות אלה לגזר דין הנע בין חודש ועד שנת מאסר עבור כל אחד מארבעת הסעיפים. אך נראה כי בעקבות עסקת הטיעון לא תבקש התביעה עונשי מאסר.

בנאומו בבית המשפט אמר מקפארלן, כי עשה את מה שעשה, משום שהאמין שפעולותיו שרתו את האינטרס האמריקאי. השופט אוברי רובינסון (שופטו של ג'ונתן פולארד), בפניו הודה מקפארלן, נמנע מלגזור את דינו ביום שישי. וההחלטה תינתן ככל הנראה עד סוף השבוע. עדותו של מקפארלן והודאתו יסייעו עתה לחוקר המיוחד להגיש כתבי אישום נוספים נגד אוליבר נורת', ריצ'רד סיקורד, אלברט חכים וג'ון פוינדקסטר. לא ברור בינתיים כיצד מתכוון וולש לנהוג במעורבים הישראלים והאם בכוונתו להגיש תביעה משפטית נגדם ולו בצורה סמלית.

מקורות במשרדו של וולש מסרו, כי הם עדיין מקווים לקבל עוד חומר מממשלת ישראל "ששיתוף הפעולה עמה היה פחות ממה שקיוו". מקפארלן, שהיה הדמות הראשית מאחורי הפרשה האירנית וניהל מגעים הדוקים עם ישראל כדי לקדמה בשלביה השונים, מונה לאחרונה לשמש כיועץ במכון הוואשינגטוני למדיניות במזרח התיכון, המקיים זיקה קרובה לשדולה היהודית אייפא"ק. מכון זה העסיק באחרונה זמנית גם את האורד טייכר, לאחר שפוטר ממשרתו במועצה לביטחון לאומי בשל חלקו בפרשה האירנית.

עת"ם 0017: מקפארליין הודה באשמה בפרשת הנשק לאיראן

ואשינגטון 12 (רויטר עת"ם ועי"צ) — רוברט מקפארליין, לשעבר יועץ הנשיא רייגן לבטחון לאומי, הודה ביום שישי, כי הוא אשם בהעלמת ידיעות מן הקונגרס, במסגרת עיסקת טיעון עם התובע המיוחד בפרשת איראן־קונטרס.

מקפארליין, היועץ לבטחון לאומי מאוקטובר 1983 עד דצמבר 1985, הודה ב־4 סעיפי־אישום לפיהם הוא העלים מידע חשוב מן הקונגרס בקשר למאמצי הממשל לתמוך במורדי הקונטרס בניקאראגואה.

במסגרת עיסקת הטיעון הסכים מקפארליין לשתף פעולה עם התובע המיוחד לורנס וואלש שעומד להאשים בקרוב בעבירות פליליות רמות מעורבות בפרשת מכירת נשק אמריקאי לאיראן והפניית כספי העיסקה לקונטרס.

מקפארליין הודה ב־4 אישומים של התנהגות שאינה הולמת עליהם הוא צפוי לעונש מכסימלי של 4 שנות מאסר.

השופט המחוזי האמריקאי אוברי רובינסון, שיגזור את דינו של מקפארליין יביא בחשבון את שיתוף הפעולה שלו עם התביעה.

לפי שלושה סעיפי אישום בהם הודה מקפארליין הוא העלים מידע מן הקונגרס בשלושה מכתבים שכתב בספטמבר ואוקטובר 1985 על מאמצי הבית הלבן לסייע לקונטרס בזמן שהקונגרס אסר מתן סיוע צבאי אמריקאי למורדים בניקאראגואה.

כמו כן הודה מקפארליין באישום שהוא נמנע מלהשיב תשובות מלאות בחקירותו, במיוחד בקשר לעוזר בבית הלבן קולונל נחתי הצי אוליבר נורת. כמו כן הודה מקפארליין באישום רביעי על שהוא נמנע מלדווח לקונגרס על מאמצי הממשל לגייס כספים בחו"ל בשביל הקונטרס במהלך עדותו בפני ועדת החוץ של הקונגרס ב־8 בדצמבר 1986.

בהודעה לכתבים מחוץ לבית המשפט אמר מקפארליין: "האינטרס של מדיניות החוץ האמריקאית היה המניע לפעולותי".

נמסר, כי המו"מ לעיסקת טיעון נמשך יותר מחודש בין התובע המיוחד לבין פרקליטיו של מקפארליין.

בעיקבות הודאותיו יהיה מקפארליין עד מפתח של התביעה נגד אישים מרכזיים בפרשה במשפטים פליליים שיתנהלו בעוד מספר חודשים. (רויטר־עת"ם ועי"צ) ב 1835

כמה שווה המכונית שלך

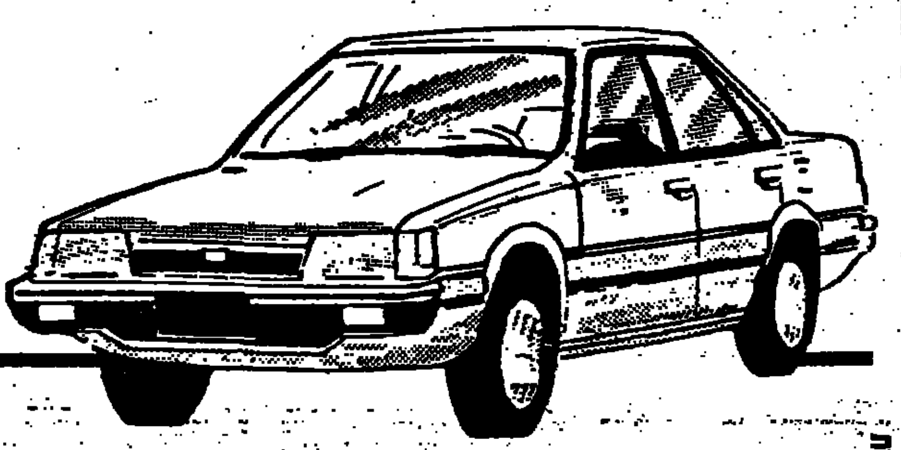

עכשיו?

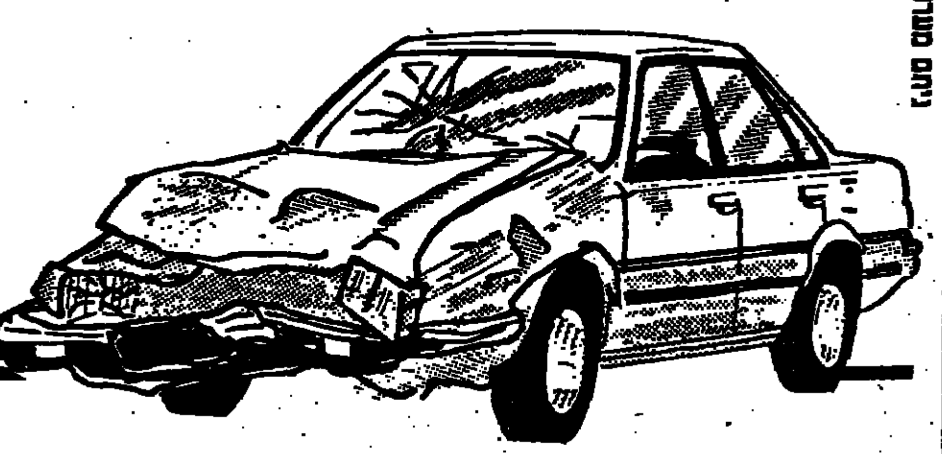

...עכשיו?

ועכשיו?

חדש! בלעדי לפניקס הישראלי!

ביטוח ירידת ערך המכונית כתוצאה מתאונה!

אם המכונית שלך נפגעה בתאונה - היא תהיה שווה פחות, גם לאחר התיקון.
ביטוח רכב רגיל לא יכסה עבורך את ירידת ערך המכונית.
חבל שתפסיד. הפניקס הישראלי מציע לך עכשיו, לראשונה בארץ, תכנית ביטוח מיוחדת - בה תוכל לקבל החזר כספי מיידי על ירידת ערך המכונית כתוצאה מתאונה (בהתאם לתנאי הפוליסה).
פנה עוד היום לסוכן הפניקס ובקש לשמוע פרטים על התכנית המיוחדת.

ביטוח ירידת ערך המכונית כתוצאה מתאונה - עוד חידוש בלעדי של הפניקס למענך.

ברגע הקובע הפניקס איתך

הפניקס הישראלי
חברה לבטוח בע"מ

כ־1.5 מליון ארמנים הצטרפו אל שביתה כללית שהתקיימה בירוואן, בירת ארמניה הסובייטית, ב־28 בפברואר. (תצלום אי־פי)

שמונה מועמדים בלבד יתחרו על תפקיד נשיא ארה"ב

הארט וקמפ פרשו מהמרוץ לנשיאות

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). עוד שני מועמדים לנשיאות פרשו בסוף השבוע מן המסע. ביום שישי במסיבת עתונאים הודיע הסנטור לשעבר גארי הארט: "רציתי שהעם ישמע מה שיש לי לומר. העם שמע אותי והחליט. ברור לי לגמרי שעלי לחדול מן המסע הזה". זוהי פרישתו השניה של הארט ממסע הבחירות. בפעם הראשונה הוא פרש בדרמטיות לאחר שנחשפה פרשת יחסיו עם הדוגמנית דונה רייס ולאחר שהסתבך במסכת הכחשות ושקרים שנגעו למערכת יחסים זו. אך מאוחר יותר, בחודש דצמבר, החליט הארט לשוב למסע לאחר שסבר, כי הציבור מוכן לקבלו מחדש. הארט הציג שורת רעיונות והצעות שעשויים לדעתו להשיב לארה"ב את ימי גבורתה, אך המסר לא נקלט, ובכל מערכות הבחירות המוקדמות הוא לא הצליח להשיג אף ציר אחד לוועידה הלאומית.

המועמד הרפובליקאי ג'ק קמפ הודיע גם הוא על פרישתו, לאחר שנכשל במוקדמות האחרונים בבחירות המוקדמות ולא הצליח לצבור תנופה.

עתה נותרו במירוץ לנשיאות רק שמונה מועמדים, שלושה רפובליקאים: ג'ורג' בוש, המוליך עד כה על פני האחרים, הסנטור רוברט דול, המטיף הטלוויזיוני לשעבר, פאט רוברטסון, וחמישה דמוקרטים: מושל מסצ'וסטס, מייקל דוקאקיס, ריצ'רד גפהארדט, ג'סי ג'קסון, פול סימון ואלברט גור.

השבוע יעמדו מועמדים אלה בפני "מבחן נישקי" נוסף בבחירות המוקדמות שיתקיימו במדינת אילינוי. המבחן האמיתי במדינה זו יהיה בין בוש לדול, אשר לקראת סוף השבוע הראה סימני פרישה. הוא פיטר מחצית מצוות ארגונו וביטל את תשדירי הטלוויזיה שלו. דול אמר אמנם, כי הוא ממשיך לרוץ, אך אם ייכשל באילינוי נראה כי לא ימשיך עוד. בצד הדמוקראטי מצפים כי פול סימון יפרוש גם הוא, הגם שצפויה לו הצלחה גדולה באילינוי, מדינת הבית שלו.

הטלוויזיה הלובית:

נורייגה ביקש מקדאפי סיוע מול הלחץ הגובר מצד ארה"ב

"השליט הצבאי של פנמה ביקש תמיכת לוב נגד איומיה של ארה"ב ותוקפנותה"

לונדון (ע"צ ועי"ת). השליט הצבאי של פנמה, גנרל מנואל אנטוניו נורייגה, ביקש את עזרת השליט הלובי, מועמר קדאפי, בהתייצבותו מול הלחץ הצבאי והכלכלי של ארה"ב — מסרה הטלוויזיה הלובית ביום חמישי.

בידיעה נאמר, כי נורייגה, הנתון תחת לחץ גובר והולך מצד וואשינגטון, הדורשת את פרישתו, התקשר טלפונית עם קדאפי בטריפולי וביקש את תמיכת לוב נגד איומה של ארה"ב ותוקפנותה.

"בשיחה הטלפונית ביקש גנרל נורייגה מאחיו המנהיג, כי לוב תתמוך בעם הפנמאי נגד התוקפנות הצבאית והאיומים הכלכליים של ארה"ב המכוונים נגד פנמה", נאמר בשידור הטלוויזיה.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

סערה בפרלמנט הבריטי סביב הכרזות צירים מהלייבור:

"הריגת אנשי מחתרת איריים לא מזויינים — מעשה טרור"

"אנשי הצבא הרפובליקני בגיבראלטר נרצחו, למרות שלא נשאו נשק או חומרי נפץ, ולא נעשה ניסיון לתפוס אותם ולעצור אותם"

לונדון, 11 (רויטר עתי"ם). קבוצת צירים מן האופוזיציה בפרלמנט האנגלי עוררו סערה, כאשר טענו שהריגתם של שלושת אנשי המחתרת האיריים הבלתי מזויינים בגיברלטאר היה בכוונת מעשה טירור.

אריק הפר, מי שהיה ח"כ הלייבור, אמר לכתבים כי 60 צירים של המפלגה חתמו על הצעת החלטה שהוא יזם המביעה זעם נוכח מעשי ההרג במושבה הבריטית בחוף הים התיכון.

"מעשי ההרג בגיברלטאר במזיד כתוצאה להרג ללא משפט", נאמר בהצעת ההחלטה.

"אנשי הצבא הרפובליקני האירי (המחתרת האירית) היו שם ללא נשק, הם לא נשאו חומרי נפץ, ועדי ראייה מסרו כי לא נעשה ניסיון לתפוס אותם ולעצור אותם לפני שהרגו אותם.

"אנו מאמינים כי מעשה זה לכשעצמו מהווה פעולת טירור", נאמר בהצעת ההחלטה של הלייבור.

לעומתו, טען ציר הפרלמנט מן המפלגה השמרנית, סר ג'ון ביגס־דייוויסון, כי הצעת ההחלטה של הלייבור "היא מעשה חסר אחריות שרק מסייע לטירור האירי ולטירור הבינלאומי".

כידוע טענה הממשלה האנגלית כי שלושת הטירוריסטים האיריים הכינו מכונית תופת כאשר עלו על מצעד של חיילים בריטיים.

משקיפים: מוקד המאבק שב למטרות כלכליות

עירק הודיעה על הפצצתה של מיכלית במימי המפרץ

חמישה טילים עירקיים שוגרו לעבר טהראן שעות ספורות לפני המועד המוסכם להפסקת אש ב"מלחמת הערים"

בגדאד וטהראן, ע"צ ועי"ת. עירק טענה אתמול בשידור רדיו שנקלט בטהראן, כי מטוסיה פגעו במיכלית במימי המפרץ הפרסי והתחנה השאיבה אימאם חסן בדרום מערב איראן. משקיפים בבחריין סבורים, כי בכך חזר מוקד מעשי האיבה בין שתי המדינות למטרות כלכליות, בעוד הפסקת האש במלחמת הערים נמשכת.

חמישה טילים עירקיים ירדו על טהראן ועל העיר הקדושה קום ביום שישי, שעות ספורות בלבד לפני הפסקת האש עליה הסכימו שני הצדדים ב"מלחמת הערים" שהם ביהלו בימים האחרונים.

בבגדאד הודיע דובר צבאי, כי טילים נורו על טהראן בשעה 2 ו־4 בלילה שבין יום חמישי לשישי, ובשעה 8.30 בבוקר של יום שישי. באותם זמנים הלמו שני טילים גם בעיר קום, דרומית מערבית לטהראן, הוא אמר.

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה בטהראן, כי שני טילים נחתו על שכונות מגורים בהפסקה של שעה ביניהם, וטיל אחד ירד על קום.

בהודעה הצבאית העירקית נאמר עוד, כי מטוסי חיל האוויר תקפו ופגעו ב"מטרה ימית גדולה", כינוי למיכלית או אניית משא, במרכז המפרץ הפרסי ביום רביעי בערב.

טרם נתקבל אישור ממקור בלתי תלוי להתקפה זו.

הדובר העירקי אמר: "אנו נמשיך במהלומות המכאיבות שלנו באמצעות כח הטילים רב העוצמה שבידינו עד הסוף, כל עוד הם ממשיכים במלחמת הערים".

בהודעת סוכנות הידיעות האירנית נאמר, כי כתוצאה מהתקפת הטילים נהרגו לפחות שמונה אנשים ונפצעו 20, ביניהם נשים וילדים.

הדובר העירקי אמר עוד, כי מטוסי חיל האוויר תקפו גם 4 ערים אחרות — קרמאנשה, דזפול, בורוג'רד והאמאדאן, כולן במערב איראן ביום שישי בבוקר.

היהלום השני בגודלו בעולם (משמאל) מוצג על ידי מישל וינבר. (תצלום אי־פי)

רו"מ איטליה התפטר על רקע מחלוקת על כורים גרעיניים

החלטתו להשלים בניית תחנת כוח גרעינית נתקלה באופוזיציה רחבה

מאת תולדה ליברנומה
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה, (מיוחד ל"הארץ"). ג'ובאני גורייה הגיש את התפטרות ממשלתו לנשיא המדינה פרנצ'סקו קוסיגה ביום שישי בערב, בגלל התנגדות רחבה. להחלטתו להשלים בניית תחנה גרעינית במונטאלטו דאל קאסטרו מצפון מזרח לרומא. ממשלתו זו החזיקה מעמד 228 יום.

ההחלטה שנתקבלה ביום חמישי פיצלה את כוחות הממשלה לשניים כשהסוציאליסטים מצטרפים לקומוניסטים לראדיקלים ולירוקים שבאופוזיציה בהתנגדותם להחלטה זו.

ביום שישי הודיע גורייה, כי המשך תפקידו היה לבלתי־אפשרי, נוכח המחלוקת הקשה בסוגית מדיניות הקמת תחנות־כוח גרעיניות.

"נקטנו עמדה מאוזנת היטב, המשרתת את האינטרסים של כולם באיטליה. אולם הדברים התפתחו בצורה אחרת ממה שחשבנו, ואי־אפשר להמשיך יותר בדרך עליה החלטנו", אמר.

זו הפעם השלישית שגורייה מגיש לנשיא המדינה את התפטרות ממשלתו. הוא עשה זאת בסוף נובמבר ובראשית פברואר כשהצעות ממשלתיות בסעיפים שונים של חוק התקציב לא אושרו על ידי רוב הפרלמנט. בפעמיים הקודמות הגיעו מפלגות הקואליציה להסכם להמשיך לתמוך בגורייה, שכן ממשלתו היתה אמורה לנהל את ענייני המדינה עד ששתי המפלגות — הסוציאליסטים והדמוקרטים־נוצרים יגיעו להסכם פוליטי בר־קיימא ביניהן. הפעם אין לצפות שנשיא המדינה יבקש שוב מגורייה לנסות לאחות את הקרעים בממשלתו. בימים האחרונים הובהר, שאם אישורו הסופי של חוק התקציב אמור ראש הממשלה להתפטר. אך משקיפים ציפו שהוא יעשה זאת ביום שישי הבא. גורייה הקדים את התפטרותו בשבוע, כשנמצאה הזדמנות טובה להטיל את מלוא האחריות למשבר ממשלתי קשה על שכמם של הסוציאליסטים. מצפים עכשיו למשבר ממשלתי ממושך.

מדענים בהולנד פיתחו שיטה חדשה לאיחוי עצמות שבורות

האג (עי"ת). שני מדענים הולנדיים הודיעו, כי פיתחו שיטה קלה יותר לאיחוי עצמות שבורות.

החוקרים, מבית החולים של אוניברסיטת גרונינגן, אמרו, כי הם הרכיבו לוחות וברגים לאיחוי שברים מתוצרת פולילאקטית הנמסה בגוף, במקום השימוש בלוחות מקובלים של מתכת ובכך עלה בידם לבטל את הצורך בניתוח נוסף.

החלקים התומכתיים מומסים בתוך הגוף בתהליך איטי הנמשך שנתיים, שלא כלוחות והברגים ממתכת שיש להוציאם לאחר שהשבר התאחה. על הגילוי מסרו המנתח הפלסטי, ד"ר רודולף בוס, והכימאי, אלברט יאן פנינגס.

בוס אמר לכתב רויטר, כי החוקרים מנסים מזה שנים רבות ליצור לוחות וברגים נמסים בגוף, אולם לא עלה בידם עד כה ליצור חומר חזק דיו.

החומר החדש שימש כבר לניתוחי פנים אצל 15 אנשים מאז 1985, הוא אמר. החומר אינו די חזק עדיין לאיחוי עצמות זרוע ונפיים. אולם עתה מתקנים אותו כדי שישמש לאיחוי פרקים שבורים, ידיים, קרסולים וברכיים.

המוצר זכה באחרונה לפירסום בביטאון בינלאומי לניתוחי פה ופנים.

16 נוסעים נרצחו בהתנפלות על אוטובוס במרכז סרילנקה

רוב ההרוגים הם בני המיעוט הטאמילי • התוקפים זרקו פצצות, ירו בנוסעים והעלו את האוטובוס באש

קולומבו (ע"צ). צעירים חמושים עם מסכות על פניהם תקפו ביום שישי אוטובוס במרכז סרילנקה והרגו לפחות 16 נוסעים — מסרו מקורות צבאיים בקולומבו.

המקורות אמרו, כי התוקפים זרקו פצצות וירו בנוסעים ואחר־כך העלו את האוטובוס באש.

עוד נמסר, כי מרבית ההרוגים הם בני המיעוט הטמילי. לפחות שישה פצועים הועברו לבית־חולים סמוך.

עדיין לא ידוע מי היה אחראי להתקפה האחרונה, שהיוותה חוליה חדשה בשרשרת של רציחות אזרחים על ידי המורדים הטמילים בשבוע שעבר.

אחד הנוסעים ששרד מן ההתקפה מסר, כי 15 אנשים מזויינים עם מסיכות על פניהם תקפו את האוטובוס ברובים ובחרבות.

"ראיתי 4 מהם זורקים פצצות על האוטובוס. הנהג נהרג ראשון. אחר כך ראיתי כיצד הנוסעים נופלים", סיפר.

האיש, ס' ברודרין, אמר, כי קפץ מן החלון ורץ אל הג'ונגל בצד הכביש.

המלצה לצמצם בדיקות שוטפות לגילוי סרטן השד מטעמים כספיים

המדובר בביטול בדיקות ממוגראפיה לנשים בגילאי 35־50 שאין אצלן סיכון מיוחד להיפגע במחלה

לשקאגו, (עי"ת). בדיקות שיגרתיות לגילוי סרטן השד אצל נשים מתחת לגיל 50 אינן שוות בכל הנראה את ההוצאות מבחינת תוספת היתרון הבריאותי, נטען בדו"ח רפואי שראה כאן אור ביום חמישי.

הדו"ח מופיע בביטאון האגודה הרפואית האמריקאית. הוא מתייחס לנושא המצוי זה מכבר במחלוקת בקהילייה הרפואית.

המכון הלאומי לסרטן, האגודה הרפואית האמריקאית וקבוצות אחרות אינם ממליצים על בדיקות ממוגראפיה (סריקת שד) לנשים בגילים 35 עד 50, שאין אצלן סיכון מיוחד להיפגע מסרטן השד: היינו נשים שאין להן בעבר המשפחתי מקרים של סרטן מסוג כזה או שהן תושרות שיש להן בעיה.

לעומת זאת, החברה האמריקאית לסרטן והאגודה הרנטגנולוגית האמריקנית נמנים על ארגונים רפואיים הממליצים על בדיקה ממוגראפית ראשונה בגילים שבין 35 עד 40 ובדיקה נוספת אחת כל שנתיים או שלוש עד גיל 50.

המחלוקת התפשטה גם לערך הבדיקות האלה מעבר לגיל 50.

המחקר שנעשה ע"י צוות חוקרים באוניברסיטת דיוק מעריך, כי תוספת בדיקת הממוגראפיה לבדיקת השד השנתית עלולה להעלות את ההוצאות של בדיקות מסוג זה בארה"ב ב־402 מיליון דולר בשנת אלפיים.

המדובר בבדיקות של באמצעות סורק, בנוסף לבדיקה השיגרתית ע"י רופא.

על אף שהממוגראפיה תציל חיי כמה נשים, נאמר במחקר, הכסף יוצא בצורה יותר אפקטיבית בשטחי בריאות אחרים.

ד"ר ג'ון ביילאר מבית הספר לרפואה באוניברסיטת מקגיל במונטריאול, הגיב על המחקר במאמר ראשי בבטאון הרפואי והוא אומר: "העדות בכללה איננה מכיחה בצורה ברורה יתרונות בריאותיים כתוצאה מסריקה ממוגראפית לגילוי סרטן השד אצל נשים מתחת לגיל 50". הוא הוסיף, כי "ההוצאות כבדות שנות נובעות מבדיקות סורק כאלה לכלל האוכלוסיה. יש לכן להפסיק בדיקות סורק שגרתיות בקבוצת גיל זו".

שר ההגנה הצרפתי מכחיש הגילויים על מכירת נשק לאירן באמצעות מתווכים

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). שר ההגנה של צרפת פירפס אתמול "הכחשה הרמטית" הנוגעת את הגילויים האחרונים בעניין מכירת נשק צרפתי לאיראן כ"מבוצעים מן המצבע". על־פי מידע שפורסם בסוף השבוע, נמשכת בחודשים האחרונים אספקת נשק ותחמושת צרפתיים לאיראן באמצעות מתווכים מסווים באיטליה, בבלגיה ובצרפת.

המידע שפורסם על־ידי השבועון "לה נובל אובזר־ואטר" מבוסס על עדויות שמסר שופט־חוקר איטלקי, שהתחקה אחר משלוחי הנשק הבלתי־חוקיים. החוקר האיטלקי גילה, לטענת השבועון, שעל אף ההכחשות של המימשלים ושל "יצואני המוות" נולה שכוונות פעילותם המסחרית משנער הנשק לאיראן, נמשכת העברת הנשק בקצב סדיר. כך למשל מורים מימצאיו על משלוח אחרון שמומש באמצע חודש ינואר 1988.

פרשת משלוחי הנשק החשאיים לאיראן התפתחה בסדרה שעברה בצרפת לכדי שערוריה שלישית רבת היקף. הממשלות הסוציאליסטיות בזמנו, הנשק מגוראן — חנק... [illegible] ... אספקת נשק ותחמושת לצבא האיראני.

הגילויים האחרונים מתיימרים להוכיח שמשלוחי הנשק נמשכו גם לאחר ניצחון הימין בבחירות הפרלמנטאריות בצרפת, בחודש מארס 1986.

יהלום, השני בגודלו בעולם, נתגלה בדרא"פ

קימברלי, דרום־אפריקה (עי"ת). "יהלום חלומי" בשווי של עשרות מיליוני דולרים, שיהיה, לאחר שיותך וילוטש, השני בגודלו בעולם, נתגלה בדרום אפריקה — מסר קונצרן היהלומים דה בירס ביום שישי.

יו"ר הקונצרן, ג'וליאן אוגילבי תומפסון, מסר את ההודעה בסעודה חגיגית [illegible] [illegible] לקונצרן היהלומים הגדול.

400 המוזמנים הגיבו בהפתעה רבה על הגילוי החדש בין הנוכחים, פוליטיקאים, סוחרים ליהלומים ואבני חן אחרות. אורחות הסעודה הופיעו במיטב התכשיטים הנוצצים שלהן.

דלית ומרסלו רייך
חובקים בן
נכד למלכה ואשר בומויאק
נין לרבקה ונתן חיגר
חדרה 9.3.88

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית
והאגף הרפואי עורכים:
קו פתוח לבריאות הציבור
בשיתוף עם
האגודה למלחמה בסרטן בישראל
נזקי העישון ואפשרויות הגמילה
צוות מומחים ישיב טלפונית
03-433500
לפניות הציבור במבצע מיוחד
שיערך ביום שלישי, 15.3.88
בין השעות 16.00-19.00
פרופ' יורם כהן - בי"ח סורוקה
ד"ר יעקב פרידמן - בי"ח בילינסון
ד"ר מיכאל אלדר - בי"ח שיבא
ד"ר דוד לובן - בי"ח בילינסון
ד"ר יואל גרייף - בי"ח איכילוב
פסיכולוג מרדכי בליטנר - האגודה למלחמה בסרטן
קופת חולים
בריאות בראש ובראשונה

מעסיקים וועדי עובדים!
החג, תנו מתנה לא שיגרתית
אופנהיימר-קונצרט
יצירות מתוקות ונדירות
במתנות בלתי נשכחות
תנו צלצול מוסיקלי,
בטלפון:
02-855333
צחי וצוותו ישמחו
לעמוד לשירותכם.
נציגינו מגיעים
לכל הארץ.
ברפרטואר:
★ קונצירטו לשוקולד ומרציפנים
★ סמפוניה של מתוקים
★ דואט לממתקים ומשקאות
★ קרנבל המצופים
ועוד ואריאציות בלתי נגמרות של אופנהיימר - קונצרט בהתאם לבחירתכם ותקציבכם.

אופנהיימר - מסורת מתוקת יומין

מתרחבים עיצומי רופאי המדינה, הרופאים המרדימים ועובדי מגן־דוד־אדום:

שיבושים חמורים בבתי"ח ממשלתיים, עירוניים, כלליים ופסיכיאטריים

למשך 48 שעות מושבתים כל המכונים ומרפאות החוץ ב־22 בתי חולים • באלה יופעלו רק שירותי הדיאליזה, הרנטגן והאונקולוגיה הטיפולית • שני בתי חולים תורניים יופעלו למקרים דחופים: "אסף הרופא" בצריפין ונהריה • ממחרתיים יושבתו שירותי בנק הדם

מאת עדנה אריהר
סופרת "הארץ"

שיבושים חמורים צפויים החל מהיום בבתי החולים ובשירותי החירום, בעקבות הרחבת עיצומי רופאי המדינה, הרופאים המרדימים ועובדי מגן־דוד־אדום. בשל העיצומים, לא יתקבלו חולים במרפאות החוץ ובמכונים, ולא יבוצעו ניתוחים אלקטיביים. שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, תיפגש במחרתיים עם שר האוצר משה נסים, לדיון בהידרדרות שחלה במערכת הבריאות.

רופאי המדינה משביתים החל מהיום, למשך 48 שעות את כל המכונים ומרפאות החוץ ב־22 בתי החולים הממשלתיים־עירוניים, הכלליים והפסיכיאטריים. באלה יופעלו רק שירותי הדיאליזה, הרנטגן והאונקולוגיה הטיפולית. הרופאים החליטו להשאיר שני בתי חולים תורניים למקרים דחופים, ול־פיכך לא יושבתו המרפאות והמכונים בבתי החולים "אסף הרופא" בצריפין ובבית החולים הממשלתי בנהריה. בשלב זה נותקו כל המגעים בין הרופאים למעסיקים. יו"ר ארגון רופאי המדינה, ד"ר יהושע ויי־סבורט, פנה שלשום לראש הממשלה וביקש את התערבותו בפתרון מצוקת רופאי המדינה.

במברק ששיגר הארגון ליצחק שמיר, מתבקש ראש הממשלה להורות למשרד האוצר לחדש עמם כיד את המו"מ. למרות נכונות רופאי המדינה להיכנס למו"מ ענייני בכל עת, נאמר במכתב, מנהל משרד האוצר טקטיקה של סחבת מכוונת, בכוונה לחסוך מכספי הציבור ומכספי המדינה — וכך נגרמת הגדלת מספר הממתינים לתור לני־תוחים. במצב זה מגלה משרד הבר־יאות אוזלת יד מוחלטת, למרות שמופקד על תפעול תקין ויעיל של מערכת הבריאות.

הרופאים המרדימים מחריפים את העיצומים. מהיום יושבתו לסרוגין חדרי ניתוח בחמישה בתי חולים. היום מושבתים חדרי הניתוח בבתי החולים "איכילוב" בתל־אביב, "פוריה" בטבריה, "כרמל" בחיפה, "שערי צדק" בירושלים ו"עמק" בע־פולה. מחר יושבתו חדרי הניתוח ב"רוקח" בתל־אביב, "וולפסון" בחו־לון, "בילינסון" בפתח־תקוה, "אסף הרופא" בצריפין, ו"הדסה" עין כרם.

השבתת בנק הדם

הרחבת העיצומים היא מחאה על עמדת האוצר כי אין להפריד את הדיונים על שכר המרדימים מהדיונים על הסכם מסגרת לשכר הרופאים, המתנהל עם ההסתדרות הרפואית. המרדימים דורשים תוספת 200 תקנים ותוספת אחוזי תמריץ לשכרם, כפיצוי על היעדר פרקטיקה פרטית במקצועם.

אלף עובדי המעבדות בבתי החו־לים הממשלתיים ומעבדות בריאות הציבור ובנק הדם נענו לפניית מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' יורם לס, ודחו את השבתת המעבדות ליו־מיים. הבוקר מכנס לס את נציגי האוצר ועובדי המעבדות, במטרה למצוא פתרון לדרישותיהם לתיקון שכרם. שתי הצעות עומדות לדיון, הצמדת עובדי המעבדות לשכר האחיות או קביעת קריטריונים לשכר עידוד. לטווח קצר, עד שי־גובשו ההצעות לשיפור שכרם, מתכוון מנכ"ל משרד הבריאות להציע להם תוספת של 25 שעות נוספות לפי דיווח, או הגדלת תוספת בית חולים שהוא מרכיב חשוב בשכר שלהם.

החל ממחרתיים יושבתו שירותי בנק הדם. מפעל הדינמוו הודיע להנהלת מד"א כי בשל חוב של 800 אלף שקלים הוא מפסיק את אספקת שקיות הדם. דובר מד"א הודיע כי מלאי השקיות שבידי בנק הדם יס־פיק לייצור מנות דם עד יום שלישי. החל ממחרתיים יוצאו 133 עובדים לחופשה. ועד עובדי מגן־דוד־אדום הודיע בסוף השבוע כי ישבית החל ביום ד' את כל שירו־תיו, אם עד אז לא ישחרר משרד האוצר כספים שעיקל למוסד.

העובדים מבקשים להבטיח כבר עתה תשלום משכורות מארס בערב פסח. העובדים שמים לב לעובדה כי למד"א אין כסף לתשלום השכר לאחר שהאוצר עיקל כספיה בשל חוב של 6 מליון שקלים למס הכנסה. במברק ששלחו העובדים לשרי הבריאות והאוצר נאמר כי הם הנושאים בנטל העבודה היום יומית להצלת חיי אדם. לא יתנו לפגוע בשירות חיוני שהוא פרנסתם, בשל סכסוך כספי שבין משרדי האוצר והבריאות. עוד נקבע כי הם לא מו־כנים להמשיך ולסבול את חוסר הו־ודאות להבטחת פרנסתם.

גובשה הצעת חוק לביטוח בריאות ממלכתי

מאת עדנה אריהר
סופרת "הארץ"

ועדה קואליציונית בת שישה חברים מהמערך ומהליכוד, גיבשה הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

ההצעה גובשה על בסיס הצעת החוק שהוגשה בעבר. על ההצעה חתומים חברי הכנסת מהמערך אהרון נחמיאס, אהרון הראל ויו"ר ועדת העבודה והרווחה אורה נמיר, וח"כי הליכוד אליעזר שוסטק, אוריאל לין ויהושע מצא.

על־פי ההצעה, כל אזרח במדינה יחוייב בביטוח בריאות, שיושתת על בסיס של חלוקת הארץ לאזורי בר־יאות. בכל אזור יובטח מתן שירותי הבריאות על־ידי הנהלת אזור, שמתפקידה יהיה לארגן לתכנן ולתאם את השירותים על־פי צרכי האוכלוסיה בו. הנהלת האזור תתקשר בהסכמים עם נותני שירותי בריאות בו. המבוטח יהיה רשאי לב־חור ולהחליף את נותן השירות.

דמי הביטוח ייגבו על־ידי קופת החולים. עובד ישלם 2.8% מהכנסתו, המעביד יחוייב בשיעור של 8.45% מהכנסת העובד, במקביל. עובד עצמאי ישלם 5.6% מהכנסתו. עוד נקבע כי השתתפות תקציב המדינה במימון שירותי הבריאות תהיה 40% מדמי הביטוח שמשלמים המעסיקים והמבוטחים.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, מנעה בשבוע שעבר מאהרון נחמיאס ומאליעזר שוסטק להניח על שולחן הכנסת את הצעת חוק. בפנייתה למזכירות הכנסת לדחות את הדיון בקריאה הראשונה, טענה כי לזכות השר הממונה יש 30 יום — וזכות זו היא מבקשת לנצל. לא יתכן לדון דיון בהצעת חוק פרטית בה בשעה שהיא עומדת להגיש הצעת חוק בנושא מטעם הממשלה, מה גם שהצעה זו היא העתק של הצעה של הליכוד שה־גיש בזמנו ח"כ שוסטק, ולא אושרה בכנסת הקודמת.

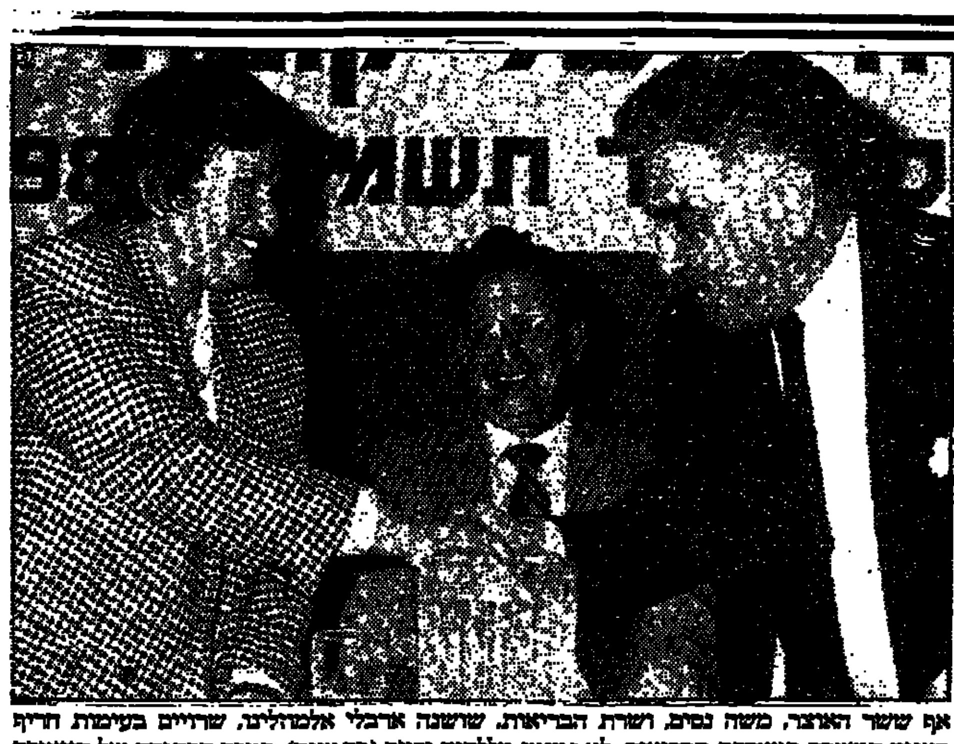

אף שר האוצר, משה נסים, ושרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, שרויים בעימות חריף בעניין המשבר במערכת הבריאות, לא נמנעו מלהתוק ידיים (בתמונה), בטקס הפתיחה של הוועידה השביעית של קופת חולים "מכבי". במרכז: מנכ"ל הקופה, רפי רוטר
(צילם: יונתן סלינגר / ישראל סאן)

פעוט בן 4 בעזה נכווה אנושות והובא לסורוקה

2 ילדים אושפזו בשיפא • שיחקו בנפט

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

לבית החולים "סורוקה" בבאר־שבע הובא אתמול אחר הצהריים פעוט בן 4 שנכווה באורח קשה בכל חלקי גופו, והוא מאושפז במצב אנוש ביחידה לטי־פול נמרץ בבית החולים.

מדובר בשלושה ילדים בני 4, 5 ו־7 ששיחקו בביתם בשכונת מג'עייה בעזה בנפט, ומסיבות בלתי־ברורות הנפט התלקח ושלושתם נכוו באורח קשה. שניים מהם פונו לבית החולים "שיפא" בעזה, ובן ה־4 פונה ל"סורוקה" במצב אנוש.

תושב כפר תמרה מואשם באונס טרמפיסטית אותה אסף בכפרו

מאת נורית כהנא

נאסר נאסר (26) מהכפר תמרה מואשם באונס ובמעשה מגונה בכפיה של טרמפיסטית.

נאסר מואשם כי ב־29.2.88, עת נהג טנדר "פיג'ו", אסף טרמפיסטית מתחנת אוטובוס בכפרה, ובדרכו לכיוון נהריה, סטה לחורשת אורנים, וביצע בה מעשה מגונה. הצעירה בקשה מנאסר שירפה ממנה, וניסתה לשכנעו בכך שהיא בתולה. "תרצי או לא תרצי־ אעשה זאת" אמר בתגובה, וסתם את פיה. לאחר מכן רדף אחרי הצעירה, שחמקה מן הרכב לחורשה, שם ביצע בה מעשה מגונה אוראלי, ואחריו אונס אלים.

נאסר נהג בטנדר בעת שהיה פסול לנהיגה. שופט בית המשפט המחוזי, א.ד. כר, התבקש לעצור את נאסר עד תום ההליכים.

"אל על" נושאת ונותנת במישרין על חוזה להפעלת "פנינת אילת"

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

"אל על" נושאת ונותנת במישרין על חוזה בדבר הפעלת המלון החדש "פנינת אילת".

בסוף השבוע דרש מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר, ממשרד התיירות כי ישים קץ לפעי־לותה של "אל על" בענף המלונאות. לדבריו, פעילות זו פוגעת בעקרון התחרות החופשית, ויש בה פגם ציבורי.

לדברי המלונאים הסכימה "אל על" לתת ערבות כספית כדי שחברת "לרום" השייכת לחברת תש"ת, שהיא חברה בת של "אל על", תקבל את ניהול המלון באילת. על פי תלונת מנכ"ל התאחדות המלונות, הקשר הבלתי־אמצעי בין המלון ל"אל על", "אפשר למלון "לנצל יתרונות מסחריים" שאין כמותם ליתר המלונות. גם היות "אל על" חברה ממשלתית נותן יתרון שיווקי לרשת "לרום", ופוגע בעקרון התחרות החופשית.

המלונאים מתקוממים כי כשהת־לוננו על ש"אל על" רכשה את מלון "טבריה קלאב הוטל", ביוני 87', ועל שרשת "לרום" מנהלת אותו, השיב שר התחבורה כי "אין בדעת "לרום" להתפרס ברשת מלונות מעבר למינימום ההכרחי לקיומה". לדבריהם, הצעד החדש של "אל על" סותר את ההבטחות קודמות.

דובר "אל על" אמר בתגובה כי "חברת התעופה אינה מחוייבת להסביר באמצעי התקשורת להתאחדות המלונות מה הן מטרותיה. גורמים באירגון המלונאים המבקשים לעשות זאת יכולים להתקשר לחברת התעופה". לדבריו, אין פעילותה של "אל על" יוצאת דופן לעומת פעילותן של חברות תעופה סדירות זרות אחרות בחו"ל בענף המלונאות.

השקם ייבא 60 מכולות כלי בית — לקראת הפסח

"אצלנו אין מיתון — המכירות גדלו"

מאת אבי גבאור

לקראת חג הפסח ייבא השקם כשישים מכולות של כלי־בית ומו־תגות, ולדברי הנהלת הרשת, על־פי נתוני המכירות המתקבלים מהחנויות, לא רק שאין כל סימן למיתון, אלא שעם ישראל שוב חוגג בקניות, ו"אנו הולכים ומחזקים לימי אירוע העליזים".

שמעון שאלתיאל, ראש אגף השיווק של השקם, מסר כי ברשת הגבירו את היקף הרכישה ואגירת מוצרי המזון הבסיסיים לקראת החג, ומתכוננים למכור כ־400 טונות בשר, בין 250 ל־300 טונות חלקי עוף, בין 70 ל־80 טונות עופות שלמים וכ־70 טונות דגים.

נשיא ביהמ"ש העליון מאיר שמגר בפסק־דין עקרוני על עיסקות קומבינציה:

ביטול הסכם הקומבינציה עם הקבלן לא מבטל אזהרה בטאבו לטובת רוכשי דירות

עורכי־דין המתמחים במשפטי מקרקעין סבורים כי פסק־הדין "עושה סדר" בנושא עיסקות הקומבינציה הנפוצות בישראל ובא להגן על רוכשי הדירות שזכויותיהם נפגעו כתוצאה מפשיטות רגל של קבלנים

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

בפסק־דין עקרוני, הנוגע לעסקות קומבינציה בין בעלי מקרקעין לקבלנים, נקבע באחרונה, כי גם אם לא נבנה הבניין כלל, והסכם הקו־מבינציה והתבטל, שמורות לטובת רוכשי הדירות הערות האזהרה בטאבו, למרות שאין חוזה בכתב בינם לבעלי המקרקעין.

פסק־דין זה נוגע לכל הצדדים הישירים והעקיפים הקשורים לעסקת הקומבינציה: בעלי מקרקעין, קבלנים, רוכשי דירות, ואפילו בנקים למשכנתאות, שלטובתם נרשמות הערות אזהרה בטאבו בגין הלוואות שנוטלים מהם רוכשי הדירות. את פסק הדין הזה, שבא להגן על ציבור רוכשי הדירות בישראל, נתנו לפני ימים אחדים נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר והשופטים ד"ר משה בייסקי ואליעזר גולדברג.

מדובר בעסקת קומבינציה שעשתה שרה שץ [illegible] בפתח־תקוה, עם חברה קבלנית לבנין ששמה "צבי את [illegible] והחברה להשקעות" [illegible] המגרש היתה צריכה לקבל חלק מהדירות שהחברה היתה אמורה לבנות. החברה נקלעה לקשיים כספיים, ולפני ארבע שנים נכנסה להליכי פירוק.

זמן קצר לאחר הסכם הקו־מבינציה, רכשו שתי משפחות שתי דירות מהקבלן: יעל ויהושע נחושת, ופלורה ואבנר יהודה. לטובת שתי המשפחות נרשמו הערות אזהרה בטאבו והן שילמו לקבלן יותר מ־50 אחוז משווי הדירה. הקבלן הספיק להרוס את הבית הישן שעמד על המגרש, אך לא הוציא היתר בניה, ולא התחיל כלל את הבניה.

פנייה לבטל ההסכם

שרה שץ פנתה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב ועתרה לבטל את הסכם הקומבינציה שנחתם בינה לבין הקבלן, וכך לבטל את הערות האזהרה שנרשמו בטאבו לטובת רו־כשי הדירות ובנק "טפחות", שממנו נטלו הרוכשים משכנתאות.

השופט אלוני קיבל את טענות [illegible] לרוכשי הדירות והבנק. בפסק־הדין קבע השופט אלוני, כי משהופר ובוטל הסכם הקומבינציה (בין בעלת הקרקע לחברה הקבלנית) מתבטלות גם זכויות רוכשי הדירות והבנק.

שתי המשפחות, באמצעות פרקליטן עו"ד יהושע ריאמנט, עירערו לבית המשפט העליון ועי־רערן התקבל. עו"ד ריאמנט הדגיש בטיעוניו את הנזק שנגרם לשתי המשפחות האלה, ולמשפחות אחרות העלולות להיקלע למצב כזה, שכן עסקות קומבינציה מסוג זה — נפוצות בישראל.

קשר משפטי ישיר

הנשיא שמגר כתב בפסק־הדין, כי הוא סבור שהתחייבותו של בעל המקרקעין כלפי הקבלן לרשום הערת אזהרה בטאבו לטובת רוכשי הדירה, מקימה קשר משפטי ישיר בין בעלי המקרקעין לבין רוכשי הדירות. בהסכימו לרישום הערת אזהרה על רכושו לטובת הקונה, כתב השופט שמגר, נוטל בעל המקרקעין חלק פעיל בהגנה על זכויותיו החוזיות של הקונה. במקום אחר כתב השופט שמגר, כי הוא מודע למצוקתו של בעל המקרקעין שבידיו קניין מסויים אך עיסקת הקומבינציה, מעצם טיבה, היא עיסקה ארוכת טווח, וכשם שיש לה יתרונות מסחריים ידועים, כך היא נתונה, בכלל מורכבותה, לסיכונים. "תוצאה כגון זו שבפנינו", כתב השופט שמגר, "היא בגדר הסיכונים שנוטל על עצמו בעל המקרקעין שהוא צד מעוניין בעסקת הקו־מבינציה וביקש להפיק ממנה תועלת כספית".

גם ערעורו של בנק "טפחות" — שממנו הרוכשים נטלו הלוואות — התקבל, ולפיכך לא תימחק הערת האזהרה שנרשמה בטאבו לטובתו.

עורכי־דין המתמחים במשפטי מקרקעין מסרו לסופר "הארץ", כי הם סבורים, שפסק־דין זה "עושה סדר" בשטח הפרוץ בעסקות הקו־מבינציה, במיוחד לאור שזכויותיהם של רוכשי דירות נפגעו בגלל פשי־טות־רגל של קבלנים.

שוטר חשוד במעורבות בתאונת "פגע וברח"

(עו). שוטר בבית המעצר המחוזי קישון, החשוד כמעורב בתאונת "פגע וברח", נעצר ביום ו' בבית משפט השלום בחיפה לשבעה ימים לחקירה.

השוטר, תושב הקריות בן 26, הובא בפני שופט השלום החיפני, סלים ג'ובראן. ב"כ המשטרה טען, שביום ה' לפנות בוקר, בהיותו בדרכו בתפקיד לתיגבור שמירת הסדר הציבורי במרתון תל־אביב, פגע בהולכת הרגל חנה דידי אשווילי (66) תושבת קריית־ים, [illegible] לפנות בוקר בדרך בר־יהודה לפני גשר פז בחיפה. השוטר נהג כבד בניגוד הפרטית, ולטענת בא־כוח המשטרה פגע בהולכת הרגל ונטש את מקום התאונה בלי להגיש לה עזרה.

לאחר התאונה הסתיר את רכבו לא הרחק ממשרדי לשכת התנועה של משטרת מרחב חיפה.

החשוד אמר בבית המשפט: "הר־דיתי ואני מצטער".

השופט נענה לבקשת החשוד לאסור פירסום שמו.

לידה עקב הקפאת ביצית מופרית ב"אסותא" ו"מאיר"

מאת עדנה אריהר

בבתי החולים "אסותא" בתל־אביב ו"מאיר" בכפר־סבא, הושגו בסוף השבוע תוצאות ראשונות של לידת ביצית מופרית ולידת מהפריה מבחנה.

ב"אסותא" נולד בסוף השבוע התינוק הראשון מהקפאה. היולדת היא בת 34, תושבת ארה"ב, שעברה בארץ טיפולי הפריה חוץ־גופית לאחר עשר שנות עקרות. כתוצאה משאיבת ביציות הוקפאו ביציות מופרות — שתיים מהן נוצלו. לרשות האשה עוד שני עוברים שישמשו אותה להריונות הבאים.

היחידה להפריה חוץ־גופית ב"אסותא" חגגה בימים אלה שנה להיווס־דה. בשנה זו טופלו ביחידה 180 נשים, הושגו 70 הריונות.

בבית חולים "מאיר" נולדה בסוף השבוע התינוקת הראשונה מהפריה חוץ־גופית. היחידה נפתחה לפני שנה, ועד כה הושגו עשרה הריונות. היחידה משרתת את אזור השרון עד לחדרה. עתה נעשים מאמצים לרכ־שת ציוד להקפאת עוברים, כדי שאפשר יהיה להמשיך טיפולי הפריה.

עוד טיסה מגרמניה — לקראת הפסחא

מאת זוהר בלומנקרנץ

חברת התעופה "לופטהנזה" תפעיל היום עוד טיסה בקו בין מערב־גרמניה לישראל, כדי להתגבר על תנועת התיירים לחג הפסחא. מדובר בטיסה ראשונה מתוך שלוש טיסות מיוחדות שהו־סיפה החברה על לוח הטיסות הסדיר שלה עד סוף החודש.

שתיים מטיסות אלה — היום וב־19 במארס — יהיו במטוסי "איירבוס"; הטיסה השלישית — ב־20 במארס תהיה במטוס קטן יותר — "בואינג" 727.

ראשי "אראקום" באו להדיח את מוטי גורה מראשות החברה

מאת יונתן שרמן

מאבק חריף מתנהל בימים האח־רונים סביב שאלת השליטה בחברת "אראקום". מוטי גורה, ששימש כנשיא ויו"ר מועצת המנהלים של החברה הבת, הודח מתפקידו לפני כשבוע, וכעת הוא מנסה לחזור ולבסס את שליטתו בחברה.

גורה, בעל המניות היחיד הגדול ביותר בחברת "אראקום קורפוריישן" בארה"ב, הודח מתפקידו על־ידי יתר חברי מועצת המנהלים.

כל בעלי התפקידים בחברה הגיעו לארץ בשבוע שעבר מארה"ב ובריטניה, במטרה לגבש מחדש את ניהול החברה, המייצרת מוצרי תקשורת מתוחכמת. גורה עצמו ניסה בימים האחרונים למנוע את העברת הניהול בחברה לידי הנשיא החדש, ג'ים שלו מארה"ב, והמנכ"ל של החברה הבת הישראלית, אלי אילון, שמונו לפני מספר שבועות.

בין השאר, פנה גורה לבית המשפט וקיבל צו־מניעה, שיאסור על שינוי זכויות המניות בחברה הישראלית, וכן הופיע בישיבת הנהלת החברה ביקנעם, כשהוא מלווה בשלושה צעירים, והוציא את הנשיא החדש ומנכ"ל השיווק מהישיבה, בעילה כי אין להם סמכות להשתתף בישיבות הנהלת החברה.

ראשי החברה, מצידם, הוציאו מכתבים לגורה ולגורמים נוספים בענף, שבהם נקבע חד־משמעית כי גורה אינו מייצג עוד את החברה ואינו מוסמך להוציא הוצאות בשמה או לייצגה בהתקשרויות.

אתמול לא ניתן היה להשיג את תגובתו של גורה.

ועד ציבורי להצלת חייה של בת 3.5

מאת יהודית גל
סופר "הארץ" בחיפה

בקריית־אתא הוקם ועד ציבורי בחסות ראש העירייה, שמטרתו לאסוף תרומות למימון ניתוח בארה"ב להצלת חייה של ילדה בת שלוש וחצי תושבת העיר.

מדובר במורן נסים, שנולדה עם סיבוך נדיר במבנה העורק הריאתי ללב וענפיו. כתוצאה מכך נחשפה הילדה מאז היוולדה למחלות וסיבו־כים שונים. היא נבדקה על־ידי קרדיולוגים מומחים בארץ, והומלץ להעבירה בדחיפות להצלת חייה לעבור ניתוח דחוף בעורקים הפגו־מים בבית החולים לילדים שבבוס־טון בארה"ב.

הרופאים מציינים כי ניתוח זה הוא מסובך ומסוכן מאד, אולם סי־כויי ההחלמה משמעותיים במידה שהניתוח יבוצע לפני מלאת לילדה 4 שנים. באחרונה החמיר מאד מצבה והיא מרותקת לביתה. הרופאים הדגישו כי במצבה הנוכחי היא עלולה בכל רגע ללקות במחלת אוטם שריר הלב.

תרומות מתקבלות בסניפי הבנקים בקריית־אתא. מספרי החשבונות: בנק המזרחי — 537047, בנק לאומי — 501501, בנק הפועלים — 447570 ובנק דיסקונט — 66052.

מחפשים מימון לניתוח־לב בבלגיה

מאת עדנה אריהר

יגאל רזהוב (54) תושב נתניה הו־פנה בדחיפות לבית־חולים בבלגיה לצרכי השתלת לב וריאות. רזהוב קיבל התקף לב לפני עשר שנים. מאז עבר ניתוח לב פתוח, שלא שיפר את מצבו. באחרונה הגיעו רו־פאיו לכלל החלטה כי עליו לעבור השתלת לב.

מזה חודש ימים הוא שוכב בביתו, ואינו מסוגל לחזור לעבודתו בעיר־יית נתניה.

משרד הבריאות אישר את נסיעתו. נבדקה אפשרות להשתלת לב בבית החולים "הדסה" בירושלים, אולם בהיעדר תורם מתאים לא ניתן לבצעה בשלב זה בארץ. הסכום הדרוש למימון הנסיעה והניתוח כמאה אלף דולר. המשפחה אינה מסוגלת להרים סכום כזה, והיא נאלצת לגייס חלק מהסכום מתרומות הציבור. נפתח למענו חשבון בבנק לאומי, סניף הרצל 5 בנתניה, חשבון 53175/74.

עורך את העמוד: חיים כל

מכון ון ליר בירושלים
בשיתוף עם
החוג להסטוריה
האוניברסיטה העברית
בירושלים
וקתדרה להסטוריה
גרמנית
ע"ש ריכרד קבנר
האוניברסיטה העברית
בירושלים
מזמינים את הציבור
להרצאתו (באנגלית) של
פרופסור רוברט סקריבנר
PROFESSOR
W. ROBERT SCRIBNER
מקליר קולג', קמברידג'
על הנושא:
PERCEPTIONS OF
THE SACRED
IN LATE MEDIEVAL
AND REFORMATION
GERMANY
יו"ר: ד"ר מיכאל טוך
ביום חמישי,
כ"ח באדר תשמ"ח
17 במרץ 1988
בשעה 8.00 בערב
כיכר אלברט איינשטיין

לא מכרת
לא שילמת
לוח העיר
קבלת מודעות
מ־20.00-8.00
03-37126

brother הכי לייזר
HL-8 - הדור השני במדפסות לייזר

HL-8 מדפסת הלייזר מהדור השני תוצרת BROTHER מציגה את התמורה הגבוהה ביותר לכספך - איכות הדפסה, אמינות ומגוון אותיות וביצועים גרפיים.
ל־HL-8 נתונים מכניים מרשימים:
תאימות: HL-8 מבצעת אמולציה ל־5 מדפסות - IBM PROPRINTER XL, BROTHER TWINRITER, EPSON FX 80, HP LASERJET/PLUS, DIABLO 630. אין עוד מדפסת גמישה כל־כך.
מגוון פונטים: ל־HL-8 5 סוגי אותיות קבועים וכן סוגי אותיות רבים באמצעות קסטות.
מהירות: HL-8 מדפיסה במהירות 8 דפים לדקה בסוגי נייר שונים - קורוס, פוליו, A-4 וכן אפשרות להזנה ידנית של מעטפות.

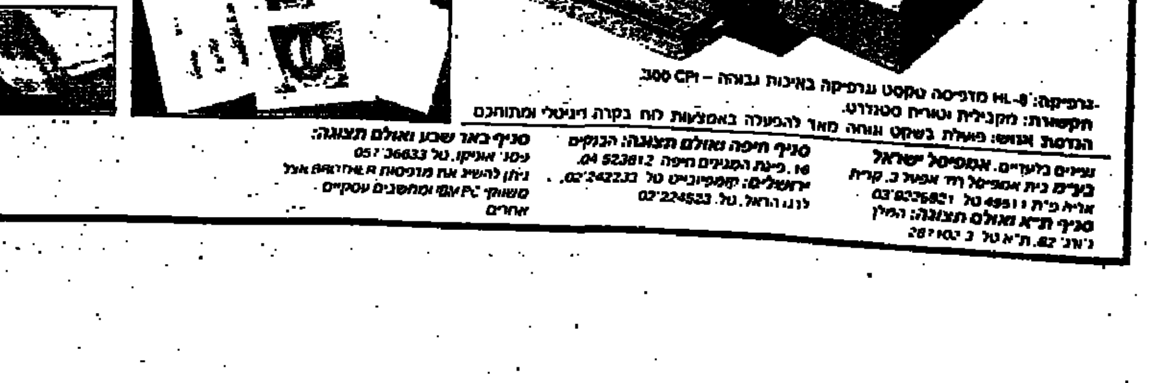

גרפיקה: HL-8 מדפיסה טקסט וגרפיקה באיכות גבוהה - 300 CPI.
תקשורת: מקבילית וטורית סטנדרט.
הנדסת אנוש: פועלת בשקט ונוחה מאד להפעלה באמצעות לוח בקרה דיגיטלי ומתוחכם.
שיווק בלעדי: אמפיסל ישראל בע"מ, בית אמפיסל רח' אפעל 3, קרית אריה פ"ת 03-9226821 / סניף ת"א ואולם תצוגה
סניף חיפה ואולם תצוגה: הבנקים 16, בית הבנקים חיפה 04-523812 / ירושלים: 02-242233, 02-224533
סניף באר שבע ואולם תצוגה: 057-36633 / ניתן להשיג את מדפסות ה־8 אצל משווקי PC ומחשבים עסקיים אחרים

הזמן היום וטוס לארה"ב וקנדה במחירי 87'
ב־1.4.88 יועלו מחירי הטיסות לאמריקה לעומת מחירי השנה שעברה.
אם אתה מתכנן לטוס השנה לארה"ב או לקנדה,
אופיר טורס מאפשרת לך לחסוך את עליות המחירים שבדרך.
הזמן וקבל עד 31.3.88 את כרטיס "אל־על" לעיר היעד שלך באמריקה
ואתה מבטיח לעצמך את מחירי שנת 87'.

ועוד יתרונות באופיר טורס
★ הזמן עכשיו לקיץ מכונית לנסיעה באירופה ותהנה ממחירים הנמוכים ממחירי 1987!
★ הפתעה לטסים ללונדון: מלון WHITE HOUSE - 4 כוכבים
במחיר 99 דולר לזוג ללילה (הנחה של 35% ויותר).

אופיר טורס
אתה קונה כרטיס ומרגיש את היתרון בכיס.

תל־אביב, בנין אל על רח' בן יהודה 32 טל. 03-209777 ירושלים, מלון המלך דוד טל. 227401, 02-222777
חיפה, דרך העצמאות 62 טל. 04-673011-2 קרית שמונה, טל. 06-940245 מול מלון הצפון
באר־שבע, בן וייס, העצמאות 49 טל. 74615, 057-34625
פקסימיליה: 03-203848

صورة من الأصل

صورة عن الأصل

מבצע ניקיון נפתח אתמול בירושלים במסגרת המבצע הארצי "ישראל לובשת ניקיון". בתמונה: ילדי שכונת נוה יעקב עוזרים לנקות את שכונתם (צילם: יוסי זמיר)

מאסר לשישה מטפלים מ"רוחמה" שהורשעו באלימות כלפי חוסים

"אף אחד מהמקרים לא הצדיק שימוש בכוח ושימוש אלימות" ● "אלו קורבנות דוממים, שזועקות כאבם נפלו על אוזניים אטומות"

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

עונשי מאסר בפועל ועל־תנאי וקנסות כספיים הוטלו על שישה מטפלים ממוסד החוסים "רוחמה", שהורשעו לפני כשלושה שבועות באלימות כלפי חוסים.

רוני מרקוס נדון לשנת מאסר, ממנה שישה חודשים בפועל, ולקנס של 2,500 שקל; מוחמד נסיראת נדון לשישה חודשי מאסר על־תנאי וקנס בן 2,000 שקל; מריאנה גבץ נקנסה ב־2,500 שקל ונדונה לשישה חודשי מאסר על־תנאי; מול אותנונה ואליס סוריסה נדונו לארבעה חודשי מאסר על־תנאי ונקנסו ב־1,500 שקל; זכיה וותר נקנסה ב־500 שקל והוטלה עליה התחייבות כספית של 2,500 שקל שלא לעבור עבירת אלימות בשנתיים הקרובות.

שופט בית־משפט השלום בכפר־סבא, יהודה פרגו, שבפניו התנהל תיק זה במשך למעלה משנה, ביקר בגזר־דינו את העובדה שעובדי המוסד לא הביעו חרטה על מעשיהם, והיפו אחד על מעשיו של השני.

עוד ציין השופט כי ההדרכה המקצועית שהנחלה לעובדי המוסד היתה לקויה, בהתחשב בעבודה הקשה של הנאשמים ובמצבם הכלכלי. כן התייחס השופט למשמעות הפגיעה בחוסים מפגרים הסר־אונים: "אלו קורבנות דוממים, שלצערי זעקות כאבם נפלו על אוזניים אטומות". כן הדגיש כי התרשם שהעובדים ניסו להסתיר מקרים חריגים שלהם היו עדים, וכי "אף אחד מהמקרים לא הצדיק שימוש בכח ושימוש אלימות". עוד הוסיף כי האלימות הומרה שבעתיים, כשהדבר הופך לשיטה.

"לא סוכנת אידיאלית"

עורך־דינו של רוני מרקוס קם בסיום הקראת גזרי הדין, וביקש מבית המשפט לדחות ביצוע עונשו של מרקוס בחודש וזאת כדי לבקש המרת המאסר בפועל בעבודות שרות. השופט פרגו נעתר לבקשה.

לפני כשנה וחצי השתלה סוכנת סמויה במוסד "רוחמה". הסוכנת, שהיתה עדה לגילויי אלימות כלפי חוסים במוסד, נשלחה למקום בעקבות מידע של מתנדבים מגרמניה, שהגיע למשרד העבודה והרווחה.

בעקבות עדויות שצברה הסוכנת המשטרתית נעצרו 12 עובדים מהמוסד, מהם הורשעו לבסוף שישה. השופט פרגו, בהכרעת הדין, נתן דעתו על דרך בחירת הסוכנת, וציין כי רייקוס "לא היתה הסוכנת האידיאלית למילוי תפקיד זה הן בשל הכשרתה והן בשל אופייה".

ראש הממשלה וממלא מקומו, רוכשי הכרטיסים הראשונים למפגן צה"ל ביום העצמאות

מאת ראובן פדהצור

ראש הממשלה, ממלא מקומו, שר הביטחון, הרמטכ"ל וראש עיריית רמת־גן רכשו ביום שישי, ב־20 שקל כל אחד, את כרטיסי הכניסה הראשונים למפגן המרכזי של צה"ל ביום העצמאות ה־40, שיתקיים באיצטדיון רמת־גן.

יצחק שמיר, שמעון פרס, יצחק רבין, רב־אלוף דן שומרון ואודי עמית שילמו את מחיר הכרטיס בעקבות החלטה שהתקבלה במשרד הביטחון, שלפיה לא יישלחו אלפי הזמנות כבשנים קודמות, ומן התשלום יהיו פטורים רק נשיא המדינה ובציגי המשפחות השכולות.

במפגן המרכזי יציג צה"ל מערכות נשק מרכזיות ויתקיים מפגן צניחה. בנוסף למפגן באיצטדיון, ייפתח צה"ל, כמדי שנה, חלק מבסיסיו בפני הציבור. בבסיסים של חיל האוויר, חיל הים והשריון יוכנו תצוגות של כלי נשק ומערכות לחימה שונות, ואלו יוצגו בפני הקהל.

לראשונה ייפתחו השנה "בתי האוסף" של מוזיאון צה"ל. ב"בתי האוסף" מרוכזים פריטים רבים, המייצגים את כל מלחמות ישראל, והם פריטים ייחודיים ונדירים. בין השאר תוצג מכוניתו של בן־גוריון, שבה השתמש במלחמת העצמאות, ג'יפ של "שועלי שמשון", נשק שלל מגוון ואוספי נשק של שדי בטחון שונים. התעשיות הביטחוניות ישתתפו בתערוכת הישגי שנת ה־40, שתתקיים בחודשי הקיץ בגני התערוכה.

הסיעה השלטת באגד זכתה בבחירות ברוב מכריע

מאת סופרת "הארץ" לענייני תחבורה

בבחירות למוסדות קאופרטיב אגד שנערכו בסוף השבוע שעבר זכתה הסיעה השלטת (תנועת מפנה) ברוב מכריע. מתוך 108 חברי אסיפת המורשים קיבלה תנועת מפנה 108 נציגים ואילו חברי האופוזיציה (יעד) זכו כשבעה נציגים בלבד.

הבחירות באגד נערכו לאחר ארבע שנים, למרות שהן צריכות להיערך אחת לשנתיים. זאת לאחר שרשם האגודות הורה בזמנו, כהוראת שעה, לקיים את הבחירות אחת לארבע שנים.

ביום חמישי השבוע צפויות להיערך בחירות המישנה, שבהן ייבחרו חברי האגודה את 27 חברי ההנהלה מתוך אסיפת המורשים. במקביל ייבחרו 71 שופטים המכהנים בבתי הדין המשמעתיים הפנימיים של אגד. שבעה עד 11 חברי המזכירות, שהם למעשה הגרעין המבצע, ייבחרו על־ידי יו"ר המזכירות הנוכחי שלמה לוין, לאחר בחירת ההנהלה.

בקטטה בין קבוצות יריבות נפצע שוער "הפועל זכרון"

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

דוד מלכה, שוער קבוצת הכדורגל "הפועל זכרון" מליגה ג' נפצע אתמול קל. בבטנו במהלך קטטה בין אוהדים ושחקנים, בסיום משחק קבוצתו עם "הפועל כפר יסיף".

אתמול, בסיום המשחק התפתחה קטטה מחוץ למגרש, בין אוהדי שתי הקבוצות והשחקנים, כ־120 איש. ככל הנראה מדובר בהמשך למתיחות שהיתה קיימת בין שתי הקבוצות, בעקבות משחק משותף בעבר.

המשטרה שהגיעה למקום הפרידה בין המתקוטטים, עצרה מספר אוהדים ושחקנים וביניהם את השוער שנפצע. הוא טופל בבית החולים "הלל יפה" ונחקר במשטרה לאחר סיום הטיפול הרפואי.

"אל על" תערער על החלטת ראש מינהל התעופה האזרחית לקנוס אותה ב־10,000 ש"ח

– עקב טיסת מטוס מטען שלה, כשבמכסה של מיכל הדלק שלו התגלה חור

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

"אל על" תערער על החלטת ראש מינהל התעופה האזרחית, שי שוהמי, להטיל עליה קנס בסך עשרת אלפים ש"ח, על שמטוס מטען שלה, מסוג ג'מבו, טס אף שבמכסה של מיכל הדלק שלו התגלה חור. שוהמי קבע כי "אל על" אחראית במישרין לטיסה בניגוד לנהלים, שהיה בה לכאורה סיכון חיי אדם ורכוש.

דובר החברה מסר כי הופעלו המלצות מינהל התעופה עקב האירוע, הותקנו נהלי החברה כדי למנוע הישנות מקרים דומים. בנוסף על כך, אמר סמנכ"ל החברה למבצעים, עמוס אמיר, על קברניטי החברה לטוס במטוסים שיש בהם תקלות חריגות מהתקנות. הדובר טוען כי "בואינג", יצרנית המטוס, מסרה חוות דעת למינהל התעופה, ולפיה היה אפשר לבצע את הטיסה בלא חשש או סיכון, חוץ מצריכה גדולה יותר של דלק.

"כל עוד נמשכה החקירה, נמנעה הנהלת "אל על" מלנקוט צעדי משמעת נגד הצוות", אמר הדובר.

על פי החלטת ראש המינהל, יותלה רשיונם של הקברניט והטכנאי לחודשיים, ושל מהנדס הטיסה – לחודש. הקברניט הוא טייס ותיק ומנוסה, שרת בעבר בתפקידי ניהול בחברה, ובין השאר עמד בראש ועד הטייסים.

יו"ר איגוד הטייסים, קברניט יצחק גונן, אמר שלשום כי ביקש לקבל את הדו"ח, כדי שגם הוא יוכל לחוות דעתו.

על רקע המצב בשטחים והשלכותיהן על התיירות:

גובשה הצעה לשווק חבילת סיור חדשה לישראל במחיר אטרקטווי

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תיירות

הצעה לשווק חבילת סיור חדשה לישראל במחיר אטרקטווי במיוחד גובשה בסוף השבוע בישיבת פורום של ראשי הענף ו"אל על" בתל־אביב, לנוכח המצב בשטחים.

על פי ההצעה, תועתק נקודת הכובד של המסע לפרסום התיירות לישראל בחו"ל – מפרסומת תדמית לפרסומת מכר. פרסומת זו תלווה בהנחה ניכרת במחיר החבילה לישראל או במתן שי מיוחד.

המשתתפים היו תמימי דעים כי הפגיעה העיקרית צפויה בתיירות מארה"ב.

מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר, הביע דעה כי אין מקום לתר כבית ביניים, אלא לתוכנית כוללת שתצא מנקודת הנחה שענף התיירות יצטרך להמשיך לתפקד במצב הנוכחי כשנתיים – שלוש. לדבריו, יש לפצל את מאמצי השיווק בין כמה חברות פרסום בארה"ב ואירופה, ולא למסרם לחברה אחת, כפי שמשרד התיירות מתכנן.

נציג "אל על", ראובן ברש, מסר כי יש מדינות באירופה שבהן יש עודף הזמנות לטיסות לישראל. לעומתן, יש מדינות שאף מורגשת בהן מגמת ביטולים.

מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר, דיווח לנוכחים כי בירידי התיירות הבינלאומי "איטי־בי" במערב־ברלין, שהסתיים בסוף השבוע, זכה ביתן ישראל להתעניינות רבה, ואף נקשרו עסקאות חדשות עם גורמי תיירות בגרמניה המערבית.

עורך את העמוד: חיים כל

כואבים את פטירתו של

ד"ר יהושע רוטנשטרייך ז"ל

עורך־דין דגול ואדם גדול

תנחומים למשפחה ולמשרד רוטנשטרייך־גיצלטר

אבשלום אורנשטיין עו"ד
בית הוצאת ספרים "יבנה" בע"מ

רק"ע – קרן ציבורית ע"ש ראשוני קופת עם

אבלה על פטירתו של

ד"ר יהושע רוטנשטרייך

חבר הדירקטוריון של הקרן, ממייסדיה, בוניה, מעצבי דרכה ושותף נאמן למפעליה הציבוריים.

הדירקטוריון
וצוות העובדים

בית מכון ויצמן למדע

אבל על מותו של

ד"ר יהושע רוטנשטרייך

מעמודי התווך במועצת המנהלים וועדת הניהול של המכון

ומביע תנחומיו למשפחה

אנו משתתפים בצערה הכבד של המשפחה על פטירתו של

ד"ר יהושע רוטנשטרייך

חבר מועצת המנהלים של חברתנו

דלתא גליל
תעשיות בע"מ

למשפחת רוטנשטרייך ומיכל הולצמן

משתתפים בצערכם במות יקירכם

דר' רוטנשטרייך

דובק בע"מ

לפרופ' נתן רוטנשטרייך

משתתפים אנו באבלך במות אחיך

יהושע

ומביעים תנחומים לכל בני המשפחה.

חברי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
וצוות העובדים.

הארגון הבינלאומי של עורכי־דין ומשפטנים יהודים וחבריו בארץ ובעולם

המומים מפטירתו הפתאומית של נשיא הארגון העולמי

עו"ד ד"ר יהושע רוטנשטרייך ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

המהנדס יצחק דרורי ז"ל

ההלוויה התקיימה ביום שישי 11.3.88 בחיפה.

האבלים: בנה: טוביה
כלתו: נני
נכדה: ניב
אחותו: אסיה שינפלד
משפחות: ד"ר מקסים שינפלד
וד"ר משה קפלן

במלאת שנה לפטירתו של ראש משפחתנו

ר' שמואל חיים הכהן ז"ל

תתקיים אזכרה ליד קברו בבית־העולם בקרית־שאול
ביום ג' כ' באדר תשמ"ח 16.3.88 בשעה 15.00

המשפחה

ביום הזכרון להורינו היקרים

רחל ויעקב זונדר ז"ל

נתייחד עם זכרם בבית העלמין בחיפה (כפר סמיר)
היום יום ראשון כד' אדר תשמ"ח (13.3.88)
בשעה 9.30 בבוקר.

משפחות: שיפמן – זונדר

דחפון
שרות מודעות טלפוני של הארץ
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

אנו משתתפים באבלה של חברתנו לעבודה

נגה שטרן

במות אביה ז"ל

ומביעים תנחומים לה ולמשפחתה

פז חברה נפט בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלה של חברתנו לעבודה

נגה שטרן

במות אביה ז"ל

ומביעים תנחומים לה ולמשפחתה

פז – חברת נפט בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו

מיכאל שאולסקי ומשפחתו

אתכם אנו באבלכם הכבד במות האם

הניה ז"ל

קואופ' "הגמל החדש", חיפה

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודעפון
03-38 38 38

אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו

עו"ד יהודה דברה ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה האבלה

לשכת עורכי־הדין חיפה והצפון

בית מכון ויצמן למדע

אבל על פטירתו של

פרופ' דוד גינצבורג ז"ל

מדען דגול וממעצבי דמותו של מכון ויצמן

ומביע תנחומים למשפחה

אהובתנו

לאה קרונפלד

איננה

ההלוויה תתקיים היום יום א', כ"ד באדר תשמ"ח 13.3.88 בשעה 14.45 בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים. אוטובוס ייצא מבית המנוחה ברמת־גן רח' מלל 8, בשעה 13.00.

מתאבלים מרה: בעלה: יואל קרונפלד
בתה וחתנה: יוספה וחיים יבין
בנה וכלתו: הלל ופרידה קרונפלד
כלתה: ימימה קרונפלד
והנכדים

משתתפים בצערם הכבד של

משפחות גלוברזון

במות האם, הסבתא

צפורה ז"ל

משפחת אשכנזי

שלושים לפטירת אהובתנו

מרים (מיריק) אמיתי ז"ל

לבית גולדנברג

נתייחד ליד קברה לגילוי המצבה היום, יום ראשון, כ"ד באדר תשמ"ח, 13.3.1988 בשעה 15.00, בבית העלמין החדש ברמת־השרון – צומת מורשה

תודתנו שלוחה לכל שחלקו עמנו בכאבנו, בע"פ ובכתב

המשפחה

אמנו וסבתנו היקרה

רחל סטוצ'ינר

בת ר' יצחק ז"ל

איננה

ההלוויה תתקיים היום יום ראשון, כ"ד באדר תשמ"ח 13.3.88
בשעה 1.30 אחה"צ בבית העלמין בנחלת יצחק.
נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו וסבתנו היקרה

שפרה (סטפה) שובל ז"ל

ההלוויה תתקיים היום יום ראשון כ"ד באדר תשמ"ח 13.3.88 בשעה 12.15 בצהריים בבית העלמין הישן בחוף הכרמל חיפה נפגשים בשער שליד בית העלמין הצבאי

מנחם ואברהם שובל ומשפחותיהם

למשפחת רוזן

אנו כואבות וזועקות

אפי שלנו

איננה

רונית ונתי

אהובנו

יהושע רוטנשטרייך

יובא למנוחות היום יום א' כ"ד באדר תשמ"ח 13.3.1988 בשעה 13.00
בבית העלמין בקרית־שאול

האבלים:
בתו: רות אחיעזר ומשפחתה
בתו: מיכל הלצמן ומשפחתה
בתו: עירית אליגון ומשפחתה
אחיו: פרופ' נתן רוטנשטרייך ומשפחתו
אחותו: פרידה רותם ומשפחתה

אוטובוסים יעמדו לרשות המלווים בשעה 12.30 ליד בית המשפט רח' ויצמן 1, ת"א.

המרכז לחקר המדיניות החברתית
מועצת המנהלים והסגל

אנו אבלים על מותו של

יהושע רוטנשטרייך
ז"ל

חברנו ומורנו

תנחומנו שלוחים למשפחה

ישראל פולק ישראל כ"ץ

על מות
עו"ד ד"ר

יהושע רוטנשטרייך
ז"ל

מלווה מסור ואחראי של הקשרים
בין העתונות וצה"ל

השתתפותנו העמוקה באבל המשפחה

תא"ל יצחק שני תא"ל אפרים לפיד
הצנזור הראשי דובר צה"ל

יקירנו הענו באדם

דוד פריץ

מראשוני ת"א הלך לעולמו
בגיל 93

הלוויה תתקיים היום, יום א' כ"ד באדר תשמ"ח 13.3.88
בשעה 13.45 בבית העלמין בחולון. נפגשים בשער הראשי

האבלים: אשתו: שושנה
בנו: יוסף ותמי וב"ב
בנו: משה ונאוה וב"ב
הנכדים והנינים

השבעה בבית פריץ – רח' הדס 4, סביון

לשכת עורכי־הדין בישראל
ראש הלשכה, מוסדותיה וחבריה

אבלים על מות

עו"ד ד"ר יהושע רוטנשטרייך ז"ל

ראש הלשכה הראשון, נשיא הארגון הבינלאומי של עורכי דין
ומשפטנים יהודים, ומעמודי התווך של מקצוע עריכת־הדין בישראל

ומביעים תנחומים למשפחה.

החברה הישראלית ליצוא ואמנות בע"מ
ומפעלי השמנים, שמן תעשיות בע"מ,
עץ הזית בע"מ, יצהר תעשיות (2000) בע"מ,
טיח־בית בע"מ, אוליבקס בע"מ

אבלים על מות ידידם ויועצם

ד"ר י. רוטנשטרייך ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה.

המרכז ללימודים מיוחדים (מ.ל.מ.)
להנצחת חללי קהילת המודיעין
מבכה את מותו של

ד"ר יהושע רוטנשטרייך

ידיד חכם ויועץ טוב

ההנהלה והועד הציבורי

בבוקר יום ששי נפטרה בתנו

ג'ניפר לאון קליין

בת ליגרה וג'רי

הלויה תצא היום, יום ראשון, כ"ד באדר תשמ"ח 13.3.88, בשעה
1.30 אחה"צ מרחבת הר המנוחות, גבעת שאול ירושלים.
השבעה ברח' קריש לוז 10/15, קל"ה, רמת־שרת, ירושלים.

המשפחה

ועד מחוז תל אביב – לשכת עורכי הדין
אבל על מותו של

עו"ד ד"ר יהושע רוטנשטרייך ז"ל

ממייסדי לשכת עורכי הדין.

ומביע תנחומיו למשפחה.

אבלים על מותו של ידידנו
וחבר מועצת המנהלים

ד"ר יהושע רוטנשטרייך
ז"ל

מלון רמת אביב
מועצת המנהלים.

במלאת 19 שנה לפטירת יקירנו

ר' אריה אלקון ז"ל

בר' יצחק מאיר ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
היום יום א' כ"ד אדר תשמ"ח 13.3.88

המשפחה

במלאת 5 שנים לפטירת יקירנו

דוד גרוסמן ז"ל

נעלה לקברו ביום ב' 14.3.88, כ"ה באדר
תשמ"ח, בשעה 16:30, בבית העלמין
בצומת מורשה – רמת השרון. נפגשים ליד השער.

המשפחה

בנק דיסקונט לישראל

אבל על פטירת

ד"ר יהושע רוטנשטרייך ז"ל

שבמשך שנים רבות כיהן כחבר הדירקטוריון
וליווה את הבנק בעצתו הנבונה

ומשתתף בצער המשפחה

על פטירתו של מיסד המשרד ובכיר שותפיו

ד"ר יהושע רוטנשטרייך

אבלים ומשתתפים בצער המשפחה

רוטנשטרייך–גיצלטר עורכי־דין
עובדי המשרד
ובני משפחותיהם

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

משה גולדנר ז"ל

נעלה לקברו לכבד זכרו
האזכרה תתקיים ביום רביעי כ"ז אדר תשמ"ח 16.3.88 בשעה 3.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון

המשפחה

אי.די.בי. חברה לאחזקות בנקאיות

אבלה על פטירת חבר הדירקטוריון
וידיד נאמן לקבוצה מאז היווסדה

ד"ר יהושע רוטנשטרייך ז"ל

ומשתתפת בצער המשפחה

אנו מרכינים ראש בכאב ובצער על פטירתו של

ד"ר יהושע רוטנשטרייך עו"ד
ז"ל

משפטן דגול, איש ציבור רב פעלים וידיד אמת
משתתפים בצער המשפחה

ש. הורביץ ושות'

אבלים אנו על פטירת אהובנו

שמשון רבינוביץ

("סמוך הקטן")

הלוויה תצא מביתו ברח' דבורה ברון 3,
ראשל"צ ביום שני 14.3.88 בשעה 13.30
לבית הקברות הישן

המשפחה

קופות הגמל "תמר", "גפן" והקופה לפיצויים"
שליד בנק דיסקונט לישראל
אבלים על פטירת חבר הדירקטוריון

ד"ר יהושע רוטנשטרייך
ז"ל

ומשתתפות בצער המשפחה

העיר תל־אביב־יפו
אבלה על מותו
של יקיר העיר

עו"ד ד"ר יהושע רוטנשטרייך

עתונאי ומשפטן אשר מיזג בחוכמתו
את תבונת המשפט עם פתיחות התקשורת

שלמה להט
ראש העיריה
וחברי מועצת העיר

למשפחת רוטנשטרייך

אתכם באבלכם הכבד על מות יקירכם

ד"ר יהושע רוטנשטרייך ז"ל

יו"ר מועצת המנהלים
חברי מועצת המנהלים
וההנהלה
חברת שופר־סל

למשרד עו"ד רוטנשטרייך־גיצלטר
ולמשפחות

אתכם באבלכם הכבד על פטירת

ד"ר יהושע רוטנשטרייך עו"ד

השריון בע"מ

במלאת שלושים לפטירתו של הבמאי

יונה זרצקי ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה, מחר, יום שני, כ"ה באדר תשמ"ח
14.3.88 בשעה 15.30, בבית העלמין החדש בכפר־נחמן, רעננה.
אוטובוס ייצא מבית המנות, ברח' משמר הירדן 11 גבעתיים בשעה 14.30.

כרמלה ורפי זרצקי

מתאבלים על מותו של

ד"ר יהושע
רוטנשטרייך

ומשתתפים בצער בני משפחתו

מוקיריו וידידיו
ב"גדות"

מפעלי ניר אמריקאיים – ישראליים בע"מ

מרכינים ראש במות

ד"ר יהושע רוטנשטרייך

איש רב פעלים שהיה שנים רבות חבר הדירקטוריון של החברה

ומביעים השתתפות בצער המשפחה

מ.ב. גיטר יו"ר מועצת המנהלים
ההנהלה והעובדים
מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ

חדשות הכלכלה

פינלנד תציע מכירת נפט סובייטי לישראל

מאת אליהו הכהן
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). סגן השר הסובייטי לסחר חוץ, ולאדימיר ארסוניאן, הגיע להלסינקי כדי לנהל שיחות על הגדלת מכירת הנפט הסובייטי לפינלנד, כתוצאה מירידת מחיר הנפט בשוק העולמי.

יחסי הסחר בין פינלנד לבריה"מ, בהיקף שנתי של 5 מיליארד דולר, מתבססים על עקרון ה"קלירינג". 80% מהיצוא הסובייטי לפינלנד הוא נפט — וכאשר בסוף 1987 נחתם הסכם סחר שנתי, הוערך מחיר חבית נפט ב-18 דולר. ירידת הנפט ה"קל" ל-14 דולר החבית, תחייב את פינלנד להגדיל את רכישת הנפט לצורך יצוא, מ-4 מיליון חביות ל-5 מיליון חביות בשנה. פינלנד גילתה עניין למכור לישראל נפט סובייטי — וכאשר ביקר לפני כמה חודשים שר האנרגיה משה שחל בהלסינקי, הביע "הסכמה עקרונית" לרכישת נפט סובייטי, באמצעות פינלנד.

פינלנד רשאית להציע את הנפט הסובייטי לכל מדינה שאינה לקוחה של נפט סובייטי, וישראל לפיכך נכללת בין המדינות בקטיגוריה זו.

העובדים של חברות הדלק מתכננים שיבושים בהספקה

מאת אריה לביא

ועדי העובדים של חברות הדלק מתכננים להביא לשיבושים בהספקת הדלק, על רקע הפעלת הרפורמה במשק הדלק החל מ-1 באפריל. משרד האנרגיה כבר הציא לחברות הדלק צווים בעניין הפעלת הרפורמה.

ועדי העובדים של חברות הדלק התכנסו בסוף השבוע כדי להביא לשיבושים במשק הדלק, בטענה שלא הובהרה להם עמדת משרד האנרגיה לגבי תפקיד בתי הזיקוק עם הפעלת הרפורמה.

שר האנרגיה, משה שחל, הבטיח בזמנו שבתי הזיקוק לא יהיו גורם משווק, תוך תחרות עם חברות הדלק. אולם ועדי העובדים אינם מסתפקים בהבטחה, ולכן ערכו כינוס של עובדי החברות, והחליטו לשבות אם עמדת המשרד בעניין זה לא תובהר.

ממשרד האנרגיה נמסר שאין שינוי בסיכומים עם שחל לגבי מעמד בתי הזיקוק ברפורמה, וזו כבר הובהרה לוועדי העובדים. לדעת הנהלת משרד האנרגיה אין עילה לשיבושים המתוכננים.

לדעת משרד האנרגיה, הבעיה מתמקדת בסרוב הנהלות חברות הנפט "פז" "דלק" ו"סונול" לקבל את הצעות הפשרה של השר שחל לגבי הפעלת הרפורמה. במשרד האנרגיה אומרים ש"לא ייכנעו לאיומי העובדים".

גהל לא ישוב היום לארץ — לאסיפה הכללית

הובטח רוב לקבוצתו

מאת יונתן שרמן

זרח גהל, מנכ"ל "דובק", לא ישוב היום לארץ כדי להשתתף באסיפה הכללית של בעלי המניות, לפרות הבטחותיו. גהל הודיע בסוף השבוע לאחיו, כי לא ישוב לארץ, וכי ניתן יהיה להבטיח את הרוב לקבוצת גהל גם ללא נוכחותו הפיסית.

זרח גהל

מקורבי גהל אומרים כי הוא אינו מתכוון לחזור לארץ בימים הקרובים. יחד עם זאת, במהלך השבוע התברר כי גהל הבטיח לעצמו רוב מוחלט באסיפה הכללית של בעלי המניות היום. איש העסקים השוויצרי פיטר לונגן, שרכש חבילת מניות בחברה ביום חמישי שעבר, יתמוך בקבוצתו של גהל, ועל־פי גורמים בחברה, הוא גם התחייב להמשך בניהול החברה על־ידי גהל.

בעקבות ידיעות אלה, הודיעו העובדים כי רק חברי מועצת העובדים ישתתפו באסיפה היום ולא ייעשה כל נסיון לשבשה. מדובר בכ-12 עובדים, שיגיעו לאסיפה.

האסיפה היתה אמורה להדיח את מועצת המנהלים של "דובק" ולמנות במקומה מועצת מנהלים חדשה. ככל הנראה, האסיפה תבחר מועצת מנהלים שבה לקבוצת גהל, הנתמכת על־ידי לונגן, החברה השוויצרית "טרוהד" ויוסי הכמי, יהיה רוב ברור מבין 9 חברי הדירקטוריון.

"אוליבטי" תספק למשביר לצרכן בשווי מיליון ד'

מאת אור גרנוד
סופר "הארץ"

חברת "אוליבטי" תספק למשביר לצרכן קופות רושמות ורשתות מחשבים אישיים בשווי כולל של מיליון דולר. הציוד מתוצרת אוליבטי יותקן ב-22 סניפי המשביר לצרכן ברחבי המדינה. בכל אחד מן הסניפים יוקם מערך קופות רושמות ורשתות מחשבים אישיים לניהול מערך השתכנות המכירות.

זו חדירה ראשונה של אוליבטי לפלח שוק זה במדינת ישראל. שוק הקופות הרושמות מאופיין בשנים האחרונות ברמה גבוהה של תחכום.

ערך את העמוד: חיים טל

זמש עור ובגדים
מנקים רק בניקוי
פורמברג
כי אצלנו מנקים טוב יותר
רמת־גן המעגל 2
פינת ביאליק 55 טלפון 725401

אי היציבות הפוליטית והחשש ממיתון פוגעים בשוק המניות

רק שינויים במישור הפוליטי־בטחוני והתבהרות האופק הכלכלי עשויים להביא לשינוי ברמת הפעילות וברמת השערים

מאת אריה לביא

חוסר היציבות הפוליטי־כלכלי במשק, ההערכות המתפרסמות, כי במשק מאותתים סממני מיתון, הם מהגורמים המרכזיים המשפיעים על שוק המניות — סבורים גורמים פיננסיים.

לדעת המומחים לניירות־ערך של בנק הפועלים, שוק המניות מושפע גם משורה של גורמים נוספים:

● ההערכות הסותרות בקשר לאפשרות של פיחות, כחלק מעיסקת חבילה המשולשת הדולר בשוקי העולם.

● ירידת הריבית על פקדונות שקליים (הריבית על פקדונות ג'אמבו מגיעה כעת לכ-14%).

א.ל.ג.

● הגידול במספר ההנפקות והיקפן — של חברות חדשות וחברות שכבר נסחרות בבורסה.

● שורה של דו"חות כספיים גרועים שפורסמו על־ידי החברות בימים האחרונים.

עם זאת סבורים אנשי בנק הפועלים שהשוק נקלע לעמדת המתנה, תוך פעילות במחזורים נמוכים. גורמים חיוביים כמו רמת שערים נמוכה ודו"חות כספיים טובים אינם דומיננטיים דיים כדי לחלץ אותו ממצבו. רק שינויים במישור הביטחוני והתבהרות האופק הכלכלי עשויים להביא לשינוי ברמת הפעילות וברמת השערים.

נכסי הקרנות ירדו ב-430 מיליון שקל

בחודשיים הראשונים של 1988 ירדו נכסי קרנות הנאמנות הפעילות בשוק ההון בהיקף של 430 מיליון שקל. חלק מהירידה נובעת מהפדיונות הנמשכים בקרנות הנאמנות, וחלקה מירידת השערים של ניירות הערך, שבהן מושקעות הקרנות.

בדיקה שנערכה על־ידי כלכלני חברת "אילנות" דיסקונט, קובעת כי הירידה בנכסי הקרנות היא בשיעור של 12.1%, ובעקבותיה מגיע שווי השוק של הקרנות בסוף פברואר ל-3.12 מיליארד שקל.

האוצר ינחה הבנקים להגביל האשראי לרשויות מקומיות

רשויות רבות ב"מחנק אשראי" ודורשות סיוע מהאוצר

מאת צבי זרחיה

משרד האוצר גיבש שורת הנחיות חדשה לבנקים, הכוללות הגבלות לנטילת אשראי על־ידי רשויות מקומיות. הממונה על התקציבים באוצר הנחה באחרונה את ראשי הבנקים להימנע מהענקת אשראי לרשויות, בלא אישורו של משרד האוצר. עקב צעד זה נמצאות עתה רשויות רבות במצב של "מחנק אשראי", והן כבר פנו אל משרד האוצר בבקשה לסייע להן בתקציבן.

בהתאם לחוק יסודות התקציב, הסמיכו שר האוצר ושר הפנים את מנכ"ל משרד הפנים להעניק היתר לרשויות לנטילת אשראי. אולם האוצר החליט לבטל הסמכה זו ולהעניק אשראי לרשויות, בהתאם לאישור מפורש מטעם הממונה על התקציבים.

גידול בתקציבי ההוצאה

צעד זה נעשה על־ידי האוצר לאחר שבחודשים האחרונים נרשם גידול ניכר בתקציבי ההוצאה של רשויות מקומיות רבות. הרשויות ביצעו השקעות נרחבות מעבר ליכולתן הפיננסית, תוך עבירה על חוק יסודות התקציב.

ההוראות נעשו כנראה מתוך הבנה של הרשויות והבנקים כי משרד האוצר יסייע בסופו של דבר לסגירת גרעונן של הרשויות, וכי לא יתנו לרשויות לפשוט את הרגל. הרחבת האשראי זכתה לביקורת חריפה באוצר שהחליט כאמור להילחם בתופעה.

היום עומד האוצר לפרסם את שיעורי העלאת הארנונות על־ידי הרשויות ל-1988. ועדת הכספים של הכנסת המליצה להעלות הארנונות בשעור של 15%, בהתאם לעליית האינפלציה ב-1987. אולם האוצר דורש כי רשויות מבוססות כמו תל אביב, חיפה והרצליה, יעדכנו את הארנונות בשיעורים נמוכים מ-15%.

נטיה להעלות ארנונה למגורים בת"א ב־10% לעומת 6% לעסקים

בכירים בעירייה הביעו תמיהה: יש עודף בקופה

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

המגמה המסתמנת במשרד האוצר בעת האחרונה, היא, להעלות את הארנונות למגורים בתל אביב, בשיעורים הגבוהים מאלה של העסקים.

על פי מגמת האוצר, תועלה הארנונה למגורים בעיר, בשיעור של עשרה אחוזים ואילו הארנונה לעסקים רק בשישה אחוזים. בנקים לעומת זה, ישלמו 12 אחוזים יותר מהשנה הקודמת.

עד כה, מדיניות האוצר היתה, לא להעלות כלל את הארנונות בעיריות, מבוססות כמו זו של תל אביב משום העודף התקציבי שנוצר. אולם עקב בניית הגרעונות. ואולם לאחר לחצים שהופעלו מצד העיריות הללו, חל שינוי באוצר.

בכירים בעיריית תל אביב הביעו תמיהה על כך, שהאוצר מבקש להעלות את הארנונה למגורים בשיעורים הגדולים מאלה של העסקים. הבכירים טענו, כי הרקע לכך הם לחצים שהופעלו על שר האוצר משה נסים מצד ארגוני העצמאיים ... אביב.

הבכירים בעירייה טענו, כי מצבם של העסקים בעיר הוא מהטובים בארץ, ולכן אין שום סיבה שהעליה בארנונות לעסקים תהיה פחותה מזו של המגורים.

משקיע־חוץ מתנה בניית 500 חדרים באילת בבניית קאזינו

האישור להקמת הקאזינו מתעכב בוועדת השרים לכלכלה ● ח"כ תיכון לנסים: לאשר הקמת הקאזינו

מאת צבי זרחיה

משקיע אמריקאי מציע להקים 500 חדרי מלון באילת, בתנאי שבעיר יוקם גם קזינו. המשקיע נפגש בסוף השבוע עם מנכ"ל משרד הכלכלה והתכנון, משה דבית, חבר ועדת המנכ"לים בוועדה להעמקת אזור סחר חופשי באילת, שהמליצה להקים קזינו בעיר הדרומית.

ההמלצה להפעלת קזינו לתושבי חוץ, אומצה לפני כחמישה חודשים על־ידי ועדת הכלכלה של הכנסת, והוגשה לאישורה של ועדת השרים לכלכלה.

הוועדה אמנם התכנסה באחרונה מספר פעמים, אולם נמנעה מלדון בנושא. השבוע צפויה ישיבה נוספת של הוועדה, אך עדיין לא ברור אם שר האוצר יעלה את הנושא לדיון.

דבית אמר אמש, כי הקמת קזינו באילת תהווה פוטנציאל להשקעה בבניית חדרים נוספים בעיר. הנושא זכה לתמיכת משרד הכלכלה, משרד התיירות ועיריית אילת.

ח"כ דן תיכון (ליכוד) קרא אתמול לשר האוצר, להגיש לכנסת הצעת חוק לפתיחת קזינו באילת. לדבריו, תיירות נופש מבוססת על הימורים, וכמעט בכל ערי הנופש המפותחות בעולם פועלים בתי הימורים. הפעלת קזינו באילת עשויה להגדיל את ההכנסות מתיירות בהיקף ניכר. ההכנסות מהימורים ישמשו לפיתוח אתרי־תיירות ולקידום פרוייקטים בתחומי התרבות, החינוך והאמנות בעיר — אמר תיכון.

כדאי לך לנצל הזדמנות בלתי חוזרת להסב בליל הסדר ליד אחד משולחנות האוכל היפהפיים שהגיעו לסולמנס. לקראת החג, הכנו עבורך מבחר שולחנות וכסאות יחודיים במחירים נוחים במיוחד, ב-5 תשלומים שווים. לבחירתך שולחנות ל-6, 8, 10 ו-12 אורחים עם או בלי הגדלות. המשטחים מעץ או זכוכית, העיצוב סקנדינבי או איטלקי. מרבית הדגמים באספקה מיידית. כדאי להזדרז המלאי מוגבל. מחיר השולחן בתמונה – 1600 ש"ח; הכסא – 184 ש"ח (כסאות מתכת בסגנון היי־טק – החל מ-59 ש"ח).

ת"א, כיכר המדינה 72. ים הסוף 2. הרמוני. חיפה, מוריה 12, הכרמל.
בקרוב פתיחת אולם התצוגה הגדול בקרית שאול
סולמנ'ס

מכונות וציוד לתחזוקה ונקיון
המבחר הגדול ביותר של:
★ מקרצפות בכל הגדלים
★ שואבי אבק
★ שואבי אבק/מים בכל הגדלים
★ מכונות משולבות לניקוי רצפות
★ מבחר מכונות לנקוי שטיחים
★ מכונות לטאטוא כבישים ומדרכות בכל הגדלים
מבחר גדול של ציוד עזר וחומרים לניקיון
מעבדה לתיקונים ושרות
מחצ
מיכון, חומרים, ציוד לתחזוקה ונקיון
מקבוצת "השמירה" בע"מ
חדר תצוגה מרכזי: תל־אביב: איזור התעשיה, רחוב 1274 מס 12 (כניסה מדרך פ"ת 262)
טל: 374113, 370121, 378473
חדרי תצוגה איזוריים:
ירושלים: טל. 242865
חיפה: טל. 674814
עפולה: טל. 595766
מדינה אחת לנו שתהיה לי נקי!

מחירי האשראי בבנק לאומי
שיעורי ריבית מירביים ליום 13.3.88

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית: לקוחות מסחריים	ריבית חודשית: לקוחות פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת עוקב" – צמודה למדד	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
חח"ד צמוד לדולר*	עד ה-30.6.88	0.75%	
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3–6 חודשים	1.25%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3–6 חודשים 7–12 חודשים	2.2% 2.4%	~~2.4%~~ ~~2.6%~~ 2.1% במבצע

* שולית הצמדה לתקופה עד 30.6.88 - 4.5%.
פרטים מלאים על מועדי פרעון, הצמדה והריבית ועלות אשראי - בסניפי בנק לאומי

בנק לאומי - רווח יומי

הארץ

יום א', כ"ד באדר תשמ"ח
13 במרס 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 – טלקס 33748
ירושלים: רחוב התבצלת 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הריו, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות [illegible]

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

לקראת עימות עם ארה"ב

עד אמצע השבוע שעבר אפשר היה להתרשם כי ראש הממשלה נוהר מלהביע התנגדות מפורשת ליוזמת שולץ; הוא דיבר בסגנון מאופק על שבכוונתו להעלות, בעת ביקורו בוואשינגטון, "הצעות חילופיות". אולם לקראת סוף השבוע התבטא, תחילה בישיבת חברי סיעת הליכוד, ולאחר מכן בשיחה עם יואל מרקוס ("הארץ", יום ו'), בסגנון בלתי־משתמע לשתי פנים, נגד התכנית האמריקאית כפי שנוסחה במכתב מיום ה־4 למארס: "המסמך כמו שהוא אינו קביל עלי"; ועל השאלה אם ידרוש ממזכיר המדינה של ארה"ב שינוי המסמך או מיזבר הבנה עם ארה"ב, השיב: "אדרוש שינוי התכנית".

מסתבר כי יצחק שמיר ביטל את השיקול שמשקיפים ייחסו לו, והיינו, כי מוטב לישראל להתמרן כלפי התכנית האמריקאית באופן שישאיר בידי מלך ירדן את הבכורה באמירת "לא" ליוזמה האמריקאית. מדוע העדיף שמיר שלא להמתין עד שהמלך חוסיין יגיש רשמית את תשובתו "הכל־ערבית" שהוא טורח לגבש יחד עם סוריה ואש"ף, תשובה אשר יתכן שהיתה יכולה להתפרש כדחיית היוזמה? ככל הנראה לא איכפת לראש הממשלה כי ישראל היא שתופיע בראש הגורמים המורדים־תוכניים אשר מתייצבים נגד יוזמת ארה"ב; ואפשר להסיק מנימת דיבורו בשיחה עם סופר "הארץ", שאינו נרתע מעימות עם מעצמת־העל הידידותית, אלא ממש דוחף לקראתו.

טענתו של חה"כ אבא אבן כי שום מוסד ממלכתי — הקבינט, הממשלה, הכנסת — לא ייפה את כוחו של יצחק שמיר להתנגד ליוזמת שולץ, אין בכוחה לבטל את מעמדו הרשמי: הוא ראש ממשלת ישראל ובני שיחו בוואשינגטון אינם יכולים שלא לזהות את עמדתו האישית עם זו של המדינה שהוא מייצג. עקב סעיף בהסכם הקואליציוני הקובע כי ראש הממשלה מוסמך לקבוע אם הקבינט והממשלה יצביעו או לא יצביעו על נושא כל שהוא, אנו נקלעים למצב המוזר בו איש אחד יכול לסבך את המדינה עם המימשל והארגונים היהודיים בארה"ב.

שמיר מודע לכך כי שינוי בתכנית שולץ יצריך מסע דילוגים חדש, אבל על העיתון של מרקוס בעניין זה הוא עונה ללא היסוס: "או מה אם תהיה לאמריקאים מירוצה דיפלומטית נוספת?" דבר יפה הוא לא להתבטל בפני גבירים; אבל יש הבדל בין זקיפות קומה לבין שחצנות. מלבד זאת: מנין לו, לשמיר, כי ג'ורג' שולץ יהיה מוכן למסע דילוגים נוסף? ואם לא יהיה מוכן לכך — וגם מזכיר המדינה של ארה"ב יוכל להגיע למסקנה כי יוקרת ארה"ב אינה מרשה לו להתבזות — יצא כי התהליך המדיני יישאר תקוע, ובלעדי מעורבות אמריקאית אין סיכוי להגיע לשלום עם ירדן והפלשתינאים באיזשהו עתיד הנראה לעין.

אפשר כי יצחק שמיר מעדיף חוסר סיכוי זה על כל שינוי במצב הטריטוריאלי שנוצר ב־1967; אולם עליו לדעת כי חלק ניכר של אזרחי ישראל אינו שותף לדעתו הנוקשה מתוך חרדה לתוצאות שמדיניותו עלולה להוליכן.

שוב מהומות בטיבט

המהומות בטיבט מצביעות כי לא רק לבריה"מ, אלא גם לסין יש בעיות קשות עם המיעוטים הלאומיים שלה. מעבר לדמיון שבחיזות של הרגשות הלאומיים, יש בין האירועים בטיבט לבין האירועים באזרבייג'אן וארמניה (ואזורים אחרים בבריה"מ) קווים משותפים נוספים: [illegible] כלכלי של השלטונות המרכזיים להעלות את רמת החיים בקרב המיעוטים האתניים אינו מבטל את שאיפותיהם ליותר עצמאות — לפחות תרבותית וכלכלית; הגירת סינים (כמו של רוסים בבריה"מ) אל אזורי המיעוטים ומעמדם המועדף מוסיפים את מורת הרוח של תושבי המקום והתנגדותם לשלטון המרכזי. "המכפלה הדתית" פועלת גם בסין (בודהיזם והאמונה לדלאי־לאמה בטיבט, איסלם פונדמנטליסטי בקסינג'יאנג) וגם ברפובליקות האסיאתיות של בריה"מ.

בעוד באימפריה הסובייטית מגיע הלאום הרוסי השולט בקושי לכדי מחצית מכלל האוכלוסיה, תושבי סין הם ברובם המכריע הומוגנים מבחינה לאומית: מול כמיליארד האנים אתניים, יש רק כמה עשרות־מיליוני מונגולים, טיבטים ועמים מוסלמיים בקצה הדרום־מערבי של המדינה. הגבול הסיני־הודי, שבקרבת טיבט, בוודאי פחות רגיש מבחינת פקינג — מאשר הגבול הטורקי, האיראני והאפגאני מבחינת בריה"מ.

מצב־רוח / ב. מיכאל

אבן על אבן

"הצבעית" — נקרא האמצעי המתוחכם החדש שמונפק לצה"ל נגד מתפרעים מקומיים. חולי"מ מופלא, ועליו מתקן הצרי ביותר של הגניוס השכונתי: תותח היורה מטחי־חצץ. במבט ראשון נראתה הידיעה כמעשה ליצנות די זל. מבט שני הבהיר כי הידיעה כולה אמת: אכן נבנה תותח־אבנים לצה"ל. סוף־סוף נוכל לענות לפרחחים הערביים במטבע שווה: אבן על כל אבן.

מותר לנוח קמעה מן השאלות הרות־הגורל, ולהתמכר בהנאה לאספקטים היותר גרוטסקיים של המצב. ואולי נכון יותר לומר — האספקטים הפתאטיים שלו. הרי צריך להודות כי יש משהו כמעט נוגע ללב בביזיונם, בבוא אולטרא־מתוחכם ומפרי־מצויד, היוצא לקרב והוא מצויד ב[illegible]. איזה מין התעקשות מעודנת ומלוה לשמור על סטטוס של דויד, למרות הגוליית־יות המבלטת כל־כך.

מי יתן להתפלא אם בשלב הבא יצויד חיל־התותחנים בבליסטראות שייבנו על־ידי הדגם המוצלח של רומי משנת 70 לספירה, ולצלפים יסופקו רובי־חוליות מתוחכמים מגומי של מאייר משכבה.

ראוי אולי לפתוח את הדיון המעמיק בשאלת־תם: אומרים כי "הצבעית" היא בעצם פיתוח של מכונה חקלאית שנועדה לפזר דשנים למרחקים גדולים. (מן הסתם — שמה של המכונה החקלאית הזאת הוא "זבלנית"). תמוה מדוע צריך היה להסב אותה לירי של חצץ. האם לא היה יעיל יותר להשתמש בה במתכונתה, ולהפציץ את המתפרעים בזבל אורגאני? הרי אין ספק כי מטח מדויק של גללים מבילים היה מפזר התקהלות ביעילות לא פחותה...

בכל אופן, אסור לעצור כאן ולהסתפק רק ב"הצבעית". ראוי שנמשיך ברתימת את פלאי הטכניקה להשגת אוטומציה מלאה ויעילה גם בתחומי־קרב אחרים הנהוגים בגדה־המערבית. למשל — "האצבעונית"; חולי"מ משוכלל, ועליו תשלובת זרועות הידראוליות המניפה עשרות אצבעות כנגד המפגינים הערביים, וכולן מסמנות את הסימן "וי" הידוע. עשר "וי" מיכניים שלנו, כנגד כל "וי" ערבי אחד. למען ידעו כי גם בתחום הזה אנחנו טובים מהם.

או — "קללנית"; זחלה משוריינת, מצוידת להפליא במערכות קואדרופוניות ותוכנה מתוחכמת, שתצא לקראת מפירי הסדר ותקלל אותם באבי־אבות־אבותיהם. על כל "מאניאק" שלהם, תענה ה"קללנית" בסילון אדיר של — [illegible].

כמובן גם את ה"דגלנית"; טנק מגוף רב זרועות, [illegible] תולה אשכולות של דגלי־ישראל על כל עמוד־חשמל וגג. (בשלב ב' ניתן יהיה אולי לצייד את ה"דגלנית" גם בעין אלקטרונית, שתדע לזהות דגלי־פלשתין, לתלוש אותם ולהציתם.)

ומדוע לא — "צווחנית"? נושא־רמקולים משוריין שיחריש את אוזני המפגינים בשירה אדירה של "ברוחו בדם נפדיך" [illegible] שלא לדבר על — "נאבוטית". נון־גון ("נושא־נאבוט") רב־זרועות, המפעיל 40 נאבוטים בתזמון וקצב מושלמים, כלי הנושא ברכה כפולה: גם יעיל בפיזור העצמות, וגם תורם [illegible] בשהוריד את החיילים מן המגע האישי ומן הצורך המעיק להסתכל בעיניו של סופג־המכות, ולראות את דמו ניתז.

ולבסוף — אסור כמובן לשכוח את ה"תרמינטית"; נושא־שתל־יות משוריין, שיפרוץ אל האיזור מייד עם שוך המהומה, ירסס את התושבים במטחי סוכריות. יעביר ישישות מצד אחד של הכביש אל משנהו, וחזור חלילה.

המבחן של שמיר

צריך לקוות שביקור שמיר — אם לא יביא התחלה של שלום — לפחות שלא יסיים עידן ביחסי ארה"ב ישראל

מאת צבי בראל

וואשינגטון

ככל שמתקרב ביקור שמיר נערמו על השולחן עוד ועוד דברי דואר "אקסקלוסיביים". אנשי "שלום עכשיו" האמריקאים הזמינו אותי לסקר יום עיון בהשתתפות מרדכי בראון, חנא סניורה וגיורא פורמן, אותו הם עורכים לקראת ביקור שמיר ואת הפגנה אותה יקיימו ליד הבית הלבן בשעה בה ילחץ רייגן את ידו של שמיר. התנועה היהודית פלשתינית התנועה למען שלום בגוש התיכון דיווחה לי על הפגנה משותפת נוספת. התנועות ציוני אמריקה מתכננות הפגנה נגד סילוף בדיווח עיתונאי ביום בו ינחת שמיר, ארגונים יהודיים ולא יהודיים אחרים ביקשו לדעת את לוח הזמנים של ביקור שמיר, וחלקם מתכנן הפגנות בעד וחלקם נגד.

בקונגרס מכינים עוזריהם של חברי קונגרס עמם ייפגש ראש הממשלה ביום חמישי, חומר ורקע ושאלות שהתגבשו "קשות־ונוקבות". בסנאט מנסה איש הימין הקיצוני ג'סי הלמס למצוא כמה סנאטורים שיחתמו על מכתב תמיכה בשמיר. אבל הסנאטורים בתמשה והבייד בינתיים ריק. בבית הנבחרים מנסים ארתור הרצברג וריטה האוזר לגייס קולות תמיכה ביוזמת שולץ ובעיקר בלחץ על שמיר. ארבע פעמים ניסו נציגים ישראליים לבטל את פגישת שמיר עם קבוצה מצומצמת של ראשי המנהיגות היהודית המאוחדת. שמיר רוצה להיפגש רק "בגדול" במקומות בהם לא יצטרך לתת תשובות פרטניות או לשמוע דברי ביקורת, רק לנאום וללכת.

מפגשים לא נעימים

אבל הם התעקשו וקיבלו את הפגישה שתהיה "קשה, מפורשת וכנה". שמיר ביקש להמתיק ללא הצלחה גם מפגישה עם הנשיא השחור בקונגרס, הוא עדיין לא מבין מדוע זה חשוב. במימשל מצפים לשמיר שני מפגשים לא נעימים. האחד עם שולץ והשני עם רייגן. ארבע פעמים ייפגש שמיר עם שולץ ופעם אחת ארוכה עם רייגן.

לשניהם אין עוד ספק. שמיר אינו מגיע עם החלטה. בקשתו המפורשת של שולץ לקבל תשובה עד מחצית חודש מארס לא תתמלא. גם תשובה מירדן לא תגיע לפיכך והפלשתינאים לא ביקשו כלל תשובה. שמיר ימשיך אם כן להיות אחד מתוך ארבעה "לא אומרי לא ולא אומרי כן" כדברי שולץ. למה אם כן מצפים במחלקת המדינה הבית הלבן "נשמח לענות על כל שאלה שיציג" בעניני, ומדוע אי־אפשר היה לשגר את השאלות באמצעות שליחים או דרך השגריר פיקרינג ולהפוך את הביקור הזה לאפקטיבי, או לפחות לתת בידי המימשל זמן להבין תשובות? על כך אין תשובה. המימשל יודע מהם קשייו של שמיר אבל אין הוא רואה אפשרות (וגם אין לו רצון) לסייע לו משום שתביעותיו של שולץ נועדה לספק ולא לספק את כל הצדדים במידה שווה.

שולץ כפי שאמר לוועדת החוץ [illegible] ההקצאות ביום חמישי, סבור שהתכנית "שקולה מאוזנת והוגנת לכל הצדדים" הוא דבק בה ולא יאפשר לפורזה הגם שהוא יודע ש"יהיה מי שינסה להתחמק או לגרור את רגליו". שולץ אינו מזכיר שמות, גם אין צורך בכך. הוא מוכן רק לתת לשמיר את כל התחייבויות העבר בכתב ועידה בינלאומית ללא סמכויות כפיה או וטו, הימנעות ממגעים עם אש"ף כל עוד זה אינו מכיר בזכות קיומה של ישראל ומאמץ החלטות או"ם 242 ו־338, לעמוד לצדה של ישראל בכל מהלך המשא ומתן וכל התחייבות אחרת כל עוד היא במסגרת תכנית שולץ.

מקח וממכר

את רעיונותיו החדשים של שמיר, אם ישנם כאלה, ישמע שולץ משום שהוא מנומס אבל "אם שמיר סבור שהממשל מוכן לעוד סיבוב של מקח וממכר, הוא טועה". תגובותיהם של שולץ ורייגן תלויות במידה רבה בדו־שם שיקבלו משמיר. אם יסתבר ששאלותיו ענייניות והצעותיו חדשות ומקוריות, כאלה שלא נשמעו בשיחות בירושלים, הוא ימצא אצל שולץ הבנה לדחיה הנוספת בהחלטה. אך במקרה זה מתכוון שולץ לקבוע מועד סופי ומדויק למתן התשובה. לא יאוחר מסוף חודש מארס. אבל אם יסתבר ששמיר גורר רגליו, המעלה שוב עניינים שכבר נדונו וכל דחיית ההחלטה לא היה אלא כדי להרוויח עוד זמן, עלול הלחץ הממשלי לעלות לפסים חדשים.

דוגמה לכך נתן שולץ עצמו בעדותו בקונגרס. הוא דחה את טענת שמיר על פיה שילמה ישראל את חלקה ביישום 242 בכך שנסוגה מסיני והסביר שהנסיגה מסיני "אינה הופכת את ההחלטה לישימה פחות בשאר השטחים". הוא הוציא את הרוח ממפרשי הטענה הישראלית שהשטחים הם נכס אסטרטגי, הוא פרש בפומבי את לוח הזמנים של תכניתו והגדיר כבלתי ריאליים את התנאים המוקדמים לשיתופה של ברית המועצות בוועידה הבינלאומית. עבור סוג כזה של ועידה אין ברית המועצות צריכה למלא אחר התנאים הוא הדגיש כי הצדדים, כולל שמיר הסכימו לכך. בכך ניטרל שולץ את הקושיות העקרוניות שעלול להציג שמיר.

אם זה אינו מספיק עלולים שולץ ורייגן להחמיר את "דרגת אוצר המלים" בה ישתמשו בביקור. די יהיה אם שולץ יאמר בפומבי שהוא מאוכזב מן הדברים ששמע משמיר, או כל ניסוח דומה, כדי ליצור אווירה עכורה ופרשנות עיתונאית חמורה. רייגן יסביר לשמיר את האחריות האישית המוטלת עליו כראש ממשלה, הוא ידבר עמו במונחים של "המורשת ההיסטורית" ויזכיר לו את ידידותו העמוקה ואת מחויבותו האישית לתהליך.

"שולץ ורייגן יסתכלו לשמיר עמוק בעיניים, ינסחו דבריהם ללא ציפורים ותתי נוסח ויהיו מוכנים למשחק נוקשה" תיאר פקיד אמריקאי בכיר "אבל איש לא ידבר על קיצוץ בסיוע, הפסקת שיתוף הפעולה האסטרטגי או הקפאת ההסכמים. צריך רק לקוות שהביקור הזה, אם לא יביא התחלה של שלום לפחות שלא יסיים עידן ביחסי ארה"ב ישראל.

בידיים שמאליות

מהלכים תמוהים של מפלגת העבודה סביב יוזמת שולץ

מאת אברהם טל

כתומך תהליך השלום, המקווה שקידומו יעזור לנו להיפטר מרוב שטחי יהודה, שומרון וחבל עזה על תושביהם הרוצים להיפטר מאיתנו, יש לי שאלות אחדות לראשי מפלגת העבודה, האנשים האמורים לפעול להגשמת היעד הנ"ל. יש שאלות גם לליכוד, אבל לא אציג אותן, מאותה סיבה שבגללה לא שר אלים אדם שמעל בכספי המפעל (סליחה על ההשוואה), מדוע לא הביא חשבונית: העבירה העיקרית מגמדת את העבירות המשניות, ואין טעם לעסוק בהן. לעומת זאת, יש ויש טעם להתעסק בעבירות המשניות של מפלגת העבודה.

שאלה ראשונה: מדוע לחמה מפלגת העבודה בחירוף נפש למען הכרעה בשאלת יוזמתו של שולץ בקאבינט — מיד, עכשיו ועוד לפני נסיעת ראש הממשלה לוואשינגטון? היה בזה טעם אילו היה צל של סיכוי להכרעה חיובית. אלא שכל בר־בי־רב ידע מלכתחילה שאין סיכוי להכרעה כזאת. אם תיערך הצבעה, תביס תוצאת התיקו את היוזמה. לאחר הצבעת הדחייה בקבינט, עמדתה הרשמית של ישראל תהיה ברורה לחלוטין: דחיית התכנית.

לעומת זאת, כאשר ראש הממשלה נוסע בלי החלטת קאבינט, ומודיע כי יביא את העניין להכרעה לאחר שובו מוואשינגטון, אין לישראל עדיין עמדה רשמית. איש בעולם אינו יכול לטעון כי דחתה את יוזמת שולץ, וראש הממשלה ולפחות מחצית הממשלה איתו, יכולים לומר כי בנסיעה ייעשה מאמץ נוסף להגיע בכל זאת להסכמה.

שולץ: התאריך הקובע

איזו עמדה מהשתיים — דחייה פורמאלית, מיידית וחד־משמעית של יוזמת שולץ עוד בטרם יצא ראש הממשלה לוואשינגטון, או השעיית ההכרעה עד לסיום הבירורים הנוספים בוואשינגטון, בתקווה שאולי־אולי ימצא מוצא — נוחה יותר (או מזיקה פחות) לדימוייה של ישראל בעולם? מר שולץ אמנם הכתיב תאריך, אבל גם הוא יודע, שיוזמתו אינה עומדת או נופלת על קוצו של יוד.

למה אצה למפלגת העבודה הדרך להוכיח לעולם כולו, בהקדם האפשרי וללא דיחוי נוסף, שישראל היא סרבנית שלום? האם לא היתה מספיקה לחשוף את הליכוד כמי שמפנה עורף לסיכויי השלום (פרס) משהיתה התכנית נדחית בישיבת הקאבינט ימים ספורים לאחר שובו של ראש הממשלה מוואשינגטון? האם לא יפרשו רבים מאוהדי ישראל את להיטותה של מפלגת העבודה להביא לדחייה מוקדמת ככל האפשר של יוזמת שולץ מצידנו, כניסיון לצבור הון פוליטי מסרבנותו של הליכוד, ולוא גם על חשבון דימוייה של ישראל בעולם?

* * *

שאלה שנייה: אפשר היה להסביר את הלהיטות ברצון לגרום למשבר שיביא להקדמת הבחירות. ואכן, מיד לאחר שהתברר שלא תהיה הצבעה בקבינט, החליטו "שרינו" לפעול להקדמת הבחירות, כדי שייערכו בין סוף מאי לסוף יוני.

נחוץ זיכרון קצר מאד כדי לשכוח את הידיעות המרעישות מתחילת החודש, לפיהן צמרת מפלגת העבודה מתנגדת בתוקף להקדמת הבחירות. כאשר עלתה לפני כשבועיים הצעה כזאת, ראו בה ראשי מפלגת העבודה ניסיון מצד הליכוד להביא לסיכול יוזמת שולץ. שמעון פרס אף השתמש בהקשר זה בביטוי האמלל "רצח תהליך השלום".

המסתכל מהצד מתקשה להבין כיצד זה דבר, שהיה אך לפני שבועיים בעיני ראשי מפלגת העבודה "רצח תהליך השלום", נעשה לפתע יעד חיוני שיש לפעול להשגתו בחופזה? האם ראשי מפלגת העבודה לא ידעו לפני שבועיים שהליכוד מתנגד ליוזמת שולץ? למה אם־כן לא הזדרזו לפעול להקדמת הבחירות באותה עת?

תומכי תהליך השלום אולי יתרגלו למחשבה שהקדמת הבחירות כבר אינה "רצח תהליך השלום" אלא אמצעי חיוני להצלתו. אבל מפלגת העבודה איבדה זמן יקר והקטינה על־ידי תמרון מגושם זה את הסיכוי לעריכת הבחירות במועד מוקדם באמת, שיאפשר אולי להמשיך את תהליך השלום עוד בתקופת הממשל האמריקאי הנוכחי: הבירורים המעשיים נדחו עד אחרי שובו של ראש הממשלה מוואשינגטון, והליכוד יוכל להצדיק בנימוקים טכניים (לרבות סיומו המתקרב של מושב הכנסת) את סירובו לבחירות במאי־יוני. מה עוד יצא למפלגת העבודה מהתרגיל, לבד מבלבול הציבור?

* * *

ושאלה שלישית: אף אחד אינו מודה בהדלפת מסמך שולץ, אבל "עדויות נסיבתיות" מוכיחות שההדלפה באה ממחנה מפלגת העבודה, ושמעון פרס, בחילופי דברים בלתי מתוכננים ואולי גם בלתי מבוקרים עם אחד מחברי הכנסת של הליכוד בשבוע שעבר, הודה בכך בעקיפין. בין השאר טען פרס כי אין מדובר בהדלפה, שכן המסמך היה מיועד לפרסום.

דבר זה מעורר את השאלה אם הממשל האמריקאי זקוק למפלגת העבודה כדי לפרסם מסמכים רשמיים בחתימת נציגיה אבל משאלה זו נתעלם. אחרי הכל, אין להניח שמפלגת העבודה הדליפה את מסמך שולץ כדי לספק שירותים לממשל האמריקאי. מתקבל יותר על הדעת שהמסמך הודלף משום שמישהו במפלגת העבודה סבר שפרסומו יביא תועלת לעניין תהליך השלום, או לפחות למפלגת העבודה.

לא צריך להיות מבין גדול כדי להגיע למסקנה, שלא זה ולא זה נכון. יש להניח כי רוב קוראי המסמך, גם אם הסכימו למגמתו היסודית, לא שאבו ממנו נחת — לא מפרטים עניינים מסויימים שבו, ולא מניסוחו. קריאה מדוקדקת של המסמך אינה מגבירה את ההתלהבות מיוזמת שולץ או ממפלגת העבודה התומכת בו. עד כדי כך נכון הדבר, שהיו מי שהשתעשעו בקול שדווקא מלשכתו של שמיר הדליפו את המסמך, כדי להבאיש את היוזמה ואת תומכיה. מה תיבה הדלפה למפלגת העבודה לבד מאכזבה עניינית והתגוששות מפלגתית, שממנה שמעון פרס יצא שוב מוכה?

* * *

אלה שאלות שאפשר להציג למפלגת העבודה בנוגע לאופן שבו היא מטפלת במשבר הנוכחי, והן אינן השאלות היחידות. יש בצמרת העבודה, הגדושה פוליטיקאים ותיקים משופשפים, איזו נטייה לשלומיאליות, שמביאה אותם לעתים לטפל בעניינים חיוניים בידיים שמאליות, והתוצאות הן בהתאם. אין זה משמח את־לבו של מי שרואה במפלגת העבודה את הסיכוי לפתרון בעיותינו הלוהטות.

בדידות בפרלמנט האירופי

מאת דניאל דגן

שטרסבורג

הסיפור הארוך והמייגע של חתימת הסכמי הסחר החדשים עם השוק המשותף הגיע כאן השבוע לסיום ביניים מעציב. אירופה של ה־12, אינה מוכנה לנהל "עסקים כרגיל" עם ישראל המוסיפה להחזיק בשטחים שבהם מתנהל מרי אזרחי רצוף של אוכלוסיה הנתונה למשטר כיבוש.

"אירופה הסרבנית", שנמנעה מלאשר את הסכמי הסחר עם ישראל, אינה דווקא הקהיליה הכפופה למרותן של 12 הממשלות של מדינות השוק המשותף. ממשלות אלה הבהירו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי הן רוצות בהמשך יחסי הסחר עם ישראל בצורה בלתי מופרעת.

הסרבנים היו דווקא אנשי הפרלמנט האירופי, העומדים במגע יומיומי עם הבוחרים בארצותיהם, ורגישים להלכי הרוח של הקהל הרחב. נציגי ציבור אלה סבורים, שבתנאים הקיימים אין לעשות צעדים שיתפרשו כביטוי של אהדה לישראל.

השינוי הוא דרמאטי. עוד לפני שש או שבע שנים מילא הפרלמנט האירופי תפקיד של בלם כלפי כל יוזמה בלתי נוחה לישראל. יוזמות כאלה באו בעיקר מן הממשלות, שפירסמו מאז משבר הנפט ב־1973 עשרות הצהרות בגנות המדיניות של ירושלים. כמעט בכל מקרה ניתן היה להתנחם בעובדה, שהפרלמנט האירופי מסתייג במידה רבה מן העמדות הבלתי נוחות, או לפחות מעמיד אותן בסימן שאלה.

משא ומתן מייגע

כיום המצב הפוך. הממשלות להוטות לגישה אוהדת ומתונה, והדגישו שעונשים כלכליים אינם תשובה ראויה על הבעייה הפוליטית של סיום הכיבוש בשטחים. אבל חברי הפרלמנט האירופי סירבו להקשיב לעצות המלומדות של "מועצת השרים" (המייצגת את הממשלות), או של הנציבות (המשמשת כגוף הביצועי של השוק המשותף). הם נתנו ביטוי להלך רוח מתפשט והולך, שרק גישה נוקשה תאלץ את ישראל לשנות את מדיניותה, ולחפש פתרונות שיקומו אפשרות של פינוי השטחים המוחזקים.

הצורך בהסכמי סחר חדשים עם השוק המשותף נבע במידה רבה מן ההצטרפות של ספרד ופורטוגל לקהיליה ה־12. בהסכמים החדשים הובטח, שישראל תזכה גם בעתיד להעדפות גדולות בשיווק תוצרת חקלאית למערב אירופה (אם כי במסגרת מכסות מסויימות, התואמות, פחות או יותר, את היקף הסחר הנוכחי). כמו כן הורחבו הסדרי הסחר בתחום התעשייתי גם למדינות חצי האי האיברי, והובטחה לישראל גישה מחודשת להלוואות מסחריות של הבנק האירופי להשקעות.

לחתימת ההסכמים קדם משא ומתן מייגע במשך כמעט על פני שנים אחדות. האירופאים היססו, חששו והתלבטו מסיבות מסחריות. הם לא רצו להבטיח לירושלים תנאים מועדפים כלשהם בטרם השלימו לפרטיו המשא ומתן עם ספרד. חלק גדול ממוצריה החקלאיים מתחרים באלה של ישראל.

כשהוסרו לבסוף המכשולים המסחריים, לפני כחצי שנה, החלו להיערם מכשולים מדיניים. השוק המשותף דרש מישראל להבטיח "יצוא עצמאי" של מוצרים חקלאיים ואחרים מן השטחים המוחזקים.

האירופאים סברו, שעל ידי כך יוכלו להדגיש את עמדתם, כי הכיבוש הישראלי בגדה המערבית וברצועת עזה אינו חוקי, ובוודאי אינו בר קיימא לאורך ימים.

המכשולים האחרונים בתחום זה הוסרו. כך נדמה היה, בחודש דצמבר 1987. סוף סוף נחתם ההסכם, ונדרש רק הצעד הפורמלי של אישור מצד הפרלמנט האירופי. פקידים ישראלים והאירופים כאחד אמרו, שמדובר בצעד טכני גרידא. הבעייה היחידה היתה מתי יתכנס המושב הבא של הפרלמנט.

הזמן דחק לישראלים. הם ניסו להביא לאישור מיידי, בישיבה הקרובה של הפרלמנט. אבל הנוסח המלא של ההסכמים טרם היה מוכן, ולא הוגש בעוד מועד. חברי הבית ראו את הדבר כפגיעה בכבודם, ודחו את הדיון לאחת הישיבות שלאחר פגרת חג המולד.

דחייה הרת אסון

הדחייה הטכנית הזאת התבררה כהרת אסון בשביל הייצוא הישראלי למערב אירופה. בינתיים התחילו ההתקוממות המהומות בשטחים המוחזקים, המוצגות כאן כמרי אזרחי לגיטימי של עם כבוש. בתודעה האירופית נטשטש הסכסוך הישראלי־ערבי לתמונות הטלוויזיה הערביות משכם, מירושלים ומעזה. ידידי ישראל חזרו ואמרו, כי בתנאים הקיימים לא ניתן להשיג רוב לאישור ההסכמים בין השוק לבין ירושלים.

דיפלומט ישראלי אמר: "נבכונו למלכודת. מצד אחד היה ברור שאין להביא לאישור ההסכמים. האווירה בפרלמנט היתה פשוט נגדנו. מצד שני לחצו ידידים רבים להעמיד את הנושא למבחן. הם אמרו שהמתנגדים נוהגים בצביעות, ושהסחבת לא יכולה להימשך עד".

הסחבת הממושכת פירושה היה "עיצומים רוחיים" נגד ישראל ונזקים מצטברים לייצוא החקלאי למערב אירופה. "זה היה טוב יותר מן המצב הנוכחי", אמר אחד מידידי ישראל כאן, שניהל מאבק דיפלומטי למען אישור ההסכמים. הוא הוסיף: "עכשיו הפרלמנט הטיל למעשה עיצומים רשמיים על ארצכם. זהו צעד בעל השלכות פוליטיות וכלכליות חסרות תקדים. הפרלמנט פגע בצורה מכאיבה ביותר בקשרים המסחריים עם אחת השותפות הנאמנות והוותיקות של הקהיליה האירופית".

העולם כולו נגדנו

חברת הפרלמנט סימון וייל מצביעה מחתה על התנהגות חבריה. ידידים אחרים של ירושלים אמרו, כי המתנגדים לאישור ההסכמים שיחקו לידיהם של הקיצוניים בישראל, הדבקים בהחזקת השטחים בטענה שממילא "העולם כולו נגדנו". בין כך ובין כך ברור, שהמכה באמרה לישראל הפך למנוף חשוב בידי אלה המבקשים לבודד את ירושלים מבחינה פוליטית וכלכלית.

בסוף השבוע גם קיבל הפרלמנט האירופי החלטה המגנה את ישראל בחריפות חסרת תקדים, וכוללת האשמות חמורות על הפעלת שיטות של עינויים ואלימות נגד האוכלוסיה הפלשתינית בשטחים. אפילו אנשים שאינם מזוהים עם הידידים המובהקים של ישראל נחרדו מן הטון הנחרץ של הגינוי, והביעו מורת רוח מן ההאשמות החד צדדיות והבלתי מאוזנות.

שר החוץ הצרפתי לשעבר קלוד שייסון, שאינו נמנה דווקא עם ידידיה של ישראל, הופיע מעל בימת הפרלמנט כדי לנסות ולרכך את הרוחות הנסערות. שייסון, המכהן כיום כנציב השוק המשותף האחראי לקשרים עם ארצות הים התיכון, הדגיש שהקהיליה צריכה להיות מעוניינת בקשרים מסחריים תקינים עם ישראל.

מעבר לכך הוא גם רמז על האפשרות, שגינויים תקיפים וחד־צדדיים יעודדו קיצוניות, וידחיקו אפשרות של התחזקות הגורמים המתונים. הופעתו של שייסון הדגישה את התחושה, כי הממשלות האירופיות פעלו כדי לרסן את הלכי הרוח הנגד ישראליים בציבור — ובתוך כך גם בבית הנבחרים בשטרסבורג. אבל כפי שמוכיח הגינוי הנוקב לישראל — ללא הצלחה.

ההכרעה לא תיפול בכיכרות

מאת ש.ז. אברמוב

לניצחון אבות רבים ואילו הכישלון יתום, שכן אבותיו מתחמקים מהאחריות ומעדיפים להטילה על הזולת. אומה הנוחלת תבוסה נוטה לעתים להטיל את האשם לא על המנהיגים ליוזמה שהובילה לכישלון, אלא על מתנגדיה. לנטייה זו עלולות להיות השלכות חמורות, ובפרט על חברה דמוקרטית, אשר עם כל יתרונותיה, חשופה לסכנה הרובצת תמיד לפיתחה, היא הדמגוגיה. גרמניה בתקופת מלחמת־העולם הראשונה ממחישה סכנה זו.

במלחמה זו ניצבו אנגליה, צרפת ורוסיה מול גרמניה, אוסטריה ותורקיה. מלחמת התנועה היתה כעבור זמן קצר למלחמת עמדות. כאשר כל צד מתחפר בחפירותיו ומתיש כוחו של היריב, התקיף תובע קורבנות עצומים. מאמציהם של הנשיא וילסון, ולאחריו של האפיפיור, להגיע את הצדדים להסכם שלום עלו בתוהו, בעיקר עקב קשיחותו של המטכ"ל הגרמני בראשותו של הגנראל לודנדורף. כחשש מגמישות הדיפלומטיה, הביא לודנדורף לסילוקו של הקאנצלר, ומאז השתלט המטכ"ל על מדיניות החוץ של ארצו. שני הצדדים הלוחמים הגיעו לאפיסת כוחות.

אולם, מהפכת פברואר 1917 ברוסיה הפיחה תקוה במטכ"ל הגרמני. הממשלה הזמנית ברוסיה לא השכילה להתמודד עם האנדרלמוסיה שפרצה ברחבי המדינה, והבולשביקים תפסו את השלטון. מיד פתחו בתקופת שלום, ובמארס 1918 חתמו על חוזה ברסט־ליטובסק, אשר העניק לגרמנים יתרונות טריטוריאליים מופלגים. ועתה לדעת לודנדורף, קרבה שעת ההכרעה, שכן בסיועם של הצבא אשר השתחרר מן החזית המזרחית ישיג הניצחון במערב.

אכן שעת ההכרעה הגיעה, במארס 1918 התעתד צבא גרמניה במלוא עוצמתו, לרבות 40 דיוויזיות טריות שהגיעו מן החזית המזרחית. אבידות הגרמנים היו עצומות, אך בשלבים הראשונים זכו להישגים נכבדים. אולם ביוני 1918 נבלמה ההתקפה הצבאות אנגליה וצרפת עברו להתקפת־נגד, וב־30 בספטמבר 1918 — היום השחור לגרמניה לפי אימרתו של לודנדורף — פרצו את קו זיגפריד. לודנדורף הבין כי המלחמה אבודה, ולמחרת היום תבע מממשלת ברלין כי תבקש שביתת נשק. הוא חשש שהאויב, בסיוע כוחות ארצות־הברית שהגיעו לחזית, ימוטט את צבאו המותש ויפלוש לארצת המולדת. ממשלת ברלין פנתה לנשיא וילסון, ולאחר משא ומתן שנמשך כשבעה שבועות, נחתם ב־11.11.1918 הסכם שביתת הנשק.

זרע הפורענות

אך ימים מספר לפני חתימת ההסכם נזרע זרע פורענות, אשר הכשיר במידה רבה את הקרקע לאסון שפקד את גרמניה והעולם כולו. לכאורה, היו אלה מאורעות גבולי חשיבה. ימים מספר לפני שביתת הנשק קיבל הצי הגרמני פקודה להפליג לים על־מנת להתמודד עם הצי הבריטי, אך מלחי הצי לא צייתו לפקודה. לאחר מכן פרצו הפגנות של פועלים רעבים. יום לפני שביתת הנשק הקיץ הקץ על המונרכיה הגרמנית וקמה רפובליקה. האומה אשר הרגילה לצפות לעידן של ניצחון, לא התאוששה מהלם התבוסה, והדמוקרטיה הצעירה התפתלה במבוכה.

על רקע הזיכרון שהשתרר, עלתה הזעקה כי לא האויב מוטט את גרמניה, שכן צבאה היה שלם והוא עוד שלט על שטחים בצרפת ובבלגיה ולא נטל מפלות קשות. התבוסה נגרמה לדעתם מבפנים, על־ידי אותם מפגינים ומורדים אשר עירערו את מורל העם. לא הועילו הטענות כי ההפגנות נערכו שבועות רבים לאחר שהמטכ"ל קבע שהמלחמה אבודה; טענה זו שהתפשטה כאגדה של תקיעת סכין בגב, נקלטה בלב רבים והירסה באשיות המשטר הדמוקרטי. קל יותר לעם מאוכזב להאמין כי צבאו בלתי מנוצח מאשר להודות בכישלונו, ומה גם כשנמצא שעיר לעזאזל. בין מפיצי אגדת הסכין בגב לא היה אחר מאשר אדריכל התבוסה הצבאית, הוא הגנרל לודנדורף.

יוזמה מיותרת

אכן, מארגני ההפגנות ערב הסכם שביתת הנשק ביקשו פורקן למצוקתם; במעשיהם לא שינו את מהלך המלחמה, כי תוצאותיה נקבעה קודם לכן על־ידי ראשי הצבא. אך מי יכול היה לתבוע מהם או כי יחזו מראש את תוצאת מעשיהם.

נראה כי גם אומות אחרות, וגם אומתנו אנו, אינן מחוסנות בפני היתלות בשעיר לעזאזל לכישלון. מבשרנו חזינו זאת כאשר יזמו מלחמת לבנון, מי שניהל אותה וכשל בה, לא נטל על עצמו את האחריות אלא הטיל את האשם על מארגני הפגנות, מותחי ביקורת ושאר "אנטי־פטריוטים" ודבריו מצאו נתיב ללב רבים. מארגני פעולות אלה לא הבחינו שיוזמתם מיותרת, שכן מסע לבנון קרס מכובד איוולתו, וללא יוזמתם של המפגינים הכישלון אף היה מתגלה ביתר שאת.

ראוי לציין כי בשעות חירום, ובפרט כשחיילינו ניצבים על משמרתם, רגישות הציבור מתחדדת והוא נוטה לראות בפעולות חוץ־פרלמנטריות סיוע לאויב. בימים כאלה אין הרחוב משמש זירה נאותה לפעולת שכנוע, אלא רק לפורקן רגשות, המעניק סיפוק לבעליו אך אין בו כדי להשיג הכרעות. יש אפוא לומר ליוזמי פעולות בארץ ובחוץ־לארץ כי ינהגו באיפוק במעשיהם ובדיבוריהם, ובפרט עתה, כאשר האומה שרויה בקונפליקט גבוה, וכל מהלך שהוא מחוץ לקונסנזוס עשוי לסייע בידי הדמגוגיה להעכיר את האווירה ולשבש חשיבה רציונאלית. ספק אם יוזמות חוץ־פרלמנטריות או פניות מהארץ לחוץ־לארץ עשויות להטות את הכף לכיוון זה או אחר, אך הן עלולות לזרוע זרע פורענות האחריות מי ישורנה.

את התשובות לשאלות אלה ואחרות תקבל בקורס הייחודי של יבם:

קורס "יישומים עיסקיים מתקדמים"
עכשיו ללא תשלום לכל הרוכש
מערכת אישית יבמ/2

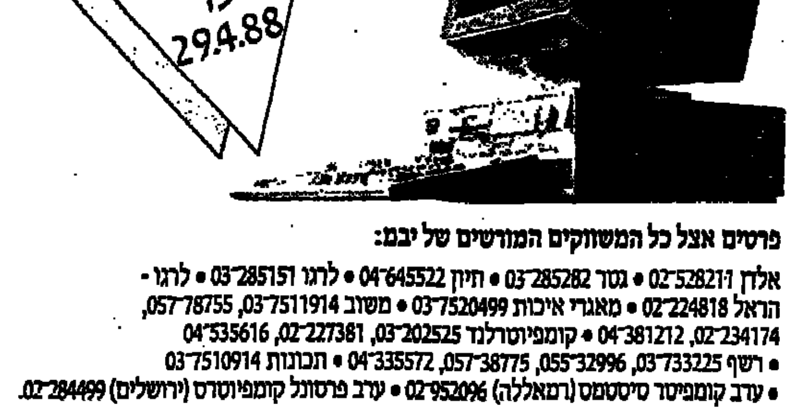

פרטים אצל כל המשווקים המורשים של יבם:
אלדן 02-528211 • גטר 03-285282 • חיון 04-645522 • לרגו 03-285151 • לרגו-הראל 02-224818 • מאגרי איכות 03-7520499 • משוב 03-7511914, 057-78755, 02-234174, 04-381212 • קומפיוטרלנד 03-202525, 02-227381, 04-535616 • רשף 03-733225, 055-32996, 057-38775, 04-335572 • תבונות 03-7510914 • ערב קומפיוטר סיסטמס (רמאללה) 02-952096 • ערב פרסונל קומפיוטרס (ירושלים) 02-284499

IBM יבם

هكذا عن الأصل

המכירה הגדולה

התורים כבר משתרכים לפני אשנבי המכירה לפסטיבאל ישראל, והספירה לאחור (ובקופה) התחילה, בתקווה שלא יבטלו יותר מדי

זה הרי עניין תרבותי. לכן הצופים שבאו לקנות את חבילות הכרטיסים לפסטיבאל ישראל בשבוע הראשון של מכירתם לקחו בנימוס מספרים, ישבו על כסאות, התייעצו בינם לבין עצמם בטון תרבותי, ברקע בלוח השינויים והביטולים, וכשבסוף הגיעו כאלפיים המאושרים לאשנבים במרכזי המכירה (וכאן צריך היה אורך רוח של כמה שעות) לקחו את השימור שלהם לפסטיבאל הקרוב, בתקווה שתצא להם מזה קצת נחת רוח.

וכשמדברים על הימור, כדאי לזכור שאת התוכניות הערוכות של אירועי הפסטיבאל כתבו במחלקת יחסי הציבור. המתמצאות נשפכות שם בשפע, וככל שמחלקת יחסי הציבור יודעת פחות על האירוע, כך השבחים מעותפלים ונלהבים יותר.

מרכז המכירות בתל אביב, באכסדרה של היכל התרבות פתוח מ-10 בבוקר עד שש אחרי הצהריים. אלה אמנם שעות קצת תמוהות, בהתחשב בעובדה שקהל שוחרי התרבות מגיע לאיזור הזה דווקא אחרי 6, ולפני המופעים ב"הבימה" או בהיכל התרבות. אבל הפסטיבאל אינו פונה לקהל מזדמן, אלא לקהל שיודע מה הוא בדיוק רוצה. העובדה שהשנה יש הרבה מופעים בתל אביב תרמה בלי ספק לפופולאריות של המרכז הזה.

130 אלף כרטיסים הוצאו למכירה, וכ-60 אלף מקומות למכור בשלב הראשון בו ניתן לרכוש רק חבילות של 4 כרטיסים בהנחה של 40 אחוז או 7 כרטיסים בהנחה של 50 אחוז, כשיש גם אפשרות לתשלומים. מחיר ממוצע של חבילת 7 כרטיסים הוא כ-240 ש"ח. אם נניח שהבילוי הוא זוגי, הרי כל זוג יצטרך להשקיע כאן בתרבות סכום לא קטן, אבל מה נשאר לנו כאן אם לא תרבות? להזכירכם, בעבר פתחו בעת הפסטיבאל "קופת רגע אחרון" בה מכרו את הכרטיסים שנותרו חצי שעה לפני האירוע עצמו במחיר מוזל. כך שגם אם איחרתם את שלב המכירות הראשון, אל תאבדו תיקווה.

בשלב זה יש כבר — מנקודת מבטו של הפסטיבאל — שלושה ביטולים משמעותיים: האחד הוא, כמובן "נאבוקו" (ראה מסגרת). ביטול אחר, המצער למדי, הוא של "אירופרה 1 ו־2" של ג'ון קייג', בביצוע בית האופרה של פרנקפורט. זהו מין קולאז' מתולדות האופרה כפי שנעשה על ידי ג'ון קייג', בהזמנת האופרה של פרנקפורט. כל יצירה של קייג' מעוררת עניין רב, וזו גם שנויה במחלוקת, כי יש שיצאו מן הכלים לשמעה, ויש שראו בה מבזבז משאבים אמנותיים וכספיים. אבל בדיוק בשביל יצירות כאלה יש פסטיבאלים.

הביטול כאן הוא כמעט בגלל כוח עליון. לפי בדיקה טכנית ראשונית של אנשי פרנקפורט אפשר היה להעלות את היצירה רק באולם "הבימה". אבל בדיקה נוספת שנעשתה כבר בפרנקפורט גילתה שאפילו בימת "הבימה" קטנה מדי, ולכן בית האופרה של פרנקפורט יגיע רק עם "כך עושות כולן" של מוצארט ו"אותלו" של ורדי, שיוצגו רק בתיאטרון ירושלים. אמנם גם האופרה הישראלית החדשה מציגה את "כתבעת התוקף" מאת בנג'מין בריטן. זהו תרגום לא מוצלח במיוחד, אבל סנסציוני לשם סיפורו של הנרי ג'יימס: Turn of the screw. אבל ממבחר האופרה של הפסטיבאל נפלו כבר שתי אפשרויות בחירה מעניינות. ביטול נוסף, שצריך להגיד דרשני, הוא של מופע מס' 9: תכנית א' של התזמורת הפילהרמונית הישראלית, עם הסולן הצ'לן מישה מייסקי, סולנים ומקהלה, כשבתכנית יצירות של המלחין הפולני קרישטוף פנדרצקי ופרטוש, בניצוחו של פנדרצקי. זה היה אמור להיות קונצרט מיוחד בתל אביב, אם כי זוהר הייחוד מועם מעט בשל העובדה שזה היה אמור להיות ביקורו השלישי של פנדרצקי המנצח על יצירותיו, בארץ. על פי מה שנמסר לי מהנהלת הפסטיבאל, נוהל מו"מ עם הפילהרמונית. כשהפסטיבאל מביה ששכרה של התזמורת הוא כמו בפסטיבאלים הקודמים, בתוספת ההעלאות המתחייבות מחלוף הזמן. זהו קונצרט יקר, אם מביאים בחשבון את עלות המקהלות והסולנים, וערכו הוא לתרבות יותר מאשר לקופה: מוסיקה מודרנית מעולם לא שברה קופות בישראל. אחרי שהודפסה כבר תכנית הפסטיבאל הגיעו לשלב הסיכומים, והתברר שהתזמורת תעלה לפסטיבאל הרבה יותר משחשבו שתעלה.

בגלל זה הוחלט לבטל את הקונצרט הזה. השאלה המתבקשת היא מדוע גופים רציניים כמו הפסטיבאל והתזמורת הפילהרמונית לא מבררים דברים מהותיים כמו עלות הקונצרט של התזמורת לפני שמדפיסים את התכניות. מה שנשאר בפסטיבאל הוא תכנית ב' של הפילהרמונית, בניצוחו של לאונרד ברנשטיין. עם מייסקי כסולן, ביצירות דבוז'אק ובלוך, ו"משחקי יובל" של ברנשטיין, שחיבר המלחין לעונת היובל של התזמורת. לזה אפשר לקרוא "הבריזה הפילהרמונית במסגרת הפסטיבאל", ולהתייחס לקונצרט כאילו הוא לא קיים: זהו בסך הכל קונצרט למנויים בירושלים (ואותה תכנית תבוצע גם בתל אביב למנויי סדרות ו', ז' וח') כך שהפסטיבאל אפילו לא יכול למכור כרטיסים לקונצרט זה.

ואחרי מופעים שבוטלו, משהו המשמח יותר את הפסטיבאל, אבל לאו דווקא את מבקשי הכרטיסים: אחרי שלושה ימים של מכירה אזלו לגמרי הכרטיסים לחמשת הפעמים בהם יושמע בכנסיית הדורמיציון ה"מתיאוס פסיון" של באך, עם סולנים ידועי שם, מקהלת זמרי באך מגרמניה וקבוצה מתוך נערי טלץ, סולני הבארוק מאירופה והמנצח גרהרד ויינברגר.

כמו כן אזלו הכרטיסים לערב היחיד בו יבוצעו במרכז המוסיקה בעין כרם הסונטות האחרונות (מס' 28 עד 32) של בטהובן, על ידי הפסנתרנים אסתרית בלצן, ויקטור דרביאנקו, אלכסנדר וולקוב, יונתן זק ועמנואל קרסובסקי, אם כי זה לא חכמה גדולה, כי מדובר באולם קטן ובאירוע חד פעמי. לעומת זאת אפשר עוד להשיג כרטיסים לאחד מ-8 הקונצרטים שייערכו באותו מקום בימים האחרונים של מאי, תחת הכותרת "לילות קסומים בעין כרם", שבהם ינוגנו כל הסונטות של בטהובן (4 לפסנתר) על ידי שמונה פסנתרנים ישראלים מובחרים. נוסף על אלה שינגנו בערב שאליו אין כבר כרטיסים, לוקחים חלק במבצע בטהובן זה גם אירית רונן, נחשה פרסון ופנינה זלצמן. ארבעה פסנתרנים וארבע פסנתרניות, לחיי שוויון המינים.

מה שנשאר עוד בתכנית המוסיקה המכונה "קלסית" הוא תזמורת קאמרית מפרנקפורט בשם "קונצ'רטו גרוסו פרנקפורט", עם תכנית אחת של יצירות מוצארט וסליירי. בשנה שעברה השמעו ברדיו רקוויאם של סליירי, כך שהוחלט ריביון הרקוויאם של מוצארט והרקוויאם של סליירי. אם סליירי אכן לא הרעיל את מוצארט, הרי הוא חייב לו חוב גדול. מי היה זוכר אותו אלמלא היה החשד שהרעיל. תכניתה השניה של תזמורת זו מתפרסת מהנדל ועד הינדמית ושוסטקוביץ'.

תזמורת קאמרית אחרת — הקאמרית הקיבוצית — תבצע בניצוחו של ליאור שמבדל, עם סולנים ומקהלת הקיבוץ הארצי את "בתוליה ליברטה" של מוצארט, בדורמיציון. ואת תכניתו של פסטיבאל בתוך פסטיבאל מזהר זה ישלימו מקהלת הנערים בקיל התזמורת הפילהרמונית של הסבורג בשתי תכניות וכן מקהלת נשים מופלאה מבולגריה.

פוגורליץ' האגדי, שהיה בארץ כבר פעמיים (פעם אחת במסגרת פסטיבאל ישראל, לפני 4 שנים) חוזר עוד פעם, וכבר הוסיפו לו עוד קונצרט לאלה שבתכניה (היבוא בשיתוף קנוס פוסטל). שלישיית בוזאר, היא בת שלושים ושלוש, ומהרכבה המקורי נותר רק מנחם פרסלר, שלימד בארץ לא אחת כיתות אמן במרכז המוסיקה בירושלים. שלישיה נודעת זו תנגן שתי תכניות. רביעיית "כרמינה" הצעירה תנגן שתי תכניות מהספרות הקאמרית הבסיסית: מוצארט, היידן, שוברט, ראול וברטוק.

ויש גם שתי זמרות: האחת היא המצו־סופראן הכושית סינתיה קלארי, שהיתה אחת משלושת ה"כרמן" בהפקה של פיטר ברוק בשנה שעברה. היו שהלכו לראות את ההפקה פעם נוספת רק כדי לראות אותה. עכשיו תהיה הזדמנות לשמוע אותה "נקי". תכנית אחת מיצירותיו של גרשווין. עם התזמורת הסימפונית ירושלים־רשות השידור ותכנית נוספת של שירים אמריקאיים קלסיים ופופולאריים. השניה היא האלט הישראלית מירה זכאי, שמלבד הופעתה ב"בתוליה ליברטה" תבצע בתל אביב ובירושלים רסיטל של שירים ישראלים (ארגוב, זעירא, ארמון ועוד).

חותמת את תכנית המוסיקה הקלאסית של הפסטיבאל התזמורת הסימפונית ירושלים־רשות השידור שתבצע תחת שרביטו של אורי סגל מרתון מוסיקלי שנערך על ידי נועם שריף, ובו הוא מיטב שהולחן על ידי מלחינים ישראלים, כולל השמעות בכורה והפתעות מוסיקליות.

ולסיום הערה אחת: כל זה נשמע יוצא מן הכלל על הנייר, ואפילו בהקלטות. אני משוכנע שבעצמתו של נועם שריף אין בתכנית זאת משהו שהוא מתחת לרמה המכבדת את הפסטיבאל, להוציא פרשת "נאבוקו". אבל עד שרוכש הכרטיסים לא ישמע את ההרכב שעבורו הוציא כסף בהופעה חיה, על הבימה, לא יידע אם הרוויח. הוא יכול רק לקוות שלא הפסיד.

מה שטוב אצל בובות. שהן אינן צריכות לאכול, גרות בארגז, ואינן יכולות להתראיין וליצור שערוריות דיפלומטיות. ממש אידיאלי כדי לקדם יחסים תרבותיים בין מדינות שאין ביניהן יחסים דיפלומטיים. המטפילים, בכל זאת, צריכים לאכול ולישון ויכולים גם לדבר, אבל אי אפשר לקבל את הכל.

משרד האמרגנות "ארטיס" מייבא, לאחר משא ומתן ארוך, את "תיאטרון הבובות הממלכתי של הונגריה". התיאטרון ישהה כאן בחודש ויציג (לפי התכנית, ובתקווה שהכרטיסים אכן יימכרו), 27 פעמים. התיאטרון הזה, שיש לו בית בן שמונה קומות בבודפשט, רגיל להציג, בהונגריה ובסיורים בעולם, עד 1,500 פעמים בשנה, שהרי הוא יכול לשלוח אותה הצגה לכמה מקומות בעת ובעונה אחת. זה רק עניין של ייצור בובות והכשרת בובנאים.

מכיוון שלא כולם מבינים הונגרית, התיאטרון, ששמו הולך לפניו, מיועד לילדים והורים. נבחרו להצגה בארץ יצירות מוסיקליות שאינן מעוררות בעיה של שפה: "פטרושקה" למוסיקה של סטרווינסקי ו"נסיך העץ" למוסיקה של בארטוק.

קונצ'רטו לתזמורת במיטבה

אורנה לנגר

תזמורת רשות השידור בקונצרט השביעי בסידרה. למנויים, אולם הנרי קראון ירושלים. בתכנית — צבי אבני: מטמורפוזות על כוראל מתוך קנטטה מס' 88 של באך. מוצרט: קונצ'רטו מס' 5 בלה מז'ור לכינור ותזמורת ק' 219. בלה ברטוק: קונצ'רטו לתזמורת. מנצח: ג'ון נלסון. סולן: מארק קפלן

בנגינת הקונצ'רטו המופלא שכתב ברטוק לטוטי תזמורתי עשיר ומגוון, הסתיים ערב של תזמורת רשות השידור במיטבה, כפי שהיא יכולה לנגן תחת שרביטו של מנצח מנוסה כג'ון נלסון — הוא שילווה את התזמורת במסעה לארה"ב — וכשהיצירה המנוגנת היא לרוחה ומדברת אל לבה. אין זו הפעם הראשונה שהתזמורת מנגנת את הקונצ'רטו של ברטוק, יצירה קליטה דווקא בשל עוצמת הניגודים בין ההומור הברטוקי, הקצבי הקליל, ובין קדרות המוות המאיימת והקדמאית. רמת האמפתיה של הנגנים עם היצירה המגנה הביאה לבנייה מופלאה של הריכוד הברטוקי המסתורי ולדיוק ריתמי נדיר בכלי הנשיפה ובכלל התזמורת.

ריכוז מרתק לא פחות היה ביצירתו של אבני "מטמורפוזות על כוראל של באך". גם פה לא קיימת למעשה הפרדה בין המוטיב הריתמי ובין המוטיב המלודי, הנושא לעיתים גוון של נעימה מוגנה, יסודית כנית ולעיתים — בהתפרצותו מתפילה רכה לזעקה בטוטי תזמורתי עשיר — התגלה בכוראל באבי במלוא הדרו, מתזמר בעושר כלים וגוונים. אבני כברטוק הפליא לנצל את המשחק בין גווני תזמור מתכתיים לעומת כלי פריטה הד קשה, לפרקים רכים ולפרקים קצביים ונוקשים. אצל שניהם היה שילוב מופלא בין הליריסטי הקצבי למלודי.

את הקונצ'רטו "הטורקי" של מוצרט (שמוטיב הרונדו שלו מזכיר את המארש הטורקי שלו), ניגן הכנר האורח מארק קפלן בגינונות מתוחכמות, בצליל דק, שטוח וקצת מתוח — אך בדיוק נדיר. הטוטי התזמורתי ניסה להיות דק מאוד וענוג, אך לעיתים במחיר של צליל קצת חלול. רק בפרק האמצעי, שהוא מעין "תיבת הפתעות" קונטרסטית מוצרטית רבת־קסם, התעוררה התזמורת והסולן להשמיע את ניגודי העוצמות החריפים ברעננות מלאת חיות. אף את הגבוט מתוך הפרטיטה השנייה של באך, שקפלן ניגן אותה כהדרן, הוא השמיע בדיוק מירבי ובהבנה מעמיקה, אך ללא "נשמה יתרה", שהיא [illegible] הכינור לספירות עליונות של הסגה.

תנועת האגדות

"אגדות בוקר לילדים". עיבוד ומשחק: נעם מאירוף, ליווי מוסיקלי: צביה שרת.

זהו תיאטרון המבוסס כולו על מוסכמה ואשליה. ילדים שאמרו להם שהם הולכים לתיאטרון, מוכנים ללכת בעקבות השחקן־מספר. והוא — בלי תפאורה, אלא רק בתנועה, קולות, פנטומימה ולווי מוסיקלי, מספר להם אגדות על נסיכים, פיות ושאר דמויות המאכלסות את אגדות האחים גרים.

גם אני הייתי שם וראיתי שתי אגדות. ראיתי גם שהילדים — הקטנים בעיקר — מוכנים להתמסר בהנאה לידיו של השחקן. כשהוא מספר שנגינת הכינור של אחת הדמויות, גרמה לכולם לרקוד בלי הרף, רקדו הילדים בהתלהבות. הם גם היו נגד הענשת הטובים שלא בצדק, ובעד הענשת הרעים כשהדבר התבקש.

נראה לי שגם הכי התרשמתי מהעובדה, שהשחקן נעם מאירוף, תוך כדי ההתלהבות הבימתית שלו. אני התרשמתי מנכונותם של הילדים לשתף פעולה. קשה לנסח ביקורת של ממש על ארבעים הקודות שראיתי. כדרך להעביר את הזמן (של הילדים) נראה לי אירוע זה בלתי מזיק, לא יותר מזה. וגם לא פחות.

וכאילו לא היה

הפארסה סביב "נאבוקו" לא מחמיאה לתהליך קבלת ההחלטות בפסטיבאל ישראל

העלאת אופרה בארץ שבה מתרחשת עלילתה איננה החלטה אמנותית. זוהי החלטה תיירותית ושיווקית, שלפעמים גם מצליחה. עם פרסום עולמי מתאים אפשר להביא תיירים ליפאן לראות את "מאדם בטרפליי", ואני בטוח שימצא מי שימכור כרטיסי טיסה לשאול כדי להציג שם את "אורפיאוס בשאול".

אבל כדי שהדבר לא יהיה בידור אמנותי, נחוצים הכוחות האמנותיים המקצועיים הטובים ביותר. ההצלחה, גם כשהאירוע אכן מתרחש היא קודם כל תיירותית ותוצאתית, ואחר כך אמנותית. המקסימום שיכולים לקוות לו הוא ספקטקל, שעם סולנים, תזמורת, מקהלה ובימאי בעל דמיון יכול לכל היותר לעשות צדק עם המוסיקה והאתר.

כשתנאים כאלה הוליכה הנהלת פסטיבאל ישראל לתפוס טרמפ על הפרויקט של "נאבוקו", ולהניח ליזמיו לתפוס טרמפ עליה, לא נותר אלא לפקפק ביכולתם של מנהלי הפסטיבאל לשקול באותן עיניים בנושאי אמנות.

בפרשת "נאבוקו" הם התנהגו כמעט כמו שבט אפריקאי שמיסיונר מנופף לנגד עיניהם בחרוזי זכוכית. בהמלצת משרדי התיירות והחוץ, שחלקם בפרשה זו עוד ראוי לבירור רציני, הסכימו להטיל את ההפקה לא על מפיק אופרות מנוסה, אלא על איש תיירות בשם מייקל אקר, שאפילו בתחום תיירות האופרה זה המבצע הראשון שהוא מעורב בו בלעדית (הוא היה משקיע־שותף בעניין "אאידה" בלוקסור). אקר מצדו היה אמור להתקשר עם אנשי ההפקה המקצועיים. במקום להתקשר עם מפיק־אמרגן מקצועי, יחד אתו לחפש את המשקיע, התקשרו עם המשקיע־היזם, והפקידו בידיו את האחריות על הפרויקט.

נכון שיצרו ועדת תיאום, ובדקו בקפדנות את התקשרויותיו של היזם־משקיע, ולא התחייבו להשקיע אף פרוטה. נכון גם שאלמלא המהומות בשטחים, אולי היו הכרטיסים בחו"ל נמכרים, המפיק לא היה מבקש סיוע ממשלתי, והכסף היה לנו "נאבוקו" נוצץ לפתיחת הפסטיבאל. אבל למעשה מספרד כאן בכותרת של פסטיבאל ישראל מתוך תקווה שהדוד הטוב יביא עם האופרה גם הרבה תיירים לפסטיבאל, והכל במטרה אחת ברורה: לא להתחייב. לא לקחת אחריות. לקוות שיהיה בסדר, ואז להשתבח בקיים, אבל אם משהו לא מתקדם כצפוי להגיד, כשיגיע הזמן — וזה עכשיו — "אנחנו לא בעסק".

לא נותר אלא להגיד לחברים מהנהלת פסטיבאל ישראל שאם ככה הם מתנהגים בענייני אמנות, אז הם בעסק הלא נכון. אני מניח שזה עוד לא נגמר, כי יהיו בירורים, האשמות הדדיות, ואולי אף תביעות משפטיות. אבל העיקר הוא שאם המסרה העיקרית בנושאי אמנות היא להגיד "אני לא אחראי", אז משהו משובש בחשיבה האמנותית שם. ומכאן והלאה אף מלה נוספת על "נאבוקו". כאילו בכלל לא היה.

יצאו מן הכלים

מאת אורי אפשטיין

"פורימאורה אקדמיקה" — קונצרטים־פורים באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים, בהשתתפות מורים ותלמידים.

מורי האקדמיה למוסיקה על־שם רובין בירושלים יצאו מכליהם, כלומר מכלי־הנגינה שלהם ומקולמוסיהם בקונצרטי־פורים של הלצות מוסיקליות. מסכת סבר הפנים הפרופסורליות החמורות של כל ימות השנה נשמטה לערב פורים שמח אחד, שבו התחפשו המוסיקאים לביזארים.

את ההצגה גנב השרקן בעל־המוניטין דוד חן, שצפצף על הקהל — או אל הקהל, ליתר דיוק — בשרקה וירטואוזית מתמכת של צ'ארדאש. בעלי לשון הרע המקצועיים לחשו, כי אומן־שריקה מחונן כל כך אין לו כל צורך להזדקק לכינור כדי לקצור תשואות.

ראש־התותלים של רוסיני זכה להמחשה מלאת הדהות עם הרגשות האופייניים לבריגוז התותלים־אנושיים מפי המורים הצעירים אדי צאמה ועמה גבות. פאורוריה שגונה, עתירת זיופים — מרצון הפעם — על קונצ'רטו גרוסו של ויוואלדי מידי יאיר קלס נשמעה באוזני הקהל המשועשע רבת־עניין לא פחות מן הרסיטלים התקניים יותר של כנר מוכשר זה.

עליית־שתות דרמטית נרשמה בחידון מוסיקלי, שבו הנעלמים היו מנגינות של שירי־פורים ושירי־קססות המסתתרים בין השיטין של יצירות קלסיות מנוגנות בשילובים מלאי־השראה ומחשבת־תחילה של חיים אלכסנדר בפסנתר.

לעליית המסך שימש ה"פורים־שפיל" בה' הדיינים, "קרנבאל החיות" של סן־סאנס, עם קלרינית משוטט בקרב הקהל על תקן של קיליה, קונטרסט כבד־משקל מחופש לפיל בחנות חרסינה, כרים העושים באמונה את מלאכת־ההמורים שלהם, ודני אורסתיך המפעיל את קסמיו כקריין. הכל התנהל בהנפת שרביטו של מנדי רודן, שכל האפקטים הקומיים של ניצוחו היו הפעם בכוונה תחילה.

ערב משעשע זה עוד ייזכר לטובה בקונצרטים הרציניים — או המתכוונים להיות רציניים — בהם משך העונה בנוסטלגיה של "לא כל יום פורים". חבל.

★

מחול עתיר־יזמורות

תיאטרון־מחול ירושלים, בהדלת תמרה מיאלניק. בערב־בכורות 1988. בכוריאוגרפיות של הדה אורן, דינה בישון, תמרה מיאלניק, אליס הורבוק. בתיאטרון ירושלים.

המכנה המשותף שהשווה את מרבית החלקות הטובות במחולות השונים שבמופע תיאטרון־מחול ירושלים, הוא הפשטנות השלטת בהצגתם של נושאים מופשטים. "מה שהיה הוא שיהיה", בכוריאוגרפיה של הדה אורן הוא תרגיל של תבניות־דביקיה מתחלפת המבוססות על עיקרון של נפילות הרמות — גם אלה וגם אלה ללא הצדקה פנימית הנראית לעין — שבהן רביעיית המחול עושה נסיונות של קונטרפונקט תנועתי על הרקע הסטטי של הגוף שנפל המוטל על הרצפה. זה מה שהיה במשך מרבית הזמן של ההופעה הזאת, ולפי כל האותות זה גם מה שיהיה, אילו עוד היתה נמשכת אחרי סיומה שלא נראה מוצדק יותר מתחילתה. רעיונות יומרניים יותר משארו הבריים בדברי ההסבר שבתוכניה, מבלי שזו להתגשם בהתרחשויות הבימתיות.

בעיות יסוד קיומיות של חיים ומוות בנסיבות של אימי מלחמה אינן ניתנות להמחשה באפקטים מוקלטים ריאליסטיים של מכונות ירייה הקוטעים בברוטליות בלתי מסוגננת את הזמרה של שיר עצב. וגם לא בגופים מתפתלים המתבוססים באבקה של רצפת הבימה, לאורם של אורות פסיכודליים אדומים דווקא. ברמיזים העבים עברו אלה את גבולות הטעם הטוב ב"דמעות של מלאכים", בכוריאוגרפיה של דינה בישון. בהיעדר יכולת להתמודד עם חוויות כאובות אלה בסגנון אמנותי בשל יותר ובפחות חובבנות אדולסנטית מוטב להפעיל את הדחפים היצירתיים על נושאים פחות בעייתיים.

גם לידה בגילה של שרה אמנו נמנית עם אותן חוויות אנושיות, שנאקות וגניחות נטורליסטיות ותנועות מגסטיזיות השפניות חסרות סינון אמנותי יוצרות לגביהן רק את המבוכה שחש אדם המציץ דרך חור המנעול, ישר לתוך צנעת הפרט — ב"צחוק עשה לי", בכוריאוגרפיה של תמרה מיאלניק ובביצועה. אם באמת צחוקה של שרה היה היסטרי בשעת לידתה, עדיין אין בהצגתו הגולמית הבלתי מעוכלת של תהליך זה בפני הקהל הצדקה רבה יותר מאשר בזו של פונקציות גופניות אחרות, שגם אותן אין נוהגים בדרך־כלל לעשות בפומבי.

אליס הורבוק, ב"נקמה מתוקה", אמנם העניקה לערב עמוס יומרות זה את נימת ההומור והקלילות. מלבד זאת, בלטה בהיעדרה — אף המסר האומר, כי ארבע נשים מסוגלות בכוחן היותר להכניע גבר בודד אחד היה לאו דווקא מפתיע בחידושו.

ארוחות עסקים החל מ-10 ש"ח

על האש ועל הכיפאק

• מבחר בשרים על האש
• כל יום ספציאליטה אחר: טבעות עגל, שוק אווז ברוטב תפוזים, בקר בעסיפה.

דרך פ"ת 158 (הכניסה מכביש השירות)

המרכז הישראלי לניהול

קידום נשים בתפקידי ניהול

קורס סמסטריאלי לנשים מנהלות

מחזור ח' 11.4.88-4.7.88

13 מפגשים, יום לימודים בשבוע
מועד פתיחה: 11 באפריל 1988
מקום: בית המי"ל, רח' הנריאטה סולד 4, ת"א

הרצאות תיאורטיות וסדנאות ישומיות בנושאים הבאים:

* בעיות ביהול בחברה מודרנית * נשים בתוך מערכות ארגוניות * אסטרטגיות לקידום נשים * סגנונות ניהול בארגון * תכנון ופיתוח קריירה * תקשורת בסגנון אסרטיבי * התמודדות עם מצבי לחץ * יחסי גברים נשים בעולם העבודה * ניהול מו"מ * פתרון בעיות וקבלת החלטות * ועוד...

בסגל המרצים:

פרופ' רבקה בר יוסף * פרופ' דפנה יזרעאלי * ד"ר ורדה מילבאואר * מר גדי ברייר * דר' יעל זיו * מר ראובן כץ * גב' אורה סתר * דר' דליה עציון * דר' ליאורה קצנשטיין * דר' יהודית ריכטר * מר יוסי פסר

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678;
057-37914

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי [illegible]
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

או שאתה מזריק לו
או שאתה "מיישן" אותו

אין דרך אחרת. חייבים לעבד את הבשר כדי שיהיה רך ומוכן לאכילה.
אפשר כמובן להזריק לבשר, כפי שנהוג ברוב המקומות. זה זול יותר, מהר יותר, קל יותר. אבל...
אתה יודע מה זה. כימיקלים וכאלה.
וישנה דרך נוספת: ל"יישן" את הבשר.
שיטת טיפול מיוחדת שנהוגה במקומות מסוימים שבהם יש יחס רציני לבשר.
ועוד יותר רציני לאלה שאוכלים אותו.

ב"ווייט הול" בחרנו בשיטת ה"יישון".
את הבשר אנחנו תולים במקרר מיוחד השומר על טמפ' קבועה של 0°,
לתקופה של שבועיים עד חודש.
בהתאם לנדרש לחלק המסויים של הבשר.
וכך, חומצת החלב הנמצאת בבשר, מתפרקת ומרככת את הבשר בתהליך טבעי לחלוטין.
זהו אמנם תהליך ארוך ויקר, אבל...
את ההבדל בטעם
מרגישים כבר מהנגיסה הראשונה.

steak house WHITE HALL
רח' מנדלי 6 תל-אביב. טל. 03-249282

נגיסה אחת תשכנע אותך

בית המשפט המחוזי בירושלים
הזמנה בדבר קיום צוואות והוראות מנהלי עזבון

לכולי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואות וירושות או למינוי מנהל עזבון או לשלטונם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש, תוך ארבעה עשר יום מפרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מספר התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
ירושות			
766/88	אדלה ויזל	26.10.87	מאיר ויזל
771/88	שמואל כהן	17.10.87	ברוריה כהן
772/88	נסים ליצר	8.5.85	עמנואל קיזמניסקי
774/88	פרד דוד אלן מיקוליצר	24.5.87	שמואל מיקוליצר
775/88	שלום גבאי	31.1.88	לבנה גבאי
776/88	יעקב משה רודליסקי	28.2.44	מאיר ורסמן
777/88	חנה רודליסקי	5.7.31	מאיר ורסמן
778/88	סלומון סיידון	11.10.87	פלטי סיידון
781/88	אפרים אסתר אנגלה	30.11.85	קלוד עפרים
785/88	זאב וילנאי	21.1.88	אורן וילנאי
792/88	לאה קלימי	25.5.87	אב.דום קלימי
795/88	אפיני מרלאן אסתר	11.12.87	ואל מולוי אמינוף
796/88	יוסף שרעבי	2.11.79	יצחק אבישר
797/88	אורי זיו	11.8.73	משה זיו
צוואות			
765/88	ארנה אדלר	10.6.80	חלן ריבקין
767/88	סלומון הירוביץ	16.6.86	משה מוריס הירוביץ
768/88	ברטה הירוביץ	2.12.87	משה הירוביץ
770/88	רזאה רייס	1.12.87	יהודה ארבל
773/88	אברהם שניידר	26.5.87	שושנה שניידר
782/88	מרים וינר	3.2.88	דן וינר
784/88	רזאה רוזין	12.8.87	אליעזר מוסטן
787/88	שרה זמירי (גבעול)	17.12.87	רותן אופיר
789/88	אליהו כ. מוסטן	25.10.87	רות מוסטן
790/88	מרטה בושנסקי	20.2.88	חוה ברעם
793/88	מילדה זייד	14.12.87	מיכאל אמב
802/88	שלמה דוד	1.11.82	מייאן דוד

6.3.88

ד"ר אליהו צ' ברזמרה
רשם

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי ראשון לציון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת מס' רצ/6/1/ב/ר".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3938 חלקה 100, 105 וחלקי חלקה 112.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי במיקום השביל בין רח' צ'לנוב לרחוב בלקינד.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים: מס' 3459 תשמ"ז עמ' 1860 ובעיתון בוקר הארץ מתאריך 27.4.87 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 27.4.87 בשפה העברית ובעיתון בוקר דבר נוסף מתאריך 27.4.87.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

תאריך: 25.2.1988

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים אישרה תכנית מפורטת הנקראת: תכנית מפורטת מס' 3500

[illegible]

איך יוצאים מהסבך? (א')

במלחמה כמו במלחמה

מאת ד"ר יצחק ביילי

הכותב הוא מרצה בכיר באוניברסיטת תל־אביב ועוסק בהיסטוריה של התנועה הלאומית הפלשתינית.

מטעות היא לראות במתרחש בשטחים, מזה שלושה חודשים, התפרעות או התקוממות. מדינת ישראל שרויה במלחמה וכדאי לקרוא לילד בשמו, כדי לטפל בו נכונה. את המלחמה הזאת מנהל אש"ף. הנשק העומד לרשותו: כלל אבנים, בקבוקי תבערה, ילדים, נשים וכלי התקשורת, והוא מפעיל את הנשק הזה בלי מגבלות ובלי מעצורים. לא זו בלבד שצה"ל, מצדו, מוגבל בסוגי הנשק העומדים לרשותו — כדורים, אלות ועוצר; אלא הפעלתו של נשק זה אף פועלת לרעתה של המדינה, שכן כלי התקשורת מרוחים עליה, בארץ ובעולם.

מטרתו של אש"ף במלחמה הזאת היא, בראש ובראשונה, להכפיש את דמותה של מדינת ישראל בקרב עמי העולם. מטרה המשתלבת היטב באיסטרטגיה של האירגון. אש"ף גורס, בבסיס איסטרטגיה זו, כי מקום מרי לשאת ולתת כעת עם ישראל, בין שהאירגון שואף להישגי מינימום (קרי: החזרת כל השטחים של 1967, לרבות מזרח ירושלים, והחזרת כל 130 הישובים היהודיים), או להישגי מקסימום (פירוקה של מדינת ישראל ושיבת הפליטים הפלשתינאים לישוביהם המקוריים). זאת מכיוון שלישראל עמדת מיקוח חזקה והיא נהנית כעת מעליונות צבאית, מלגיטימיות בינלאומית ומתמיכה אמריקאית רחבה.

בתנאים כאלה, אין לאש"ף סיכוי להשיג אפילו את המינימום הרצוי ולכן על הארגון להיערך למאבק ארוך טווח — עד שיווצרו תנאים איסטרטגיים טובים יותר. מי הארכיטקטיוה של היום, אחת ההתפתחויות הצומחת, להערכת אש"ף, סיכוי להיווצרות תנאים כאלה, היא המאמץ של סוריה להשיג איזון איסטרטגי עם צה"ל. התפתחות אחרת היא התגברות הקיצוניות הדתית בעולם הערבי והאפשרות שקנאי דת יעלו לשלטון בירדן, סוריה, מצרים וסעודיה, אם תשיג איראן הכרעה במלחמתה עם עיראק.

בינתיים, תפקידו של אש"ף, לפי תפיסתו — עד שיתחולל השינוי המיוחל בנסיבות האיסטרטגיות הבינ־לאומיות, להבטיח שליטתו צבאות ערבית או איסלאמית תוכל להכריע את ישראל — לפעול לדה־לגיטימציה של ישראל ולבידודה בעולם, ובעיקר לכך שארצות־הברית תתנכר לה. מאז פרוץ המלחמה הנוכחית, ב־9 בדצמבר, הוטב למעמדה של ישראל בעולם נזק ללא תקדים ואולי ללא תקנה, ואפשר שתהליך זה יימשך. על ישראל לשים קץ להידרדרות בשטחים, תוך זמן קצר. יש לבחון דרכי פעולה אפשריות, נוכח העובדה שאנו שרויים במלחמה, ולאמץ תוכנית כוללת, ובה העקרונות הבאים.

* הגבלת כלי התקשורת. גם אם נוכחותם של כלי התקשורת בשטחים לא יצרה את ההתפרעויות, היא אכן מעודדת אותן. מטרת הפרות הסדר המתמשכות היא ליצור אהדה לפלשתינאים בארץ ובעולם ולהכתים את דמותה של מדינת ישראל. את זאת ניתן להשיג רק באמצעות דיווח שוטף מזירת ההתפרעויות — וגם כאשר הכוח שמפעילה ישראל הוא מינימלי. מדינות דמוקרטיות, כמו אנגליה וארה"ב, ראו לנכון בעבר להגביל את גישתם של כלי התקשורת לזירות מלחמה במצבים קשים פחות מאשר המצב שבו נתונה ישראל. במצב הקיים רשאית ישראל לחייב עתונאים להצטייד ברשיון יומי, לכניסה לשטחים, להגביל את מספר הרשיונות הניתנים, לפי הנסיבות, ואף להכריז על מקומות שבהם מתרחשות התפרעויות "איזורים סגורים". אם נצליח להשיב את הסדר על כנו תוך תקופה קצרה יהיה הנזק שייגרם לתדמיתה של ישראל מעצם הטלת הגבלות כאלה פחות לאין ערוך מזה שיגרום לה המשך ההתפרעויות והדיווח השוטף עליהן.

* יצירת קשר בין עבודה בישראל לשקט. בשם הסיסמה "קיומם של חיים תקינים בשטחים", מורשים פועלים ערבים לצאת לעבודה בישראל, גם מישובים שבהם מתרחשות הפרות סדר, ואף כאלה הנמצאים תחת עוצר וסגר. כך ממשיכים כמחצית המפרנסים בשטחים לעבוד ולהרוויח את לחמם ואין להם שום סיבה או עילה ללחוץ על הצעירים המתפרעים להפסיק את ההשתוללות. התוצאה היא שהצעירים ממשיכים לשלוט ברחוב הערבי. המצב היה שונה אילו הודיעה ישראל מראש על כוונה להטיל סגר של שבועיים על כל ישוב או שכונה שבהם נזרקת אפילו אבן אחת, ואז לא יורשו פועלים ממקומות אלה לצאת לעבודה בישראל. כמו כן, אילו היתה ישראל מוצאת ידיים עובדות אלטרנטיביות, היתה ממומשת את נחישותה. הלחץ שיפעילו הפועלים על הצעירים עשוי להשפיע הרבה יותר מאשר לחץ של קבוצות אחרות, כגון הסוחרים.

* הגבלת תלותם של תושבי השטחים במינהל האזרחי. כאשר כיהן משה דיין כשר ביטחון, הוא קבע את העיקרון שיש להתערב עד כמה שפחות בחיי היומיום של תושבי השטחים. בכך הפך דיין את השלטון הישראלי לגורם שתושבי השטחים אינם נזקקים לו, בחיי יום יום ושאין צורך "להיות בסדר אתו". בשום מדינה ערבית אין האזרח יכול להיות בנתק כזה גמור מהשלטונות כמו בשטחים הכבושים. זאת למרות שאמנת ז'נבה מסמיכה כובש לנקוט אמצעים כדי לשמור על הביטחון — לרבות הנהגת משטר רשיונות. התועלת הטמונה בהנהגת משטר רשיונות תנועה למשל, ורשיונות מעבר על הגשרים, רשיונות להעברת סחורות לירדן, למעבר בישראל או רשיונות למסחר, היא שבכך יינתן לישראל אמצעי לחץ על תושבי השטחים כנגד הלחץ שאותו מפעיל אש"ף באמצעות הצעירים השולטים שם כרגע.

* חיזוק מעמדם של מוקדי־כוח מתונים. כדי לטפח כוח נגדי לצעירים, חייבים לתת בידי גורמים מתונים כלים ואמצעים להשפעה בכיוון של יצירת רגיעה בשטח. החברה הערבית מושתתת, בין השאר, על שתדלנות: בכל שאנים יכול להפיק תועלת, לאוכלוסייה, בענייני יומיום, נזקקים אנשים רבים לשירותיו הטובים ומעמדו והשפעתו מתחזקים. בתנאים השוררים כרגע, למשל, שחרורם המבוקר של אסירים צעירים, כי מתווה למוכתרים ולנכבדים אחרים, עשוי להגביר את השפעתם של אלה, ובכך לתרום לרגיעה.

אילו השכילה ישראל, לפני שלושה חודשים, לאבחן כי מה שמתרחש בשטחים הוא מלחמה על מעמדה בעולם, ייתכן כי היתה בוחרת אמצעים אחרים כדי לשים קץ מהיר להתפרעויות. בכך היתה חוסכת את הנזק שכבר נגרם.

(המאמר הבא — מחר)

רמאללה, פברואר 1988: המלחמה היא של אש"ף. המטרה: להכפיש את שמה של מדינת ישראל. הנשק: אבנים, בקבוקים, ילדים נשים — וכלי התקשורת

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

רק"ח — הכוח הבולם

מקובל לראות ברק"ח גוף קיצוני המסית את האוכלוסיה הערבית בישראל נגד המדינה. ובהזדמנויות רבות שמעתי אנשים בציבור היהודי הרואים ברק"ח את הסיבה לעוינות הערבית כלפי ישראל. לאנשים אלה ולציבור הרחב מציגה רק"ח בחודש האחרון פנים חדשות. חבר הכנסת תופיק זיאד, המוכר כלאומן קיצוני אפילו בהשוואה לחבריו בצמרת רק"ח, יצא בחוצות כדי לגנות משליכי בקבוק תבערה על אוטובוס אגד — "יהיו מניעיהם אשר יהיו". הוא דואג לפרסם דבריו בבטאון מפלגתו בשפה הערבית, "אל אתיחאד". הכנס "ועד ההגנה על אדמות הערבים" הוא נושא דברים נגד מניפי דגלי פלשתינה בתהלוכות של ערבים אזרחי ישראל. זיאד פוסק כי למדינה דגל אחד המייצג את כל אזרחיה, אף כי הוא עצמו מכבד את הדגל הפלשתינאי ורואה בו את דגל העם שלנו".

גם חבר הכנסת תופיק טובי ופעילים צעירים של רק"ח התגייסו בשבועות האחרונות לקרב בלימה נגד פעולות החבלה המבוצעות על־ידי הרפתקנים או בריונים ערבים. עד לכתיבת שורות אלה לא קם עדיין חוג פוליטי או גוף מתחרה שיפרסם בפומבי דברי הגנה על מבצעי פעולות החבלה או שיצדיק את מעשיהם. להיפך, כל מעשה חבלה שבוצע בתחומי הקו הירוק גונה בכל לשון של גינוי על־ידי הנציגות הנבחרות של האוכלוסיה הערבית באותו ישוב ובגופים המייצגים הארציים. אפילו "האגודה המוסלמית" התנדבה לצאת בגינוי למעשים בלתי חוקיים המבוצעים בישראל. אין לי ספק כי רק"ח מהווה כיום את הקו הראשון בקו הבלימה הזה. מדוע הם עושים זאת? דוברי רק"ח קובעים כי אין כל מזימה מאחורי עמדתם זו. הם רואים את עצמם כמפלגה ישראלית הפועלת על פי החוק. מצד אחד הם מזדהים עם מאבק האוכלוסיה בשטחים, ועם השיטות בהן היא נוהגת. מצד שני הם רואים באוכלוסיה הערבית בישראל כוח דמוקרטי לפעולה במסגרת החוק ובאמצעות הקלפי, להגשמת זכות ההגדרה העצמית של אחיהם מעבר לקו הירוק.

וכך כתב "אל אתיחאד" בטאון רק"ח ביום ד' האחרון, בפתח מאמר המערכת שלו בקשר להשתלטות על האוטובוס של עובדי הכור האטומי בדימונה: בהזדהות מלאה ובקול צלול, ומתוך עמדה של נאמנות ללא גבול לעניין הלאומי הפלשתינאי הצודק ולשלום בין שני העמים אנו קובעים כי יש לדחות, באופן עקרוני, את הפעולה שבוצעה פלשתינאים מזוינים בכביש באר־שבע דימונה". בעל המאמר בעתון שעורכו הראשי הוא חבר הכנסת לשעבר אמיל חביבי ממשיך ואומר כי יש לדחות את הפעולה עקב היותה מועילה לממשלת שמיר־פרס־רבין, וכי עקרונית הוא מתנגד ללקיחת בני ערובה אזרחים שהוא בגדר דבר בלתי צודק ומזיק. "ואין להגשים מטרה צודקת באמצעים בלתי צודקים".

מתוך המאמר עולה כי עמדתו אינה נובעת רק מבעיה ויוצא נגד מעשים של השתלטות על אזרחים תמימים כבני ערובה, אבל ספק אם הוא זוכר מתי עשה זאת לאחרונה — לפני שנה או עשר שנים. איני זוכר ערעור של רק"ח על פעולה שקיבל אש"ף את האחריות על ביצועה. אין ספק כי רוחות חדשות מנשבות ברק"ח, גם אם בצמרת המפלגה הקומוניסטית הישראלית (כמו שהם רוצים להיקרא) אין מוכנים להודות בכך. מה מקורה של רוח זו האם הם הגיעו למסקנה כי הנוער הערבי בישראל נמצא על סף גלישה לעבר פעולות בלתי אחראיות, ומכאן החלטתם להציב סכר בפני טשטוש הקו הירוק. אחת ההסכמות של רק"ח נגד המעבר לפעולות בלתי חוקיות: "(ערבי) המוחק את הגבולות בין ישראל השטחים הכבושים משרת את אנשי ארץ ישראל השלמה".

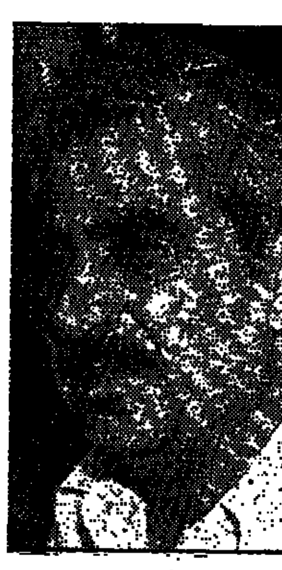

ח"כ זיאד: דגל אחד למדינה

אבל בלשכת סגן השר רוני מילוא ממשיכים, מתוך הרגל, חוגים וגורמים לטעון נגד רק"ח הוועד הארצי של הרשויות הערביות, ולהסית לממשלה כי תנקוט מדיניות של יד קשה, ניתוק מגע, והענשה של גורמים קיצוניים אלה. אבל כאשר חוגים אלה ארגנו לראש הממשלה יצחק שמיר ביקור אצל הבדואים בנגב, הוא נתקבל על־ידי מפגינים בדואים שמחו בפניו נגד מדיניות הממשלה בשטחים. שמיר, וזאת יאמר לשבחו, הגיב בחוש הומור מפתיע. הוא אמר לטלוויזיה בערבית כי הוא נהנה מביקורו ושמח לראות את המפגינים, כיוון שרק בישראל מותר לערבים להפגין.

הבדואים בין ישראל לירדן

שר החוץ שמעון פרס, ביקר לפני שבוע בכמה שבטי בדואים בנגב. שם הרגיש צורך לשמוע את שבחי הטלוויזיה הישראלית. הוא החליט לערוך בביתה של אחד מבתי־הספר משאל בזק בין התלמידים הבדואים לגבי העדפותיהם מבחינת הצפייה במסך הקטן. הוא נשא נאום קטן בשבח הדימוקרטיה המשתקפת בטלוויזיה הישראלית, כאשר בירדן ישנם רק מוחאי כפיים ואישים מצד־דים העונים אמן אחרי דברי מלכם. בסיום נאומו המשכנע פנה לילדי הבדואים ושאל אותם בשירות איזו תחנה הם צופים, וביקש את חסידי הדימוקרטיה הישראלית להרים ידיים. רוב הילדים לא הרימו ידיים. הוא שאל לגבי חסידי השידורים מרבת עמון ורוב התלמידים הניפו את ידיהם, לתדהמת שר החוץ ופמלייתו נוכח גילוי זה של חוצפה אצל נערי הבדואים.

שר החוץ ועוזריו הקרובים התקשו להבין את התופעה. כיוון שאנחנו מכירים את הקשר המיוחד של הבדואים בכל מקום במזרח התיכון לירדן. המשטר הירדני מציג את הבדואים, מנהגיהם ומסורתם כמופת. אין שבוע שהטלוויזיה הירדנית אינה משדרת מספר תכניות הבאות במסגרת גלורפיקציה של הבדואים, אהליהם, דרך מאבקם ומסורתם. תכנית כזאת מעולם לא הוצגה בטלוויזיה הישראלית בעברית או בערבית. ובכלל, מדוע ציפה שמעון פרס מנערי הבדואים בנגב לדבוק בטלוויזיה הישראלית (בערבית), שעיקר המסר שלה מיועד לתעמולה לאוכלוסיית השטחים. או לשדר סרטים ערבים שמרבית המשפחות הערביות בישראל אינן מסוגלות לחזות בהם בגלל הטיבים (בעקבות מעין החלטה עקרונית כי כל סרט כזה חייב לכלול משגל אחד לפחות).

השידורים העבריים של הטלוויזיה הישראלית מושכים קהל משכיל לצפייה בתכניות הפוליטיות. אבל הילדים הנוהים אחרי תכניות בידור מוצאים אותן בירדן.

מיעוטים ערביים או נוצריים

מפלגת העבודה החליטה לשריין שני מקומות "בטוחים" ברשימתה בבחירות לכנסת למיעוטים, כלומר למוסלמים, הנוצרים, הדרוזים, הבדואים והצ'רקסים. אבל ראשי המפלגה לא השאירו מקום לספק כי הם מבטיחים את המקום הראשון (ה־35 ברשימה) לערבי, כאשר המקום השני מובטח (ה־40 ברשימה) לדרוזי. מי הוא הערבי כאן, ואת מי הוא אמור לייצג?

הדרוזים מהווים פחות מעשירית האוכלוסיה הערבית, ולהם נציגים שמקומם מובטח ברשימות הליכוד (אמל נסר אל דין) ובשינוי (זידאן עטשה) ומועמד חדש, שמקומו כמעט מובטח ברשימת חד"ש (סמיח אל קאסם) ואולי מועמדים נוספים. למוסלמים ולנוצרים (המונים כשש מאות אלף איש) היו שני נציגים ברשימת המערך לשעבר (עבד אל והאב דראושה, העומד בסוף החודש לערוך כנס יסוד של מפלגתו החדשה, המפלגה הערבית הדמוקרטית, ומוחמד וטד ממפלגת מפ"ם), ברשימת חד"ש (טופיק זיאד ותופיק טובי) וברשימה המתקדמת (מוחמד מיעארי). במלים אחרות, הדרוזים המונים כשבעים אלף איש, מיוצגים היום על־ידי שניים ועתה מבטיחים להם שלישי. למוסלמים המונים יותר מחצי מיליון איש, שלושה נציגים בכנסת, ועתה מבטיחים להם רביעי ברשימת העבודה.

לנוצרים המונים כמאה אלף אנשים ישנו נציג בודד, חבר הכנסת תופיק טובי ברשימת חד"ש. מקורות באופוזיציה בתוך רק"ח אומרים כי טובי הוותיק עומד לפרוש מיד לאחר הבחירות וטקס פתיחת הכנסת החדשה שבו הוא עתיד למלא תפקיד יו"ר הכנסת בישיבתה הראשונה, כמי שעומד להיות זקן חברי הבית מבחינת הוותק שלו. כאשר הכנסת תתחיל בפעולה תקינה לא ישב באולם המליאה אפילו נוצרי אחד.

כיצד יצביעו הנוצרים בבחירות הקרובות? נוצרים בעלי תודעה פוליטית־שמאלית לא ירגישו בחסרונו של מועמד מבני עדתם. הם יצביעו לחד"ש. הדברים נכונים גם לגבי נוצרים בעלי תודעה ערבית־פלשתינית מפותחת. הם יצביעו לרשימה המתקדמת, בלי שים לב לעובדה כי המועמד הראשון ברשימה זו הוא מוסלמי. רק אותם בוחרים שעניין ההשתייכות העדתית־דתית מהווה גורם חשוב בהצבעתם, ורבים מאלה הצביעו בעבר למפלגת העבודה, עלולים לעמוד על הדרך ללא מוצא. הם יימנעו מהצבעה או יצביעו הצבעת מחאה. מפלגת העבודה קבעה כי אינה יכולה להבטיח נציג לנוצרים ברשימה שלה. בפגישה שקיים שמעון פרס עם עשרות פעילי ציבור נוצרים לפני מספר ימים, הציע יו"ר מפלגת העבודה לאורחיו כי יבטיח להם מספר משרות של "יועצים" במשרדים ממשלתיים, ואולי גם מספר שליחויות בחו"ל. הם התעקשו כי אין הם יכולים למחול על כבודם ולוותר על זכותם להיות מיוצגים בכנסת. פרס ביקש מאורחיו לחשוב, הבטיח להם כי במהלך השבוע הקרוב יחשוב אף הוא על מוצא. אבל כמה ממשתתפי הפגישה אמרו כי התרשמו ששמעון פרס מבקש להרוויח זמן ולהרגיע את הפעילים הנוצרים, כדי לשתפם במערכת הבחירות. אך אינו מתכוון להיענות לדרישתם.

זהירות, גז

מחדלי הבטיחות של חברות הגז נמשכים ללא מפריע. מינהל הדלק, כדרכו, משלם ושותק

מאת זאב יפת

לפני כשנה מונה זאב אשכנזי למנכ"ל חברת הגז פוגז. בתוך מספר חודשים החל לאתר בעיות בטיחות חמורות במיתקני החברה. יותר מכל הטריד אותו המתרחש בחוות מיכלי הגז של החברה בקריית אתא. הוא מצא שורה ארוכה של מכתבי אזהרה מראש עיריית קריית אתא ומראש שירותי הכבאות באזור חיפה, המפרטים את ליקויי הבטיחות במיתקן ואת העלול להתרחש אם תפרוץ שריפה באתר רגיש זה, הבנוי סמוך לאזור מגורים.

אשכנזי גילה, שהחברה ביצעה שורה ארוכה של עבירות פליליות בהפעילה את המיתקן בניגוד לחוקי הבטיחות. במקרה ביקרו בארץ באותו זמן שני מהנדסי בטיחות של חברת הענק הבריטית קלור לאספקת גז. הוא שכרם כדי שיכינו סקר סיכונים במיתקני החברה ובעיקר בחוות המיכלים בקריית אתא.

כשהונח הדו"ח על שולחנו, נחרד אשכנזי מתוכנו. הממצאים היו קשים.

אולם הדו"ח נגנז ונשמר בכספת החברה. אשכנזי נוכח לדעת כי גם אם ירצה, לא יוכל לשנות דבר ללא הסכמת כל חברות הגז האחרות. לחברות הגז, כפי שיסתבר בהמשך, לא היה כל עניין להסכים לכך. במשך השנים יצרו חברות הדלק וחברות הבנות שלהם, חברות הגז, חזית משותפת מול מינהל הדלק הממשלתי. כך גבר כוחן, וכך, בלחץ משותף, השיגו הסכמת כספית מופלגות. "חזית השיתוף" פרושה לכל אורך הפעילות העיסקית של חברות הדלק, הגז: מהנושאים הכבדים כמו קניה משותפת של דלק ממקורות הייבוא וכלה בחוות המיכלים בקריית אתא, בה פעלו ארבע חברות הגז במשותף, הפעם בראשות חברת אמישראגז. נגד מינהל הדלק, לא היתה להן כל כוונה לסלק ליקויי הבטיחות באתר בטרם יאלצו את מינהל הדלק, לממן את כל ההוצאה הכרוכה בכך.

רעה חולה של הקוסט פלוס

ואומנם, מנכ"ל משרד האנרגיה, נתן ארד, מאשר שזה המצב. "זו רעה חולה של כל שיטת הקוסט פלוס לפיה עובדות חברות הדלק", הוא אומר, "ומטרת הרפורמה בשוק הדלק היא לשנותה. בכל נושא אנו נאלצים לנהל מו"מ עם כל חברות הדלק במשותף. זה מיבנה משק הדלק שהונהג לשנותו. בכל נושא אנו מנהלים מו"מ עם חברה אחת המכונה "לידר" וכל החברות האחרות מתיישרות לפי הלידר".

דו"ח ועדת לפידות שמונתה על ידי שר האנרגיה לבדוק את הסיבות לפרוץ הדליקה בחוות המיכלים, קבע, כי כל ארבע חברות הגז שפעלו באתר עברו עבירות פליליות: כי נמצאו במיתקן מחדלים בתכנון, באחזקה ובניהול השוטף. גם כאן פעלו חברות הגז במשותף לפי שיטת הלידר, באמצעות חברת אמישראגז. הן דרשו ממינהל הדלק שיממן עלות התקנת אמצעי הבטיחות הנדרשים. פרושו המעשי היה שחברות מונופוליסטיות ימשכו סידורי בטיחות אלמנטריים, בכספי המדינה. גם לאחר שכפו על מינהל הדלק להסכים לשלם, העלו דרישות חדשות — מימון האחזקה השוטפת של המיתקנים החדשים. הם הודיעו שעד לקבלת הסכמת מינהל הדלק לא יתחילו בהתקנת סידורי הבטיחות. עתה יובן מדוע אפילו אם היתה רוצה אחת מחברות הגז לגלות אחריות ציבורית, היתה מוכנה להתקין, בכספי מינהל הדלק, את אמצעי הבטיחות, לא היתה יכולה לעשות זאת ללא אישור כל חברות הגז האחרות. אישור זה לא היה ניתן כי דוקא העדר אמצעי בטיחות שימש מנוף כדי לסחוט עוד כספים ממינהל הדלק, קרי מכספי המיסים בישראל.

ארבע במקום אחת

דו"ח ועדת לפידות מציין שמות כל משרדי הממשלה שלא נקפו אצבע, למרות שהיו אמורים לפקח על פעילות חברות הדלק. בדו"ח לא מוזכר באותו הקשר מינהל הדלק, משום שפורמלית אין לו סמכות בתחום זה. אך אילו מינהל הדלק היה פועל כראוי, בצורה נחרצת, בתוקף היותו "בעל בית" על כספי המדינה המועברים לחברות הדלק, יכול היה לשנות את כללי המשחק. נוצר מצב מוזר — שר האנרגיה, מנכ"ל המשרד ובכירים במשרד החליטו, לראשונה בישראל, להתייצב בגלוי מול חברות הדלק באמצעות הפעלת הרפורמה במשק הדלק. הם מסתכנים במאבק עיקש שמבטלות בגדים־דרגות הבכירות העוצמה. הנה, באותה שעה עצמה, יחידה חשובה במשרד, מינהל הדלק, מתפקדת כבובה, נכנעת לאותן חברות הדלק, נגדן התייצבו ראשי המשרד.

ניתנה פרשת חוות מיכלי הגז בקריית אתא וכל אשר אירע בה מאחורי הקלעים, מבהיר מצב זה לאשורו. חברת פוגז החליטה בשעתה להקים בקריית אתא חוות מיכלי גז ותחנה למילוי גז. המימון, לפי שיטת הקוסט פלוס, ניתן ע"י מינהל הדלק. כעבור זמן קצר החליטו שלוש חברות הגז האחרות לבנות באותו אתר תחנות נפרדות. מינהל הדלק לא התערב. במקום לדרוש, כמקובל בכל מקום בעולם, הקמת תחנה אחת לשימוש כל חברות הגז, מימן המינהל הקמת באותו שטח עצמו, של ארבע תחנות. כך נופח הצוות המנגנון פי ארבעה, ללא כל צורך, על חשבון משלם המיסים.

השקעת־סרק בקריית אתא

יותר מכך, רק באחרונה גילה לי בכיר בחברת פוגז, הכואב את הנעשה בחברה, כי כל ההשקעה הכספית בקריית אתא היא בבחינת השקעת סרק. מסתבר שחברות הדלק יודעות היטב כי למעשה קיים אתר אזורי, לא הרחוק מחיפה, המשמש כמאגר גז לשעת חרום ומצוייד בכל אמצעי הבטיחות הנחוצים. אתר זה יכול לשמש, ללא כל השקעה כספית נוספת, כאתר מילוי לכל חברות הגז. במשרד האנרגיה אישרו לי כי אתר זה אכן קיים ומוגן, בהשקעות גדולות, לפי כל כללי הבטיחות. מסתבר שחברות הדלק אינן מעוניינות באותו אתר משום שלפי שיטת הקוסט פלוס אין להן כל סיבה שלא להגדיל את האימפריות שלהן. לכן העדיפו להקים, כל חברה בנפרד, ארבעה מיתקנים בקריית אתא. את כל התפתחות המיותרת הזו יכול היה מינהל הדלק למנוע ע"י אי העברת כספים.

יותר מכך, מינהל הדלק לא דאג כל השנים שאספקת הגז תהיה בטיב המקובל בכל מדינה מתוקנת בעולם, כך שהצרכן יוכל לנצל את כל כמות הגז שבמיכל. במכון התקנים מאשרים שבשל הבדלי טמפרטורות בקיץ ובחורף, בחורף נותר במיכל עד 30% מתכולתו, אותו אין הצרכן יכול לנצל. בחו"ל היחס בין שני מרכיבי הגז במיכל שונה לתקופות הקיץ והחורף ומילא נותרת במיכל עד 5% מכמות הגז הלא מנוצל. מה שלא פחות חמור — מכון חברת הגז, המחלק את המיכלים, מקבל דיווח, לפי משקל המיכל, עבור כל כמויות הגז הנותרות במיכלים. חלק גדול מהמיכלים מסופק ישירות לצרכנים, ללא שקילה, ע"י חברות הגז. באותם מקרים כל כמות הגז שעבורה שילם הצרכן, אך לא נוצלה והמדובר באלפי טונות גז לשנה, היא בבחינת רווח נקי לחברות הגז. כלומר שיטת הקוסט פלוס פועלת תמיד בכיוון אחד, תמיד לטובת חברות הגז.

על מחדלים נוספים של חברות הגז כבר דווח בכתבה נפרדת בעתון ("זוועות הגז — שרשרת המחדלים", 21.2.88). אך את אחד ממחדלי הבטיחות המסוכנים ביותר, אין מינהל הדלק מונע עד עצם היום. כל אורח הנוכח במעמד החלפת בלונים בביתו, או ההולך ברחוב ליד משאית ועליה בלוני גז, יכול לשים לב למכסי פלסטיק צבעוניים המכסים את ברז הבלון. ברז זה ושסתום הבטיחות שלידו, שתפקידו לשחרר עודף לחץ כדי למנוע התפוצצות הבלון, הם שתי הנקודות הרגישות ביותר במיכל. סעיף 207 לתקן קובע אמצעי הגנה מיוחדים כדי לשמור עליהם — מכסה פלדה או צווארון פלדה מרותך לכיפה העליונה. חברות הגז משתמשות במכסי פלסטיק במקום מכסי פלדה, ומינהל הדלק עוצם עין.

הזמן האדום

מבקרו הספרותי של ה"ניו יורק טיימס" מעלה תסריט מעורר חלחלה בעקבות "הזמן הצהוב" מאת דוד גרוסמן

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

"הם נראים כאילו אין הם מבינים כלל את הקשר שבו המילים שלהם מופיעות", העירה לא מכבר סופרת ומרצה קנדית בשם רות ויס על פירסומי האינפורמציה הישראלית בארה"ב. "הם נראים כאילו אינם תופסים שמזה עשרים שנה נישאת פה מלחמת תעמולה מבריקה ומרהיבה נגד ישראל. מלחמה המבוססת על היפוך מושלם של העובדות. זהו מסע באוני — המערכה הפסיכולוגית היעילה ביותר בהיסטוריה הפוליטית". כאילו כדי לאשר את אבחנתה הופיע כאן השבוע ספרו של דוד גרוסמן "הזמן הצהוב" וזכה לשורה מתמיהה של סקירות וביקורות אוהדות בעיתונים המובילים. "טיים" הקדיש לו עמוד שלם, "לוס אנג'לס טיימס" העניק לו שני עמודים ושני מבקרים: יהודיה וערבי. ה"ניוזוויק" פרסמו בהמשכים. השבוע התנוסס מאמר ביקורת גם בראש מוסף הספרות החשוב של ה"ניו יורק טיימס".

דווקא באכסניה מכובדת זו אירעה לגרוסמן תקלה ראויה לציון. מבקר הספר, וולטר רייך, פסיכיאטר וחוקר בכיר במכון החשיבה הבינלאומי על־שם וודרו וילסון, קרא בין השורות כמה דברים מהם העדיף הסופר הישראלי להתעלם. סרטו של גרוסמן לבחון את הבעיה מכל צדדיה ולדמיין את מכלול האפשרויות, סבר המבקר, מעניק ל"זמן הצהוב" גם את עוצמתו, גם את מגבלותיו. "כסופר של הכבר", כותב רייך, "ברור שגרוסמן סבור שהכיבוש גורם לישראל, ולכל הטוב שבה, נזק כבד וכי המשכו עלול להרוס את כל מה שנותר. מתוך התבססות על הגיון זה יסיקו קוראים רבים, המשתוקקים עד יאוש לפתרון כלשהו, שהפסקת הכיבוש כעת, בכל דרך, עדיפה, הרי הסיכון הכרוך בכך, על הנזק המתמשך". "האירוניה הגדולה העולה מכל פרק", הוא כותב, "היא שאם אכן הצדק הוא עם גרוסמן, אם כל מה שהוא מראה לנו באמת נכון, אם הפליטים הפלשתינאים יסתפקו רק בשיבה לכפריהם המקוריים, אם רק אז יחושו עצמם כבריאים, אם הם מלאי שנאה ליהודים ומוכנים להמתין לנצח כדי לנקום את נקמתם, כי אז שום פתרון אותו יציעו הישראלים, כולל נסיגה חפוזה ומלאה מהגדה המערבית, לא יניח את דעתם. אפילו לאחר פעולה חד־צדדית כזאת — כך משתמע לקורא מתיאוריו של גרוסמן — יקדישו הפליטים את חייהם וינצלו כל הזדמנות שתינתן להם כדי לשחרר את מולדתם, את ישראל בגבולות 67'. קבוצות פליטים גדולות מירדן, סוריה ומקומות אחרים יסייעו למאמציהם וינהיגו אותם. אלה הם אותם פליטים שהקימו את אש"ף, עוד בטרם כבשה ישראל את הגדה המערבית ורצועת עזה, במטרה לשחרר את יפו, חיפה ולוד". רייך אינו מסתפק בהצלפה זו. הוא מרמיז גם את תסריט הנסיגה המקובל: "מדינה פלשתינית מוקמת בגדה המערבית ובמצדה השני של ישראל, ברצועת עזה. ישראל שבה לגבולות קשים ופגיעים. מאות אלפי פליטים פלשתינאים — כולל כל לוחמי אש"ף — נוהרים למדינה החדשה, הקריאות לשחרורה המקודש של המולדת גוברות והן מלוות עתה בהפגנות, הפירות ומעשי טרור. תושביה הערבים של ישראל, המהווים רוב בגליל המערבי (שלא נכלל בגבולות החלוקה של 47', ונכבש על־ידי ישראל רק במלחמת 48') מחוללים מהומה בלתי פוסקת ותובעים הגדרה עצמית ורשות להסתפח למדינה הפלשתינית. באו"ם נתמכת תביעתם על־ידי הגוש המזרחי והמדינות העולם השלישי. ההפגנות והיריות הסודר משטח המדינה הפלשתינית הולכות וגוברות. פלגי אש"ף רודפים אלה את אלה במלחמה נוטה ביריות. הסורים מתערבים. פורצת מלחמה כוללת שבה נוטלות חלק מרבית מדינות ערב. עשרות אלפי בני־אדם, אולי מאות אלפי אנשים — נהרגים משני הצדדים, וישראל, במקרה של ניצחון, שבה ומשתלטת על הגדה המערבית ורצועת עזה. כל העולם — וגם ארה"ב — מגנה את הכיבוש, שכן הפעם אין מדובר עוד בשטחים שנויים במחלוקת, אלא במדינה זרה". תסריט מעניין ומעורר חלחלה. יצירה הראויה למעבר תמליליו של סופר ישראלי רגיש. אפילו שם כבר יש לה: הזמן האדום.

מעסיקים ובוכים

המדינות המתועשות החדשות בדרום מזרח אסיה מודאגות מזרימת עשרות אלפי עובדים זרים לתחומיהן מהמדינות השכנות העניות

מאת ביל יואיט וקרול בוגארט

Newsweek

מיוחד ל"הארץ"

הונג קונג

סונגור ג'ירונוגג נזקק נואשות לכסף. כך אירע שילם הפועל התאילאנדי בן ה־38 לסוכנות נסיעות בבנגקוק סכום של כ־1400 דולר תמורת אשרת תייר והפניה לבית חרושת לנעליים בטייוואן. שם הוא מועסק כעת שלא כחוק. הסתגלותו לחיים החדשים היתה, עם זאת, קשה לפעמים. אשתו ושני ילדיו נשארו בתאילאנד. הוא אינו דובר סינית בניב המנדריני ולעתים רחוקות יוצא את תשלובת בית החרושת, מחשש פן ייעצר על־ידי המשטרה. אפילו כך, הוא אומר שהוא מאושר להיות שם. הוא מרוויח 384 דולר לחודש, שכר המינימום שבמינימום בטייוואן אך גבוה כמעט פי שניים ממשכורתו כנהג בבית. "מאוד נוח כאן", אומר סונוגג תוך שהוא כורך סרטי גומי סביב לרפידות עוד. "הייתי רוצה להישאר".

אם יוכל להישאר או לא — זה חלק משאלה מקיפה יותר שמולה עומדת אסיה בימים אלה. הדיון מתמקד בשאלת מדיניותן של שלוש מדינות אר־איי־סי כפי שהן מכונות, ראשי־תיבות של מדינות מתועשות חדשות — טייוואן, הונג־קונג וסינגפור — בהן מתכתשים אנשי עסקים ופקידי ממשלות בשאלת כניסתם של עובדים זרים למדינה.

בשנים האחרונות זרמו עשרות אלפי מהגרים למדינות אר־איי־סי ממדינות עניות יותר כמאלזיה, תאילאנד והפיליפינים. למעלה מ־110 אלף זרים מחזיקים כעת באשרות עבודה לתקופה קצרה בסינגפור. על־פי האומדן, 50 אלף פועלים נכנסו לטייוואן באשרות תיירים. בהונג־קונג עובדות קרוב ל־35 אלף פיליפיניות כעוזרות בית.

הצורך בכל אותו כח עבודה מיובא ברור דיו. בשנה שעברה הגיע הגידול הכלכלי של מדינות אר־איי־סי עד ל־14%. והואיל ורבים מהתושבים המקומיים, שרמת חייהם עלתה, אינם מעוניינים בעבודות כפיים, פירוש הדבר מחסור ניכר בכוח העבודה. קברניטי התעשייה טוענים שהדרך היחידה לגשר על הפער היא באמצעות כוח עבודה זר. פקידי ממשלה מודים כי צריך לעשות דבר־מה. רבים מהם אומרים כי אין זה רצוי להביא עובדים זרים במספר רב, והם נקטו צעדים לבלום את הזרם.

תוצאות הרת־אסון

בשנה שעברה גירשה הונג־קונג 27 אלף איש שחצו בארוח לא חוקי את גבולה עם סין. "הממשלה מנסה למצוא דרך ביניים", אומר ריצ'ארד מערבי בסינגפור. "הם חוששים פן יהיו מגנט לכוח עבודה זר, אך הם גם זקוקים לפועלים כדי שהמכונות לא ישבתו מעבודה". הוויכוח עומד בסימן של דחיפות. מנהלים של מפעלי בגדים וטקסטיל בהונג־קונג אומרים כי הם זקוקים עד ל־100 אלף פועלים נוספים כדי שהעסקים יוכלו לפעול במלוא תפוקתם. גם השלטונות בסינגפור, שאינם מעודדים ויכוח ציבורי בנושאים כה רגישים, אומרים כי הם זקוקים לפועלים רבים יותר.

טייוואן, שלה כוח עבודה גדול יחסית בן יותר מ־7 מיליונים, סבלה פחות משתי המדינות־העיר הזעירות. אך גם בה מתלוננים אנשי עסקים על מחסור בכוח אדם. "לשכות התעסוקה" הממשלתיות מחוץ לטאיפיי מוצפות בפניות להפניית אלפי עובדים והן יכולות לספק רק כמה עשרות. "אני מקבל לעבודה את כל הפועלים הזרים שאני יכול למצוא", אומר מנהל בית חרושת אחד.

ממשלות אר־איי־סי טוענות כי הישענות רבה מדי על פועלים זרים עלולה להביא לתוצאות הרות־אסון בטווח הארוך. כלכלנים ממשלתיים סבורים כי עלייה במגמות מכסי המגן האמריקאים או מיתון עולמי עלולים להנחית מכה קשה על כלכלות־היצוא של ארצותיהן. ובמקרה זה יהיו הפועלים הזרים המובטלים למעמסה.

אם יוסיפו האפשרויות הכלכליות להצטמק, תצמח בארוח בלתי נמנע הטינה נגד פועלים אלה. ראש ממשלת סינגפור לי קואן יו הוכיח את אירופה המערבית שבה פועלים זרים יצרו, כך אמר, "בעיות חברתיות חמורות" כאשר ההתפשטות הכלכלית של שנות ה־60 החלה להיעצר. וריצ'רד וונג, כלכלן באוניברסיטה הסינית של הונג־קונג, אומר: "שוק עבודה הסובל ממחסור של ממש אינו תופעה של קבע, אבל הליכי הגירה הם תופעה של קבע".

הגאות של עובדים רבים יותר בשכר נמוך גם עלולה לפגוע בתוכניות של מדינות אר־איי־סי לערכן את כלכלותיהן. סינגפור, למשל, מקווה להיהפך למרכז שירותים פיננסיים וייצור מתוחכם באסיה, מחוץ ליפן. בניסיון לבלום את ההגירה ולהאיץ את תהליך המיכון בבתי חרושת, הודיעו השלטונות בשבוע שעבר כי המיסוי על פועלים זרים בענפי הייצור והמלונאות יעלה ל־85 דולר לחודש, עלייה בת 20%. בטייוואן סבורים פקידים בכירים כי המחסור בכוח עבודה עשוי להיות לברכה, שכן הוא ימריץ את התעשייה להיכנס לתחומים בעלי ערך מוסף גבוה יותר: "אנחנו רוצים לעודד ייצור עתיר טכנולוגיה", אמר האנג צ'יאן שיאן, סגן שר הכלכלה הטייוואני.

מחסור בבעלי כישורים

אך האם באמת יוכלו מדינות אר־איי־סי להיגמל מתלותן בעבודה זרה? הרי גם האסטרטגיה של סינגפור לעבור לתחומי טכנולוגיה מתוחכמת יותר, עלולה להגדיל ולא לצמצם את הצורך בפועלים זרים. איש עסקים יפאני בסינגפור מעריך, שבעוד שפועלים מקומיים רבים הם בעלי השכלה טובה יחסית, כ־40% מפועליו אינם יכולים לבצע פעולות מתמטיות פשוטות. אי לכך מגלה המדינה שעליה לייבא פועלים זרים בעבור כמה עבודות המצריכות כישורים גבוהים.

האוניברסיטה היחידה במדינה ובתי־הספר המקצועיים הספורים בה אינם מסוגלים לספק מומחים מתוצרת עצמית במספר הנדרש. "יש מחסור ממשי במהנדסים", אומר איש עסקים אחד. במפעל האמור לשמש הלוקדאווה ב"ספק המדע" של סינגפור, שניים משלושת בעלי תואר דוקטור לביוטכנולוגיה הם מאלזים.

כלכלנים חוזים כי שיעורי הגידול האטיים יותר של 1988 יקלו במידת־מה על המחסור בכוח אדם במדינות אר־איי־סי. אך בהרבמן פועלים חישובים דמוגרפיים פשוטים נגד אלה הרוצים לראות פחות פועלים זרים. בגין שיעור הילודה היורד והשירותים הצמאים לכוח אדם, המחסור בפועלים יימשך ככל הנראה בעשרות השנים הבאות. "נצטרך לחיות עם מחסור זה בכוח עבודה במשך זמן רב מאוד", אומר צ'או טונג שאן, פקיד במשרד העבודה של הונג־קונג. "לא תהיה לנו אספקה גדולה וטרייה של כוח עבודה בעתיד הנראה לעין".

לנוכח מצב דברים זה, כדאי לפקידי ממשלה המתנגדים לפועלים זרים להקדיש תשומת לב לדבריו של פקיד מועצת העבודה של טייוואן, טונג סאייצ'י. הוא דיבר על יבוא הפועלים כעל "תרופה ולא לשכנותינו העניות יותר". בסופו של דבר, הדרך היחידה להתמודד תהיה אולי להשלים עם הבעיה, לנסות ליישותה ולהפיק ממנה מה שניתן.

המרכז הישראלי לניהול
THE FIRST BOSTON CORPORATION
SKADDEN. ARPS, SLATE, MEAGHER & FLOM

כנס בנושא:
מיזוגים, רכישת חברות וגיוס הון מנקודת ראות בינלאומית
MERGER & ACQUISITION ACTIVITY and RAISING CAPITAL - AN INTERNATIONAL PERSPECTIVE
יום ב', 14 במרס 1988, בשעות 18.00-08.15, בתל־אביב

מוזמנים להשתתף:
- פורום ראשי התאגידים של המרכז
- חברי המועצה הדירקטורים
- פורום לניהול השקעות בניירות־ערך
- חברי האגודה הבינלאומית
- פורום ליזום וסחר בינלאומי

הנושאים שיידונו:
* רכישת חברות ומיזוגים בינלאומיים GLOBAL MERGER AND ACQUISITION
* גיוס הון בשוקי הכספים בארה"ב RAISING CAPITAL
* התדיינות משפטית בארה"ב LITIGATION IN THE UNITED STATES
* רב שיח: פרספקטיבה ישראלית

מרצים אורחים מארה"ב:
PEDRO-PABLO KUCZYNSKI, JEFFREY A. ROSEN - THE FIRST BOSTON CORPORATION
KENNETH J. BIALKIN, BARRY H. GARFINKEL, MORRIS J. KRAMER, JONATHAN J. LERNER, MATTHEW ARPS, SLATE, MEAGHER & FLOM

צוות דיון ישראלי:
פרופ' חיים בן שחר-יו"ר, סבח אופיר, עודיה גליל, אלי הורביץ, ד"ר אריה עובדיה, מיכאל צלרמאייר, חיים ססל

המרכז הישראלי לניהול, טל. 03-257202, 03-253014

מפריע לך לפעול בחוסר מידע?
אינפורמרקטינג - דמוגרפיה עיסקית ומידע שיווקי בע"מ שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 פקס: 268020.
מאגרי מידע, מחקרי שוק, חקר ישימות, נתונים לביצוע

ספורט

בעריכת יחיאל עודד

המקצוען

יומן אוקיאני

מאת יהושע שגיא

סידני (מיוחד ל"ספורט הארץ"). מילינקו מיהיץ', יוגוסלבי כסוף שיער בן 54, מאמן כדורגל מקצוען שבארץ הירבו למתוח עליו בקורת אחרי סדרת אכזבות מרגיזה של הנבחרת, מהווה סיבה טובה למעקב אישי במהלך המסע הכרתני של הנבחרת הלאומית באוקיאניה.

האיש שהוא במחיצת עשרים כדורגלנים, ובסך הכל משלחת בת שלושים וחמישה איש, כולל חמישה עיתונאים, כאשר הוא יכול לנהל שיחה במשית רק עם מתורגמנו ניגו קארינ. עם יותר 33 האנשים אינו יכול לשוחח, אלא רק להחליף כמה מלים וחלקי־משפטים. קבוצה רחבה, ורפרנציה טוב, אינרציה בסדר, קונקינציה צריך — הוא אומר בכ־מותו לנהל שיחה מקצועית עם סובביו.

אוצר הביטויים שלו חיובי: הוא אינו מתלונן, מתייחס לכל התפתחות בצורה אופטימית: חייבים תבניו; לעולם אינו מתווכח, מטליים עם כל דבר. עיניו פקוחות, הוא רואה כל דבר, מבחין בכל דבר, אך אינו מגלה כל עניין בשיחות רכילות או בלחישות מאוזן לאוזן. שומר מרחק מתכבים.

הוא מקצוען מושלם שבא ממדינה בעלת אוריינטציה ספורטיבית מקצוענית. מפריד בין תפל לעיקר. משרה סביבו אווירה רגועה, אופטימית, חיובית. לעולם אינו אגבי. בני־גוד לאנשי כדורגל ישראלים רבים, הוא יודע לשמוע לזולתו, להאזין, אבל משאיר לעצמו את זכות ההחלטה האחרונה ורק לעתים רחוקות ניתן להשפעה.

מיהיץ' אינו מפלה בין הכר־בים לבין שחקני הספסל, נותן לכולם את הכבוד הראוי להם, אבל מבחין מיד מי מתאמן בר־צינות ומי מזלזל. ברגע שהוא רואה שחקן מסיים המנסה לגנוב באימון, להתחמק מתרגיל, או להסתיר דיעה — ברגע זה השחקן כמו נמחק מתודעתו והוא חדל להתייחס אליו. זה מה שקרה לו עם שלום תקווה מנתניה.

למרות שאינו שולט בעברית, הצליח לרכוש סגל נפלא של שח־קנים שנעים לשהות במחיצתם. בחורים תרבותיים, מחונכים, מעל לממוצע המקובל בכדורגל הישראלי; נבחרת משכילה יותר מקודמותיה. הצוות הטוב ביותר שהיה לנבחרת הלאומית זה שנים.

הוא נותן כבוד למקצוע הכדורגל ולכל העוסקים בו. לא יאמר מלה רעה על מאמנים אחרים; לא יגיב על התקפות קטנות והשמצות גדולות, למרות שלדעתו הכדורגל בישראל אינו מתנהל בצורה מקצועית. העובדה שיותר מדי שחקנים סובלים מפציעות שרירים ומפגיעות במשפעה, היא הוכחה שהעבודה בשטח לקויה, אבל מילינקו לעולם לא יאמר זאת בפומבי.

הוא אינו יוצא מכליו — לא בעת כשלונות, ולאחר הניצחון על ניו־זילנד נתברר שגם לא אחרי הצלחה. עמד על הקו וליטף בחיבה כל שחקן שירד מן המגרש, כמבקש להודות לו על העבודה הטובה שעשה ב־90 הדקות. אחרי כן שב והתכנס בעצמו, ודיבר בקור רוח, בלי סופרלטיבים, בלי גרון צרוד ורידי צואר נפוחים; בלי אותה השתלהות ישראלית שהצגנית אופיינית. ניו זילנד ניצחון טוב; עכשיו לנצח טאיוואן — אמר בעברית המקוצרת שלו.

השחקנים רוחשים לו כבוד והוא משיב להם באותה מטבע. תמיד ילך לקראתם, בתנאי שימלאו אחר הוראותיו ויתייחסו ברצינות לאימונים ולפעילות השוטפת.

חייו במסע הזה מוקדשים אך ורק לכדורגל. הוא אינו יוצא לבילויים, אינו משתתף במסעות קניות, לא משוחח עם נשים בלובי של המלון. הוא הכדורגל, הכדורגל והוא. כאשר הנבחרת יוצאת לטיול משותף, הוא עם השחקנים. מגלה סקרנות, עירנות, רצון לקלוט ולהתרשם. זה דומה לבאר שבע, הוא אומר בחיוך, ומשום מה כל דבר מזכיר לו את באר שבע.

כאשר השחקנים יוצאים לביקור פרטי, לבילוי, או לטיול — מיהיץ' נשאר במלון, צופה בטלוויזיה, או מוצא מישהו לשוחח עימו בשפה מקצרת על המישחק הבא של הנבחרת.

הוא קוקטי ולא יעליב לעולם איש. כאשר היו ארבע הנבחרות במלון משותף באדלייד, נפגש פעמים רבות עם יריבו פרנק ארוק, המאמן האוסטרלי. הוא לא השיב לברכות השלום שלו, אך גם לא אמר אפילו מלת־גנאי אחת על המאמן שהפגין זילזול וחוסר כבוד כלפיו. רק פעם אחת חשף את רגשותיו כאשר אמר, כי הוא מעריך שישראל או ניו זילנד יופיעו באולימפיאדת סיאול, כיוון שלא אוהבים את אוסטרליה. הרמז היה ברור, חריף וחריג מאוד מבחינתו של ג'נטלמן מילינקו מיהיץ'.

מקורביו טורחים לעדכן אותו בכל מה שמתפרסם בארץ. הוא שומע ואינו מגיב. מתייחס לעיתונאים המסקרים את המסע בכבוד הראוי, מקיים מדי יום מסיבת עיתונאים, פותח את לבו, מבקש לשמור על ידיעה כלשהי עד שיעביר אותה גם לשחקנים. על ידיעות שפורסמו בארץ ונועדו לפגוע בו ו/או במעמדו, ברגע הפוחת מתאים — לא הגיב: רק משך בכתפיו ושתק.

הוא כל כך מקצוען, כל כך רציני, שכנראה אינו מתאים לאווירת הולטורה בה מתנהל הכדורגל הישראלי. במחיצתו מקבלים כל היתר את התחושה שאינם מבינים במה הם עוסקים, בלי שיאמר אפילו מלה אחת בנושא.

הנבחרת תוסיף להתאמן בסידני עד יום שישי

בהתייעצות עם המאמן וראשי ההתאחדות הוחלט לדחות יציאתה לכרייסצ'רץ'

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לאוסטרליה

סידני (מיוחד ל"ספורט הארץ"). נבחרת הכדורגל של ישראל לא תצא מחר לכרייסצ'רץ', ניו זילנד, כפי שתוכנן תחילה — אלא תישאר בסידני עד יום שישי, כדי להמשיך כאן את מחנה האימונים שלה למישחק הגומלין עם אוסטרליה ביום א' של השבוע הבא. ההחלטה על כך נתקבלה כאן בסוף השבוע, בעיקר על פי בקשת השחקנים, לאחר התייעצות עם המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ' ובשיתוף יו"ר הנהלת ההתאחדות שאול סורירי, שהוחזק בתמונה בשיחות טלפוניות מסידני.

הכוונה היתה להאריך את שהות הנבחרת בסידני ליומיים־שלושה, ולהגיע באמצע השבוע לכרייסצ'רץ', בה יהיה מישחק הגומלין עם אוסטרליה. אך בגלל חוסר מקומות בטיסות תגיע הנבחרת לכרייסצ'רץ' רק ביום שישי, 18 במארס, יומיים לפני המישחק עם אוסטרליה (20 במארס). לטענה, כי יש בכך סיכון גדול, השיבו ראשי המשלחת לאוקיאניה כי הדבר נשקל יחד עם המאמן מיהיץ' שלדבריהם לא התנגד לשינוי התכנית בלוח הזמנים של מסע הנבחרת.

מיהיץ' תמך בהארכת השהות בסידני, עיר ענק יפהפיה, בעלת קהילה יהודית חמה, המעניקה לשחקנים אפשרויות בילוי והתפרקות. מיהיץ' אמר, כי עד עכשיו נהגו שחקני הנבחרת בצורה מושלמת ואי אפשר להחזיק בחורים צעירים 40 יום בתנאי כלא, ועל כן צידד בהתרת הרסן, כדי שהשחקנים יהנו מחופשה קצרה.

קצת יותר חופש

בתשובה לשאלה אמר מיהיץ', כי באירופה נהוג שקבוצות טסות ומשחקות באותו יום, וכי אין שום שינוי פיסיולוגי, אקלימי, טמפרטורה ומזג אויר, שיצריכו יציאה מוקדמת מסידני לכרייסצ'רץ' לצרכי התאקלמות. "אילו היינו סוגרים את הנבחרת בכרייסצ'רץ' לשבוע, היינו מגיעים למשחק עם אוסטרליה במתח מצטבר בלתי אפשרי. אנחנו כבר 17 יום מחוץ לבית, והתנהגות הנבחרת מצויינת. יהיה להם כאן מה לראות. אני לא רוצה לקחת אותם לניו זילנד ולהטיל עליהם משמעת מחייפת, אלא מבקש משמעת אמיתית. אם ארגיל את השחקנים לחופש ולעבודה — הם יתנו כפי שקיבלו. אם לא נצליח בטורניר — הסיבה בכל מקרה לא תהיה הארכת השהייה בסידני; ואני לוקח על עצמי את כל האחריות", אמר המאמן. "ההחלטה היא שלי. שאלו אותי והודעתי דעתי, כי מוטב שהשחקנים יתפרקו ויהנו. 40 ימים בצוותא אינם דבר קל, וקשה להחזיק קבוצה במתח זמן כה רב. הלוואי שהמסע כולו יסתיים כפי שהתנהל ב־17 הימים עד כה".

בינתיים ניכרות מתיחויות פנימיות בנבחרת על רקע פירסומים לפיהם יזכו שני האירופאים, רוני רוזנטל ואבי כהן, במענקים מיוחדים בגובה עשרות אלפי דולארים.

נסיונות ראשות המשלחת להרגיע את הרוחות לא עלו יפה, ואתמול כונסו שוב השחקנים, כדי לשמוע מפי ראשי המשלחת שאין כל החלטה לשלם לכהן ולרוזנטל תשלומים מיוחדים.

לאחר הפגישה עם השחקנים קיימו ראשי המשלחת, חיים צימר ואליעזר ריבלין, מסיבת עתונאים, בה ביקשו להבהיר דבריו ריבלין: "זהו חלק ללא כחל ושרק, ובלי מריחות, אין בהנהלת ההתאחדות שום החלטה על תשלום מיוחד לאירופאים". ריבלין אמר, כי הפירסומים בארץ "יצרו בנבחרת אוירה לא נעימה. כינסנו את השחקנים והסברנו להם, שכולנו באנו לכאן במטרה אחת וכולם יקבלו אותו מענק". ציגר הבהיר, כי לפי התקנון האולימפי אין לשלם לספורטאים, ועל כן הוחלט בהתאחדות לא לדון בנושא עד אחרי הטורניר, ולאחריו תימצא הדרך לפיצוי בצורה שווה. עם זאת הודיע ציגר, כי בהתאם להחלטת ההתאחדות יוגדלו דמי האש"ל היומיים לכדורגלנים. שהיו עד כה 12 דולאר, ומעתה ועד לסיום המסע יקבלו 22 דולאר ליום.

במהלך הטיסה מאדלייד לסידני ניהלו השחקנים שיחות בלתי פוסקות בנושא התשלומים המיוחדים. מהם יוצא — על פי הידיעות בארץ — רוני רוזנטל ואבי כהן. דניאל בריילובסקי נשמע אומר, כשחיוך רחב על פניו, משהו כמו: "אם נותנים לשחקנים שבאו מבלגיה ומסקוטלנד, צריך לתת תשלומים מיוחדים גם לשחקנים שבאו מארגנטינה ומהונגריה". באותה הזדמנות הזכיר בריילובסקי, כי ירון פרסלני בא מהונגריה.

אימון לעיני ארוק

תקרית לא אופיינית למסע הנבחרת היתה בלובי של המלון ביום שישי, כאשר פרצה מריבה קולנית בין הקפטן אבי כהן לבין אלי כהן. הרקע למריבה שעלתה לפנים מביכים: המאמן מיהיץ' איפשר לשחקנים חופש פעולה עד לשעת אחר הצהרים מסויימת, ואלי כהן החליט לצאת העירה לקניות. בלובי של המלון הבחין בו הקפטן אבי כהן, שדרש ממנו לעלות לחדרו למנוחה שלפני היציאה לאימון. אלי כהן אמר בקול רם, שאין לאבי כהן שום סמכות להתערב בהנחיות המאמן. הויכוח בין השניים הציף מאד ובסיומו עשה אלי כהן כרצונו, לפי הנחיות המאמן, תוך שהוא מעמיד את הקפטן אבי כהן במקומו.

אגב, ביום שישי התאמנה הנבחרת באיצטדיונה של קבוצת סט. ג'ורג', אותה מאמן לא אחר מאשר פרנק ארוק, אשר ישב בשולי המגרש ועקב בעניין רב אחרי האימון הישראלי. גם בהזדמנות זו לא החליפו מיהיץ' וארוק מלה, למרות שארוק הוא זה שהסכים להעמיד את המגרש לרשות נבחרת ישראל.

ערב המישחק עם טאיוואן בא למעונה של הנבחרת [illegible]

במישחק הוא באוקלנד היתה נתקבל בחמימות על ידי בן עירו אליעזר ריבלין שמיהר לספר לאולמרט, כי צפה בו בשידור הטלוויזיה בו הוצג כמועמד הבא לראשות ממשלת ישראל.

שופטים משוויץ ומקוסטה ריקה

בינתיים חל שינוי בשיבוץ השופטים למישחקי הסיבוב השני של הטורניר הקדם אולימפי. את מישחק הגומלין בין אוסטרליה לישראל ינהל השופט השוויצי סאנדוס, שיסתייע בקוונים מניו זילנד ומפיג'י. את שני המישחקים הנותרים של ישראל, נגד טאיוואן ונגד ניו זילנד, ינהל השופט אואלדה מקוסטה ריקה.

לאחר שהתמודדה הבוקר (4.00) נגד טאיוואן

ישראל מצפה ל"סיוע" ניו־זילנדי — בדרבי האוקיאני עם אוסטרליה

קדם אולימפי

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לאוסטרליה

סידני (מיוחד ל"ספורט הארץ"). משכימי קום שבין חובבי הכדורגל יוכלו לשמוע את תוצאות מישחקה של נבחרת ישראל נגד טאיוואן הבוקר ב־6.00 (מהלך המישחק כולו יועבר בשידור ישיר ברדיו החל ב־4.00 בבוקר).

המאחרים לקום יוכלו לשמוע ב־8.00 גם את תוצאות המישחק השני בבית האוקיאני, בין נבחרות אוסטרליה וניו זילנד, שגם לתוצאותו מיוחסת חשיבות יתרה להמשך המאבק בטורניר הקדם אולימפי. הישראלים תולים במישחק זה ציפיות רבות בתקווה, שניו זילנד תשבש את תכניותיה של אוסטרליה ותגזול ממנה לפחות נקודה.

משימת הנבחרת הישראלית היא לצבור הבוקר 2 נקודות נוספות בטורניר הקדם אולימפי, אחרי ניצחון משכנע על טאיוואן, רב שערים ככל האפשר, כדי לפתוח בעמדה נוחה יותר את הסיבוב השני במאבק על הכרטיס האולימפי לסיאול, בשבוע הבא בניו זילנד. לשם כך החליט המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ' לתגבר את ההתקפה הישראלית, כאשר את מקומו של רוני רוזנטל שחזר לבלגיה עמד למלא ניר לוין.

ניר לוין — בהרכב הפותח נגד טאיוואן

טבלת הבית האוקיאני			
1. אוסטרליה	2	2:5	4
2. ישראל	2	2:2	2
3. ניו זילנד	2	2:1	2
4. טאיוואן	2	4:2	0

למישחק בין ישראל לטאיוואן נקבע השופט אלן סנדרי מצפון אירלנד, שניהל את מישחקה הקודם של ישראל נגד ניו זילנד בצורה יוצאת מן הכלל.

בשני המישחקים האחרונים בהתמודדנו עם טאיוואן, ב־1985 ברמת־גן ובטורניר הקדם עולמי, ניצחה ישראל 5—0 ו־6—0. אך אין ספק, כי בהופעתה כאן מגלה נבחרתה של טאיוואן שיפור ניכר ביכולתה והיותה יריב שקול לניו זילנד (1—0) וגם לאוסטרליה (3—2). בשני המישחקים ספגה טאיוואן את שערי ההפסד בדקות האחרונות, אחרי שאילצה את הניו־זילנדים והאוסטרלים למאמץ קשה.

מקצוענות נוסח המזרח וחובבנות נוסח הלבאנט

יהיו תוצאות המסע האוקיאני אשר יהיו, עובדה אחת אינה מוטלת בספק: הגישה המקצוענית נוסח מזרח אירופה אותה מייצגים כאן המאמן מיהיץ', הרופא ד"ר רוסנובסקי ואיש־המשק ז'ימאיטיס מוכיחה את עצמה. הדגש על המילה גישה. אבל הנהלת המשלחת נוהגת כמו בכדורגל הישראלי הלבאנטיני

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לאוסטרליה

סידני (מיוחד ל"ספורט הארץ"). כבר ראיתי הפסדים רבים, וגם ניצחונות לא רבים של נבחרת הכדורגל הישראלית, אבל ספק אם היה ניצחון שעורר התרגשות כל כך גדולה כמו הניצחון הישראלי על ניו זילנד (0—2) באיצטדיון הכדורגל הינדמארש באדלייד בערבו של יום רביעי, 9 במארס 1988.

נכון שאין זו חכמה כל כך גדולה לנצח נבחרת ניו זילנדית שאינה שם דבר בכדורגל העולמי, אבל לנבחרת ישראל שלא זכתה בנצחון־חוץ זה תריסר שנים; לנבחרת שצברה הפסדי־אימון בשרשרת עד שהפכה למגבל הלאומי, כאשר כל אחד מעלה אותה על השיפוד — לנבחרת כזו ניצחון חוץ במשחק רשמי בטורניר האולימפי הוא יותר מתמצון לגוסס.

אני עוד זוכר את מיפגש החוץ הקודם עם ניו זילנד, באיצטדיון באוקלנד. שם היינו זקוקים לניצחון בטורניר הקדם עולמי, אבל נחלנו תבוסה צורבת שחיסלה סופית את [illegible] הכדורגלנית. [illegible]

במישחק ההוא באוקלנד היתה לשוער בוני גינצבורג מעידה אופיינית לצעיר נחפז ובלתי אחראי, ואילו עתה מותר לומר, כי בשני המישחקים הראשונים, נגד אוסטרליה ונגד ניו זילנד, בוני הוא אחד המצטיינים בנבחרת, אם לא השחקן היציב ביותר והאיכותי ביותר.

למהפך הגדול בכושרו של גינצבורג יש יד גם לרופא הנבחרת ד"ר מרק רוסנובסקי, המפעיל על גינצבורג שיטת טיפול שעוד לא נוסתה עד כה בישראל, אם כי היא מצויה בשימוש מעבר למסך הברזל, בנוש המגוחי. ד"ר רוסנובסקי מפעיל על השוער גינצבורג טיפול היפנוטי, שנועד לשפר את כושר הריכוז והאחריות שלו. בטיפול כזה מקובלות שלוש רמות. ד"ר רוסנובסקי מפעיל על השוער שיטה שאין בה הרדמה. שלוש שעות לפני המישחק עולה בוני על מיטתו של הרופא, שוכב על גבו, עיניו עצומות, הרופא מעביר את ידיו על פני גינצבורג הטוען, כי הוא חש גלי חום שכאילו צורבים בגופו. בשלב זה מעביר הרופא לשוער את המסר: [illegible] אתה הטוב במגרש, אתה אחראי, אתה מבריק, אתה מרוכז, אותך אי אפשר להפתיע [illegible] דרך וטיפוח האגו.

על הטיפול הזה חוזר ד"ר רוסנובסקי כמחצית השעה לפני שהקבוצות עולות על כר הדשא, הפעם בתחומי האיצטדיון בו נערך המשחק, בצורה מקוצרת ומרוכזת הנמשכת דקות מעטות בלבד. בינתיים, כך מתברר, שיטת הטיפול ההיפנוטי משפיעה על השוער בוני גינצבורג בצורה בלתי רגילה.

הבחור שצורף מחדש לסגל רק ימים מעטים לפני היציאה לאוקיאניה הוא עד כה הפתעת המסע מבחינת היכולת הספורטיבית, ובשני המישחקים הפגין יכולת טובה מאד, רמת ריכוז גבוהה, והציל את שערו מכמה מצבים קשים. הוא גם גזר על עצמו שתיקה ומסרב להתראיין, כאשר הוא חוזר בפני כל העיתונאים על הפיזמון הקבוע: אתראיין רק בסוף הטורניר. במהלך המישחקים הוא שומר על קשר עין עם רופא הנבחרת ומתברר, כי המסר עובר בצורה מושלמת.

רופא הנבחרת, כהרגלו, הוא אחת מדמויות המפתח בצוות הכדורגל היצוגי שהפעם בולטת בו תופעה שלא־היינו רגילים בעבר [illegible]

זה לקרוא זה

בכל שחולפים הימים במסע האוקיאני הארוך והמתיש הזה בולטת יותר ויותר העובדה, כי הנבחרת מתנהלת בשתי רמות. מחד רמה מקצוענית מושלמת, נוסח מזרח אירופה, עליה מנצחים מאמן יוגוסלבי, רופא שבא מרוסיה ואיש המשק בני ז'ימאיטיס, גם הוא עולה מברית המועצות. אנלם אתה מבחין במקצוענות טהורה בנוסח שבו מתנהל הספורט מעבר למסך הברזל.

דייקנות, חריצות, יעילות — כל מה שכל כך חסר בכדורגל הישראלי. איש המשק ז'ימאיטיס צורף לנבחרת בעקבות מסקנות ועדת החקירה, אם אינני טועה הסעיף היחיד שיושם והוכיח את עצמו.

ברמה השניה מתנהלת הנבחרת בסיגנון מועצת הפועלים וביתי"ר ירושלים. שליפות תפוזות, החלטות הבו־לביות מרמבות, כאשר את הנבחרת מנהל למעשה הקפטן אבי כהן שעל פיו ישק כל דבר וראשי המשלחות הם בהחלטת גומי לרצונו הדומיננטי של הקפטן.

במישור המקצועי בולט שיעור קומתו של המאמן מילינקו מיהיץ'. אם מתקבל לעתים הרושם, כאילו הוא מוכן לקבל כל מה שכופים עליו, באה פרשת יחסיו עם שלום תקווה והוכיחה שהוא מוכן לוותר רק במקומות שלא איכפת לו. כאשר אמר כי תקווה יצא לאוקיאניה כ"טוריסט" נזעקו ראשי המשלחת וביקשו להשתתף במסיבות העיתונאים היומיות של מיהיץ', כאילו על תקן של צנזורים. מיהיץ' עיקם חוטמו ולא אמר מלה. אבל בשיחות עם העיתונאים המשיך לומר את אשר על ליבו. וכאשר ביקשו האדונים הנכבדים מראשות המשלחת לתקן הערה כלשהי של המאמן, עמד מיהיץ' על כך שיכתבו את מה שהוא אומר ואת מה שהוא חושב. לאחר מכן לא נראו עוד ראשי המשלחת במסיבות העתונאים.

קללה ראשונה

בסך הכל מתנהל המסע הזה בצורה יוצאת מן הכלל, הכמי שכבר השתתף לא אחת במסעות של נבחרות כדורגל אני יכול להעיד, כי מעולם לא היתה נבחרת שהתנהגה כך. שלשום, ביום שישי, שמעתי את הקללה הראשונה בין שחקני הנבחרת, כאשר אלי דריקס רגז על אחד מחבריו ששלח לו כדור לא מדוייק באימון ופלט כלפיו קללה עסיסית. לשמוע את הקללה הראשונה אחרי 17 יום — זו הוכחה שהצוות הזה מתפקד כהלכה.

התלכיד הזה, שסגנ הרבה תרומת גידופים, מגלה לשפוע מן שונה, וגם אם בסופו של דבר לא ישיג את מטרתו, אפשר לקבוע בוודאות ובביטחה שב־18 החודשים של עידן מיהיץ' הועמד תלכיד לאומי חדש ומהפכני, שאנשיו קיבלו אשראי נדיב מידי מאמן מקצועי ויהיה עליהם לפרוע את השטרות.

הערב שלושה מישחקים רחויים בגביע המדינה

שלושה מישחקים רחויים בשלב שמינית גמר גביע המדינה יקוימו הערב: אליצור הרצליה — הפועל גוחים (בכוז ויגנייט), הפועל אזור — מכבי נתניה, הפועל רמת־ישי — מכבי רחובות.

יוסי חכם

שבחים בגרמניה לעמוס בזכות ניצחונו על בקר

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ניצחונו של הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף על המערב־גרמני בוריס בקר הפך אותו לספורטאי הישראלי המפורסם ביותר בגרמניה. כלי התקשורת — עיתונות, רדיו וטלוויזיה — דיווחו בהרחבה על ניצחונו של עמוס 6—4, 6—4 בטורניר אורלנדו, פלורידה.

הסיקור הספורטיבי האוהד שיפר את מצב הרוח בקרב אנשי הקהילה היהודית בגרמניה, על רקע הדיווחים הבקורתיים והעויינים על האירועים ביהודה, שומרון ועזה.

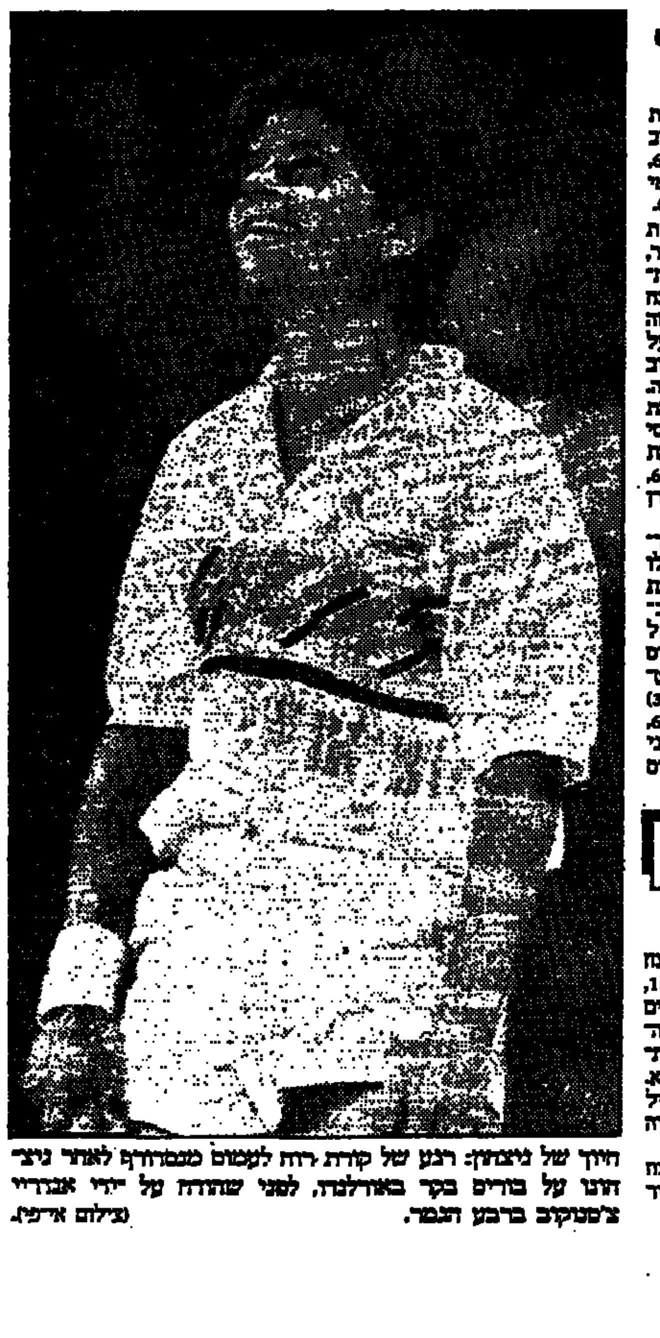

חיוך של ניצחון: רגע של קורת רוח לעמוס מנסדורף לאחר ניצחונו על בוריס בקר באורלנדו, לפני שהודח על ידי אנדריי צ'סנוקוב ברבע הגמר. (צילום איי־פי).

לאחר שהדיח את מנסדורף ברבע הגמר

צ'סנוקוב גבר גם על מצ'יר בגמר באורלנדו

טניס

אורלנדו, פלורידה. (איי־פי). הטניסאי הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב הפתיע אמש, כשניצח בגמר הטורניר המקומי את הצ'כי מילוסלאב מצ'יר (זרע שני) 7—6, 1—6. זה ההישג המרשים ביותר שזקף לזכותו צ'סנוקוב בקריירה הספורטיבית שלו. הוא זכה בפרס של 59 אלף דולאר.

צ'סנוקוב (לא היה מדורג כאן), שהדיח ברבע הגמר את עמוס מנסדורף, מוזן בגמר את מצ'יר במערכה השנייה (1—6), לאחר שכבר הוליך 5—0. במערכה הראשונה היה קרב שקול בין השניים, עד ל־6—6, בטרם ניצח הרוסי בשובר השוויון 8—6.

במישחקי חצי הגמר נזקקו צ'סנוקוב ומצ'יר לשלוש מערכות כדי לנצח את יריביהם. צ'סנוקוב ניצח את האמריקאי ג'יי ברגר 6—3, 2—6, 1—6 ומצ'יר ניצח אמריקאי אחר, דייויד פייט 7—6, 5—7, 6—0.

מנסדורף, שהפתיע בשמינית הגמר את המערב־גרמני בוריס בקר, ניצח 6—4 במערכה הראשונה בהתמודדות שלו עם צ'סנוקוב, אך נוצח בשתיים הבאות 2—6, 3—6. היה זה ניצחונו השני של צ'סנוקוב על עמוס. בינואר גבר עליו בסיבוב הראשון של אליפות אוסטרליה. מצ'יר ניצח ברבע הגמר את האמריקאי בן־ה־17 אנדריי אגאסי 7—6, 6—1. דייויד פייט הדיח את מרטין חייטה (ארגנטינה) 6—3, 6—4 6—2 וג'יי ברגר ניצח את אהרן קריקסטיין (ארה"ב).

ארבע המדורגות ראשונות בטורניר בבוקה־ראטון, פלורידה, העפילו למישחקי חצי הגמר. המדורגת ראשונה, שטפי גראף (מערב־גרמניה), ניצחה את פסקאל פאראדיס (צרפת) 6—1, 6—2; כריס אוורט (2) — סאבדרה צ'צ'יני (איטליה, 7) 6—1, 6—0; פאם שרייוור (3) — ג'יג'י פרנאנדס (פורטוריקו) 1—6, 7—5; גבריאלה סאבאטיני (ארגנטינה, 4) — מארי ג'ו פרנאנדס (ארה"ב, 11) 7—6, 6—3.

סבב פרנקל

פרקיס גבר על מרנשטיין בגמר

בגמר כל־ישראלי בסבב פרנקל בחיפה, ניצח שחר פרקיס את בועז מרנשטיין 6—4, 6—3, 4—6. מאות צופים חזו במישחק במזג אויר אביבי.

בגמר לנשים (סבב פיליפס) ניצחה אמנדה קוצר בת ה־16 מדרום אפריקה את מייל רוזמס (הולנד) 6—3, 6—4, 4—6.

בגמר הגברים לזוגות, שהיה ביום ששי, ניצחו ההולנדים ברדין וקסמס את שחר פרקיס ואהוד ויינברג 6—3, 6—7, 6—7. בזוגות לנשים ניצחו סאנדרין משודיה והאלנין מפינלנד את הישראליות אילנה ברגר ויעל סגל 1—6, 5—7.

התחרות השלישית בסבב תנוהל מחר במרכז הטניס באשקלון.

כדורעף

מטה־אשר לגמר

האלוף הפועל מטה־אשר ניצח אמש בנעמן 3—1 (15—9, 15—13, 7—15, 15—3) את הפועל בתי־ים במישחק חצי־הגמר השלישי והקובע של הפלייאוף בכדורעף, ויתמודד בגמר עם הפועל קרית־אתא. בתי־ים תשחק נגד הפועל המעפיל על הזכות להשתתף בגביע הפדרציה האירופי.

במישחקי הדירוג 5—8, ניצח הפועל כפר־סבא את הפועל שריד 3—0.

בעיטה חופשית

הערב בהיכל: מכבי מול הפועל ת"א

הדרבי ה־100: יוקרה עירונית וגישוש נוסף לפני הפליי־אוף

כדורסל

מאת שאול לילוב
כתב "ספורט הארץ"

אם לא יהיו הפתעות מרעישות בדרך, נוכל לראות הערב (20.30) ביד־אליהו מהדורה מוקדמת של גמר הפלייאוף בכדורסל. האיבה הספורטיבית המסורתית, רבת השנים, בין מכבי להפועל ת"א, תגיע לאחד משיאיה כאשר פרס ליוקרה העירונית שיורוף לדרבי ה־100 — ישפר המנצח את סיכוייו ויגביר מאד את בטחונו העצמי לקראת הקרב האחרון והמכריע באמת־הנגמר ב־6 במאי.

עד יום חמישי שעבר נראה הפועל רגוע למדי, בעוד שמכבי גילה סימני עצבנות ובהלה. הכשלונות החוזרים בגביע אירופה והקשיים הנובעים בליגה, יצרו במכבי תחושה קשה. אחרי התבוסה במילאנו, איבדו השחקנים את האמונה ביכולתם וביקשו להתרכז במאבק להצלת התואר האחרון שעוד נותר להם העונה.

אבל אז נפרשו לפתע כל הקלפים. רדמס הדהימה את ברצלונה, פתחה מחדש את המאבק בבית הגמר האירופי והציבה את מכבי בעמדת זינוק משופרת [illegible] סאמטון קלן ביום חמישי — בעיקר רגעיו הגדולים — מעניקים לתחנה המכבי יתרון מוראלי גדול מאין כמוהו. לאמיתו של דבר יש להודות, שצריך הרבה מזל כדי ליהנות מהשתלשלות כזו של אירועים — המזל הלך תמיד עם הטובים.

הפועל ת"א, אחרי תסכול של שנים רבות, הגיע סוף־סוף למצב של "איזון אסטרטגי" עם מכבי, אם לא לעדיפות מסויימת. כשמאחוריו הישגים מרשימים כהופעה בחצי גמר גביע קוראץ' מול ציבונה זאגרב, ניצחון חשוב על מכבי (בשמינית גמר הגביע) והצלחה יחסית גם בליגה. ראשי הפועל רואים עצמם הערב כמועדפים לניצחון, לפרות התוצאה המכבית המסורתית של קלן.

מרסר מול מגי

אבל האובייקטיביות המקצועית היא אינה חזות הכל. עוד־ההול הצבוי של הכדורסל הישראלי התעורר שוב: הדבר גורם חששות כבדים בקרב אנשי הפועל, הזקוקים יותר מכל ליכולת שיא של לאוון מרסר כדי להצליח. ניסיון העבר מורה כי מרסר, שחקן הריבאונד הטוב בישראל וסנטר מעולה, מתקשה למצות את יכולתו האמיתית דווקא מול קווין מגי — וראינו זאת גם בעימות הליגה הראשון בין שתי הקבוצות, שבוע לאחר מיפגשן בגביע המדינה. פרט לכך, רבים קושרים להפועל ת"א תחיית של מסטיק, ואני מוכן להמר שאם ינוצח הערב יהרוס לעצמו עונה שלמה [illegible].

בהפועל שלומו השבוע משכנתם. לאחר אגן רב, הנהלה כיסתה כבר כ־60 אחוז מיתרת החוב לשחקנים, [illegible] התבשר אתמול בבדיקים של הולדת בנו, [illegible] להברית, שהתכנסו לארוחת גיבוש בביתו של אריה גבעוני, כי ניצחון יהיה [illegible].

פרישמן וויינקרנץ סבורים כי לראשונה זה זמן רב, מצויות שתי הקבוצות ברמה שווה. ואם הם חוששים מהתעוררות של מכבי לא, הם מעריכים את המכבים ו"מאחלים להם מכל הלב הצלחה בגביע אירופה" (כך פרישמן), אבל אומרים כי הרבה יהיה תלוי גם ביכולתם, במה שיתרחש בדקות הפתיחה, באחוזי הקליעה ובמישחק ההגנה.

פרישמן: "הקבוצה שלנו עדיין אינה בשיאה, אך מצויה בתנופה עליה. זה יהיה מבחינתנו מישחק הכנה נוסף לקראת הפלייאוף. להערכתי, יהיה קרב שקול שיוכרע רק בשניות האחרונות. אם לא נרבה לעשות שטויות בהתקפה, יש לקוות לטוב".

ויינקרנץ: "ההכנות היו כמו לכל מישחק אחר. אינני מקבל את ההנחה, כאילו מי שיפסיד הפעם יאבד את האליפות. המטרה שלנו לסיים את הליגה הסדירה במקום השני לפחות, כיוון שראשון נראה קצת בלתי ריאלי. אני מאמין בשחקנים שלי".

מנהל מכבי, שמואל מחרובסקי (שמולקה): "כמו לפני כל דרבי, אנחנו דרוכים. מצפה לנו עוד כברת דרך ארוכה עד הפלייאוף, והמטרה הקרובה שלנו היא קודם כל לסיים את הליגה ראשונים".

אנ.בי.איי.

38 נקודות של ג'ורדן הכמו את הלייקרס

ניו־יורק (איי־פי). שיקאגו בולס הפתיעה בניצחון גדול על האלופה, לוס־אנג'לס לייקרס, 128—107. מייקל ג'ורדן היה הקלע המצטיין עם 38 נקודות. היה זה ניצחונם הביתי הראשון של הבולס על הלייקרס זה 6 שנים. ללייקרס, שאיבדו ברבע הראשון את [illegible] שנפצע במשעשה, הירבה לקלוע ג'יימס וורת'י — 21 נקודות.

גולדן־סטייט גברה 128—112 על ניו־ג'רזי, עם 26 נקודות של כריס מולין. ניצחון זה קטע סידרה של שמונה הפסדים רצופים לווריורס. פורטלנד ניצחה 112—109 את יוטה ויוסטון רוקטס ניצחה 109—107 את [illegible].

לארי ביירד (30 נקודות) וקווין מקהייל (27 נק' ו־17 ריבאונדים) היו מהגורמים החשובים לניצחון הבוסטון סלטיקס 122—112 על אינדיאנה. מארק אייקרס, שהחליף את רוברט פאריש הפצוע, קלע 17 נקודות, וקטף 10 ריבאונדים.

פילדלפיה ניצחה 124—118 את סאקרמנטו, עם 32 נקודות של צ'ארלס בארקלי ו־29 של קליף רובינסון. אטלנטה הנחילה לניקס מניו־יורק הפסד 122—115, הרבה תודות לדומיניק ווילקינס שקלע 40 נקודות. את הניצחון הגבוה ביותר השיגה דנוור: 116—88 על פיניקס סאנס. קליוולנד את סן אנטוניו 117—107.

שני אסונות כדורגל: 90 נהרגו בנפאל, 20 בלוב

קאטמנדו (איי־פי). לפחות 90 איש נמחצו למוות באיצטדיון הלאומי של נפאל, כאשר סופת ברד חזקה הבריחה את 30 אלף הצופים אל שערי היציאה שנותרו נעולים. באסון כדורגל אחר נהרגו לפחות 20 בני־אדם בטריפולי, בירת לוב.

האסון הכבד ביותר בתולדות הספורט של נפאל אירע בעת מישחק כדורגל בין קבוצות היצוג של נפאל ובנגלהדש.

מהמשטרה ומבית־החולים נמסר, כי 70 בני־אדם מצאו את מותם כאשר ההמונים הסתערו על השערים הנעולים. עדי ראיה סיפרו על 20 גופות נוספות שנותרו באיצטדיון. יותר מ־100 בני־אדם נוספים נפצעו. נמסר, כי מצב 12 מהם אנוש.

אלפי צופים, שזעמו על מנעול השערים הנעולים, התקיפו באבנים את מכוניות המשטרה שבתוך האיצטדיון. אגב, אף אחד מהכדורגלנים לא נפגע במהומה.

בטריפולי לוב נהרגו לפחות 20 בני־אדם במהלך מישחק בינלאומי בין לוב למלטה. בדקה ה־49, כאשר לוב הובילה 1—0, התפתח באחד היציעים קרב סכינים שעורר מהומה גדולה. לפתע התמוטט קיר המפריד בין שני יציעים ומתחתיו נקברו עשרות בני־אדם.

המישחק הופסק מיד, ולא חודש. הרדיו הלובי הודיע כי רק שני אנשים נדקרו וכי שניים נוספים נעצרו על־ידי המשטרה כחשודים בשליפת הסכינים.

ליגה א'

תוצאות המחזור ה־21:

● מחוז צפון: מכבי חדרה — הפועל בית־שאן 2—2 (0—2), מכבי עפולה — בית"ר חיפה 3—3 (2—2), הפועל רעננה — הפועל טירה 0—2 (0—2), מכבי טמרה — הפועל טירת־הכרמל 2—0 (1—0), הפועל טייבה — הפועל קרית־אתא 3—0 (1—0), מכבי אחי נצרת — הפועל בית־נצרת 2—0 (1—0), הפועל בנימינה — מכבי עוספיה 2—1 (1—1), בית"ר נהריה — הפועל קרית־שמונה 0—0.

● מחוז דרום: הפועל קרית־אונו — הפועל אור־יהודה 1—0 (0—0), הפועל ראשון־לציון — הפועל בית־שמש 3—2 (1—1), הפועל ראשונה — הפועל רמלה 2—1 (0—0), הפועל רמת־השרון — הפועל קרית־מלאכי 1—1 (0—1), הפועל אשקלון — הפועל אזור 1—0 (0—1), לורדס חולון — מכבי הרצליה 1—0 (0—0), בית"ר רמלה — הפועל מרמורק 2—1 (0—0), הפועל אשדוד — מכבי קרית־גת 1—0 (0—0).

הניחוש הנכון	
1. בית"ר ת"א — ב. ים	1
2. מכבי חיפה — שמשון	1
3. חולון — בני יהודה	2
4. ה. פ"ת — מכבי פ"ת	x
5. ה. ים — מכבי ת"א	1
6. באר־שבע — מ. נתניה	1
7. הפ. חיפה — הפ. לוד	x
8. הפ. ת"א — כפר־סבא	x
9. הכח ר"ג — מ. יבנה	x
10. רמת־עמידר — חדרה	1
11. בת־ים — מכבי יפו	1
12. הפועל עכו — מבשרה	x
13. הפ. ר"ג — ב. נתניה	1
14. שמריה — הפ. יהוד	1

הפער בפיסגה צומצם ל־2 נקודות

ברמן 1—0 בשטוטגארט ★ באיירן 1—0 על גלאדבך

בונדסליגה

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). היו זמנים, בהם המישחק בין באיירן מינכן לבורוסיה מנשנגלאדבך ריתק 70 אלף צופים. לא כך היה אתמול, כשרק 15 אלף הגיעו לאיצטדיון במינכן כדי לראות את שחקני באיירן מנצחים 1—0 משער של לותאר מתיאוס בבעיטת עונשין מ־18 מ', בדקה ה־80. המישחק היה במחזור ה־23 בבונדסליגה.

הפסדה של גלאדבך היה אומלל, כי היתה ראויה לפחות לתיקו. ב־23 מישחקי הליגה והגביע שקיימו שתי קבוצות אלו במינכן, ניצחה באיירן ב־17 וסיימה את היתר בתיקו.

ניצחונה של מינכן צימצם ל־2 נקודות את הפער בינה לבין המוליכה ורדר ברמן (37 נק'), שניצחה בשטוטגארט 1—0 משער של פרנק ניידר בדקה ה־23. נראה שתחזור על עצמה ההיסטוריה מ־1986, כשברמן נוצחה בשני מישחקי הליגה האחרונים על־ידי באיירן ושטוטגארט, ואיבדה את האליפות לבאיירן.

נירנברג, השואפת להשתלב בגביע אופ"א, ניצחה 1—0 בשטופהיים משער של אקשטיין בדקה ה־32. בורוסיה דורטמונד נזקקה למאמצים כדי לנצח בביתה את פרנקפורט 3—1, לאחר שדווקא האורחים הוליכו 1—0 בהפסקה, משער של שולץ, בדקה ה־34. לאחר ההפסקה הבקיעה דורטמונד שלושה שערים: הילמר (46), הופה (70), מיל (90).

האמבורג, שהבריחה באמצע השבוע את באיירן מרבע גמר הגביע, ניצחה 2—1 את האורחת הומבורג. קלש העלה את הומבורג ליתרון 1—0 בדקה ה־41, אולם קוסטל (45) והבלגי בלקרס (86) העניקו את הנצחון להמבורג.

שני מישחקים היו ביום ששי. באייר לוורקוזן ות.צ. קלן סיימו בתיקו 1—1. גרין הוליך את קלן ליתרון 1—0, אך הדרום־קוריאני צ'ה בום־קון השווה תוך דקה. קייזרסלאוטרן נחלצה מהפסד שלוש דקות מהסיום, לאחר שקוז' מחק את יתרונה של קארלסרוה, שנקבע לפני ההפסקה על ידי ראב.

מזג האויר הגשום רוהה שני מישחקים: באייר אירדינגן — שאלקה, בוכום — האנובר.

צמרת הבונדסליגה			
1. ברמן	23	11—43	37
2. באיירן	23	28—56	35
3. קלן	23	19—37	32
4. נירנברג	22	28—33	28
5. גלאדבך	23	35—42	26
6. שטוטגארט	22	29—44	26

הפסד ראשון (1—0) לשמשון בחיפה
תבוסה (4—0) לנתניה בבאר־שבע

מכבי ת"א נכנע 3—0 להפועל ירושלים ★ בני יהודה 2—0 בחולון

גביע הטוטו

מאת משה הר־געש

מחזיק גביע הטוטו, שמשון תל־אביב, נחל שלשום הפסד ראשון לאחר שלושה ניצחונות רצופים. הוא נכנע 1—0 בחיפה למכבי המקומי. שמשון עדיין צועד בראש בית א' ומקדים בנקודה את מכבי חיפה. בית"ר תל־אביב נשאר אחרון גם לאחר ניצחון 1—0 בבלומפילד על בית"ר ירושלים.

בבית ב' מתרחק המוליך בני יהודה בשתי נקודות מהפועל פתח תקוה. בני־יהודה השיג ניצחון חוץ נאה 2—0 על הפועל חולון, והפועל פתח־תקוה סיים בתיקו 0—0 את הדרבי עם מכבי.

התוצאות הבולטות של המחזור הרביעי היו בבית ג'. בבאר־שבע הרדים הפועל המקומי את מכבי נתניה במיטוטה בלתי שיגרתי 4—0, שהיה גם ניצחונו הראשון במסגרת זו. ההפסד הראשון של נתניה בגביע הטוטו גרם לאובדן הבכורה. המוליך החדש הוא הפועל ירושלים — מוביל טבלת הליגה הארצית — שהשלים ניצחון כפול על מכבי תל־אביב המאוכזב, הפעם 3—0 בימק"א.

בראש בית ד' עדיין אין הכרעות כוחות בין הפועל תל־אביב והפועל כפר־סבא שנפרדו בתיקו 1—1 בבלומפילד. גם המישחק השני — בין הפועל חיפה והפועל לוד — הסתיים בתיקו 0—0.

תכנית מישחקי המחזור החמישי — בית א': מכבי חיפה — בית"ר תל־אביב, שמשון תל־אביב — בית"ר ירושלים. בית ב': הפועל פתח תקוה — צפרירים חולון, מכבי פתח תקוה — בני־יהודה. בית ג': הפועל באר־שבע — הפועל ירושלים, מכבי נתניה — מכבי ת"א. בית ד': הפועל תל־אביב — הפועל חיפה, הפועל כפר־סבא — הפועל לוד.

ארמלי עצר דהירת שמשון

מכבי חיפה — שמשון תל אביב 1—0 (0—0)

השער: זאהי ארמלי (89).

★ המצטיין: דוד לוי.

זאהי ארמלי הכביע ביום ו' אחר הצהריים את שמשון תל אביב שהיתה בגביע הטוטו עם שלושה ניצחונות רצופים, ללא הפסד. שערו של ארמלי, דקה מהסיום, היקנה למכבי חיפה ניצחון נאה 1—0, הניצחון הראשון שלה בגביע הטוטו.

רק כ־500 צופים הגיעו לאיצטדיון בקרית אליעזר והללו לא אוכזבו מתצוגתם של שחקני שתי הקבוצות.

השמשונים שיחקו היטב במחצית הראשונה [illegible]

במחצית השניה נחלשו השמשונים ובדקה ה־89 הובקע שער הניצחון. ציון מרילי מסר מאגף שמאל לירון גבעול שהגביה על פני השוער וזאהי ארמלי נגח מקרוב פנימה. זה היה המישחק השלישי ברציפות שארמלי מבקיע שער לחיפה.

שפט שלמה שחר, 500 צופים, בקרית־אליעזר. אברהם צינגן

נתניה נקלעה לסופה דרומית

הפועל באר שבע — מכבי נתניה 4—0 (4—0)

השערים: יובל אזהנה (12), אלי וייצמן (24), שלמה אילוז (36), שמעון ביטון (42).

★ המצטיין: שלמה אילוז.

הפועל באר־שבע השיג אתמול את אחד הניצחונות המשכנעים שלו בתקופה האחרונה כאשר הביס 4—0 את מכבי נתניה, המוליך בראש הבית. לבאר־שבע היה זה ניצחון בכורה בגביע הטוטו. לאורחים מנתניה הפסד ראשון.

תגיבין של ניסים כבר פתחו את המישחק בסערה, הובילו 4־0 כבר בדקה ה־42, הבחינו בוקיאטס לב־תנייתיים עוד לפני ההפסקה ולא הותירו להם כל סיכוי להתאושש.

העדישות הבכורה של המקומיים נתנה את אותותיה כבר בדקה ה־12. עוזן הגביה כדור לרחבה ויובל אזהנה המשיך במודייק, בחצי גובה לרשת, 1—0. בדקה 24 שלח חיון כדור עומק לעברו של אלי וייצמן. הגנת נתניה ציפתה לשריקה לנבדל, אך וייצמן לא התחשב בכך, המשיך בהדירתו ומ־12 מטר כבש את השער השני לזכות קבוצתו. בדקה ה־36 השתלט אילוז על כדור חוזר וברגל שמאל בעט לפינה הנגדית הגבוהה, 3—0. בדקה ה־42 שלח צימצה כדור שמוח לעברו של שמעון ביטון והלה בעט משישה מטר והבקיע את שער נתניה בפעם הרביעית.

נתניה היתה קרובה לספוג תבוסה גדולה עוד יותר, לאחר שבדקה ה־87 נפסקה בעיטת עונשין מ־11 מ' לזכות באר־שבע. למזלה בעט ססמוהוס את הכדור לעמוד והחמיץ שער חמישי לזכות קבוצתו.

שפט דאוד סוהיל, 1,000 צופים, בבאר שבע. יגאל פלג

מכבי תל־אביב מחלקת הכדורסל

הדרבי ה־100 הגדול

מכבי ת"א — הפועל ת"א

הערב בשעה 20:30 בהיכל הספורט ביד אליהו.
כרטיסים במשרד "הזורע", אבן גבירול 90 ת"א
ובערב בקופות ההיכל.
מחיר מיוחד לחיילים ונוער.
לבעלי "מנוי משולב" כרטיס מס' 10.

קירמות בין שני המבקיעים, שקבעו 1—1: משה סיני מהפועל ת"א (מימין) ומייקל יפה מהפועל כפר־סבא. (צילום: עודי קרן)

שלב חצי הגמר קורץ לזהובים

בני יהודה — הפועל חולון 2—0 (0—0)

השערים: אייל חיים (47), רוד גורדנה (68).

★ המצטיין: יעקב אמויאל.

בני יהודה הולכים חזק על גביע הטוטו. שלשום הם גברו במישחק חוץ על הפועל חולון 2—0 והתבססו בראשות הבית.

לאחר מחצית ראשונה שקולה ומאופסת פתחו הזהובים את המחצית השניה בסערה וכבר בדקה ה־47 עלו ליתרון ראשון. מרד פרץ משמאל הגביה לרחבה והחלוץ אייל חיים נגח בעוצמה משמונה מטרים פנימה. בני יהודה המשיכו לתקוף ובדקה ה־68 עלו ליתרון של 2—0. מליחי העלה הגביה לרחבה, פרי הנדיר בראשו לגורדנה שבעט מקרוב פנימה. לקראת סיום המישחק לחצו החולונים על שער האורחים אולם השוער אסייאג [illegible]

שפט רפי ברקוביץ, 500 צופים, בחולון. אפרים יונתי

תנומת צהריים של הבית"ריות

בית"ר תל אביב — בית"ר ירושלים 1—0 (1—0)

השער: רוחמים עטרן (15).

★ המצטיין: ניסן בתן.

אם חשבו קבוצתי בית"ר ירושלים על אפשרות עליה לחצי גמר גביע הטוטו, באו שחקני בית"ר תל אביב והדחיקו אותם מהמסגרת. בניצחון שלישי העונה, למרות יכולת מאכזבת.

הסיום של שישה שחקני מפתח מכל קבוצה, נטל את העוקץ מהמישחק.

לחץ קל של תל אביב בפתיחה הניב גם את שער הניצחון בדקה ה־15. צמח שלח כדור לרוחמים עטרן, בין שני מגינים. האחרון בעומדו 14 מטר מול מימון, לא נכשל והבקיע בבעיטה מדוייקת לפינה הימנית.

השער המוקדם לא עורר את המישחק והשחקנים המשיכו בתנומת אחר־הצהריים שנמשכה גם במחצית השניה.

שפט סבי אלנקוה, 400 צופים, בבלומפילד. מ. שרון

הכל הסתיים בחמש דקות

הפועל תל אביב — הפועל כפר סבא 1—1 (1—1)

השער לתל־אביב: משה סיני (5, מ־11 מ'), לכפר־סבא: מייקל יפה (3).

★ המצטיין: אהוד מומה.

חמש הדקות הראשונות, בהן הובקעו שני שערים, יצרו בקרב קהל הצופים תחושה שהנה נכונה לנו חוויית כדורגל מלווה בשערים רבים. אולם כשם שסנונית אחת אינה מבשרת את בוא האביב כך גם פתיחה טובה אינה בהכרח ערובה למישחק טוב. ואכן 85 הדקות הבאות היו אכזבה לקהל הצופים שחזה במישחק מאכזב.

תל אביב שלטה במיגרש והיתה קרובה להבקעת שערים נוספים, אולם שלוש החמצות משמעות של חלוצה שבתאי לוי, מנעה מטבה ניצחון.

בדקה השלישית נפסקה בעיטת עונשין לזכות כפר סבא. על הכדור החוזר השתלט יפה שבעט מתוך הרחבה פנימה.

דקותיים לאחר מכן הוכשל בר־שטרית ברחבה הכפר סבאית ואת כדור העונשין מ־11 מטר ביצע סיני ללא דופי והישווה ל־1—1.

מכאן ואילך דומה היה ששחקני שתי הקבוצות מסתפקים בתוצאת תיקו ובשמירת הסטטוס־קוו במסגרת בית ד'.

שפט אריה הלה, 700 צופים, באיצטדיון בלומפילד. דני לוי

גיא החמיץ משלושה מטרים

הפועל פתח תקוה — מכבי פתח־תקוה 0—0

★ המצטיין: גיל סאבר.

למרות שהמסגרת היתה גביע הטוטו הבהנו כי הדרבי זה הדרבי והמישחק בכל זאת יהיה מעניין. לא כך היו פני הדברים.

להפועל היו שתי הזדמנויות טובות. בדקה ה־47 מסר שושני מאגף שמאל, טאבו בעט ממצב חד־פשי, מתרחק שבעה מטרים לגושר של סביאן שיצא לקראתו. את החמצת המישחק רשם גיא לוי בדקה ה־88. הוא קלט כדור חוזר שהודף ע"י סביאן ומשלושה מטרים, חשוף מול השער, בעט את הכדור לשחקים.

שפט יצחק בריצמן, 800 צופים, בפתח־תקוה. אהרן שמולביץ

אירוע בודד ב־90 דקות

הפועל חיפה — הפועל לוד 0—0

★ המצטיין: משה בן־יהודה.

תוצאת 0—0 מעידה בדרך כלל על מישחק חלש. הפעם עניין האוהדים גם לאוהדים מושבעים לחשוב פעמיים לפני לכתם שוב לאיצטדיון. המיפגש בין הפועל חיפה להפועל לוד היווה דוגמה מצויינת לכך, אולי מפני שאבד הסיכוי להדביק את הפועל תל־אביב והפועל כפר־סבא.

במשך 90 דקות נרשם 'אירוע' אחד שהתרחש בדקה ה־44. חלוץ הפועל חיפה, רוני מלכה הגיע לבדו מול שוער לוד והחמיץ בצורה רשלנית.

נקודת האור היחידה היתה יכולתו של צעיר בן 17 מלוד, משה בן־הרוש, שהפגין ניצוצות של כדורגל. סיום המישחק גאל את הצופים המעטים שחזו במישחק.

שפט רוחמים ריבצלי, 100 צופים, בקרית חיים. מיכאל ויטוקר

מכבי ת"א חזר לסורו

הפועל ירושלים — מכבי תל אביב 3—0 (2—0)

השערים: יאיר אסייג (14), עופר יחזקאלי (39), אשר שטון (84).

★ המצטיין: יאיר אסייג.

מוליך הליגה הארצית הפועל ירושלים לא נתן לשחקני מכבי תל־אביב שנראו חלשים אף יותר מקבוצות ליגת המשנה המתארחות בימק"א. לירושלמים היתה עליונות בולטת לאורך מרבית דקות המישחק והם החמיצו שפע הזדמנויות נוחות שהיו עשויות להכפיל את התוצאה הסופית.

גם במקרה כזה התוצאה לא היתה מקפחת את חניכיו הולשים של גיורא שפיגל. היחיד שהפגין יכולת משכנעת בשורות המכבים היה השוער מרכוס שמנע בושה גדולה יותר מהמבדר ומילט את קבוצתו מספיגת כמה שערים בטוחים.

בהפועל בלטו במיוחד מבקיעי שני השערים הראשונים יאיר אסייג ועופר יחזקאלי. הם התנכלו שוב ושוב את הגנת מכבי. אסייג הבקיע ראשון לאחר מבצע נאה של יחזקאלי בדקה ה־14. בדקה ה־39 היה זה יחזקאלי עצמו שהגביה מעל מרכוס לאחר פעולה מבריקה של שלומי מלכה. השער השלישי הובקע לאחר המבצע המבריק במישחק, אשר ששון, חלף באלגנטיות על פני בלמי מכבי והשוער מרכוס, וגלגל פנימה בקור רוח מול השער החשוף, דקה מהסיום. הכשיל בסוף המקומי את שוהם ברחבה, השופט שאשר קבע בעיטת 11 מ'. אך השוער ישי בדרדש הדף את הכדור שבעט בני סבק.

שפט רוחמים שאשה, 1,500 צופים, בימק"א ירושלים. רוני דיאמן

טבלת בית א'

1. שמשון ת"א	4	3—5	9
2. מכבי חיפה	4	5—5	5
3. בית"ר י־ם	4	5—4	4
4. בית"ר ת"א	4	3—2	4

טבלת בית ב'

1. בני יהודה	4	2—6	9
2. הפועל פ"ת	4	3—4	7
3. צפ. חולון	4	5—3	4
4. מכבי פ"ת	4	6—8	2

טבלת בית ג'

1. הפועל י־ם	4	2—6	7
2. מכ. נתניה	4	6—7	7
3. באר־שבע	4	1—4	5
4. מכבי ת"א	4	12—4	3

טבלת בית ד'

1. הפועל ת"א	4	1—8	8
2. כפר־סבא	4	2—4	8
3. הפ. חיפה	4	6—3	2
4. הפועל לוד	4	8—2	2

הצלחה לסייפים באליפות אירופה לקדטים באיטליה

הסייפים הצעירים של ישראל זכו בשבת בהישגים מצויינים באליפות אירופה לקדטים, שנערכה באיטליה. לילך פריסקי דורגה במקום הרביעי, שירלי לסט בשמיני ויובל סגל במקום התשיעי.

הסייפים הבוגרים כשלו בשבת בתחרות גביע רומל, בצרפת. ששה מתוך שבעת הסייפים נוצחו בסיבוב הראשון ויצאו ממעגל התחרויות. רק ניסן בלנק העפיל לסיבוב השני, שיימשך היום.

לאחר הניצחון המפתיע של נוטינגהאם על ארסנל (1—2)

בריאן קלאף בחצי גמר הגביע

היסטוריה נוספת: גם ווימבלדון — לראשונה בחצי הגמר ★ לוטון בדרך להופעה שניה העונה בוומבלי ★ ליוורפול היום מול מנצ'סטר סיטי

גביע אנגלי

לונדון (סוכנויות). 32 שנה מצוי בריאן קלאף בעיסקי הכדורגל. בעבר היה כדורגלן מצויין ומבקיע שערים. מחונן, וכשני העשורים האחרונים הוא אחד המנהלים המצליחים ביותר בכדורגל האנגלי. הוא הוליך את דרבי קאונטי לאליפות ולאחר מכן עשה זאת גם עם נוטינגהאם פורסט. עם הפורסט גם זכה שלוש פעמים בגביע הליגה ופעמיים בגביע אירופה לאלופות. אולם מעולם לא הצליח להגיע לחצי גמר הגביע האנגלי. עד אתמול.

ההיסטוריה הפרטית של קלאף נרשמה באיצטדיון הייבורי בלונדון, מיגרשה של ארסנל, שכבר הבטיחה לעצמה הופעה אחת בוומבלי העונה, בגמר גביע הליגה. לעיני יותר מ־50 אלף צופים כבש פול ווילקינסון שער יתרון לפורסט שלוש דקות לפני ההפסקה, בבעיטה מרחבה מ־25 מטרים. ארסנל לחצה רוב דקות המחצית השניה על שערו של סטיב סאטון, אולם ספגה שער שני שבע דקות מן הסיום. נייג'ל קלאף, בנו של המנהל, מסר נפלא לשטח מת ובריאן רייס רץ לבדו ומול השוער לוקייר שיצא מולו הקשית מודייק פנימה.

ריידר רוקאסל עוד הצליח לצמצם ל־2—1 בדקה ה־88, אולם זה היה מאוחר מדי עבור ה"תותחנים". לנוטינגהאם תהיה זו הופעה ראשונה בחצי הגמר מאז 1959, שנה בה זכתה בגביע בניצחון בגמר על לוטון.

ולוטון זו, שתופיע בגמר גביע הליגה (כאמור, מול ארסנל) בחודש הבא, שואפת עתה להופעה שניה העונה בוומבלי, לאחר ניצחונה אתמול על פורטסמות 3—1. דני וילסון ומארק סטיין כבשו צמד מהיר בתוך 20 הדקות הראשונות. מיק הארפורד נגח את השער השלישי. בין לבין הבקיע מארק קווין את השער היחיד לאורחים הרוזדק, לאחר שהיכה את סטיב פוסטר, הקפטן של לוטון.

שעות אחדות לפני המישחק עצרה המשטרה המקומית 17 צעירים שהשתייכו לכנופיה מאוהדי [illegible] של הוליגנים, אוהדי לוטון. בכליהם של העצורים התגלו כלי נשק מאולתרים וגם אקדח אוויר והגז אמוניאק. המשטרה חוששת כי הכנופיה התכוונה לחולל מהומות במהלך המישחק ולהתכתש עם אוהדי פורטסמות.

היסטוריה עשתה גם ווימבלדון שהעפילה לראשונה בתולדותיה לחצי גמר הגביע. היא ניצחה את ווטפורד 1—2 למרות ששיחקה כ־60 דקות בעשרה שחקנים, לאחר הרחקתו של בריאן גייל שהיכה את מלקולם אלן מווטפורד. אלן זה כבש לפני כן את שער היתרון לווטפורד אולם אריק יאנג השווה מאוחר יותר ובדקה ה־73 הבקיע ג'ון פאשאנו את שער הניצחון ההיסטורי.

ליוורפול במנצ'סטר

היום תארח מנצ'סטר סיטי, קבוצה עם עבר מפואר והווה אפור (בליגה השניה) את מוליכת הליגה הראשונה, ליוורפול, במישחק שיועבר בשידור ישיר בטלוויזיה האנגלית. ליוורפול, האלופה הוודאית העונה, שואפת לזכות גם בגביע ובכך להיות לקבוצה הראשונה בהיסטוריה לזכות ב"דאבל" פעמיים. היא עשתה זאת לראשונה לפני שנתיים.

בליגה הראשונה התקיימו מספר מישחקים ומנצ'סטר יונייטד השיגה את התוצאה הטובה ביותר: ניצחון 1—4 על שפילד וונסדיי. 82 שניות מן הפתיחה כבש קלייטון בלקמור שער ראשון ליונייטד. חמש דקות לאחר מכן העלה בריאן מקליר ל־2—0 ובדקה ה־52 הבקיע שוב, שער ה־16 העונה. פיטר דאוונפורט כבש את הרביעי ליונייטד ולי צ'אפמן הבקיע לזכות שפילד.

טוטנהאם נחלה הפסד בית מביש 1—3 לנוריץ'. קובנטרי ניצחה בחוץ את סאוטהמפטון 2—1. צ'לסי, שניצחה את ווסטהאם 1—0, שיפרה את סיכוייה להינצל מירידה. צ'לסי, 17 מישחקים ללא ניצחון ליגה, הצליחה לסחוט בביתה רק 0—0 [illegible] אוקספורד.

בליגה השניה הגדילה בלקבורן [illegible] 3—1, להשוות את מספר נקודותיה לזה של אסטון וילה (67). וילה הפסידה בבית 2—1 ללידס יונייטד.

תיקו בדרבי של דאנדי

גם בסקוטלנד היה אתמול מחזור רבע הגמר בגביע ובמישחק המרכזי, הדרבי של העיר דאנדי, לא הובקעו שערים. שתי הקבוצות, דאנדי ודאנדי יונייטד, ייפגשו פעם נוספת. בשלושת המישחקים האחרים לא נפלו הפתעות: סלטיק, מובילת הליגה, ניצחה בחוץ 3—0 את פארטיק תיסל, אברדין הביסה את קליידבנק מהליגה השניה 5—0 והארטס ניצחה את דאנפרמלין 3—0. דאנפרמלין היתה זו שהודיחה בסיבוב הקודם את גלאזגו ריינג'רס.

קבוצתו של אבי כהן ניצחה אתמול את מאתרוול 1—0 בליגה, משער של איאן [illegible]. במישחק נוסף: פולקירק — היברניאן 1—0.

צמרת הליגה האנגלית

1. ליוורפול	28	66—12	72
2. מנצ'סטר יו.	31	48—30	58
3. אוורטון	30	41—18	58
4. נוטינגהאם	27	51—24	52
5. ארסנל	29	45—27	51

גם יבנה ויהוד איבדו נקודות

טוטו, ארצית

מאת סופר "ספורט הארץ"

מכבי יבנה והפועל יהוד, שסיימו את הסיבוב הראשון עם שלושה ניצחונות רצופים, איבדו נקודות ראשונות במחזור הרביעי. מכבי יבנה עדיין צועד בראש טבלת בית א' למרות שסיים בתיקו 0—0 את מישחק החוץ עם הכח רמת־גן. שני מדורג הפועל יהודה למרות שנוצח 3—1 ברמת־עמידר. יוסי חכם מסר כי את השערים לעמידר הבקיעו שמעון תמם (2) ואהרן גריף. ליהודה — שמואל שמואל.

בבית ב' מוליך הפועל בת־ים שגבר בחולון על מכבי יפו 1—0. את שער הניצחון הבקיע ישראל בן נתן. מכבי יפו נותר שני לאחר שבעכו נפרדו בתיקו 1—1 הפועל המקומי והפועל טבריה. האורחים הוליכו משער של עופר דן, דוד הלפון הישווה לעכו.

בבית ג' עלה הפועל רמת־גן לראש הטבלה לאחר שהביס בבית את בית"ר נתניה 5—0. בשלל השערים התחלקו: יואב זוהר (2), ירון זהבי, ניסים רבי ואבי ברשצקי. הרמת־גנים מקדימים רק בהפרש שערים את הפועל יהוד שנכנע 0—1 בחוץ למכבי שעריים. את השער הבקיע יעיש סויסה.

תוכנית מישחקי המחזור החמישי — בית א': מכבי רמת־עמידר — הכח רמת־גן, הפועל יהודה — מכבי יבנה. בית ב': הפועל עכו — הפועל בת־ים, הפועל טבריה — מכבי יפו. בית ג': מכבי שעריים — הפועל רמת־גן, הפועל יהוד — בית"ר נתניה.

טבלת בית א'

1. מכבי יבנה	4	1—9	10
2. הפ. יהודה	4	6—8	6
3. רמת־עמידר	4	7—4	4
4. הכח ר"ג	4	7—8	2

טבלת בית ב'

1. הפ. בת־ים	4	1—6	8
2. מכבי יפו	4	4—4	5
3. הפ. טבריה	4	9—8	4
4. הפועל עכו	4	8—4	3

בית ג'

1. הפועל ר"ג	4	3—11	9
2. הפ. יהוד	4	3—5	9
3. מ. שעריים	4	5—3	6
4. ב. נתניה	4	9—1	0

שמיר יוצא הלילה

(סוף מעמוד 1)

מחרתיים צפויות לשמיר שתי פגישות עם מזכיר המדינה, האחת לארוחת בוקר והאחרת לפגישת עבודה. ביום ג' אחר הצהריים ייפגש עם הנהגת הסנאט. פגישתו עם הנשיא רייגן נועדה ליום רביעי בבוקר. שמיר גם יסעד עם הנשיא סעודת צהריים.

פגישה זו וההצהרות שיבואו אחריה, יאפיינו את השיחות. אחריה יהיה אפשר לדעת כיצד הממשל מתכוון להמשיך בקידום תהליך השלום. באותו יום אחר הצהריים ייפגש שמיר עם מומחים בכירים לענייני המזרח התיכון, עם חברי גוש השחורים בקונגרס ועם חברי ועדת החוץ של הסנאט. בערב יהיה אורחו של סגן הנשיא ג'ורג' בוש, לסעודת ערב במחלקת המדינה.

ביום חמישי ייצא שמיר מוואשינגטון, אחרי פגישה נוספת עם שולץ, ועם חברי ועדת החוץ של בית הנבחרים. אל שמיר יתלווה בפגישותיו ח"כ משה ארנס, ובכל הנראה גם סגן השר רוני מילוא. במשלחת ישתתפו גם מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן־אהרון, מזכיר הממשלה אלי רובינשטיין והיועצים [illegible], אריה מקל.

לקראת בואו לוואשינגטון, צפויות כמה הפגנות של ארגונים יהודיים וערביים. יו"ר "הוועד הערבי למניעת השמצה" דרש כי משרד המשפטים האמריקאי ימנע את כניסתו של שמיר לארה"ב בשל עברו כטרוריסט. לדבריו, על ארה"ב לנהוג גזירה שווה בין שמיר לקורט ולדהיים.

פעילי "שלום עכשיו" בארה"ב יקיימו היום יום עיון על המצב בשטחים, בהשתתפות חנא סניורה, מרדכי בר־און וגיורא פורמן, ומחר יפגינו ליד הבית הלבן.

עוד הפגנה יקיים הוועד היהודי־פלשתיני לשלום במזרח התיכון ביום ד', כאשר ייפגש שמיר עם רייגן. אל קבוצה זו יצטרפו עוד מפגינים. הם יקראו לממשל ללחוץ על ישראל. מנגד, יפגינו קבוצות יהודיות־אמריקאיות מול משרדי רשת הטלוויזיה איי־בי־סי נגד מה שהם מכנים: "סילוף בדיווח התקשורתי על ישראל".

"ניו יורק טיימס" פירסם אתמול ראיון עם יאסר ערפאת, ובו הוא אומר כי הוא דוחה את השתתפותה של משלחת ירדנית־פלשתינית, ועומד על קיומה של משלחת פלשתינית עצמאית. הוא הוסיף כי הוא מוכן לדון במישרין עם ישראל על "שטחים תמורת שלום", ובתשובה לשאלה אמר: "איני שמיר. איני דן עם רוחות רפאים, אני הולך לדון עם אויבי. אני בהחלט מוכן לעשות שלום עם ישראל. השלום דורש אנשים אמיצים, האם הם [הישראלים] מוכנים לכך, או יילכו אחרי התוכנה הנבואית המטופשת".

ערפאת מתח ביקורת על שולץ על שלא בא במגע עם פלשתינאים, וקבע כי לשולץ אין זכות לקבוע מי המנהיגים הפלשתינאים שעימם הוא מוכן להיפגש. "האם אני יכול לקבוע את הנציגים האמריקאים?".

יו"ר ארגון "בני ברית", סימור רייך, סבור כי תגובתו השלילית של שמיר אינה אלא חלק ממשחק הפוקר הפוליטי. במכתב ששיגר לסנאטורים שביקרו את ישראל, הוא אומר: "בכל נושא ונתון טוב הדומה לשחקן פוקר. אין שמיר מגלה את קלפיו עד שיגיע הזמן המתאים. ראש ממשלת ישראל החליט לשחק עם הקלפים קרובים לחזה. רק אחרי שישמע מה הצדדים האחרים אומרים, יגלה מה תיתן ישראל בתמורה. שמיר אינו מודאג מהנוסחה 'שטחים תמורת שלום' אלא מהפרשנות הערבית לנוסחה זו".

שלמה שמיר מוסר מ"הארץ" בניו־יורק: מנהיגים יהודיים הגיבו ברוגז על התבטאויות של שמיר בראיון ל"הארץ".

היום ידחה שמיר בתוקף את דרישתם של שרי המערך, ושל סגן ראש הממשלה דוד לוי, לקיים לפני נסיעתו הצבעה בממשלה על "יוזמת שולץ".

עם זאת יאפשר שמיר לשרים שעדיין לא התבטאו בנושא יוזמת השלום של שולץ בישיבת הממשלה בשבוע שעבר, להביע את עמדתם בישיבה היום. נראה ש"יוזמת שולץ" לא תועלה כלל בישיבת הקבינט היום, והיא תיוותר לדיון בנושאים בטחוניים "שוטפים" — המהומות בשטחים, התפטרות השוטרים הערביים והתקפת חיל האוויר בלבנון.

שמיר השלים בסוף השבוע את 9—8 הנאומים, שיישא ב־8 ימי שהותו בארה"ב. בשיחותיו עם רייגן, סגן הנשיא בוש, ושר החוץ שולץ, שעמו יוועד 5 פעמים, יחזור על התנגדותו לכינוס ועידה בינלאומית בהשתתפות חמש המעצמות הקבועות במועצת הבטחון. עם זאת, יביע הסכמה ל"מטריה" של שתי המעצמות הגדולות למו"מ לשלום עם ירדן.

שמיר ידגיש כי המו"מ חייב להתנהל ברוח הסכמי קמפ־דייוויד וכי העיקרון של "שלום תמורת שטחים" אינו מקובל עליו. עם זאת, יאמר כי מקובל עליו שבמסגרת מו"מ ישיר בין ישראל לבין משלחת ירדנית־פלשתינאית — שלא תהיה בה נציגות של אש"ף — יצטרכו שני הצדדים להיות נכונים לפשרות.

מטה המחנה הלאומי

(סוף מעמוד 1)

הממשלה יצחק שמיר לקראת נסיעתו לארצות הברית. אולם בין מרכיבי המטה סוכם כי הוא ימשיך ויפעל עד הבחירות, מתוך בדיקת הנסיון לארגן את כל המחנה הלאומי לרשימה משותפת בבחירות, כדי לבלום סכנה של נצחון מפלגת העבודה ואפשרות ליישום תוכניתו של ג'ורג' שולץ.

במטה הפעולה המאוחד, שהתלכד סביב הסיסמה "פעילות נגד רעיון שטחים תמורת שלום", חברים בין היתר גורמים בכירים בליכוד, ב"תחיה", במפד"ל, בש"ס וב"צומת".

אחדים מחברי המטה עומדים לשאת דברים הערב בהפגנה בתל־אביב. בין היתר יופיעו סגן ראש הממשלה דוד לוי, סגן השר רוני מילוא, ח"כ רפאל איתן, ח"כ הרב חיים דרוקמן, פעיל מרכזי בש"ס ואחרים.

בסוף השבוע קיבל שמיר בלשכתו אחדים מראשי המחנה הלאומי, חברי מזכירות גוש אמונים וראשי מועצות בבקעה ובגולן. אלה אמרו לשמיר כי אסור לו להתפתות בארצות הברית, ולא להסכים לשום שינוי. בדברי תשובתו, אמר שמיר כי השלטת הסדר והביטחון והפסקת ההתפרעויות הערבים בשטחים עומדים בראש סדר העדיפויות שלו. "אם המהומות ייפסקו, תחלוף גם הסכנה המדינית. אני שקט לגמרי לגבי המהלכים הצפויים, הדבר תלוי אך ורק בנו. עבור ארה"ב זו עוד תוכנית מדינית, שעשויה להצליח או להיכשל — אך עבורנו זה עניין של חיים. גם מהבחינה האובייקטיבית, בדרך שמציעה ארה"ב, אין כל אפשרות להגיע לשלום".

מלשכת רה"מ הודגש אמש כי שמיר ירבה באמירת "כן" לאמריקאים, ויציג בפניהם את רעיונותיו החדשים — דברים שיקרבו לאותו מצרוה.

תומכי שמיר לא יורשו

משטרת נמל התעופה בן־גוריון בלוד לא תתיר את כניסתם לשטח של משתתפי עצרת ההזדהות והתמיכה בראש הממשלה, המתכוונים ללוות, בתום העצרת בככר מלכי ישראל בתל־אביב, את ראש הממשלה לנמל התעופה, בדרכו לארה"ב.

לדברי מפקד תחנת משטרת נתב"ג, נצ"מ אליעזר בן־יהודה, מדיניות המשטרה היא לא לאשר בשטח נמל התעופה קיומן של עצרות או הפגנות הזדהות או מחאה, של כל גוף שהוא. לדברי נצ"מ בן־יהודה, קריאת התומכים מעל דפי העיתונות ללוות ראש הממשלה לשדה התעופה, נעשתה למרות שלאחד מנציגי המארגנים הובהר בפגישה איתו, כי משטרת נתב"ג אינה מאשרת קיום כינוסים המוניים מסוג זה בשטח הנמל.

כרוז מספר 10 גרם בהלה

(סוף מעמוד 1)

מתגובתיות של הנהגת המהומות בשטחים לנתק את הקשר עם מערכת השליטה הישראלית. אחד ממפקדי המשטרה הבכירים בגדה אמר אמש כי המצב מאוד רגיש.

הוא מסר כי פעילות השיבוש שמטרתה מניעת התנועה כבר מוצתה, ועתה משתמשים באמצעים אחרים. בכוונת קציני המשטרה להבהיר לשוטרים המתפטרים כי לא יקבלו כל פיצויים, וכי יקשה עליהם למצוא עבודה אחרת.

במשטרת ירושלים, שבה משרתים עשרות שוטרים ערביים, לא התקבלה כל הודעה על כוונה להתפטרות של שוטרים ערביים.

עשרות שוטרים ערבים משרתים במשטרת ירושלים במיגוון רחב של תפקידים, הן במזרח העיר והן במערבה.

התקפת משטרת בית־לחם

אתמול התקיפו כמה עשרות צעירים בבית־לחם את תחנת המשטרה המקומית באבנים ובקבוקים ריקים. איש לא נפגע. חיילי צה"ל פיזרו את המתפרעים. ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרייג', אמר אתמול כי כל השוטרים המשרתים בעיר ובאזור [illegible] כבר הודיעו על התפטרותם. מספר המתפטרים מאזור חברון מצומצם בינתיים.

במשטרת נפת השומרון הודיעו עד כה פחות שוטרים ערבים על סיום עבודתם. נראה כי מדובר בבודדים. [illegible]

בעזה עומד מספר המתפטרים עד כה על יותר ממאה, מתוך 600 שוטרים ערביים. מפקד משטרת נפת עזה, נצ"מ שמעון לוי, אמר אתמול כי שוחח עם שוטרים רבים ברצועת עזה, והפציר בהם לשנות את החלטתם. הוא אמר תוצאת ההתפטרות ההמונית תהיה צמצום משמעותי בהגשת שירותי המשטרה לאוכלוסיה, במיוחד במחנות הפליטים.

שוטרים ערביים בתחנת בית־לחם ציינו כי גם לרציחתו של השוטר נביל פרח ליד יריחו בשבוע שעבר היה חלק בקבלת ההחלטה להתפטר, אף כי הדבר להם שהרצח בוצע על רקע פלילי, בגלל הסכסוך הדם שיבאו לו, לאחר שנודע כי הסתבך בביצוע מעשה מגונה.

שוטר ערבי שעבר במשטרת ישראל 21 שנים אמר: "אין לנו ברירה. אנו כבר לא יכולים להגן על עצמנו בבתינו שלנו". שוטר אחר מבית־לחם, בעל ותק של 12 שנה במשטרת נפת יהודה, אמר: "זו מכה קשה לנו השוטרים, אבל מכה קשה יותר לתושבים. בקרוב מאוד לא יהיה מי שיטפל בתאונות הדרכים ובעבירות פליליות, וישרור תוהו ובוהו. זה יפגע רק בחברה הפלשתינית".

השוטרים הערבים בשטחים עוסקים באוכלוסיה הערבית בלבד, בתחומי עבירות תנועה ופלילים, ולא מעורבים בתחומים הבטחוניים של עבודת המשטרה.

דיון דחוף במשטרה

פיקוד המשטרה יקיים כבר היום או בימים הקרובים דיון דחוף בנושא השוטרים הערבים המקומיים בשטחים, לנוכח ההתפטרות ההמונית בסוף השבוע.

מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, קרא לכל השוטרים הערבים בשטחים שלא להיכנע ללחצים הקשים המופעלים עליהם, ולא להתפטר.

נראה שאם יהיה צורך יועברו לשרת בשטחים שוטרים ישראלים במספר קטן, ביניהם דוברי ערבית. עם זאת מרגישים בצמרת המשטרה שאין כל כוונה לצמצם את מספרי השוטרים והשירותים לציבור בתוך תחומי הקו הירוק על חשבון העברת שוטרים ישראליים לשירות בשטחים.

שר המשטרה גילה בשבוע שעבר כי שכרו של שוטר ערבי מקומי [illegible] שוטר ישראלי המשרת איתו באותה תחנת משטרה. נושא שכרם של השוטרים המקומיים הועלה לדיון על־ידי המשטרה ומשרד המשטרה עוד לפני הארועים האחרונים בשטחים, שבעקבותיהם נדרשים השוטרים המקומיים על־ידי ארגוני המחבלים להתפטר מעבודתם.

גאולה כהן: לאייש ביהודים

(עתים). ח"כ גאולה כהן פנתה לשר הביטחון ואמרה: "כנגד כרוז מספר 10 של אש"ף שקרא לשוטרים הערבים ביש"ע להתפטר, צריכה ישראל להפיץ כרוז מספר 1 משלה שיכלול אזהרה — כל שוטר וכל פקיד שיענה לקריאת אש"ף להתפטר לא יוכל לחזור לעבודה". כן קראה כהן להביא להוציא את המתוק מעז, ולאייש את המישרות המתפנות בעובדים יהודיים.

הפגנת שלום עכשיו

(סוף מעמוד 1)

על שטחים תמורת שלום. "אנחנו, מכאן, קוראים לשלום בין שווים", קרא. הוא גם גינה את הנהגת אש"ף על הפיגוע באשמורה, וקרא להנהגה הפלשתינית להיות נבונה להגיע למשא ומתן בלא אלימות.

ראש מועצת שדרות, עמיר פרץ, אמר כי הליכוד הוא שפוגע בחיילי צה"ל, "בשלחו אותם לשטחים בלא שהוא מציע פתרון". הוא האשים את ראשי הימין כי הם מעוניינים בליבוי המהומות, משום שלדעתם — המהומות נותנות להם קולות. "שיבואו מחר בבוקר, ונעשה בחירות. גם אם יכפו בחירות [illegible] — שאף אחד לא ייסע לחו"ל... שמיר, די ניסית לבלום את השלום בתקופת בגין, וגם אם תמשיך להגיד 'לא' — יבוא השלום".

סא"ל (מיל.) אריה רגן אמר: "אני קורא ליצחק שמיר: צא בראש מורם אל מנהיגי העולם ודבר שלום. אמור שלום עכשיו. תנו סיכוי לשלום. אל תתנו סיכוי למלחמה".

העצרת ננעלה בשירה, ונסתיימה בשיר השלום ובהתקווה.

התנכלות מכוונת של פעיל שלום עכשיו

בסוף השבוע הגיעו איומים בטלפון לשרוף את ביתו של פעיל מרכזי בשלום עכשיו בירושלים. מכוניתו התגלתה קשה בבוקר יום ו'. משטחה הקדמית נשטפה בליל, ארבעת גלגליה נחתכו, ועל גוף הרכב נמרחה הכתובת [illegible]

[illegible] של הפעיל להפגנת שלום עכשיו. נמסרה הודעה למשטרה. בסוף השבוע הגיעו לשיאם האיומים על פעילי שלום עכשיו, הנמשכים זה שלושה שבועות. בתקופה זו נוקבו צמיגים על מכונית ביתו של הפעיל הירושלמי, וכן היו איומים על חיי בני משפחתו.

לקראת ההפגנה אתמול קיבלה התנועה מברק תמיכה מג'יין פונדה ומבעלה טום היידן. המברק הועבר באמצעות הסופר עמוס עוז, ונכתב בו: "אנו מתייצבים באהדה לימינכם בהתנגדותכם להידרדרות הכיבוש".

חלקים בגדה שוב נסגרו

(סוף מעמוד 1)

השלכת רימון־יד על סיור של צה"ל ליד הכפר בני־נעים, מדרום לחברון, שלשום בערב. מקורות צבאיים מסרו כי הרימון לא התפוצץ, וכי החיילים ירו אל אדם שנראה נמלט מהמקום. האיש נפצע קשה, ואושפז בבית החולים "הדסה" בירושלים.

ביום שישי היו הפגנות בכמה מקומות, והבן פוזר בכדורי גומי ובגז מדמיע. בכמה מקומות היה צורך לפתוח באש.

בכפר בית אומר, צפונית לחברון, נפצעו שישה תושבים מאש חיה. מקורות צבאיים מסרו כי היה צורך לירות אל רגלי המתפרעים במקום.

בהפגנה אחרת, בג'נין, עצרו חיילי צה"ל אשה ערביה שאחזה בידיה סכין. מקורות צבאיים מסרו כי האשה ניסתה לדקור חייל.

אתמול ירו אנשי שירות בתי הסוהר אל קבוצה של תושבי מחנה הפליטים נור־שמס, שליד טול־כרם, ופצעו אשה, בת 50. מקורות צבאיים מסרו כי האוטובוס נרגם באבנים, וכמה משמשותיו נופצו, וכי היה צורך לירות כדי לפזר את זורקי האבנים.

ביום שישי פוצצו כוחות הביטחון ארבעה בתים בגדה — שלושה בכפר בידיא, ואחד בחברון.

הבית בחברון הוא מעונו של אחמד אל־קואסמה, שבנו עומר חשוד ברצח יגאל שחף בעיר העתיקה בירושלים באוקטובר אשתקד. הקומה העליונה של הבית, שבה התגורר החשוד, נהרסה. שכנים של משפחת קואסמה החלו לבנות קומת מגורים ארעית על גג של בית סמוך, כדי לשכן את 22 בני המשפחה.

בשלושת הבתים שפוצצו בכפר בידיא התגוררו צעירים החשודים בנסיון לרצוח תושב מקומי, שנחשד בעיניהם ב"שיתוף פעולה" עם שירותי הביטחון. באחד הבתים התגוררו 7 נפשות, באחר — 12, ובשלישי — 14. נעצרו 38 מתושבי הכפר, בחשד שהשתתפו בנסיון הרצח. מקורות צבאיים מסרו כי התקרית אירעה ב־3 בחודש. מאות תושבים תקפו את ביתו של האיש בבקבוקי תבערה ובמכלי גז.

אתמול היו כמה הפגנות באיזור בית־לחם. תחילה תקפו עשרות צעירים את תחנת המשטרה בעיר, השליכו אבנים ובקבוקים ריקים. אחר כך התעמתו עם חיילי צה"ל בשכונה סמוכה.

עוצר נמשך בכפר בני נעים שליד חברון, ובכפר בידיא.

בכפר סילת אל־חארתיה ובעיירה קבאטיה הוטל סגר. ראש המינהל האזרחי ביו"ש, תא"ל שייקה ארז, הודיע לתושבי קבאטיה כי השלטונות החליטו למנוע ייצוא מוצרים מהעיירה, בעיקר אבן בנייה מהמחצבות, המשמשות מקור הכנסה עיקרי של התושבים, וימנעו ביקורי תושבים אצל בני משפחותיהם שבכלא. צעדים אלה ננקטים במסגרת ענישת תושבי העיירה על ה"לינץ'" שנעשה בתושב הכפר שנחשד כמשתף פעולה.

תא"ל ארז אמר עוד בסוף השבוע שעבר כי המינהל האזרחי ייאות לפתוח בזמן הקרוב את בתי הספר בגדה, אם יובטח שהתלמידים ידבקו בלימודים, ובתי הספר לא ישמשו מוקדי יציאה להפגנות.

הפרות סדר קלות ברצועה

הפרות סדר קלות היו בסוף השבוע ברצועת עזה. התקרית הבולטת שבהן התרחשה ביום שישי ברחוב [illegible] בעזה. עשרות תושבים ידו אבנים בחיילי צה"ל.

בראשונה מאז החלו המהומות, סגר צה"ל ביום שישי שלושה מסגדים למתפללים. ברצועה יש כ־90 מסגדים. מקורות צבאיים אמרו כי מהמסגדים יצאו מיידי אבנים אל חיילים.

שלושה חיילים נפגעו קל בסוף השבוע מאבנים. בין השאר, נרגמו רוב תחנות המשטרה ברצועה, וכן רכבו של מפקד נפת עזה. לא היו נפגעים.

העוצר על מחנות הפליטים שאטי, דיר אל באלח ואל בורג' נמשך, וכ־130 אלף תושבים נתונים בעוצר. צה"ל מאפשר מדי פעם להצטייד באוכל.

מקורות ערביים מסרו כי בשבת נעצרו כמה צעירים מקומיים, וכן הובאו לבית החולים 8 צעירים שהוכו.

בקבוק תבערה בירושלים

בקבוק תבערה נזרק אמש, סמוך לשעה שבע בערב, על כוח משטרה ליד תחנת הכוח בשכונת ארמון הנציב בירושלים. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

גניבות מזון

בימים שלפני נרשמו ברצועה עשרות פריצות לחנויות מכולת ולמחסני אונר"א, ונגנב מהם מזון, ובכלל זה שקי קמח, אורז ושמן. נראה שמצרכים אלה נועדו לתושבים הנתונים בעוצר.

באחרונה יש מחסורות במזון ברצועה, ביחוד במחנות הנתונים בעוצר.

הוראה בארה"ב: לסגור

(סוף מעמוד 1)

אין לארה"ב רשות לסלק את נציגות אש"ף.

בחוות־דעת שהוציא היועץ המשפטי של מחלקת המדינה לפני מספר שבועות, הובע החשש שארה"ב עלולה בשל החלטה זו לעמוד בפני תביעה בבית הדין הבין־לאומי, מבלי שיהיה בידה בסיס להצדקתה. החשש האחר במחלקת המדינה, ואולי המכריע יותר, היה זה שהובע בפני מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, שעל־פיו עלולה החלטה כזו להעניק לאש"ף פופולריות ותמיכה בין־לאומית. בתשובה לשאלה אמר שולץ ביום שישי: "ראו למה גרמנו — 141 מדינות הצביעו באו"ם בעד אש"ף ונגד סגירת הנציגות... זו החקיקה המטופשת ביותר שקיבל הקונגרס באחרונה". במימשל חוששים שהחלטה עלולה לסבך את המגעים הדיפלומטיים לקראת תהליך השלום, ולהכביד על קשריה של ארה"ב עם מדינות ערב.

עצרת מיוחדת של האו"ם שהתכנסה לדיון בנושא זה, קיבלה החלטה שעל האו"ם לבקש חוות־דעת משפטית של בית הדין הבינלאומי בהאג אם ניתן לאלץ את ארצות הברית להביא את הנושא לבוררות. דובר משרד המשפטים האמריקאי ציין אתמול כי יש מקום לפניה אל בית משפט אמריקאי ולערער בפניו על ההחלטה לסגור את משרד אש"ף. אך משקיף אש"ף במטה האו"ם, לביב טרזי, אמר לעיתונאים כי אין הוא מתכוון לפנות לבית משפט אמריקאי. "זהו סכסוך בין ארצות הברית לאו"ם", אמר.

עצרת חירום

נציגי מדינות ערביות באו"ם שוקלים פניה דחופה לכינוסה של עצרת חירום מיוחדת כדי לדון בהודעת שר המשפטים האמריקאי, שפרסמה שלשום, על סגירת משרד אש"ף במטה.

המזכיר הכללי של האו"ם, חוויאר פרז דה־קואיאר, הגיב במורת־רוח על הודעת משרד המשפטים האמריקאי. הדובר מטעם האו"ם אמר שלשום כי המזכ"ל יקיים התייעצויות עם יועציו המשפטיים לפני שיחולט על תגובה רשמית להודעת משרד המשפטים האמריקאי.

ישראל הפציצה

(סוף מעמוד 1)

זור מחנה הפליטים מיא־מיא ובאיזור הכפר עין אל דיב, בק"מ מזרחית לצידון.

ארגון הפתח של ערפאת ביסס בתקופה האחרונה את אחיזתו באיזור צידון, ולמעשה במרחב זה הוא מקיים שליטה של ממש על איזור מחנות הפליטים. חלק גדול מהחוליות הנשלחות לפיגועים באיזור רצועת הבטחון ובאיזור החוף מקורן בצידון ובסביבתה.

תקיפת חיל האוויר אתמול היא השניה באיזור זה מאז תחילת השנה, ובאה לאחר תקיפת האוטובוס בנגב, שבוצעה על ידי חוליה מן הפתח.

לפחות 10 נפגעו

עדי ראיה מסרו שהותקפו 5 בסיסי מחבלים ולפחות 10 אנשים נפגעו. העדים ומקורות המחבלים מסרו כי 4 מטוסי חיל־האוויר הישראלי ביצעו את התקיפה בשני שלבים 40 ק"מ דרומית לביירות.

ענני עשן כבדים של עשן שחור עלו מן המוצבים על הגבעות שהותקפו ואמבולנסים חשו לאתרי הפיגוע. מחבלים נראו לאחר התקיפה חופרים בידיהם בין ההריסות כדי לחשוף את חבריהם הפצועים. עדי ראיה מסרו, כי 10 מחבלים פצועים חולצו מבין הריסות הבתים, 4 מהם פצועים קשה. עובדי הצלה מחפשים אחר 11 מחבלים נעדרים.

מקורות המחבלים מסרו, כי התקפת חיל־האוויר, באה ככל הנראה כתגמול על ההשתלטות בשבוע שעבר על אוטובוס ישראלי והריגת שתי נוסעות ונוסע בנגב.

המחבלים ירו אש נגד מטוסים כבדה לעבר התוקפים ממוצבים בצידון ובגבעות הסובבות את העיר, ציינו עדי הראיה.

هكذا من الأصل

ניסויים בלתי אפשריים

פיתוח החיסון לאיידס במילכוד: כיצד אפשר לוודא שהתרכיב אכן מחסן? האם מישהו מוכן להיחשף לוירוס הקטלני לאחר שקיבל חיסון נסיוני. האמנם לא תהיה ברירה אלא להשתמש בשפני ניסוי אנושיים

ככל שמתרבות הבשורות אודות פיתוח של תרכיב חיסון נגד מחלת האיידס — שבפיתוחו עוסקים כ־12 מכוני מחקר וחברות תרופות ב־ארה"ב לבדה — הולכת ומתבהרת תמונה קודרת באשר לסיכויים של תרכיב כזה לצאת מן המעבדות אל שירותי הרפואה המשווקים לו כדי לבלום את התפשטות מגיפת ה־איידס. זאת למרות שרשות התרו־פות הפדראלית של ארה"ב כבר אישרה ביצוע ניסויים קליניים בבני אדם בשני תרכיבי חיסון.

ניסויים קליניים בתרכיב חיסון הם שלב הכרחי — והרשות לבצעם מצויה רק שבתרכיב אין סכנה. כיוון שכל תרכיבי החיסון המפות־חים כנגד וירוס האיידס מבוססים רק על מקטעים של הוירוס הם אכן אינם מסוכנים. אבל האם תרכיבים אלה יעילים האכן יחסנו את מי שיקבלם במקרה בו יחדרו לגופו נגיפי איידס פעילים?

בשאלה זו נעוץ בעצם המילכוד שבשלב הניסויים הקליניים. כיצד אפשר לוודא שהחיסון יעיל? האם מישהו מציע שאנשים שקיבלו את החיסון יקבלו זריקות עם וירוס איידס?

ברור שלא.

אם כן כיצד נדע שהחיסון אכן מחסן?

מבוי סתום.

האם אין דרך שתעקוף את המבוי הסתום הזה?

התשובה האמיתית היא: איש אינו יודע. וירוס האיידס שונה מהוירוסים שנגדם הוכנו חיסונים בעבר. ראשית הוא תוקף ישירות את המערכת החי־סונית. שנית מדובר בסוג של וירוס הקרוי רטרווירוס שדרך התרבותו שונה, ושלישית נראה כי הוא עובר מגוון של שינויים המקשים על המערכת החיסונית לאתרו ולתקפו. עד כה לא הומצא בעבר חיסון נגד רטרווירוס, החיסונים כנגד נגיפים המשנים את עצמם (גם כאשר מדובר בנגיפים "רגילים") התגלו כקשים לייצור (כמו בשפעת). בחלק מהחיסונים שפותחו כנגד מחלות ויראליות נעזרו החוקרים בחיות מעבדה כדי לקבוע את יעי־לותם. אלא ששום חיית מעבדה אינה מפתחת איידס כשמדביקים אותה בוירוס של איידס אנושי.

שימפנזות שקיבלו חיסון אכן פיתחו נוגדנים שקטלו וירוסי איידס כאשר אלה הוחדרו למבחנה הבה נר־אלי גוף של השימפנזים המחוסנים — אבל כאשר הוזרק להם וירוס איידס הם נדבקו בו, וכמו כל שימ־פנזה שהוזרק לה הוירוס לא הראו כל סימני מחלה.

ממצא זה הוסס, ככל הנראה, גם את דרך בחינת הרקמות במבחנה — שכן מה יעשו החוקרים אם יתברר שהחיסון אכן קוטל וירוס איידס המוחדר לדם של מי שקיבל תרכיב חיסון — כאשר הדבר מבוצע במב־חנה. ניסיון השימפנזים מעיד שאין בכך אישור לכושר החיסון של התרכיב.

כאילו כדי להוסיף עוד סיבוך למצב בלתי אפשרי התברר ל־חוקרים עד מהרה כי אפילו לשלב של הזרקת החיסון (הבלתי מזיק שכן הוא רק חיקוי למקטע של הנ־גיף) קשה למצוא מתנדבים. בין היתר כיוון שאם אכן החיסון יעיל ייצור גופם של המחוסנים נוגדנים לאיידס — ואלה יתגלו בעתיד בכל בדיקה. בדיקות לגילוי נוגדני איידס הולכות ומתפשטות, גם ללא כל חקיקה, למשהו שרבים עוברים או יצטרכו לעבור בעתיד (בין היתר כתנאי להוצאת פוליסת ביטוח או קבלה למקומות עבודה מסויימים) — האיש אינו רוצה להסתבך בכך שייצר נוגדנים לאיידס בגופו.

ברשימה שהוכתרה בכותרת "טי־סה עיוורת" קובעת קארן רייט ביר־חון סאיינטיפיק אמריקן, כי בעוד שעיכוב פיתוחו של חיסון יעלה בחיי מיליונים שימותו מאיידס הרי גם חיפזון עלול להיות מסוכן, ומכל מקום בהיעדר דגם של איידס בבעלי חיים ייאלצו בני האדם להיות שפני הניסיון.

במקרה אחד כבר נמצאו שפני ני־סיון כאלה. תרכיב החיסון שפיתח ד"ר זאגורי מצרפת, כבר הוזרק לכ־300 איש בזאיר מוכת האיידס. אך הניסוי הזה יוכל רק להביא הכוחה לבשורות רעות — רק אם החיסון אינו יעיל ומישהו ממקבליו ימות מאיידס נדע זאת בבירור. אם החיסון יעיל לא יוכלו החוקרים להוכיח זאת. תרכיב חיסון אחר שפותח בארה"ב על ידי מיקרוג'ינסיס היה יכול להופיע בשוק התרופות כבר בעוד שנתיים — אילו היה מדובר בתרכיב כנגד שפעת. אך במצב העניינים הנוכחי הוא עלול להיתקע לנצח במילכוד המבחנים הקליניים.

אחת הדרכים לעקוף את המבוי הסתום של שלב הניסויים הקליניים היא פיתוח טכניקות של עבודה בתרביות רקמה ומציאת פרוטוקול שונה ומיוחד למבחנים של תרכיבי חיסון לאיידס. אם לא יימצא פרוטוקול כזה שיתקבל על דעת המומחים ייללכד כל תרכיב חי־סון שיפותח במילכוד המבחנים הקליניים.

חולה איידס. כמה ימותו עד שאפשר יהיה לבחון את החיסון

הדבורה האפריקאית מגיעה!

לפני 32 שנה השתחררו 26 דבורים אפריקאיות אלימות ממעבדה בברזיל. הדבורים התרבו והתפשטו על פני דרום ומרכז אמריקה וכבר גרמו למותם של 350 בני אדם

השלטונות החוששים בדרום אר־צות הברית ובעיקר במדינת טקסס, חייבים להתארגן כבר בחודשים הקרובים לקראת פלישתם של נחילי דבורים אפריקאיות תוקפניות. דבורים אפריקאיות אלה הן כולן צאצאיהן של 26 דבורים שהשתחררו עקב תאונה ממעבדת המחקר החקלאי של סאן פאולו בברזיל בשנת 1956.

מאז יצאו דבורים אלה לחוק הטבע של ברזיל, הן מתרבות בקצב מהיר ומתפשטות צפונה בקצב שה־גיע לעיתים ל־400 ק"מ בשנה אחת. הדבורים הגיעו כבר לחצי האי יוקאטן, ונראו כבר בחלקים שונים של מקסיקו, צפונית לקו רוחב 17.

השבועון ניו סאיינטיסט, המוסר אודות המחקר שהשמיעה בכנס האגודה הרפואית האמריקאית, מ־ציין כי נחילי הדבורים התוקפניות הללו גרמו כבר למותם של כ־350 בני אדם ומספר לא ידוע של בהמות בית.

בכל מקום אליו מגיעות דבורים אלה, הן תוקפות כוורות של דבורים אחרות, הורגות את המלכה ומשתל־טות על הכוורת. הדבורים ה־אפריקאיות של דרום אפריקה תוק־פניות יותר מדבורים אפריקאיות רגילות, שכן מדובר בתת מין בעל תכונות עמידות גבוהות במיוחד, אך המצטיין בתוקפנות בלתי מרוסנת. בניסויים שונים הוכח כי דבורים אפריקאיות אלה מסוגלות לשלוף את עוקצן 85 פעמים בתוך 30 שניות, כאשר מוצבת להן מטרה נעה — לעומת כ־10 שליפות עוקץ של דבורה אירופית.

בדומה לשאר הדבורים, גם ה־דבורה האפריקאית מפרה פרחים ומ־פיקה דבש, אלא ששירותיה כמפיקה ומפרה אינם יציבים, בשל נדודי הנ־חילים ומשום שהדבש שהיא מפיקה הוא באיכות ירודה ומכיל אחוז גבוה של מים. אולם גם אם אפשר היה להתפשר עם תכונות אלה, אין אפשרות לגדל באותו מכוורת את הדבורים האפריקאיות, כיוון שהן מתנערות ועוקצות כל מי שמתקרב אל הכוורת.

בין ההצעות הנבחנות עתה ל־עצירת הנחילים הנעים צפונה ני־סיון להכליא דבורים אלה עם דבורים אפריקאיות "רגילות". אלא שאמצעי זה יחייב שינוי חקיקה בארה"ב, שחוקיה אינם מתירים להביא דבורים לשטחה. מגדלי הדבורים האירופיות בארה"ב הביעו בעבר תקווה כי הדבורה ה־אפריקאית לא תעמוד בקור של צפון אמריקה.

עתה נראה כי גם תקווה זו נכזבה והחוקרים מעריכים כי הדבורים האפריקאיות יוכלו לחיות בארה"ב, אפילו בבוסטון ובמדינת וואשינגטון.

זאולוגים אחדים מציעים לנסות ולפעול לצמצום אוכלוסיית ה־דבורים באמצעות אויבים טבעיים, כגון הארמדילו ואפילו הבואש העמיד, כך נראה, בפני ארס הדבורים. חייר רובינק, חוקר ממכון סמיתסוניאן למחקר טרופי בפנמה, מוכן להעניק סיכוי שווה לדבורה האירופית המתונה. לדבריו, ייתכן שהדבורה האירופית המתונה תישאר בכל זאת הדבורה הדומיננטית, שכן יש לה יתרון של התאמה לאקלים הקר. בינתיים מעריכים כי המקום הראשון בארה"ב אליו יגיעו ה־דבורים האפריקאיות הוא העיר בר־אונסוויל בטקסאס, וכי הנחיל הראשון צפוי עוד לפני סוף השנה.

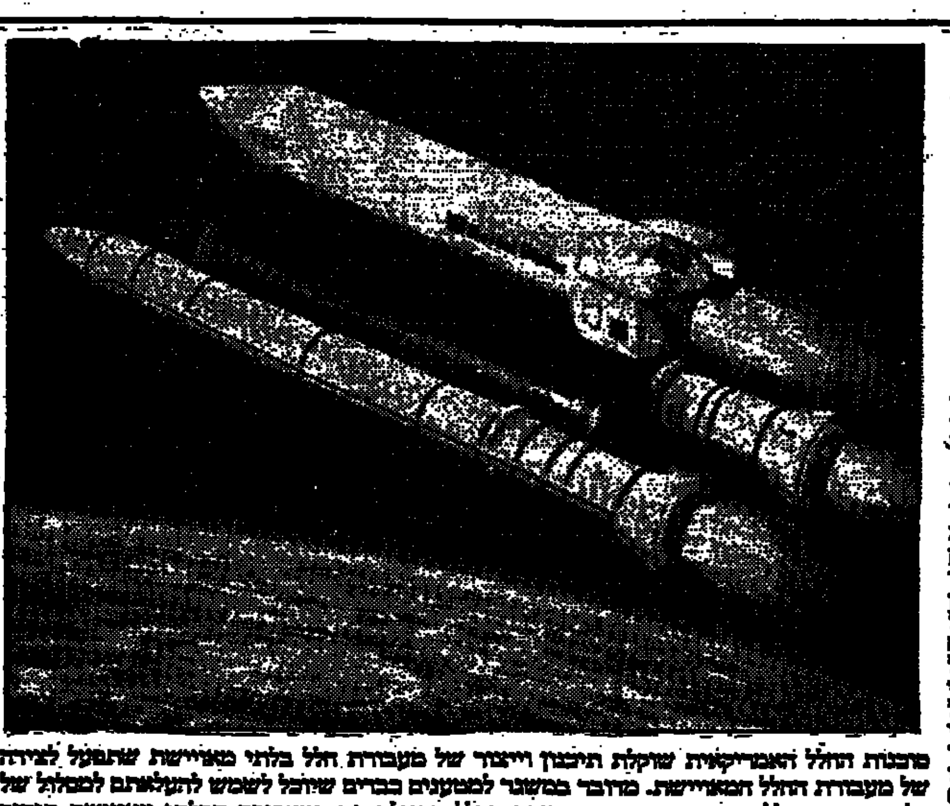

סוכנות החלל האמריקאית שוקלת תיכנון וייצור של מעבורת חלל בלתי מאויישת שתפעל לצידה של מעבורת החלל המאויישת. מדובר במשגר למטענים כבדים שיוכל לשמש להעלאתם למסלול של חלקי תחנת החלל המתוכננת. כמו מעבורת החלל הרגילה, גם המעבורת הבלתי מאויישת תוחזר לכדור הארץ לשימוש חוזר, ובכך תוזל את מחיר השיגור למסלול. מעבורת מטען כזו תהיה גם זולה יותר, שכן לא יהיה צורך לבנות בה את כל המערכות המאפשרות קיום חיים במעבורת הרגילה — היתכן שיאפשר גם הגדלת המטען המשתלם שלה. כדי לחסוך בהוצאות מקווה נאס"א לשלב במעבורת המטען רכיבים רבים מהמעבורת הרגילה. שיקוליה של נאס"א לייצור מעבורת המטען יכללו גם את תוצאות המחקר שערך חיל האוויר האמריקאי לפיתוח "משגר מתקדם" לשיגור מטענים למסלול. (איור דין אלים PM).

להאזין לקולות מן החלל

נאס"א מתכננת מחקר מקיף של הרקיע לחיפוש חיים בעולמות אחרים

נאס"א מבקשת להשתמש בטכנו־לוגיית מחשב חדשה כדי לפתוח בחיפוש המקיף ביותר שאי פעם נערך אחר סימני חיים ביקום — כך מסרו מדענים אמריקאים. ה־אסטרונאוט קארל סאגאן מאוניבר־סיטת קורנל אמר בדברו בפני צוות של מדענים צרפתיים במסיבת עי־תונאים מלווינזיית שסודרה ביר־אס־אייאי הולדנט ב־9 בפברואר, כי פרויקט זה הוא הניסיון הראשון להשתמש בטכנולוגיה הקיימת על מנת לסרוק את כל השמיים בחיפוש אחר סימנים כי יצורים אינטליגנ־טים מנסים ליצור קשר עם כדור הארץ.

"אני חושב שזו אחת האפשרויות המרגשות ביותר... שאי פעם עלו", אמר. "זו הפעם הראשונה אנחנו מגייסים שיטות חיפוש מדעיות מהותיות, מתוחכמות והגיוניות כדי למצוא יצורים אינטליגנטים ביקום. כך איפוא יש סיכוי מסוים שבעש־שורים הבאים נקבל איתות מציווי־ליזציה כלשהי רחוקה בצורה שלא תיאמן... ואכותית, וכל דבר על פני האדמה ישתנה בעקבות זאת".

חוקרי נאס"א ישתמשו בדרוי טלסקופ הגדול ביותר בעולם ה־נמצא בארקיבו שבפורטו ריקו ובדרוי טלסקופים אחרים ברחבי העולם כדי להאזין לאיתותים מכל־מערכת שמש היכולה להיות קשורה ב־800 עד 1000 כוכבים בטווח 100 שנות אור של כדור הארץ. נוסף לכך במסגרת אותה תכנית מתכוונת נאס"א לערוך חיפוש כלל־שמיימי, לבצע עשרות סריקות ברחבי הש־מיים בתקופה של 6 שנים, לעקוב אחר טווח נרחב של תדרי רדיו העשויים להישגר בידי יצורים אינטליגנטים.

בדיקה כוללת זו תתאפשר על ידי מערכת מחשב חדש המבוססת מנתח ספקטרום רב ערוצי ה־מאפשרת לאסטרונומים לעקוב בו זמנית אחר שמונה מיליון ערוצים. לפני 10 שנים היו נדרשים עשרות שנים כדי להשלים בדיקה כזו. נאס"א ביקשה מהקונגרס הקצבה בת 10 מיליון דולרים ל־10 השנים הבאות כדי לממן את הפרויקט הידוע בראשי התיבות סאטי.

לדברי סאגאן הפרויקט הנרחב ביותר עד כה מסוג זה היה מאט"א, ראשי תיבות של ניסיון מגה־ערוצי אקסטראטרסטריאלי, סריקה הנ־משכת גם כיום ברקיע הצפוני, המנוהלת בידי הפיסיקאי מ־הארוארד פול הורוביץ וההתאגדות הפלנטרית. מאט"א מחפש אחר רצועה צרה של תדרי רדיו שעל פי ההנחה סביר כי תשתמש בהם ציוי־ליזציה זרה.

ג'יל טרטר, מדענית בנאס"א ובמר־כז המחקר איימס בקליפורניה, אמרה כי הפרויקט פירושו חיפוש בהיקף גדול פי עשרה מיליון יותר מכפי שנעשה עד כה במסגרת כל שאר הפרויקטים. היא אמרה שעד עתה בקושי התחילו אסטרונומים לבדוק את כל תדרי הרדיו השונים או צורות שונות של איתות, או מקו־מות ברקיע מהם יכולים האיתותים לבוא. "עד עתה לא נעשה שום חי־פוש שיטתי ברחבי כל הפרמטרים של החלל אחר סוגי איתותים אותם היינו יכולים להגדיר כמועמדים טובים לחיפושים שלנו", אמרה.

"אם אנחנו מדברים על חיפוש רציני אחר סימנים לטכנולוגיה או לאינטליגנציה מחוץ לכדור הארץ, עלינו להיות מוכנים לכך למה שעלול להיות תהליך מאד ממושך". אפילו החיפוש של נאס"א יכסה רק חלק קטן מטווח תדרי הרדיו, המשתרע מגלי רדיו ארוכים (10 אלפים הרץ) למיקרוגלים (100,000 מיליון הרץ). הרץ היא יחידת תדר השווה למחזור (ת) בשניה. נאס"א יכולה לסרוק תדרים רק בין 1000 מיליון ו־10,000 מיליון הרץ. מתוספת לכך הבעייה שיצורים אינטליגנטים יכו־לים גם לא לבחור בגלי רדיו כדי לשגר מסרים אלא בצורה אחרת של איתות.

סאגאן אמר כי עד כה היו כל הטיעונים בזכות הימצאות חיים מחוץ לכדור הארץ מבוססים אך ורק על הקשים, כמו, למשל, אלו שהוסקו מעדות שהתקבלה ל־אחרונה על פיה יש קרוב לוודאי למרבית הכוכבים כוכבי לכת. אבל עד כה לא זוהה איש בצורה נחרצת וסופית כוכב לכת מחוץ למערכת השמש. "אנחנו יודעים מספיק על כימיה אורגנית פרהביולוגית כדי לדעת שגושי הבנייה של החיים מיוצרים בקלות באטמוספירות פלי־אנטריות פרימיטיביות, שלמעשה החלל בין כוכבים מלא בהם", אמר סאגאן.

הוא הוסיף כי האנושות זקוקה עתה לשגר חלליות לכוכבי לכת אחרים במערכת השמש "כדי לראות אם אנו יכולים למצוא את השלבים המוקדמים למקור החיים או אפילו אורגניזמים חיים פשוטים". סאגאן ציין כי שתי חלליות אמריקאיות לא מאויישות שנחתו במאדים ב־1976 לא מצאו שום זכר למיקרו־אור־גניזמים קיימים או־חומר אורגני על שטח פני כוכב הלכת. אך הוא הוסיף שמאובנים המעידים על חיים בעבר אולי קבורים עמוק יותר מתחת לשטח הכוכב.

"יש מיגוון של דעות... לפיהן לפני כמה אלפי מיליוני שנים היו למאדים נהרות ואולי אגמים", אמר. "סביבה נוחה בהרבה מתנאי עידן הקרח בעיצומו השוררים במאדים כיום. כך איפוא האם יש מאובנים המצפים לחוקרים עתידיים? זו אחת האפשרויות המרגשות והמרגשות הדורשות בחינות נוספות לאיסוף דגמים ובעי־תיד גם שיגור צוותות של בני אדם מכדור הארץ למאדים. ג'ון ראמל, מנהל תכנית במחלקת מדעי החיים של נאס"א, אמר כי מדענים מצאו שצורה מתקדמת של חיים מיקרו־מאובנים כבר התפתחה על כדור הארץ זמן קצר לאחר היווצרותו והתקררותו לפני 3,500 מיליון שנים. הוא אמר כי המהירות היחסית בה התפתחו חיים, פירושה אולי כי אין זה אירוע בעל סבירות נמוכה, וכי מאדים עשוי לספק עדות נוספת לחיים מאובנים.

לשכת הפרסומאים בישראל
הפורום הכלכלי

ערב עיון
בנושא:
האם תהיה כלכלת בחירות?

יתקיים ביום א', 20 במרץ 1988, במלון "שרתון" תל-אביב בין השעות 17:30-20:00.

ישתתפו:
- ח"כ עדי אמוראי, סגן שר האוצר.
- ח"כ יגאל כהן-אורגד, שר האוצר לשעבר.
- יחזקאל פלומין, סגן שר האוצר לשעבר.
- פותח- חיים פלד, נשיא לשכת הפרסומאים בישראל.

ערב העיון מיועד למפרסמים, לפרסומאים, למנהלי חברות ומפעלים, מנהלי מכירות ושיווק.

להבטחת ההשתתפות, נא לפנות טלפונית למשרדי הלשכה: (03)222-172
דמי השתתפות: -.40 ש"ח

מספר המקומות מוגבל.

לשכת הפרסומאים בישראל
רח' אבן-גבירול 83, תל-אביב 64046, טלפון: (03)222-172

הסבר אישי בתערוכה

שיטה חדשה של שידור דברי הסבר בתערוכות תופעל לראשונה בתערוכה בקנטרברי. ל־ראשונה ישודרו דברי ההסבר במערכת קול אינפראאדום מרובת ערוצים.

המערכת החדשה באה לענות על דרישה עתיקת יומין של מבקרי תערוכות: קבלת הסברים "אישיים" שיתאימו לקצב ולעניין שמגלה המבקר במוצגים השונים. שיטת ההסברים הקלאסית — קבוצת מבקרים במוזיאון המשתרכת בע־קבות מדריך, לא איפשרה למבקרים לעצור במקומות המעניינים אותם או לדלג על מוצגים אחרים. בנוסף לכך היתה, לעיתים קרובות, בעיית שפה. השכרת מכשירי "ווקמן" עם קלטות הסבר פתרה חלק מן הבעיה ואיפשרה למבקר להסתובב לבדו ולא להשתרך אחר הקבוצה ולשרבב את ראשו מעל כתפי האחרים — אך גם היא מחייבת "הליכה בתלם" של המבקר הנאלץ להיצמד לסלול הקבוע המותווה בקלטת.

כל אלה, כך מבטיחים מנהלי חברת שנייזר מגרמניה, יהיו נחלת העבר. המבקר בתערוכה יצויד במקלט זעיר ובאוזניות ויוכל לש־מוע את דברי ההסבר המתאימים ליד כל מוצג, בחמש שפות, לפי בחירתו.

השידור יבוצע ממשדר אינפרא־אדום קטן שיוצב ליד כל קטע בתערוכה. השיטה דומה בעיקרון לשידור האינפראאדום של מכשירי השלט־רחוק בטלוויזיה. אלא שבמ־קום פעימות משודרת קרן אור אינפראאדומה שאותה מאפננים כך שתישא את גלי הקול. איכות הש־דור והקליטה בשיטה זו מעולות וכ־אמור אפשר להפעיל כמה ערוצים במקביל ללא הפרעה הדדית ולשדר בכמה שפות.

ה"חיסרון" העיקרי של קרינת אינפראאדום הוא רגישות למיסוך. החיסרון הזה הוא בעצם יתרון, כי הוא מונע בעד דברי ההסבר ממוצג א' להיקלט ליד מוצג ב'. לשם ניצול היתרון הזה יש להתקין פרגודים ומ־חיצות בין חלקי התערוכה השונים, וכן לשדר "שקט", בעוצמה חזקה יותר, במקומות שבהם אין המבקר מקבל הסבר.

מערכות שידור דומות, באינפרא־אדום, נבנות לאחרונה גם על ידי יצרני מטוסים המבקשים להחליף את האוזניות המקובלות (עם צינורות האוויר), באוזניות בעלות איכות צליל טובה יותר — ומבלי להזדקק למערכת כבלי נחושת שהיא כבדה ויקרה.

לדברי חברת שנייזר יוכל הציוד שפיתחה לשדר ב־12 ערוצים במ־קביל ואפשר גם להתאים את טווחי השידור וחלוקת השטח בין משדרים שונים לשימוש בסיורי תיירים. התיירים יוכלו, בטיולם בעיר, לקבל הסברים על אתרים השונים שבהם יותקנו רשמקול ומשדרי אינפרא־אדום.

למה יש לזברה פיג'מה

מחקר חדש מראה כי פסי הנמר מסייעים להסוואתו בעשב — אך פסי הזברה גורמים לה דווקא להיראות ממרחקים

ההנחה לפיה "פסי הפיג'מה" של הזברה נועדו להסוואה לא התקבלה על דעתם של זאולוגים רבים. אם כי היא מצאה את דרכה אל כמה מספרי הלימוד. צבעי הסוואה, כך מסבירים אותם זאולוגים, יכולים לשרת את מטרתם באחת משתי צורות: התמז־גות הגוון ברקע או שבירת קווי המתאר של החיה. הפסים השחורים לבנים של הזברה אינם עומדים באף אחד משני קריטריונים אלה, והאמת היא שבתחום המחיה הטבעי שלה, במרחבים הפתוחים, הזברה היא אחת החיות הבולטות יותר בשטח.

חוקרים מהאימפריאל קולג' בלונ־דון ומאוניברסיטת בריסטול העלו עתה השערה חדשה באשר לתפ־קידם של פסי הזברה (Biological Journal Linnean Soc. vol 32 p. 47). המחקר החדש מבוסס על העובדה שיונקים רבים הם בעלי ראייה המותאמת להגיב על דגם חוזר מוגדר. הגורם דווקא להבלטת העצם בעל דגם זה.

החוקרים יצרו הדמייה של אפקט זה כאשר צילמו זברות ונמרים, במ־קומות המחיה הטבעיים שלהם, ולאחר מכן בחנו תמונות אלה באמצעות אנליזת פורייה, כדי להראות כיצד נקלטות תמונות אלה במוח החיות. אנליזת פורייה מחברת יחד חלקים של התמונה שיש להם את אותה התדירות במרחב, כאשר התדירות במרחב נקבעת על־פי מרווח הפסים. קווי המיתאר של הזברות והנמרים היו ניתנים לזיהוי בתמונות בתדירות מרחבית נמוכה. אלא שעם הגדלת התדירות המרחבית התעבדה דמות הנמר ונעלמה בהסוואה בשטח, בעוד שד־מותה של הזברה הפכה בולטת יותר.

מסקנת החוקרים היא, כי דגם הפסים של הזברה לא נועד להסוואה מעיני טורפים אלא לסייע לסוג מסויים של "העמדה בתצוגה".

הזברות נוהרות לרעות עם חיות אחרות באותו שטח, אך כאשר הן מפוחדות הן נוהרות בעדרים שבהם יש רק זברות. ייתכן, אם כן, שדגם הפסים מסייע להם לזהות את העדר בעת מבוכה כזו.

החוקרים מציעים תיאוריה, לפיה קיימים שני סוגים של דגמי פסים אצל בעלי חיים — דגמים המשרתים מטרות שונות. בדגם האחד שהזברה היא דוגמה שלו, המרווח בין הפסים הבהירים לכהים הוא בעל תדירות מרחבית עזה יותר מזו של הרקע בו החיה מצויה. בדגם השני, המאופיין ע"י הנמר, הפסים לעולם אינם סדירים והוא אינו מאו־פיין על־ידי תדירות מרחבית מוגד־רת, כנדרש מדגם המשמש להסוואה.

כך המציאו את הגלגל

לפסלוני חימר רבים שנמצאו במרכז אמריקה היו גלגלים. מדוע לא ניצלו התושבים את הגלגל להובלת משאות?

אחד המרכיבים הטכנולוגיים הקדומים ביותר — השימוש בגלגל לצרכי תעבורה — נעדר כליל מתרבויות הקדומות של מרכז אמריקה. ההובלה במקסיקו, גואטמלה או אל סאלוודור לא נעזרה בשום עגלה, כרכרה או מרכבה. כאן טענו את המשא על גב הסבל או בסירה. האמנם לא הצליחו האצטקים, וקודמיהם הטולאקים, להמציא את הגלגל?

ממצאים ארכיאולוגיים משלהי האלף הראשון לספירה העלו באתרים שונים במרכז אמריקה פסלוני חימר קטנים, שנראו כאילו הוצמדו להם גלגלים. אך הממצאים היו במצב שימור גרוע ונירידותם הקשתה על הסקת מסקנות. עתה נראה כי לפחות באתר אחד נמצאו די פסלונים שהותקנו להם גלגלים קטנים כדי להשיב על שאלת הגלגל. התשובה היא שהתושבים הקדו־מים של מרכז אמריקה אכן הכירו את הגלגל בעל הציר. אך לא עשו בו כל שימוש ידוע מעבר להתקנתו בפסלונים.

הממצאים החדשים נחשפו על־ידי קבוצת ארכיאולוגים בר־אשותו של ריצ'ארד דיהל מ־אוניברסיטת אלאבמה באתר החפירות טולה במקסיקו. טולה היתה בירתם של הטולאקים שקדמו לאצטקים. העיר שנ־חשפה היתה מיושבת מאז שנת 750 לספירה והגיעה לשיאה בשנת 1050 לספירה. העיר איכלסה 35,000 תושבים ועד כה נחפרו בה רק מעט מהריסות הב־תים. אלא שבחפירות אלה התגלה מספר רב במיוחד של אותם פסלונים בעלי גלגלים.

הירחון סאיינטיפיק אמריקן מוסר כי ב־15 בתים שנחפרו בקצה הצפוני של אתר טולה נמצאו שרידיהם של לא פחות מ־27 פסלונים נפרדים בעלי גלגלים. הפסלונים שגובהם עד 10 ס"מ הם בדמות חיות — בעיקר כלבים — והגלגלים נעשו באמצעות ציר אל רגליהם.

המשמעות הראשונה של ממ־צאי טולה היא, כי מספר הפסלונים בעלי הגלגלים גדול בהרבה ממה שנמצא בעבר. עשירית מכלל דמויות החימר שנמצאו היו בעלות גלגלים.

כאן נמצאו לראשונה גם פסלונים כאלה במצב שלם. דיהל העלה את ההשערה כי פסלונים אלה שימשו למסורת פולחן, למרות שחוקרים רבים ציינו בעבר כי מדובר ככל הנראה בצעצועים. (אפשר להזכר ב־קביעה הצינית, לפיה בכל פעם שארכיאולוגים אינם מצליחים לקבוע מה היה שימושו של ממצא כלשהו הוא מוגדר כ"כלי פולחני").

בין אם שימשו הפסלונים כצעצועים לילדים (והם אכן מזכירים צעצועים דומים שילדים נוהגים לגרור אחריהם בחוט גם בימינו), ובין אם שימשו למסורת פולחן, הממצאים מאשרים להלד־סין כי תושביה הקדומים של מרכז אמריקה הכירו את הגלגל המותקן על ציר. אם כן, מדוע לא בנו עגלות וכרכרות? מדוע נותר הגלגל רק במשחק או פולחן?

לדברי דיהל, הסיבה העיקרית היא תנאי השטח של מרכז אמריקה, בשילוב עם מחסור בבהמות בית גדולות שלא היו קיימות באיזור. (החיה המבוייתת הגדולה ביותר היתה סוג של כלב חסר שיער). תנאי השטח, בעיקר הרים בלתי עבירים וביצות חוף, חייבו את מי שביקש להשתמש בכלים בעלי גלגלים להשקיע בסלילת דרכים יקרה, ובשל היעדרן של בהמות משא נראה היה כי שיטת הסבלות הה־סירות היתה פשוט כדאית יותר. למעשה, טוען דיהל, סלילת דרכים להובלת משאות נעשתה כדאית במרכז אמריקה רק לאחר המצאת המכונית, שכן גם כאשר הביאו הספרדים את בהמות המשא לאיזור, עדיין היתה ההשקעה בהאכלתם ובסלילת דרכים עבורם גבוהה מדי.

צעצוע או כלי פולחן — פסלון על גלגלים מחפירות טולה

5 מיליון דולר לפיתוח מוצרים להגנת מחשבים מבוססים על פיתוחים מדעיים במכון ויצמן למדע

חברת "ניוז" של רופרט מורדוק משקיעה 5 מיליון דולר בחברה משותפת עם ידע חברה למחקר בע"מ, שהיא הזרוע המסחרית של מכון ויצמן למדע, שתפתח ותשווק מוצרים להגנת מידע, המבוססים על המצאותיו של פרופ' עדי שמיר ומ־דענים אחרים במכון ויצמן. מוצרים אלו מיועדים במיוחד למוסדות פיננסים — למניעת גישה בלתי חוקית או שינוי של מידע במחשב.

החברה החדשה תיקרא "ניוז סקיוריטי פרודקס לימיטד", ושמה המסחרי יהיה "ניוז דטקום". בעלי המניות העיקריים בה יהיו "ניוז קורפוריישן" וידע חברה למחקר ופי־תוח בע"מ (שהיא הזרוע המסחרית של מכון ויצמן למדע). פיתוח המוצרים החדשים יתבצע בחברת בת ישראלית בשם "ניוז דטקום ריסרץ' אנד דבלופמנט לימיטד".

המוצרים הראשונים שיפותחו יהיו מבוססים על אלגוריתם פיאט־שמיר, המוגן בפטנט על־ידי חברת "ידע" שמסרה את הרשיון הבלעדי לניצולו המסחרי לחברה החדשה. אלגוריתם זה מאפשר לייצר הוכחות זהות וחת־ימות דיגיטליות, תוך שימוש בשי־טות של "אפס מידע". בשל מהירותו ופשטותו של האלגוריתם, הוא מתאים במיוחד ליישום על כרטיסים חכמים, מחשבים אישיים, או טרמינ־לים להעברת כספים אלקטרונית.

לדברי פרופ' עדי שמיר מהמח־לקה למתמטיקה שימושית במכון ויצמן: "המחקר האקדמי בעשר השנים האחרונות הביא להתקדמות עצומה בתחום הגנת המידע, תוך הכנסת רעיונות חדשניים, כמו מערכות מפתח פומבי, הוכחות אפס מידע וחתימות דיגיטאליות. עתה הגיע הזמן להפוך רעיונות מדעיים אלו למוצרים מסחריים מתוחכמים. חברת ניוז דטקום תטפל במגוון רחב של נושאי הגנת מידע, ותספק פתרונות שיצטיינו בשילוב של נו־חיות, בטחון ומהירות".

מספר בנקים ומוסדות פיננסיים מהגדולים בעולם, המעוניינים להגן על המידע הממוחשב שברשותם, כבר גילו עניין רב במוצרים החדשים שישווקו באירופה, בצפון אמריקה ובאגן הפסיפי.

משרד החקלאות לשכת נציב המים

הודעה על הנחת הצעה לתיקון תקנות המים (השימוש במים באזורי קיצוב) בעניין עדכון הקצבות מים לבתי מלון באילת ובים המלח

לפי חוק המים תשי"ט 1959

בהתאם לסעיף 38 לחוק המים, התשי"ט-1959[1], אני מודיע על הנחת העתק הצעה לתיקון תקנות המים (שימוש במים באזורי קיצוב) תשל"ו-1976[2] בעניין עדכון הקצבות מים לבתי מלון באילת ובים המלח, במקומות המפורטים בתוספת.

כל אדם רשאי לעיין שם חינם בהצעה האמורה. כל המעוניין רשאי להגיש לנציב המים התנגדות מנומקת בכתב, תוך ששים יום מפרסום הודעה זו. מען המשרד למסירת ההתנגדויות וקבלת פרטים נוספים הוא: נציבות המים, הלשכה המשפטית או אגף הקצבות ורשוי, רח' קלמן מגן 8, הקריה, תל-אביב.

תוספת

אלה המקומות בהם הופקד העתק של הצעת התקן לתקנות:
1. משרד נציבות המים:
בתל-אביב, רח' קלמן מגן 8, הקריה, תל-אביב;
בירושלים, רח' הלני המלכה, בבנין משרד החקלאות;
בחיפה, דרך העצמאות 21.
2. משרדי הממונה על מחוז הדרום, משרד הפנים, באר שבע, דרך הנשיאים.
3. משרדי הרשויות המקומיות:
עיריית אילת
המועצה האזורית תמר
4. ארגונים יציגים וארגוני צרכנים: התאחדות המלונות בישראל, רח' המרד 29, תל-אביב; התאחדות המלונות בישראל, סניף אילת, ת.ד. 1327, אילת; התאחדות התעשיינים בתל-אביב-יפו, רח' המרד 29, תל-אביב; המרכז לשלטון מקומי, רח' הסטמן 3, תל-אביב; חברת "מקורות", רח' לינקולן 9, תל-אביב; המועצה הישראלית לצרכנות, רח' מנדלר 28, הקריה, תל-אביב; הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות, בית הועד הפועל, רח' ארלוזורוב, ת"א; המינהל למשק המים ברשויות המקומיות, הב' תהל, אבן גבירול 54, ת"א.

י"ב באדר תשמ"ח
1 במרץ 1988

צמח ישי
נציב המים

1 ס"ח התשי"ט, עמ' 169.
2 ק"ת התשל"ו 2415, עמ' 1029; התשמ"ה, עמ' 914; עמ' 1827.

ביום 6.3.88 התקיימה בבית החולמה "שלוה" מצולות ים 1, גבעתיים, האסיפה הכללית השנתית.

במעמד זה נבחר ליושב ראש העמותה מר שלמה ל. גרוס, סגן נשיא עולמי של מסדר בני ברית לשעבר ומפקד רבני גדול של הבונים החופשיים במדינת ישראל.

לחברי הנהלת העמותה נבחרו באסיפה זו הזה:

אפלבוים יצחק, אפשטיין יהודה, בית הלחמי ישראל, בן עזרא, ברנשטיין צבי, גוטמן יהודית, גולדפינגר יהושע, גולדפישר יהושע, גרוס שלמה ל. היילפרין יוסף, וינברג משה, ד"ר סלפטר משה, פלסטר גיטה, פרסלר אברהם, קליין אברהם.

כלכלה ועסקים

איסלנד תרכוש יחידות כח מחברת "אורמת טורבינות"

שווי העסקה למעלה מ־3 מיליון דולר

מאת כתבי "הארץ"

"אורמת טורבינות" תמכור לחברה החשמל האיסלנדית האזורית סונדרס באיסלנד 3 יחידות כח בהספק של 3.6 מגוואט. הסכם זה אושר בשבוע שעבר על ידי מועצת המנהלים של החברה האיסלנדית. השווי הכספי של עסקה זו הוא למעלה מ־3 מיליון דולר ו"אורמת" תספק את יחידות הכח במהלך השנים 88' ו־89'.

יחידות כח אלו יהיו מסוגלות לנצל את מקורות החום הגיאותרמיים באיסלנד ולהפיק חשמל ללא הצורך בשריפת אנרגיה. טורבינות אלו גם יקטינו את זיהום הסביבה הנגרם על ידי פליטת קיטור מהאדמה.

"אורמת" מכרה בשנים האחרונות 10 יחידות כח מסוג זה בעולם, לניצול אנרגיה גיאותרמית, שהגדולה בהן היתה בהספק של 30 מגוואט. עד עתה לא מכרה את תוצרתיה לאיסלנד.

ההסכם שנחתם, כולל גם אופציה לרכישת 2 עד 6 טורבינות נוספות על ידי החברה האיסלנדית מ"אורמת".

מועצת המנהלים של פוגז אישרה את ההטבות לבן עמרם

תסיסה בחברה על רקע ההטבות להן זוכה היו"ר

מאת אריה לביא

מועצת המנהלים של חברת פוגז אישרה בסוף השבוע שעבר את כל ההטבות ליו"ר החברה, רואה החשבון אמנון בן עמרם שהוא גם חבר בוטרות המפלגה הליברלית. המדובר ברכישת רכב חדש פיג'ו 505 והתקנת טלפון של החברה בביתו בירושלים.

במהלך הדיון במועצת המנהלים של החברה הביע בן עמרם את זעמו על ההדלפות מהחברה ביחס להטבות שקיבל. בן עמרם טען שפקידים בכירים בחברה מתנכלים לו וטען שהחברה אינה רוצה ביו"ר שיפקח על פעולותיה.

בתוך כך נודע שתחילה ביקשו לרכוש לבן עמרם מכונית בלא הנהגה אך בן עמרם דרש לשנות את ההזמנה וכך הוזמנה המכונית בשווי של יותר מ־70 אלף שקל. המכונית כבר נמסרה לבן עמרם.

בינתיים גורמות ההטבות לבן עמרם, לתסיסה בחברה. "חברה שלא משפצת מתקני גז בטענה של מחסור בכספים לא יכולה להרשות לעצמה הטבות מסוג זה ליו"ר שלא כשכרי אותיים בחברה".

חוגים כלכליים מציינים כי שר האוצר משה נסים ניסה לשכנע את בן עמרם לוותר על הטבות מסוימות ואמר לו שהטבות ליו"רים של חברות ממשלתיות פוגעות בתדמית הציבורית של חברי המפלגה.

בשיחה עם "הארץ" הכחיש בן עמרם ששר האוצר "ידידי" מתח ביקורת על פעילותו וטען שכל מה ששר האוצר ביקש ממנו זה לוותר על שכר.

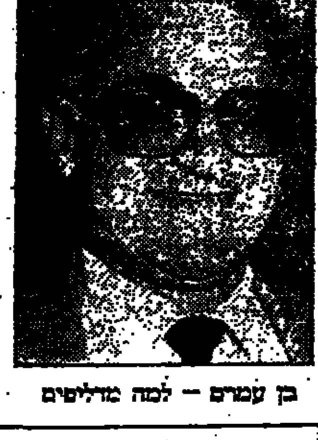

בן עמרם — למה מדליפים

מארקס אנד ספנסר: לא נקטין רכישותינו בישראל

מאת יהונתן שרמן

ראשי רשת החנויות הבריטית "מארקס אנד ספנסר" הודיעו לאחרונה לספקים הישראלים, כי אין בכוונתם להקטין את רכישותיהם מישראל. ראשי הרשת הכחישו מכל וכל שמועות שנפוצו לאחרונה בעולם העסקים, כאילו "מארקס אנד ספנסר" מבקשת לצמצם את רכישותיה מישראל בגלל המצב הפוליטי בארץ.

"מארקס אנד ספנסר" הינה הקניינית הבודדת הגדולה ביותר, הרוכשת מוצרי יצוא ישראלים בתחום האופנה. הרשת רכשה בשנת 87' מוצרים ישראלים בסכום של כ־120 מיליון דולר ובכוונתה להגדיל את היקף הרכישות של מוצרים ישראלים במהלך שנת 88'. בשיחות עם ספקיה הישראלים, הבהירו ראשי הרשת, כי הסיבה היחידה שיכולה להביא אותם לצמצם את רכישותיהם בישראל היא איכות נמוכה של המוצרים הישראלים או מחירים לא תחרותיים.

עיקר רכישותיה מיצרנים ישראלים הינם מוצרי טקסטיל ובין ספקיה העיקריים נמנים "פולגת", "דלתא" וקבוצת "שטיחי כרמל".

סהר
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

הודעה לפי סעיף 23 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח 1968 בדבר פרסום

תשקיף הנפקה של

2,399,550 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע"נ כל אחת בערך נקוב כולל של 2,399,550 ש"ח. המניות הנ"ל מוצעות לציבור ולעובדים כלדקמן:

הצעה לציבור של

2,200,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע"נ כל אחת, בערך נקוב כולל של 2,200,000 ש"ח במחיר של 1.45 ש"ח למניה (145%), ב־22,000 יחידות של 100 מניות כל אחת, במחיר של 145 ש"ח ליחידה.

והצעה לעובדי החברה של

199,550 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע"נ כל אחת, בערך נקוב כולל של 199,550 ש"ח, במחיר של 1.45 ש"ח למניה (145%), ב־3,991 יחידות של 50 מניות כל אחת, במחיר של 72.50 ש"ח ליחידה.

הוצאות הרכישה של עסקי ביטוח חיים, שאינן מקפות עם תשלומן לדו"ח עסקי בטוח חיים, במסגרת כללי הפיקוח על עסקי הבטות, מנוכות מעתודות בטוח החיים ("ניכוי צילמר").
הנהלת החברה על פי שיקוליה מדי שנה יכולה למחוק או להגדיל את "ניכוי צילמר" ולכך יש השפעה במישרין על הרווח הנקי המדווח.
בשנת 1986 הגדילה החברה את "ניכוי הצילמר" והוא מתיחס לעסקים שנתקבלו משנת 1979. בשנת 1985 הקטינה החברה את "ניכוי הצילמר" והוא התיחס לעסקים שנתקבלו משנת 1983 (בשנת 1984 לעסקים שנתקבלו משנת 1982) (ראה סעיף 7.4.2 בתשקיף).

המניות המוצעות על פי תשקיף זה תהיינה שוות זכויות למניות הרגילות הקיימות בהון החברה.
פתיחת המסחר במניות בבורסה מותנית בפיזור נאות שלהן בציבור (ראה סעיף 2.4 בתשקיף).

הפרשות לתביעות תלויות בביטוח כללי והשנויים בהן נקבעים על ידי הנהלת החברה בהתבסס על אומדני מומחים (ראה סעיף 7.3.3 בתשקיף).

הנפקה זו היא הנפקה ראשונה לציבור של החברה.
סך כל ההוצאות הקשורות בהנפקה לרבות עמלות מוערך על ידי החברה בכ־10% מתמורת המניות המוצעות לציבור.
עותק מן התשקיף וההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.
עותקים של התשקיף ניתן להשיג והזמנות למניות המוצעות ניתן להגיש בסניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.

רשימת החתימות למניות המוצעות לציבור תהיה פתוחה בכל יום עסקים בין השעות 8.30 ועד 12.30 בצהריים החל ביום 13 במרץ 1988 ועד יום 27 במרץ 1988 או עד המועד בו תענה הבקשות לרכישת כל המניות המוצעות על פי תשקיף זה, לפי המוקדם מביניהם.

מנהלי קונסורציום החתמים — בנק לאומי לישראל בע"מ
בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק הפועלים בע"מ

תאריך התשקיף: 29 בפברואר 1988

הבינלאומי הראשון — המשך תנופה

הבנק מציין בדו"ח הכספי שההפרשה לחובות מסופקים נערכה על בסיס שמרני והסתכמה בשנת הדו"ח ב־44.3 מיליון ש"ח • ההפרשה הספציפית היתה בסך של כ־38 מיליון ש"ח. זהו סכום גדול ופירושו הפרשה בגובה של כ־2 אחוזים מגובה האשראי שעל אחריות הבנק

דו"ח על דו"ח / חיים בן דור

המחבר נמנה על סגל המורים בחוג לחשבונאות בבית הספר למינהל עסקים באוניברסיטה העברית ירושלים, ומבקר כ־ משנה למנכ"ל בנק מסחרית

הבנק הבינלאומי הוא הראשון מחמשת הבנקים הגדולים שמפרסם מאזן המצביע על רווחיות נאותה לשנת 1987. דומה כי מרבית הבנקים יצביעו על שנה טובה זאת, דווקא על רקע המצב הבלתי ברור של המשק הישראלי עקב אי הבהירות הפוליטית והמדינית. שנה טובה נוספת למערכת הבנקאות הישראלית ב־1988 עשויה לסייע להערכתי לממשלה למחזר חובותיה ביתר קלות, ע"י מכירת לפחות חלק ממניות הבנקים שבהסדר במחיר שמשקף כלכלית את רווחיות הבנקים.

אין ספק שבצד הרווחיות הנאה שמציג הבנק הבינלאומי, אין להתעלם מגודל ההפרשה לחובות מסופקים בשנת הדו"ח שמהווים כ־13.3 אחוזים. מההון העצמי של הבנק לסוף השנה. זהו שיעור הפרשה גבוה יחסית, שמצביע בין השאר על מצבו של המשק הישראלי, שסובל מחוסר יציבות ואי הבהירות לגבי העתיד הטמון בו ומדקשה, לחזות אף מה יקרה במערכת הבנקאות בעתיד. יצויין כי אם האינפלציה תמשיך לרדת ובמקביל תרד הריבית הריאלית במיוחד במגזר האשראי החופשי במטבע ישראלי, עשוי מצבן של הרבה פירמות להשתפר וכך יקטנו סיכוני האשראי בבנקים. יחד עם זאת הבנקים נדרשים לנקוט מדיניות זהירה של ניהול סיכוני אשראי, היינו מעקב אחרי מצבו העסקי של הלקוח, שיפור הבטוחות ופיזור הסיכון.

הבנק הבינלאומי המשיך בתנופת המקוריות שלו שיוחסה בעבר למנכ"ל בנק לאומי בהווה מר בינו צדיק. הבנק הפעיל תוכניות חדשות לעסקאות עתידיות בשקלים צמודים למט"ח שגם בנק המזרחי הפעיל לפניו. הבנק המשיך בחדשנותו בהצגת תוכניות חיסכון עם מגוון מיוחד, וכן נתנו לקוחות הבנק מפתיחות הסניפים בשעות ארוכות יותר במשך היום. מספר סניפי הבנק גדלו השנה ל־90, בעקבות צירופם של שלושת סניפי בנק צפון אמריקה לשעבר, הבנק שנרכש ע"י הבנק הבינלאומי. לבנק חברות בנות בענף המשכנתאות. "מידב" ו"עצמאות". שלשתיהן ביחד נתח בענף המשכנתאות של מספר אחוזים בודדים. כמו כן לבנק חברות בנות נוספות של מימון ליסינג, תעשיה וכדומה. יצויין שהבנק מאופיין לפחות פעילות בינלאומית מהבנקים הגדולים.

גידול ניכר באשראי והפרשה לחובות מסופקים

שנת 1987 היא השנה הראשונה שיש בה גידול במאזני הבנקים לאחר 3 שנים רצופות שיצביעו על צמצום בהיקפי הפעילות. המאזן של הבנק גדל בשנת הדו"ח בשיעור של 8.9 אחוזים, מסך של 4,844 מיליון ש"ח, לסך של 5,273 מיליון ש"ח. עיקר הגידול נובע מהגדלת סעיף הלוואות לציבור. הגידול בסעיף זה היה בסך של כ־408 מיליון ש"ח שהוא גידול ריאלי של 21.3 אחוזים, ומבטא את הגידול הניכר באשראי בשנת 1987 במשק הישראלי. גידול זה נובע מהתאוששות המשק בשנת 1987, שהתבטאה בתחילה בגידול מלאים של הסקטור העסקי, מעליית הצריכה הפרטית, בעיקר צריכת מוצרים בני קיימא מייבוא, שהם עתירי אשראי, ומעידוד שניתן ע"י רשתות השיווק לרכישת מוצרים באשראי למספר תשלומים. גידול נוסף בביקוש לאשראי נובע מהסטת לקוחות מהבנקים הייעודיים למשכנתאות אל עבר הבנקים המסחריים.

הבנק מציין בדו"ח הכספי שההפרשה לחובות מסופקים נערכה על בסיס שמרני והסתכמה בשנת הדו"ח ב־44.3 מיליון ש"ח. זהו סכום משמעותי וגדול. ולמרות שהבנק מציין שהגדיל באותן חד פעמי את ההפרשה הכללית על האשראי בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, משיעור של 0.2 אחוז לשיעור של 0.3 אחוז (0.1 המלצה בלבד), הפרשה זו במאזן הבנק למרות שאינה באה לידי ביטוי בביאורים אינה עולה על 6 מיליון ש"ח. כך שההפרשה הספציפית היא בסך של כ־38 מיליון ש"ח בקירוב. זהו סכום גדול, ופירושו הפרשה בגובה של כ־2 אחוזים מגובה האשראי שעל אחריות הבנק.

גידול בהשקעות בניירות ערך

סעיף ניירות ערך גדל אף הוא משמעותית מסך של 354 מיליון ש"ח בשנת 1986, לסך של 502 מיליון ש"ח בשנת 1987, זהו גידול ריאלי של כ־42 אחוז. הגידול הוא במיוחד בסעיף "אגרות חוב השקעה" בכ־81 מיליון ש"ח, שמבטא את הגידול בסעיף המוסכים של הבנק שמחייב בהתאם להוראות הנזילות להשקיע באגרות חוב ממשלתיות סחירות. הוא גם מבטא את הרפורמה בשוק ההון, שאיפשרה לבנקים בתמורת הדיסכון של הציבור לרכוש אגרות חוב ממשלתיות וקונצרניות אחרות. סעיף "ניירות ערך למסחר" שמרביתו כיום השקעה במק"מ. גדל מסך של כ־5 מיליון ש"ח בשנת 1986, לסך של כ־72 מיליון ש"ח בשנת 1987.

הגידול המאסיבי בסעיף זה שנעשה בסוף שנת הדו"ח נובע מכך שהבנקים המסחריים מעדיפים את האפשרות של רכישת מק"מ שתשואתו 18–15 אחוזים על בסיס שנתי, לעומת הפקדה בבנק ישראל שתשואה השנתית והנובעת ממנה 14–12 אחוזים. מתן האפשרות של בנק ישראל לבנקים המסחריים להשקיע על חשבון הנזילות סכומים במק"מ. מאפשר לבנקים מרווחים נאותים על מקורות מפיקדונות הציבור.

בצד המקורות גדל סעיף פיקדונות הציבור במידה ניכרת, מסך של 3,021 מיליון ש"ח לסך של 3,402 מיליון ש"ח, היינו גידול בשיעור של 12.7 אחוזים. סעיף זה גדל בחלקי השיקליים ומבטא את הגידול של החזקות הציבור בפקדונות שיקליים וכן בגידול בתוכניות חיסכון צמודות מדד וצמודות מט"ח. פה המקום לציין שהבנקים אינם מביאים בביאורים לדוחות הכספיים את מבנת הנכסים וההתחייבויות שלהם מבחינת הצמדתם למדד, מט"ח ושקלים. היינו, אין נתונים לגבי מאזן ההצמדה. אמנם הדבר אינו נדרש ע"י בנק ישראל, אבל הוא בהחלט מידע חשוב לקורא הדו"ח הכספי. בכלל חשוב שיהיה מידע נוסף על לווים גדולים ללא שמות וחלוקת האשראי לפי ענפים.

ההון העצמי גדל מסך של 295 מיליון ש"ח, לסך של 332 מיליון ש"ח, גידול של 12.7 אחוזים. סך ההון לעומת המאזן הגיע לשיעור של 6.3 אחוזים. זהו שיעור נאות ביותר של מצב ההון לעומת המאזן. אם נביא בחשבון את סך ההון לעומת נכסי הסיכון בלבד של הבנק, הרי נגיע ליחס שמצביע על איתנותו הפיננסית של הבנק.

הגידול ברווחיות גם כתוצאה מהקטנת המס

הגידול ברווח הנקי של הבנק נובע בין השאר מגידול בנפח האשראי. ההערכה היא שהמרווחים הפיננסים המשיכו לרדת גם בשנת 1987. גם הגידול המהותי בסעיף עמלות שנבע ככל הנראה מגידול הפעילות בבורסה במחצית השנה הראשונה תרם לרווחיות של השנה. סיבה נוספת לגידול ברווחיות היא הקטנת שיעורי המיסים למס־הכנסה. כזכור בשנת 1987 החלה הרפורמה במיסים שהביאה להקטנת שיעורי המס בחברות, משיעור של 61 אחוזים, לשיעור של 45 אחוזים. אולם במערכת הבנקאות ובמוסדות הכספיים שיעורי המס הגיעו בעבר לשיעור של כ־66 אחוזים, ואילו כיום שיעורי המס ירדו לכ־52 אחוזים.

בבנק הבינלאומי הפרישו למיסים בדו"ח הרווח והפסד המאוחד, סך של כ־60.6 מיליון ש"ח המהווה הפרשה של 58.8 אחוזים. יצויין ששיעור ההפרשה מהרווח בשנת 1986 היה בגובה של כ־72.6 אחוזים היינו, אחת הסיבות העיקריות להגדלת רווחיות הבנק נובעת מירידת שיעורי המס.

רווחיותו התפעולית של הבנק הבינלאומי היא גבוהה כפי שהיתה בעבר, הרווח מפעולות לפני מס שהגיע לסך של כ־103 מיליון ש"ח, מהווה תשואה ברוטו על ההון בשיעור של כ־35 אחוז. תשואה זו קטנה בעקבות ההפרשה למיסים לשיעור של כ־13.3 על ההון העצמי, תשואה כאמור להון עצמי שהוא בהחלט נאותה לבנק מסחרי.

מעניין לבדוק מהי התשואה שמשיג הבנק מהחזקתו בהשקעות בחברות בנות; האם התשואה הנובעת מהן, מגיעה לשיעור הרווחיות של הבנק בהכנסותיו התפעוליות? ובכן ממאזן הבנק הלא מאוחד עולה כי סכום ההשקעות שלו בחברות בנות הוא ב־118 מיליון ש"ח. על השקעה זו הפיק הבנק בשנת הדו"ח סך של כ־7.5 מיליון ש"ח רווח נקי. מכאן, ששיעור התשואה הנקי על השקעות הבנק בחברות בנות הוא כ־6 אחוזים. הוא קטן במידה משמעותית מהתשואה על פעילותו הקלאסית של הבנק. נקודה הראויה להדגשה היא העובדה שהבנק רשם כהפסד בדו"ח הכספי סך של 1.7 מיליון ש"ח, שנובע מהקטנת העלות המותאמת של בניינים שיועדו למכירה. זהו סעיף חד פעמי שאינו חוזר בדרך כלל בדו"ח רווח והפסד.

השכר הריאלי עלה

יצויין שלמרות שהבנקים המסחריים מציגים זה מספר שנים דוחות מתואמים לאינפלציה, הרי אין פירוט מלא לסעיפי דוח רווח והפסד. לכן למעיין הדו"ח הכספי אין אפשרות אלא לגשת למספרים הנומינליים. השכר עלה בסכומים נומינליים, מסך של כ־73 מיליון ש"ח, לסך של כ־94.7 מיליון ש"ח, היינו גידול נומינלי של כ־30 אחוזים. באם ננטרל את האינפלציה (על בסיס המדד הממוצע) ואת הגידול במספר העובדים כתוצאה מהתרחבות בפעילות, עדיין נקבל גידול ריאלי בשכר של כ־8 אחוזים. שהוא שיעור הגידול הריאלי בשכר שהיה בכלל המשק הישראלי.

המגמות לעתיד

שאלת רווחיות הבנקים המסחריים בעתיד לוטה בערפל. במשך החודשים הראשונים של שנת 1988 עדיין היתה רווחיות נאותה למערכת. אולם על רקע מה שקורה במשק, הן מבחינה פוליטית, והן מבחינה כלכלית, צפוי מיתון מסויים ברווחיות המערכת הבנקאית. מצד אחר אין ספק שהמגמה של ירידה והתכווצות במירווחים הפיננסיים תימשך, מאחר שהבנקים מבינים היטב שרבים מלקוחותיהם אינם יכולים לעמוד בשיעורי ריבית ועלויות מימון כה גבוהות. העובדה היא שהוצאות המסופקים גדלו והם עשויים לגדול גם בשנת 1988. אם המשק ייכנס למיתון הרי צפויה הגדלת נפח העסקאות וגידול ריאלי בפעילות הבנקים כפי שקרה בשנת 1987. מה שברור הוא שקשה לצפות במדוייק השפעת התהליכים הכלכליים בעתיד על מערכת הבנקאות.

אי ודאות גבוהה זו מקשה על הנהלות הבנקים תכנון עסקי לטווחים ארוכים, לכן יש חשיבות בגמישות ההחלטות שמחייבות התייעלות והזהירות בניהול העסקי. מאידך אין ספק שמקור גדול יחסית לרווחי הבנקים תהיה פעילות הממשלה ובנק ישראל. מצד אחד המשך מדיניות בנק ישראל מאפשר לבנקים לקבל סכומים לא מבוטלים בריבית זולה יחסית. כמו כן מיחזור חובות האוצר בשנה הקרובה יביא להגדלת נפח הפעילות של הסכנות, שגידול בהיקפם יביא לפעילות מוגברת בתחום המיחזור ע"י הבנקים. אם ע"י מכירת אג"ח או ע"י תוכניות חיסכון. גם התאמת העלויות של עמלות הבנקים שבפיקוח הביאה הזו מ־1.8.87 למערכת גידול בהכנסות מעמלות התאמה זו צפוי שתימשך גם בשנת 1988.

העורך: נחמיה שטרסלר

תמצית מאזן ליום 31 בדצמבר

מותאם להשפעת האינפלציה
במליוני ש"ח

	1987	1986
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	778.6	701.0
פקדונות בבנקים	211.0	238.5
ניירות ערך	502.2	354.2
הלוואות לממשלה	915.8	1,140.1
הלוואות לציבור	2,708.3	2,232 7
בניינים וציוד	118.3	130.2
נכסים אחרים	39.2	47.3
	5,273.4	4,844.0
פקדונות הציבור	3,401.9	3,020.6
פקדונות הלוואות בבנק ישראל	254.8	227.5
פקדונות למתן הלוואות	1,138.9	1,166.3
התחייבויות אחרות ושטרי הון	134.9	125.9
בעלי מניות חיצוניים	10.4	8.8
הון עצמי	332.5	294.9
	5,273.4	4,844.0

דו"ח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
מותאם להשפעת האינפלציה
במליוני ש"ח

	1987	1986
רווח מפעולות לפני מסים	103.0	75.6
הפרשה למסים על הרווח	(60.6)	(54.9)
רווח מפעולות רגילות 42.4	20.7	
חלקם של בעלי המניות החיצוניים ברווח	(1.5)	(0.4)
הקטנת העלות המותאמת של בניינים מיועדים למכירה	(1.7)	
רווח נקי	39.2	20.3

שווי שוק סביר

מאת אריה לביא

הבנק הבינלאומי הציג ביום ראשון שעבר את הדו"חות הכספיים שלו לשנת 1987 והתמונה המוכרת זה שנים אחרות חזרה על עצמה: המניות עלו עד ליום פרסום המאזן עקב שמועות על שיפור ברווחיות, ולמחרת פרסום המאזן, נוצרו הצעים וירידות שערים.

מניות הבנק הבינלאומי נמצאות בבעלות החברה האם של הבנק, פ.י.ב.י. שמחזיקה ב־80 אחוז ממניות השליטה ו־52 אחוז מההון. בנק דיסקונט מחזיק ב־12 אחוז במניות השליטה ו־28 אחוז מההון. הציבור באמצעות הבורסה מחזיק ב־8 אחוזים מהשליטה ו־20 אחוז מההון.

קרנות בנק לאומי וקרנות דיסקונט מחזיקות בחלק ניכר מהמניות שבידי הציבור והן למעשה "עושות השוק" במניה זו המקדימה בדרך כלל תהליכים בבורסה בשני הכיוונים.

כפי שניתן לראות מהגרף של חברת מיטב הרי ששווי המניה מגיע כעת ל־35.80 דולר לעומת 30.92 דולר בסוף פברואר 1987, עליה של קרוב ל־16 אחוז ב־12 החודשים האחרונים. עם זאת רשמו מניות אלה ירידה חדה מאז השיא שלהן בחודש ספטמבר 1987 כאשר שערן הגיע ל־55.50 דולר.

שווי השוק של הבנק הבינלאומי הראשון מגיע ל־161 מיליון דולר. הרווח נטו של הבנק היה 25 מיליון דולר, כך שאם ניקח מכפיל סביר של 6־7, נגיע למסקנה ששווי הבנק בבורסה דומה לשווי לפי קריטריון הרווח.

דע את זכויותיך בבנקים

מחלקת הפיקוח בבנק ישראל הוציאה בשבוע שעבר חוברת הכוללת את החקיקה הבנקאית וההוראות המשלימות לה בתחום יחסי בנק־לקוח.

החוברת החדשה, אומרים בבנק ישראל, נועדה להגביר את מודעות הציבור לחוקים הקיימים, ובנוסף לכך להביא לידיעתו את הוראות המפקח על הבנקים שהוצאו במשך השנים.

עקב חשיבות הסדרת היחסים בין הבנק והלקוח סבור הפיקוח על הבנקים שיש לאפשר לציבור להכיר טוב יותר את זכויותיו וחובותיו במגעיו עם המערכת הבנקאית.

החוברת הדרושה תופץ בכל סניפי הבנקים המסחריים ותועמד לעיון הציבור. כמו כן ניתן יהיה לרכשה ביחידה להוצאה לאור של בנק ישראל בירושלים.

מחשבה קדימה בע"מ.
יום עיון לדירקטורים ובעלי מניות בנושא המשכיות בעסקים
יום ה'. 24.3.88
לפרטים: 052-572685 052-572841

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי מטה יהודה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה מטה יהודה מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת "תכנית מספר מי/646"
שינוי לתכנית מתאר מקומית מי/250 מכשרת ציון
שינוי לתכנית מפורטת מס' מי/548/ה.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב מבשרת ציון
התכנית משתרעת על פני כ־580 מ"ר במבשרת ציון גוש 30464, חלקה 11 כ' חלקים ומגרש מס' 10 עפ"י תכנית מס' מי/340/ה.
הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית:
[illegible]
אליהו פרימה
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים

מידע שבועי
אופציה דולרית
אתה שולט היום על שער המחר!

תאריך התקשרות -	15.3.88
שער הבסיס -	1.61 ש"ח לדולר ערך נקוב.
תאריך מימוש -	7.6.88

הפרשים ישולמו לרוכש, בתאריך המימוש, אם השער היציג של הדולר באותו יום יהיה גבוה משער הבסיס הנ"ל.
בקשות לרכישה או הצעה של האופציה יש להפנות לסניפי בנק דיסקונט עד יום ג' 15.3.88 בשעה 12.30
יותר קרוב אליך בנק דיסקונט

משאבות סלע בע"מ

הודעה

האסיפה הכללית השנתית של החברה תערך בתאריך 14 באפריל 1988 בשעה 8.30 במשרדי אורנן ומשורת בנק בתחיה

על סדר היום:

1. אישור הדו"חות הכספיים של החברה לשנה שנסתיימה בתאריך 31 בדצמבר 1987.
2. אישור דירקטוריון החברה.
3. מינוי רואי החשבון של החברה.
4. מינוי מזכירת החברה.
5. שונות.

הדו"חות הכספיים של החברה נתונים לעיון הציבור במשרדי החברה ובמשרדי חברי הבורסה 8 ימים לפני תאריך האסיפה הכללית השנתית הנ"ל

לא כל אחד יכול להיות חבר בבורסה

ולכן, חברים בה רק עשרה גופים כלכליים, חוץ מהבנקים כמובן. כל חברה המבקשת להצטרף כחברה בבורסה, צפויה לעבור תהליך קבלה של שנים, במהלכו עליה לעמוד בקריטריונים קפדניים במיוחד. עליה להוכיח לאורך זמן: מקצועיות, אמינות ומבנה הון יציב.

אלה הן העובדות המסבירות מדוע מהווים "החברים בבורסה" מועדון ייחודי השומר על פרופיל מקצועי גבוה, אמין וסולידי.

עשרת הברוקרים החברים בבורסה עומדים לרשותך, ומזמינים אותך לבוא ולקבל יעוץ ושרות מקצועי ואמין, בכל הקשור לפעילות ולהשקעות בשוק ההון.

• אופק - ניירות ערך והשקעות בע"מ • אי.בי.אי. - שרותי בורסה והשקעות בע"מ • איל - השקעות וניירות ערך בע"מ • בטוחה - ניירות ערך והשקעות בע"מ • החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ • הראון את לביא בע"מ • יוניטרסט - חברה להשקעות ולניירות ערך בע"מ • מוריץ את טוכלר בע"מ • נשואה - סחר והשקעות בניירות ערך בע"מ • סהר - ניירות ערך בע"מ.

הברוקרים
המגן המקצועי המשקיע.
החברים בבורסה

א.ק. פרסום ושיווק

صكنا من الاهل

هكذا في الاصل

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים
הוצאת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד לשעה 7 בבוקר בתחנות מד"א טל. 101
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת־ים 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
יבנה 08־451333
בנים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' 8.00 20.00
בימי ו' 8.00—15.00
טלפונים: 03־433300
שירותי שירות רפואי לילה (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום 660585, 669551 מוקד לילה, שבת וחג 226191
מס' 1788 ולהתקשר והודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898 מוקד לילה 651011 מגד 3752
[illegible]
שירות רפואי לקט (ת"א)
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24 :19 טל' 03־7549111 "שקט" קוד מנוי 222 שלי — שירות רפואי לקט (חיפה) כימי חול בשעות 24־19, בימי שישי 24־14, בשבת 24־08 טל' 04־580541 קוד מנוי 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה: תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 5 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 285822—03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'ה בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' ושבת וחג מ־
18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים: ב"ח הדסה ע"כ 22 16
קשב לבית — שרות סיעודי לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052 548575
7549111 איתורית 1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות)
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03־261115
חיפה 5 72222
נתניה 053־335316
באר־שבע 057־418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04־988410
כפר־סבא 052־913999
מרכז יעוץ כפר־יעקב 06־228958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות):
תל־אביב ט"ל 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־660111
יד בריד — אוזן קשבת לילד ולהורים
תל־אביב: לילד 226027 24 ע' ביממה להורים בימים ב' ־ ד' מ 20 00
222732־17.00
ירושלים 243358
חיפה ונהריה 229488
הגליל המערבי 04־922222
מרכז סיוע למצבי לחץ
מטעם "מגבלים"
א'־ה' 11.00־15.00
ב'־ה' 16.00־18.00
טל: 220051
רחל מאמו 15 תל־אביב
קו אל"י — האגודה למען הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים
261070 א'־ה' 16.00־20.00
ארם לשירות אדם — חברה סיעודית לשירות הציבור בכל רגע 24 שעות
03־5461727/8
שרל — שירותי ביורות נוסף במרוץ לחלי לב (פרטי) 330848
יהצר — 24 שעות קו ארוס לנשים מוכות. טל: 5461133־03, 558506־08
הוועד למלחמה באיידס — הסברה וסיוע לחולים. מידע מוקלט 24 שעות
בטלפון: 290101, 05 283121, 05 עד פתוח בכל־יום ב' 19.30 23.00 ת.ד. 33602 תל־אביב
תורנות מוקדות בטלפון — רוחון ת"א 259952, 246363, 611011
יעוצי ירושלים 226535
יעוצי יהוד 645334

תורנות בתי־חולים
תל אביב: יוקה (ילדים)
איכילוב (פנימית, כירורגיה)
הייטשדים ביקור חולים (כירורגיה)
יהוד ע"ב ילדים, עיניים, א.א.
שערי צדק (פנימית, כירורגיה, נשים)

תורנות בתי מרקחת
תל־אביב: בריאות יפו־ייר 8 285731
בלליין אבסטרים [illegible]
הייטשדים פרמאת ייכנבו 26 523191
יהוד יבנה אבן סינא 7 672288
נתניה קופ"ח לאומית סמידנסקי 9 336053
רמת־גן אורנא יבוטינסקי 41 751874
יעלי אחדי יונסי 52 809753
עמ' יהב ע"י ייב 2 884854
בת ים בני בת ים יעבאים 3 54־56
פתח יונסו קופ"ח כללית ייים 905271
הקריות יצחק סמטת מיריצי 5־50
יוקיי מאירית ה' סמואי 575805
רחובות כללית בני משה 45־4581

דלת פתוחה
מרכז מידע ייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי: ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות, אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00
רמב"ם 9, 5101511/2
חיפה: ימים א' ד' 16.00 19.00 רח' המפדים 14 טל' 581520

מרכזי מידע — אגד
02־384304 03־432777 04־549121

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

לימודית
08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 תלמוד (כ)
08.40 מסר לספרות
09.00 אנגלית ד'
09.20 השעה שלנו (כ)
10.00 שעת כושר
10.10 אנגלית ד'
10.30 פרפר נחמד מבושת
11.00 חשבון ה'
11.15 צרפתית עליונות
11.30 גאוגרפיה כללית
12.00 ספרות ד'־ט' בזר השמרקי
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
13.30 היסטוריה כללית
14.00 עד כאן
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 גברת פלפלת
15.10 רחוב סומסום
15.40 שעת כושר
15.50 דפי מידע
16.00 הקוסם מארץ עוץ
16.20 כך היו חיינו
16.50 40 עד כאן
17.00 ערב יורש

כללית
17.30 היה או לא היה
17.40 בחזרה לאי המטמון
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) ריצה פתוחה
מורים כלפי תלמידים
18.45 (ע) [illegible]
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרת מבט
20.02 [illegible]
21.00 מבט לחדשות
21.30 ישראלי שידות
21.50 שושלת
22.40 במבט הרוח
23.30 קלי קלות
23.55 מבזק של יום חדשות

ערוץ 2
18.30 קימבה, האריה הלבן
19.00 [illegible]
19.30 צצפית
20 00 תולדות האמנות הנוצרית
21.00 להיטים להיטים
21.30 [illegible] הגיטריסט
21.50 שירה מזרחית

ירדן ערוץ 6
18.00 [illegible] (סדרה)
18.30 כשרונות צעירים
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 קיקס
19.30 יורשת בעברית
20.00 יורשת בערבית
20.30 [illegible] (קומי)
21.10 סרט תיעודי
22.00 חדשות באנגלית
22.20 [illegible] (סדרה)

לבנון ערוץ 12
13.30 ימים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 מעשיות משמחות
15.00 שעת סיפור וציורים
15.30 [illegible]
16.00 [illegible]
16.30 סרט [illegible]
18.00 משפחת [illegible] (סדרה)
19.00 60 דקות (אקטואליה)
20.00 מופעים [illegible]
21.00 סרט [illegible]
22.50 מעשיות משמחות
23.00 [illegible]

רדיו

קול המוסיקה
06.02 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אבנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 מוסיקה ליום ראשון
18.00 החידון המוסיקלי
19.00 מוסיקה קלאסית קלה
20.05 אינטרלוד
20.30 הקונצרט הקאמרי
22.30 מן המקורות
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'
15.30 האוניברסיטה הפתוחה
16.05 [illegible]
17.10 צבעי הקשת
18.06 מנחת ערב
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים
22.05 תפוח ועץ
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל
20.05 אומר בשבחין, פרקי הזמנה ספרויים
22.05 בינינו לבין עצמנו
00.05 יומן חצות
00.15 להטוח בחלום, שירים

רשת ב'
18.06 בעין בוחנת
18.45 היום בספורט
18.45 יומן [illegible]
19.05 [illegible] ספורט
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת. הממשלה ותקציבה
22.05 על הדבש ועל העוקץ, שירים
22.55 לא סמים — המלחמה בסמים
23.05 עשרים וארבע. היום שהיה
23.55 שירת חצות
00.05 צינורי לילה [illegible]
02.00 לא [illegible] לישון
05.00 צלילי בוקר, שירים עבריים

רשת ג'
18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
21.05 גשם — מתעד הגבורה של מאיר בנאי
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל
18.05 שעה קלה על כלכלה

שידור קבוע

רשת א'
07.30 [illegible]
08.05 [illegible]
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
12.05 [illegible]
13.05 [illegible]
14.06 [illegible]

רשת ג'
06.04 [illegible]
07.07 [illegible]
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
12.05 [illegible]
13.05 [illegible]
14.00 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 [illegible]

רשת ב'
07.00 [illegible]
08.00 [illegible]
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
12.10 [illegible]

13.05 [illegible]
14.06 [illegible]
14.30 [illegible]
15.05 [illegible]
15.35 [illegible]
16.05 [illegible]
16.30 [illegible]
17.05 [illegible]

גלי צה"ל
06.05 [illegible]
06.30 [illegible]
07.07 [illegible]
08.00 [illegible]
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
13.05 [illegible]
13.55 [illegible]
14.05 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 [illegible]
17.00 [illegible]

שידורי צה"ל 2
19.05 [illegible]
20.05 [illegible]
21.57 [illegible]
22.05 [illegible]
23.05 [illegible]

קולנוע

תל־אביב
אורלי — היורד גודלי 4.30־7 9.30
אסתר — אבא רד מגבי 5.00, 7.30, 9.40
בן יהודה — היורד גודלי 4.30־7, 9.30
גורדון — יופיו של הצבא 4.30, 7.15, 9.30
גת — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
דיזנגוף 1 — דאן והפלורס 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 2 — מורים 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 3 — תקווה ותהילה 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.45
דקל — החשוד 7.00, 9.30
דרייב אין — ללא מוצא 7.15, 9.30, סרט סקס 12.00
הוד — תנובה קטלנית 5.00, 7.15, 9.30
הקולנוע: בית ציוני אמריקה — רחוב צ'רינג קרוס מס' 84 4.30, 7.30, 9.30
חן 1 — מעקב צמוד 5־2, 7.30, 9.50
חן 2 — תרגילים בחושך 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.50
חן 4 — משחק הלימות 11־2־5, 7.25, 9.50
חן 5 — יום במלכודת 11־2־5, 7.25, 9.50
לימור — ללא מוצא 7.15, 9.30
לב 1 — יותפשר בכפר 2 5, 7.40
לב 2 — מלאכים בשמי ברלין 2.00, 4.45, 7.15, 9.45
לב 3 — מגיל הדבורים 5.00, 7.30, שובר של מרסיי בר־ 2.00, 9.50 לב 4 — טמפופו 2.00, 7.40 נערות עובדות 10—5
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים — עבבר הבארים 4.30, 7.30, 9.30
התויה הישראלית — אורות הכרך 10.00 סינמטק ישראלי — רד קרב בשמש 7.00 תושבי אהובתי 9.30
סיון — ויתנייל ואני 5.00, 7.30, 9.40
פאר — דודו טופו תל אביב לוס אנג'לס 5.00, 7.30, 9.30, מרייו — יהושע יהושע 12 4"2, 7.15, 9.30, בריאן כוכב עליון 11.30 בלילה
צפון המוזדש — מצגן 4.30־7, 9.30
שחף — העזקה לחופש 5.45, 9.15
תמוז — קו הקוקיה 7.00, 9.30
תכלת — עשבי בר 5.00, 7.25, 9.45
ת"א — צליק הפלנה 5.00, 7.15, 9.30
פוקס (רמת־אביב) — ריינר 8.00 שנת הדרקון 10.00

פתח־תקוה
היכל 1 — היורד גודלי 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 — הזעקה לחופש 6.00, 9.00
היכל 3 — שבטן בודל 5, 7.15, 9.30

ירושלים
אדיסון — הזעקה לחופש 5.45, 9.00
אור־גיל — מעקב צמוד 4.30, 7.00, 9.15
אורנע — לילה מגביב 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — מסיע אלונקות 6.00 מלך ליום אחד 7.45 דנסון 9.30 סבטר — היורד גודלי 4.30, 7, 9.30
מיטשל — בחום הגוף 7.00, 9.00
רון — החשוד 4.30־7, 9.15
תיאטרון ירושלים — תקווה ותהילה 7.00, 9.30
עדן — אבא רד מגבי 4.30־7־9
סמדר — נערות עובדות 7.00, 9.15
סינמטק 1 — התאבדות כפולה 7.00 ילדה גדולה + עורבים 9.30 סינמטק 2 — הנאצים 9.30

עפולה
מועדון — עבבר הבארים 9.00
היכל התרבות — תל אביב לוס אנג'לס 9.15

חולון
מגדי — היורד גודלי 4.30, 7.00, 9.30
רינה — המשימה על הפשע 7.15, 9.30
מגדל — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
מרכז קרית שרת — בחזרה לעתיד מליונים 4.00 בייב אריזונה 7.15, 9.30
מישון — דודו טופו תל אביב לוס אנג'לס 5.00, 7.30, 9.30

ראשל"צ
ג.ג. רון 1 — היורד גודלי 4.30, 7, 9.30
ג.ג. רון 2 — דווג משמים 5.00, 7.15, 9.30

רחובות
בית העם — הזעקה מעבר לפינה 8.30
הוד — עבבר הבארים 7.15, 9.15
חן — משאלת כוחות 4, 7.15, 9.15

בת־ים
אורנים — המשימה על הפשע 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — היורד גודלי 4.30, 7.00, 9.30

נהריה
הוד — דאן והפלורס 7.00, 9.15
רון — יהושע יהושע 7 9
היכל התרבות — ריקוד מושחת 7.00, 9.15

כפר סבא
חן — ללא מוצא 7.00, 9.15
עמל — ריקוד מושחת 7.00, 9.15

באר שבע
חן — היורד גודלי 7.00, 9.15
היכל התרבות — הבלתי משוחדים 7.00, 9.30

נתניה
שרון — תל אביב לוס אנג'לס 5, 7, 9.15
סמדר — תופשה בכפר 5 7 9.15

רמת־השרון
כוכב — אהבה בחלון ראווה 7.00 שם הוורד 9.30

חיפה והסביבה
אורה — אוויית הכבוד 4.30, 7, 9.15
אורלי — יופיו של הצבא 4.30, 6.45, 9.00
חן — אבא רד מגבי 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — הלוחשים שבלב 8.00 עת לאהוב ועת למות 10.00 עצמון 1 — היורד גודלי 4.15, 6.45, 9.00
עצמון 2 — ועם של כבוד 4.30, 7, 9.15
עצמון 3 — ועקת הכושים 4.30, 6.45, 9.10
פאר — המורצת ממן פרנציסקו 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המבודש — דודו טופו תל אביב לוס אנג'לס 4.30, 7.00, 9.15
ניגון — יופיו של הצבא 7.00, 9.15
רון — הזעקה לחופש 6.00, 9.00
רב גת 1 — החשוד 6.30, 9.00
רב גת 2 — הקיסר האחרון 5.00, 8.15
אורות — תל אביב לוס אנג'לס 7.00, 9.15
סביון — הנסיכה בבבלי הילס 7.00, 9.15
סמיר — יהושע יהושע 7.00, 9.15
שביט — תל אביב לוס אנג'לס 7.00, 9.00
היובל — שבטן בודל 7.00

הרצליה
דוד — תל אביב לוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30
דן אכדיה — כשרוחות נושבות 7.00, 9.30
היכל — מלחמות 4 הנקמה 5.00, 7.15, 9.30
יעשה"ה — לילד מגביב 7.15, 9.15

רמת גן
ארמון — נאחרי 30, 9.45
אורדע — ייזעקר לחופש 6.30, 9
הדר — היורד גודלי 4.30, 7.00, 9.30
לולו — יתל אביב לוס אנג'לס 5.00, 7.15, 9.30
שבים — יתשמטר 7.15, 9.30
ר"ג גן 1 — מעקב צמוד 5.00, 7.30, 9.50
ר"ג גן 2 — ללא מוצא 5.00, 7.30, 9.50
ר"ג גן 3 — ריקוד מושחת 5.00, 7.25, 9.55
ר"ג גן 4 — הקיסר האחרון 6.00, 9.00

בית שאן
מתנ"ס — אני והזכייה 9.15

חדרה
חדרה — ריקוד מושחת 7.00, 9.15
חוף — מחלון הדר הכיוונות 4.30, 7.00, 9.15

עכו
אודיטוריום — מאגן 7.00, 9.15

טבריה
יד שמוניה — תל אביב לוס אנג'לס 7.00, 9.15

צפת
בית אלון — דווג משמים 7.00

אשקלון
אביבר — ללא מוצא 4.45, 7.30, 9.30

מכתבים למערכת הארץ

קול בודד נגד המכירה הכללית

אברהם טל, במאמרו "מכירה כללית בכנסת" ("הארץ" 8.3), קובל בצדק על הצורה שבה קיבלה הכנסת, בחוסר אחריות, את הצעת חוק עדי הפיטורין בקריאה ראשונה. אברהם טל מוסיף "בין 120 החברים לא נמצא אותו יום צדיק אחד בעל אומץ לב אשר ירים ידו נגד המהלך "המביש" ליאבוביץ". נעדרתי מהכנסת אותו יום עקב [illegible] אך את דעתי על החוק הבעתי באריכות [illegible] בעת [illegible] לקריאה ראשונה. [illegible] בישיבת אחה. לי יש בעיה עקרונית [illegible] שאני [illegible] כבר בהכנסת [illegible] הצעות חוק פרטיות [illegible] על תקציב המדינה. יש נוהגים שונים במדינות רבות. בפרלמנט הבריטי אי־אפשר להגיש הצעת חוק כזאת בלי הסכמת האוצר, וזה כמובן צעד מרחיק לכת. אבל בכל הפרלמנטים שאני מכיר קיים לפחות הדבר המינימלי הזה, שמחויבים ללוות הצעה כזאת באומדן תקציבי ובהצעה למקור מימון. זו הנקודה המרכזית.

"כל אחד מאתנו יכול להביא הצעה הנוגעת לאנשים שלו או לכל דבר טוב במדינה. יש עשרות דברים חיוניים הזקוקים תיקון ותמיכה להגדלת תקציבים, הרחבת בסיס ושיפור שירותים. יתבאר [illegible] שבהעדר מקור תקציבי ייכך כפי שנאמר מאין זה יוממן או איזו יציאה אחרת תקוצץ, [illegible] כאן היא מבכש הדפוס".

דרשתי גם אומדן תקציבי וגם הצעה למימון התוצאה האדירה הכרוכה בביצוע החוק — ולא נעניתי. הייתי בודד בהתנגדותי זו והוספתי והזכרתי לעמיתי "שני חוקים שעברו בסוף הכנסת הקודמת: חוק חיילים משוחררים ולימודי חובה חינם בפעוטונים, שעברו ולא בוצעו". בעת ההצבעה על שני חוקים אלה הצבעתי יחידי נגדם, וכך הייתי עושה גם לגבי הצעת החוק האמורה, אילולא נאלצתי להיעדר באותו יום מהכנסת. אם לא תשונה הצעת החוק, אתמיד בהתנגדותי זו גם בקריאה שנייה ושלישית.

ח"כ אמנון רובינשטיין

א.ב. יהושע: נוסע ציוני

קראתי את מכתבו של יאיר [illegible] לעורך "הארץ", אורי גורדין, (8.3), אבל לא הצלחתי להבין מדבריו אם הוא מאשר שא.ב. יהושע בא לקבל את פניהם של שבי ציון או לא בא, כפי שטען ד"ר אלדד בר־שיתנו (3.3).

אין מי שיטיל ספק בכך שיהושע נסע על פני תבל במשך שנים רבות כדי לדבר ציונות. כמובן, יש כאלה המרבים ש"ציונות המקלט" של יהושע זו היא בדיוק זה. האם גורדון מתעיב מציונותו של יהושע, סביר להניח שהוא ימשיך לנסוע. אבל אלדד שאל אם אי־פעם נסע יהושע לנמל־התעופה בן־גוריון לקבל שבי ציון שהיו אסירי ציון בשל מסירותם לעלייה. על שאלה זו התחמק גורדון מלהשיב.

אשר לאמונתו האישית של גורדון כי רק שלום יביא עלייה, הרי חבר הנהלת ההסתדרות הציונית רשאי להאמין כך. אבל בפעם האחרונה התרחשה עלייה מאסיבית מייד לאחר הניצחון הגדול של תשכ"ז, שרומם את רוח העם — גם של יהודי ארצות המערב וגם של אלה שהיו מאחורי מסך הברזל.

ישראל מידד
שילה

תנו לו שבועיים

קשה להבין את הלחץ המופעל על ראש הממשלה בתביעה "לתת תשובה ברורה לאמריקאים".

נכון, מסמך שולץ עשוי להניע את תהליך השלום, דבר שמדינת ישראל זקוקה לו ביותר אולם דומה שאנו נגררים לאינרציה חסרת יכה. ראש הממשלה טוען ושאמיו שיוכל להתדיין עם הממשל האמריקאי ולהביא לשינויים מסויימים. ואינו מוכן לקבל את המסמך כבחינת "זה ראה וקדש". מה טעם לכפות עליו החלטה מיידית לאחר שהכל מדובר בשבוע־שבועיים — ומדינת ישראל יכולה לעמוד בארכה מעין זו. הגישה הממלכתית הנאורה אף מחייבת להעניק לראש ממשלה ארכה כזו גם אם מתנגדים לעמדתו.

חוששני שאנו, תומכי היוזמה, כולל הממשל האמריקאי, חוטאים ליוזמה זו עצמה כאשר מבליטים את היסודות הכפייתיים, בין אם בלחץ זמנים בלתי־הפיך ובין אם בתביעה של "קבל או דחה".

נסים אליעד
תל אביב

הגנה קטלנית

כוח שליטי יורשים במשכת המקומית בשטחים הכבושים עשרות ערבים נהרגו ומאות (ולפי ייהודים אחרים אפילו אלפים) נפצעו וחלקם קשה. כדי לשים קץ ל[illegible] בשטחים [illegible] בעקבות [illegible] את הריבוי בין השאר באמצעות הגברת השימוש באש חיה, נגד המתפרעים. [illegible] אין כדי להזהיר את [illegible] באתר התנגשויות. והיא יכולה רק להביא לידי אובדן צלם אנוש במדינת ישראל אף בעיני ידידי תומכיה, המוסרית בעיני העולם הבאר לשפל המדרגה.

ברוב המקרים, במשך התקופה הנ"ל, היו הפתיחה באש ע"י החיילים ההרג והפציעות שנבעו מהן בלתי נחוצים בעליל. אכן, כפי שעולה מנסיונה של דרום־קוריאה, ניתן לעמוד מול זורקי אבנים ובקבוקים אף מבלי לירות בהם. כפי שיכולנו לראות לא אחת בטלוויזיה, במקרים התכופים של מהומות המוניות שם, עומדים כוחות הביטחון בשורה חזיתית כשהם מצוידים בצינות או במגינים מחומר עמיד המאפשרים להם להדוף את ההתקפה ותהיה חריפה וזועמת ככל שתהיה. הודות לשיטה זו, נהרג, במשך שנים רבות, רק אדם אחד מקרב המתפרעים.

נשאלת השאלה מדוע אין שיטה זו, של ניתוק מגע מירבי ושל הגנה פאסיווית, מופעלת גם אצלנו. שהרי היתה מאפשרת למנוע כמעט כליל את ההרג והפציעות ההמוניות.

אריה ל. מילר
ירושלים

מה זה ירי באוויר

מן הדיווח בעיתונות על פסק הדין של השופט שטרוזמן, הבינותי סוף סוף כיצד זה נפגעים בני אדם כתוצאה מירי באוויר. מתברר שמה שקרוי ירי אינסטינקטיבי מן המותן — להבדיל מכוון דרך הכוונות מן הכתף — אבל באופן ישיר כלפי בני אדם המהווים את המטרה, זה אם כן המצב המכונה במינו כירייה באוויר. הצידוק האובייקטיבי היחיד למונח זה — הוא כנראה בכך שכלול המשתרע בין הירוה לבין המטרה יש אכן אוויר. אותי לימדו בשעתו שלירות באוויר משמעו כלפי מעלה במצב אנכי ולא אופקי.

מנחם גולן
הרצליה

ריצ'ארד גראנט ופול מקגאן ב"ויתנייל ואני": "קומדיה של ריקבון" על לונדון של שנות ה־60

קולנוע / רחל גורדין

לגרד את פני השטח

"ויתנייל ואני", קולנוע סיון, ת"א

"ויתנייל ואני" מוגדר ע"י יוצרו, התסריטאי־בימאי ברוס רובינסון, כ"סרט על תקופה נפלאה שהיתה ואיננה. תקופה של חופש רדך, של עולם צעיר יותר, של פריצת דרך במוסיקה ובאמנות". בראיון ל"ניו יורק טיימס" הצהיר רובינסון כי הוא מתגעגע לימים אלה, והביע תקווה כי הצליח לבטא את געגועיו בסרטו.

שנות השישים בלונדון היו אולי סוערות, עליזות, ומעוררות געגועים. אך אם הדבר התבטא בסרט — לא הצלחתי לקלוט אותו. מה שראיתי הוא סיוט רוחה ומשעמם, על שני צעירים מזוהמים החיים על סמים ומשקאות חריפים: סובלים מקור, מאלימות ומהטרדות מיניות. נסים לברוח מכל זה — ונופלים מן הפח אל הפחת. מעמד הסיום, בו מקלס ויתנייל מונולוג מתוך "המלט", יוצר אמנם הרגשה אחרת, אך אין הוא מסוגל להעניק הגרדה חדשה לסרט כולו.

הימים הם שלהי שנות השישים, או ליתר דיוק: שלושה חודשים לפני כניסת שנות השבעים. ויתנייל (ריצ'רד א. גרנט) ומרווד (פול מקגאן) הם צמד שחקנים מובטלים. הדיים בדירה מלוכלכת שורצת עכברושים, סובלים מהזיית סמים ומן הקור ה"יניני" בעגעגעים להתרחשות הם מתכננים חופשה בכפר, ובעזרת כמה שקרים קטנים אף משיגים מפתח לבית כפרי מרוחק של דודו ההומוסקסואל של ויתנייל (ריצ'רד גריפית'ס).

בהגיעם למקום הם מגלים כי אין בו חימום, תאורה או מים זורמים. קופאים מקור ורעבים (אחד השכנים ניאות לתת להם תרנגולת, שהם מבשלים על נוצותיה), הם מתגנבים באימתם של תושבי המקום, ומבלים ליל פחדים בגלל איומים ברצח מצד צייד תמהוני. גולת הכותרת של ה"הרפתקה הכפרית" היא ביקורו של הדוד מונטי, העוגב על מרווד, בעקבות רמזים מטעים מפי ויתנייל.

אף כי הסרט מתאר פרק אמיתי בחייו של רובינסון — הסיטואציות והדיאלוגים כאילו נלקחו ממוחה אבסורדי מיישן הדמויות מרביות ביניהן כל הזמן אך אף אחת מהן אינה אומרת דבר של משמעות. כבר לאחר זמן קצר מתברר שכל מה שקורה לדמויות אלו הוא חסר עניין לחלוטין. היה מי שהגדיר את הסרט כ"קומדיה של ריקבון". נושא ה"ריקבון" ברור אפילו מרוחק מעיד בסרט כי יש לו הרגשה שמשהו חי בתוך ערימת הכלים המלוכלכים בכיור העולה על גדותיו.

אבל איפה הקומדיה?

משפט אחד מתוך הסרט מצוטט בכל המאמרים והביקורות עליו: "לונדון היא ארץ המתעוררת עתה ממסע סמים, והיא עתידה לסבול מכאב־הראש הנורא ביותר שהעולם ראה אי־פעם." "ויתנייל ואני" אמור "לשים את האצבע" על פעימת הדופק של רגע היסטורי, אך אינו מצליח אפילו לגרד את פני השטח.

הארץ ממליץ

הזעקה לחופש (ת"א, חיפה, ירושלים) — מאבק הכושים בדרום אפריקה על זהות וכבוד עצמי, מתואר בדרך דרמטית ומתוחה, ומעורר מחשבות קשות על המתרחש אצלנו. סרט של ריצ'רד אטנבורו ("גנדי").

מוריס (ת"א) - אהבה הומוסקסואלית באנגליה בראשית המאה, מתוארת בחום ובנעימות ע"י הבימאי ג'יימס אייבורי ("אבק וחום", "הבוסטונים", "זכרונות אהבה מפירנצה"), עפ"י ספרו של א. מ. פורסטר ("המעבר להודו").

עיניים שחורות (ת"א) - סיפור אהבה אירוני ומריר המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב" אך גם על סיפורים אחרים של צ'כוב. נעשה במערב ע"י הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בביכוכו של מרצ'לו מסטרויאני. עם סילבנה מנגנו. אלגנה סופטנה, ומארת קלה.

מלאכים בשמי ברלין (ת"א) - שני מלאכים מובטלים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין. ומתגעגעים לחיים כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טכסס").

תקווה ותהילה (ת"א, ירושלים) - מלחמת העולם השנייה מוצגת כהרפתקה דרך עיני ילד לונדוני. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכודת", "יער האיזמרגד").

הקיסר האחרון (ת"א, חיפה) - סיפור חייו של הקיסר הסיני האחרון, משמש לבימאי האיטלקי ברנרדו ברטולוצ'י ("הקונפורמיסט", "הטנגו האחרון בפריז") כהזדמנות לעסוק בחוסר האפשרות לשנות ולהשתנות.

טמפופו (ת"א) - קומדיה יפנית חביבה על אוכל איכותי ובישול איכותי, ועל אומנות בכלל.

סרטי בידור

השוד (ת"א, חיפה, ירושלים) - מתח, דרמה של בית־משפט ופרשת שחיתות, בסרטו של פיטר ייטס ("בוליט", "המלביש"). עורכת־דין יפה ונבונה (שר) מגינה על נאשם ברצח, ובעזרתו של אחד המושבעים (דניס קווייד) חושפת שחיתות בבית־המשפט.

מעקב צמוד (ת"א, ירושלים) - סרט פעולה, מתח, קומדיה ורומנטיקה של ג'ון בדהם ("רעם כחול", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט, ומתאהב בה.

התזמורת הסימפונית ירושלים
קונצרט 8 למנויים
מנצח אנטוני ויט
סולן: רומן יבלונסקי
קילאר קרשאני
ברוך יכל מדרי
צ'ייקובסקי וריאציות רוקוקו
שוסטאקוביץ' סימפוניה מס' 5
יום ד' 16.3.88
מוצ"ש 19.3.88
יום ג' 22.3.88
8.30 בערב, אולם הנרי קראון

בית התפוצות על שם נחום גולדמן
זיסקינד פון טרימברג
— זמר נודד יהודי ובני דורו בימי הביניים
קונצרט בביצוע אנדריאה פון רם
(גרמניה) — מצו־סופרן ונגינה בנבל גותי ובאורגנטה. בקונצרט יצירות מאת פון טרימברג, פייר אבלאר ואחרים. יום שלישי, 15 במרץ 1988, בשעה 20.00 באודיטוריום בבנין בבית התפוצות. כרטיסים: 15 ש"ח; לחברי אגודת הידידים: 10 ש"ח.

עיריית תל־אביב־יפו
לידיעת הציבור
ביום 9.3.88 הוחלו בביצוע העבודה של החלפת קווי מים בשד' ח"ן בקטע: בין רח' דיזנגוף — פרישמן.
המבצע הקבלן: צנור קו בע"מ.
הציבור מתבקש לשים לב להוראות המשטרה והתמרורים באזור.

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 13.3
תיאטרון הבימה:
מירלה אפרת: 20.30
אנשים קשים: בוטלה
גן רוקי: בביתנוף (בבוורה)
התיאטרון הקאמרי:
גבע המנהה: 20.30
גוגמה בצחוק 20.30

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למדעי הרוח
בית הספר לחינוך
המרכז להדרכה ולהשתלמות עובדי חינוך והוראה
טכס חלוקת תעודות
במרכז להדרכה ולהשתלמות עובדי חינוך והוראה
והענקת מילגות
ע"ש מרים ומנחם אורנן ז"ל לתלמידים בבית הספר לחינוך
ביום רביעי, כ"ז אדר תשמ"ח, 16.3.1988 בשעה 19.00 באולם אפטר, בנין נפתלי, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב.
— הציבור מוזמן —

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי

קונצרטים מיוחדים
מקהלת סט. יקובי מהמבורג וסולנים
מנצח רודולף קלבר
הנדל: אורטוריה "שמשון"
חיפה, אודיטוריום חיפה יום ג' 29.3.88 בשעה 20:30
ירושלים — אולם הנרי קראון יום ה' 31.3.88 בשעה 20:30
עכו — בחאן אל־עומדן יום א' 3.4.88 בשעה 21:00
כרטיסים להשיג בקופות

קונצרטים א־קאפלה
מקהלת סט. יקובי מהמבורג וסולנים
מנצח: רודולף קלבר
יצירות מאת: באך, ברהאמס, ורדי, אורף, ברטוק
ירושלים, כנסיית דורמיציון מוצ"ש 26.3.88 בשעה 20:30
תל־אביב, בית החייל יום ד' 30.3.88 בשעה 20:30
עכו, אולמות האבירים יום א' 3.4.88 בשעה 15:00

פנחס פוסטל מציג:
ממופעי פסטיבל תל־אביב למוסיקה ווקאלית (אפריל) 1988

מקהלת הנערים מטלץ (גרמניה)
מנצח: גרהרד שמידט־גאדן
ירושלים
הנרי קראון, יום ד 6.4 שעה 20:30
בתכנית:
שיץ (EXEQUIEN), מדריגאלים
באך (JESU MEINE FREUDE)
כרטיסים: בימות 240896
תיאטרון ירושלים 663399
כרמיאל
(במסגרת הגיגות המוסיקה)
בתכנית: מדריגאלים ושירים
מ־"לאסו ועד מוצרט"
היכל התרבות מוצ"ש 9.4 שעה 20 30
כרטיסים בטל 04 [illegible]

סגרירי המוסיקה העתיקה
קונסורט אוף מיוזיק (אנגליה)
בנהל מוסיקלי: אנתוני רולי (לאוטה)
ירושלים
הנרי קראון מוצ"ש 9.4 שעה 21.00
בתכנית: קינת אריאנה־ מונטורדי, קוסטה, רסקאריני, פארי
כרטיסים: בימות 240896
קופה 6633399
חיפה
אודיטוריום יום א' 10 4 שעה 20.30
בתכנית: IL CANTAR NOVO
ג'וזאלדו מרנציו
שיץ דאולנד ואחרים
כרטיסים גרבר 384777 מרכז חורב 247606

פסטיבל ישראל ירושלים 88
פסטיבל ישראל ירושלים
בשיתוף פנחס פוסטל
איוו פוגורליץ
רסיטל בתל אביב
היכל התרבות, יום חמישי 19.5.88 בשעה 17.00
במקום הרסיטל בכפר־סבא
בתוכנית: בטהובן (סונטת אופ. 2/31 III) סקריאבין (סונטה מס' 2). שופן (סונטה מס' 2 מרש האבל)
בחבילות המבצע של הפסטיבל מרכז מכירות: תל אביב היכל התרבות (כניסה מגן יעקב).
ירושלים, תיאטרון ירושלים, טל. 663399